

Raport

RAPORT

O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

W 2022 ROKU

www.warmia.mazury.pl

**Zarząd Województwa
Warmińsko-Mazurskiego**

Olsztyn 2023 r.

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Sytuacja społeczno-gospodarcza w województwie warmińsko-mazurskim	8
2. Prace Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 roku.....	16
3. Kreowanie polityki rozwoju i zarządzanie strategiczne regionem.....	18
4. Gospodarka.....	28
4.1. Rynek pracy.....	28
4.2. Inteligentna gospodarka województwa warmińsko-mazurskiego	35
4.3. Społeczeństwo informacyjne.....	40
4.4. Obszary wiejskie	44
4.5. Turystyka	55
5. Społeczeństwo	68
5.1. Polityka społeczna	68
5.2. Sport	83
5.3. Kultura i edukacja.....	89
5.4. Zdrowie.....	104
5.5. Bezpieczeństwo publiczne.....	108
6. Współpraca	112
6.1. Współpraca międzynarodowa	112
6.2. Dialog społeczny i współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	125
6.3. Promocja.....	136
7. Infrastruktura i środowisko	152
7.1. Planowanie przestrzenne	152
7.2. Infrastruktura	156
7.3. Ochrona Środowiska.....	169
8. Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020	176
Podsumowanie	180
Załącznik.....	184

Wstęp

Rok 2023 jest piątym rokiem z kolei, w którym przygotowano *Raport o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego*. Po raz pierwszy *Raport* został opracowany w 2019 r. i odnosił się do przedsięwzięć realizowanych w 2018 r.

Konieczność sporządzenia *Raportu* wynika z art. 34a ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, która zakłada, iż zarząd województwa co roku do 31 maja przedstawia Sejmikowi Województwa *Raport o stanie województwa*. Zgodnie z ustawą *Raport* obejmuje podsumowanie działalności zarządu województwa w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Sejmiku Województwa i budżetu obywatelskiego.

W *Raporcie o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 roku* przedstawiono syntetyczny opis najważniejszych działań, projektów, wydarzeń, a także inicjatyw wpisujących się w realizację polityk, programów, planów i strategii wdrażanych przez zarząd województwa w ubiegłym roku. Szczegółowe informacje w tym zakresie są natomiast prezentowane Sejmikowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego w cyklicznych sprawozdaniach z realizacji poszczególnych programów, planów i strategii, podczas Sesji Sejmiku.

Podobnie jak w latach ubiegłych, *Raport* został opracowany w oparciu o dane gromadzone przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W dokumencie skoncentrowano się przede wszystkim na jakościowym opisie podejmowanych działań i inicjatyw, w mniejszym stopniu odniesiono się natomiast do kwestii finansowych. Szczegółowe informacje na temat wykonania budżetu województwa warmińsko-mazurskiego są bowiem przedstawione w rocznym sprawozdaniu finansowym za 2022 roku, prezentowanym podczas tej samej sesji Sejmiku, na której omawiany jest *Raport o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 roku*.

Struktura *Raportu* podzielona została na wstęp, siedem rozdziałów merytorycznych, podsumowanie oraz załącznik z uchwałami Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2022 roku.

Pierwszy rozdział przedstawia syntetyczny opis zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego, które zaszły w regionie w 2022 roku. Ta część *Raportu* stanowi przekrojowe tło statystyczne, prezentujące zmiany w uwarunkowaniach zachodzących w ubiegłym roku w naszym regionie.

W rozdziale drugim zawarto zbiorcze informacje o pracach Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 roku. W tej części *Raportu* przedstawiono najważniejsze dane statystyczne opisujące prace zarządu województwa, w tym podano liczbę rozpatrzonych wniosków i podjętych uchwał, a także zaprezentowano informacje o zaakceptowanych materiałach sesyjnych. Dodatkowo rozdział ten zawiera informacje o realizacji planu prac Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok.

W rozdziale trzecim zaprezentowano zadania podjęte w 2022 roku w zakresie kreowania polityki rozwoju i zarządzania strategicznego województwem warmińsko-mazurskim. Przede wszystkim przybliżono stan prac nad programem *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027*, będącego kontynuacją RPO WiM 2014-2020, a także przedstawiono informacje o przygotowaniu, monitorowaniu i ocenie działań rozwojowych w województwie.

W kolejnych rozdziałach *Raportu* przedstawiono opis realizacji polityk, programów, planów i strategii realizowanych przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ubiegłym roku w podziale na najważniejsze obszary społeczno-ekonomiczne. W tej części raportu skupiono się zatem na przedsięwzięciach realizowanych w zakresie rozwoju gospodarki, społeczeństwa, współpracy międzynarodowej oraz dialogu z organizacjami pozarządowymi, a także infrastruktury i środowiska.

Ostatni rozdział *Raportu* poświęcono realizacji działań podjętych w 2022 roku w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*, który stanowi główny instrument finansowania przedsięwzięć przewidzianych w strategii *Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*.

Integralną część *Raportu o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 roku* stanowi załącznik, w którym przedstawiono wykaz uchwał przyjętych przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 roku wraz z informacją o stanie ich realizacji.

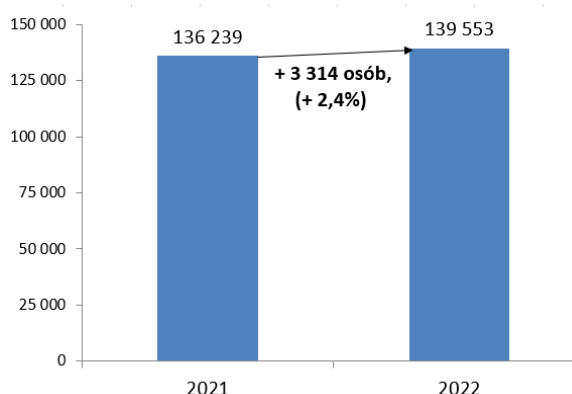
***SYTUACJA
SPOŁECZNO-GOSPODARCZA***

1. Sytuacja społeczno-gospodarcza w województwie warmińsko-mazurskim

W niniejszym rozdziale *Raportu* przedstawiono syntetyczny opis zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego, które zaszły w naszym regionie w minionym roku. W ten sposób zaprezentowano przekrojowe tło statystyczne województwa warmińsko-mazurskiego, porównując dane z 2022 r. z analogicznymi danymi z 2021 r. W niniejszym rozdziale posłużono się przede wszystkim danymi Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Statystycznego w Olsztynie oraz danymi Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie. W celu przedstawienia jak najbardziej aktualnych informacji, wykorzystano wyłącznie dane z 2022 r., które były dostępne w trakcie sporządzania *Raportu*. Rozdział ten ma więc charakter poglądowy, ponieważ szczegółowe informacje, umożliwiające przedstawienie pełnych zmian w sytuacji regionu w 2022 r., będą udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny dopiero w III i IV kwartale 2023 r.

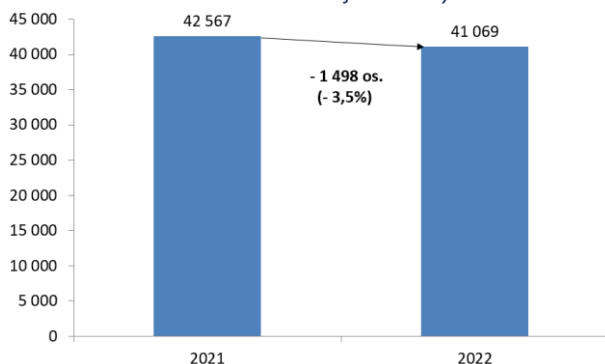
W 2022 r. w województwie warmińsko-mazurskim zwiększyła się liczba pracujących w sektorze przedsiębiorstw¹. Na koniec zeszłego roku sektor ten skupiał 139 553 pracowników, a ich liczba w stosunku do 2021 r. zwiększyła się o 3 314 osób, tj. o 2,4% (8. co do wielkości wzrost w kraju, przy średniej ogólnopolskiej wynoszącej 2,6%). W 2022 r., podobnie jak przed rokiem, osoby z Warmii i Mazur stanowiły 2,1% ogółu pracujących w sektorze przedsiębiorstw w kraju (12. miejsce spośród wszystkich województw).

Diagram 1. Liczba pracujących w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Diagram 2. Liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim zarejestrowanych w PUP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

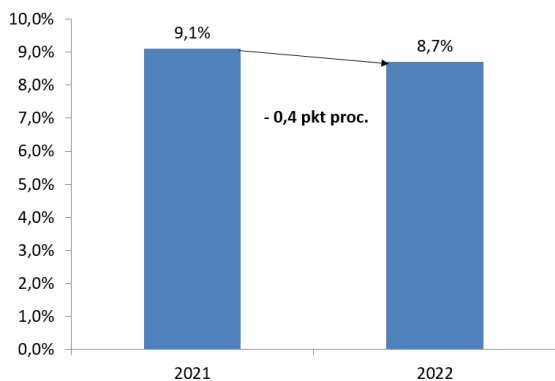
W ubiegłym roku wzrostowi zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw towarzyszył spadek bezrobocia rejestrowanego. Na koniec 2022 r. na Warmii i Mazurach zarejestrowanych było 41 069 bezrobotnych, czyli o 1 498 osób (tj. o 3,5%) mniej niż w 2021 r. W tym czasie przeciętnie w kraju spadek liczby bezrobotnych był blisko trzykrotnie większy niż w naszym regionie i wyniósł 9,3%, (z 895,2 tys. osób w 2021 r. do 812,3 tys. osób w 2022 r.). Zmniejszenie się

¹ W trakcie sporządzania *Raportu o stanie województwa* dostępne były wyłącznie dane dotyczące sektora przedsiębiorstw. Dane opisujące stan całej gospodarki w województwie warmińsko-mazurskim w 2022 roku będą opublikowane przez GUS w IV kwartale 2023 r.

liczby bezrobotnych miało miejsce we wszystkich województwach, przy czym tempo spadku na Warmii i Mazurach było najniższe w skali całego kraju. W tym czasie największy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych zaobserwowano w województwie śląskim (tj. o 15,0%).

Diagram 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie

w kraju wyniosła 5,2% i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 0,6 punktu procentowego. W 2022 r. pod względem stopy bezrobocia Warmia i Mazury zajęły 15. miejsce w kraju, gdyż najwyższe natężenie bezrobocia odnotowano w województwie podkarpackim (8,8%). Najniższą wartością stopy bezrobocia rejestrowanego charakteryzowało się natomiast województwo wielkopolskie (3,2%). W 2022 r. wartość stopy bezrobocia na Warmii i Mazurach podobnie jak w latach poprzednich nadal stanowiła ponad 1,5-krotność średniej wartości ogólnopolskiej.

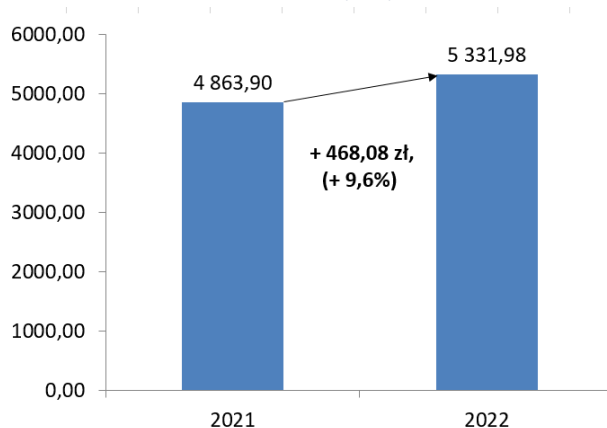
Pomimo wzrostu liczby pracujących i spadku bezrobocia rejestrowanego w regionie, w minionym roku do powiatowych urzędów pracy napłynęła mniejsza liczba ofert pracy niż w 2021 r. W 2022 r. do urzędów pracy zgłoszono bowiem 43 635 ofert pracy, czyli o 6 369 ofert mniej (tj. o 12,7%) niż w 2021 r. W strukturze wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w regionie w dalszym ciągu przeważają oferty pracy niesubsydiowanej ze środków Funduszu Pracy. W 2022 r. stanowiły one 68,8% ofert zgłoszonych do urzędów pracy, a oferty pracy subsydiowanej stanowiły 31,2% ogółu wakatów.

W 2022 r. na Warmii i Mazurach poprawiła się również sytuacja pod względem skali zwolnień grupowych pracowników. W minionym roku pracodawcy ośmiokrotnie informowali powiatowe urzędy pracy o możliwości dokonania zwolnień grupowych wobec 133 osób zatrudnionych w 8 zakładach pracy. Dla porównania w 2021 r. wpłynęło 37 takich informacji, w których to 13 zakładów pracy zgłaszało możliwość zwolnienia 1 185 osób. Odnotowano zatem spadek liczby osób przewidzianych do zwolnienia w stosunku do 2021 r. o 1 052 osoby (o 88,8%).

Między 2021 a 2022 rokiem zarówno na Warmii i Mazurach, jak i średnio w kraju nastąpił wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto

W minionym roku na Warmii i Mazurach zmniejszyła się wartość stopy bezrobocia rejestrowanego. Na koniec 2022 r. wyniosła ona 8,7% i w porównaniu do 2021 r. obniżyła się o 0,4 punktu procentowego. Jedynie w dwóch województwach, tj. wielkopolskim i opolskim odnotowano niższy spadek wartości stopy bezrobocia rejestrowanego (po 0,3 punktu procentowego). Największy spadek natężenia bezrobocia rejestrowanego widoczny był natomiast w województwie podkarpackim (o 1,1 punktu procentowego). W analizowanym czasie stopa bezrobocia rejestrowanego przeciętnie

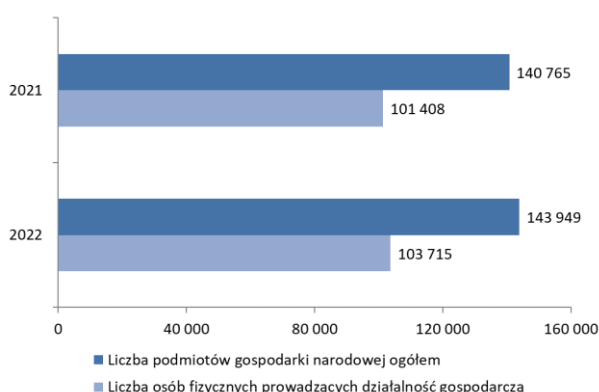
Diagram 4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim (w zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

w sektorze przedsiębiorstw. Średnioroczna przeciętna pensja w tym sektorze na Warmii i Mazurach w 2022 r. kształtowała się na poziomie 5 331,98 zł brutto. W ujęciu rocznym stanowi to nominalny wzrost o 468,08 zł, tj. o 9,6% - ostatnie miejsce w kraju. W tym czasie przeciętny ogólnopolski wzrost płac wyniósł 763,83 zł, tj. 13,0%, przy czym największą dynamikę płac zaobserwowano na Śląsku - 15,5%. Pensje wypłacane w województwie warmińsko-mazurskim są zdecydowanie niższe od wynagrodzeń ogólnopolskich. Średnio w kraju w 2022 r. w sektorze przedsiębiorstw przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 6 653,67 zł i było o ponad 1 300 zł większe niż średnie płace na Warmii i Mazurach. Płace w naszym regionie w ubiegłym roku stanowiły zatem 80,1% średniej krajowej, podczas gdy w 2021 r. relacja ta wyniosła 82,6%. Pod względem poziomu płac województwo warmińsko-mazurskie w 2022 r. zajęło ostatnie miejsce w kraju.

Diagram 5. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w województwie warmińsko-mazurskim

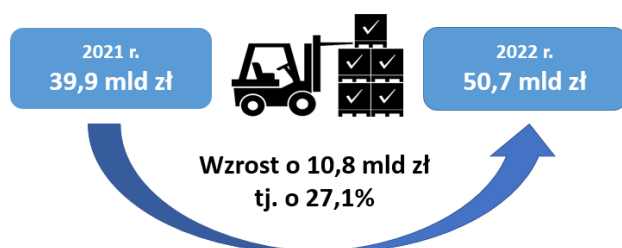

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W minionym roku na Warmii i Mazurach nieznacznie wzrosła liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Na koniec 2022 r. było to 143 949 firm (12. miejsce w kraju). W 2021 r. liczba ta wyniosła natomiast 140 765 podmiotów (również 12. miejsce kraju). W ujęciu rocznym liczba firm w naszym regionie zwiększyła się zatem o 2,3% (tj. o 3 184 firmy) – 12. wzrost w skali kraju. W tym czasie liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w skali kraju zwiększyła się o 3,3%. Wzrost ten był zatem porównywalny z tym, który odnotowano na Warmii i Mazurach.

W minionym roku wśród mieszkańców Warmii i Mazur widoczny był rozwój przedsiębiorczości. W ujęciu rocznym nastąpił bowiem wzrost liczby osób fizycznych prowadzących własne firmy. W 2021 r. w województwie warmińsko-mazurskim w rejestrze REGON zarejestrowanych było 101 408 osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą. W 2022 r. liczba ta zwiększyła się do 103 715 osób, co stanowi wzrost o 2 307 osób, czyli o 2,3% – 11. miejsce w kraju. Przeciętnie w kraju wzrost ten był jednak wyższy i wyniósł 3,2%.

Diagram 6. Zmiana wartości produkcji sprzedanej przemysłu w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

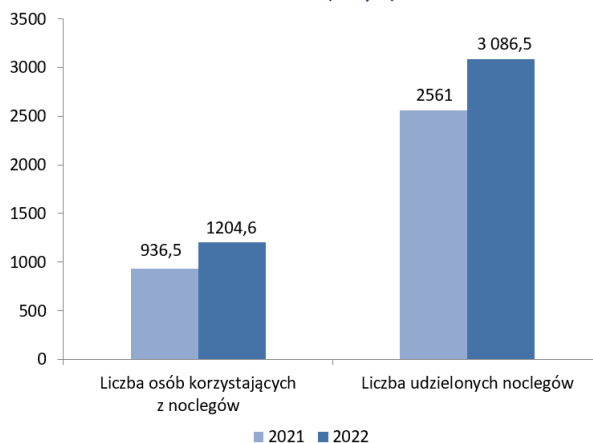
W 2022 r. w województwie warmińsko-mazurskim widoczna była poprawa sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw, o czym świadczą między innymi wyniki osiągnięte przez sektor przemysłowy. Na Warmii i Mazurach wartość produkcji sprzedanej przemysłu, jaką odnotowano w ciągu dwunastu miesięcy ubiegłego roku, wyniosła 50,7 mld zł i w ujęciu rocznym zwiększyła się nominalnie o 27,1% (wobec 23,1% w 2021 r.). Był to 13. co do wielkości

wzrost, jaki odnotowano w 2022 r. wśród wszystkich województw. Przeciętnie w kraju produkcja sprzedana przemysłu w ciągu roku zwiększyła się w cenach bieżących o 32,7% – od 17,8%

w województwie pomorskim do 49,8% na Mazowszu, przy czym wzrosty wartości odnotowano we wszystkich województwach.

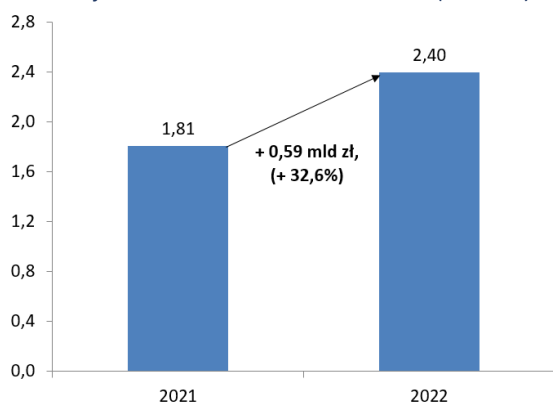
W ciągu minionego roku w województwie warmińsko-mazurskim o 28,6 % zwiększyła się liczba turystów korzystających z noclegów. Był to jednak najniższy wzrost w skali całego kraju, przy średniej ogólnopolskiej wynoszącej 54,3%. Najwyższy w tym zakresie wzrost odnotowano w województwie mazowieckim (94,7%). W 2022 r. na Warmii i Mazurach o 20,5% wzrosła liczba noclegów udzielonych turystom, aczkolwiek był to również najniższy wzrost w skali całego kraju (przy średniej krajowej wynoszącej 43,2%). W tym czasie najwyższy przyrost odnotowano na Mazowszu (88,9%). Między 2021 a 2022 rokiem liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów na Warmii i Mazurach zwiększyła się o 58,7% – 15. miejsce wśród wszystkich województw. Tymczasem przeciętnie w kraju wzrost ten był blisko dwukrotnie wyższy i wyniósł 132,9%.

Diagram 7. Liczba osób korzystających z noclegów oraz liczba udzielonych noclegów w województwie warmińsko-mazurskim (w tys.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Diagram 8. Nakłady inwestycyjne w województwie warmińsko-mazurskim (w mld zł)

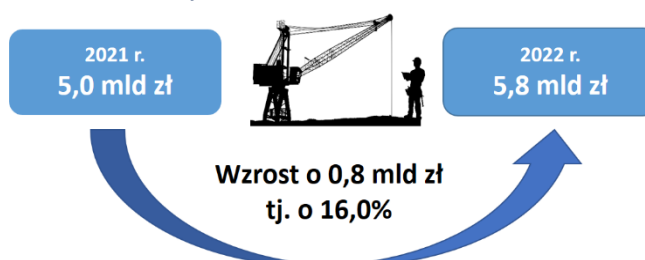
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na Warmii i Mazurach w zeszłym roku odnotowano wzrost poziomu ponoszonych nakładów inwestycyjnych. W 2022 r. nakłady inwestycyjne w naszym regionie wyniosły 2,40 mld zł i w porównaniu do 2021 r. zwiększyły się o 32,6% (wobec 30,2% w 2021 r.). Był to czwarty co do wielkości wzrost w skali całego kraju, przy średniej ogólnopolskiej na poziomie 18,2%. W minionym roku nie wszystkie regiony mogły się poszczycić wzrostem nakładów inwestycyjnych, ponieważ w województwach świętokrzyskim i łódzkim odnotowano spadki

w tym zakresie, które wyniosły odpowiednio o 3,1% i 6,1%.

W minionym roku na Warmii i Mazurach odnotowano także wzrost produkcji sprzedanej budownictwa. Jej wartość w regionie w 2022 r. wyniosła 5,8 mld zł, wobec 5,0 mld zł w 2021 r., co oznacza wzrost na poziomie 0,8 mld zł, tj. 16,0%. Był to jednak najniższy wzrost w skali kraju, przy średniej ogólnopolskiej wynoszącej 29,8%. W ubiegłym roku najwyższy wzrost zaobserwowano

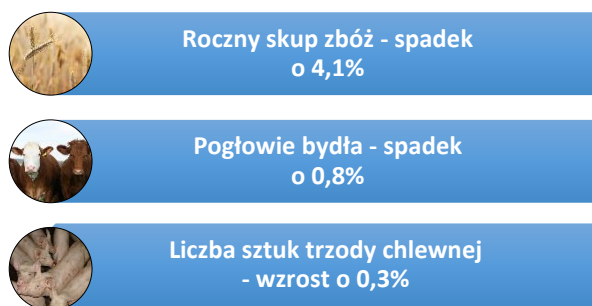
Diagram 9. Zmiana wartości produkcji sprzedanej budownictwa w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

w województwie świętokrzyskim – 73,1%, przy czym wartość produkcji sprzedanej budownictwa w ujęciu rocznym zwiększyła się we wszystkich województwach.

Diagram 10. Roczna dynamika produkcji rolnej w 2022 r. w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

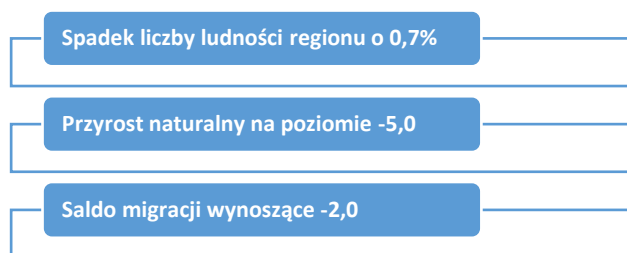
Rok 2022 w województwie warmińsko-mazurskim charakteryzował się nieznacznym zmniejszeniem produkcji rolnej. W ujęciu rocznym skup zbóż w naszym regionie zmniejszył się o 4,1%, w kraju zaś o 4,6%. Spadki pod tym względem odnotowano w dziesięciu województwach – od 1,4% w województwie lubuskim do 12,6% w województwie pomorskim. W pozostałych 6 regionach w ujęciu rocznym odnotowano wzrost skupu zbóż – od 2,2% w Małopolsce do 11,1% na Podkarpaciu.

W 2022 r. pogłowie bydła na Warmii i Mazurach zmniejszyło się o 0,8%, przy wzroście ogólnopolskim kształtującym się na poziomie 1,1%. Wzrosty w tym zakresie zaobserwowano w dziesięciu regionach (od 0,5% w województwie zachodniopomorskim do 11,8% w województwie dolnośląskim), spadki widoczne były w sześciu województwach (od 0,3% na Śląsku do 4,9% w Małopolsce).

W ubiegłym roku Warmia i Mazury były jednym z trzech regionów, w których odnotowano wzrost liczebności trzody chlewnej – o 0,3%. Wzrosty w tym zakresie odnotowano również na Lubelszczyźnie (o 0,9%) i Mazowszu (o 7,2%). W pozostałych trzynastu województwach odnotowano spadek liczby sztuk trzody chlewnej – od 1,8% na Pomorzu do 36,4% w województwie lubuskim. W tym czasie przeciętnie w Polsce liczba trzody chlewnej zmniejszyła się o 6,0%.

Rok 2022 był kolejnym rokiem, w którym nastąpiło pogorszenie sytuacji demograficznej województwa warmińsko-mazurskiego. Według stanu na koniec I półrocza 2022 r. województwo warmińsko-mazurskie zamieszkiwało 1 369,9 tys. osób, co stanowiło 3,6% ludności Polski. W stosunku do I półrocza 2021 r. liczba mieszkańców naszego regionu zmniejszyła się o ponad 10 tys. osób, czyli o 0,7%. Pod względem rocznego spadku liczby ludności województwo warmińsko-mazurskie zajęło 10. miejsce w kraju. W 2021 r. spadek liczby ludności w ujęciu rocznym również wyniósł ok. 10 tys. osób. Problem depopulacji dotyczy większości polskich województw. W I półroczu 2022 r. w porównaniu do I półrocza 2021 r. spadek populacji nastąpił aż w 15 regionach – od 0,03% w województwie mazowieckim do blisko 0,9% w województwie świętokrzyskim, przy ogólnopolskim spadku liczby ludności na poziomie 0,4%. W ciągu minionego roku w tylko województwo pomorskie odnotowało nieznacznym wzrost liczby ludności, który w stosunku do 2021 r. wyniósł 643 osoby, tj. 0,03%.

Diagram 11. Zmiany demograficzne w województwie warmińsko-mazurskim (I półrocze 2021- I półrocze 2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Spadek liczby ludności w województwie warmińsko-mazurskim spowodowany był dwoma czynnikami. Pierwszym z nich był ujemny przyrost naturalny, wyrażający różnicę pomiędzy liczbą urodzeń a liczbą zgonów w przeliczeniu na 1000 osób. W I półroczu 2022 r. na Warmii i Mazurach kształtował się on na poziomie -5,0, przy średniej ogólnopolskiej -4,3. Pod tym względem nasze województwo w ubiegłym roku zajęło 8. miejsce w kraju. Dla porównania w I półroczu 2021 r. przyrost naturalny na Warmii i Mazurach przyjął mniej korzystną wartość, wynoszącą -6,6 (10. miejsce w kraju). W I półroczu przyrost naturalny przyjął ujemną wartość we wszystkich polskich regionach – od -2,0 w Małopolsce do -7,2 w województwie świętokrzyskim.

Drugim czynnikiem powodującym ubytek ludności Warmii i Mazur były migracje. W I półroczu 2022 r. saldo migracji w województwie warmińsko-mazurskim, przedstawiające różnicę między napływem a odpływem ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, było ujemne i wyniosło -2,0 (wobec -1,7 w I półroczu 2021 r.). Był to trzeci najbardziej niekorzystny wynik w skali kraju, a niższe wartości odnotowano jedynie w województwie świętokrzyskim (-2,2) oraz lubelskim (-2,4). Oznacza to, że z naszego regionu wyprowadza się znacznie więcej osób niż do niego przybywa. Saldo migracji liczone dla całego kraju w I półroczu 2022 r. wyniosło 0,0, przy czym dodatnimi wartościami charakteryzowało się pięć województw. Największe saldo migracji występowało w regionach sąsiadujących z województwem warmińsko-mazurskim, tj. na Mazowszu (2,2) i Pomorzu (1,9).

Z przedstawionych danych wynika, iż w 2022 r. gospodarka w województwie warmińsko-mazurskim nadrabiała straty wynikające z czasu pandemii koronawirusa. Zmniejszyło się bowiem bezrobocie i zwiększyła liczba pracujących, nastąpił również wzrost liczby podmiotów gospodarczych a także zwiększyły się wynagrodzenia. W ubiegłym roku swoje wyniki poprawiła również branża przemysłowa i budownictwo, gdyż nastąpił w nich wzrost wartości produkcji sprzedanej. Warmia i Mazury w 2022 roku mogą się także poszczycić jednym z najwyższych w skali całego kraju wzrostem nakładów inwestycyjnych. W minionym roku w regionie nastąpił także wzrost liczby turystów, a także zwiększyła się liczba noclegów im udzielonych. Wzrost ten był jednak najniższy wśród wszystkich województw. Taki stan rzeczy niewątpliwie wynikał z faktu, iż w czasie pandemii koronawirusa województwo warmińsko-mazurskie charakteryzowało się najmniejszym w skali całego kraju spadkiem liczby turystów i noclegów turystycznych. Dlatego też w 2022 r. inne regiony nadrabiały zaległości wynikające z czasu pandemii, a turyści zaczęli wybierać inne kierunki wypoczynku. Problemem w województwie warmińsko-mazurskim nadal jest ubytek liczby ludności, który wynika z niskiego przyrostu naturalnego i dużej skali migracji. Depopulacja dotyka jednak większości polskich województw, a natężenie zmian demograficznych na Warmii i Mazurach na tle innych polskich województw charakteryzuje się umiarkowanym tempem.

***PRACE
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA***

2. Prace Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 roku

W 2022 r. odbyło się 65 posiedzeń Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, podczas których rozstrzygano wnioski, podejmowano uchwały lub inicjowano uchwały Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Efekty prac Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 r. przedstawione zostały na diagramie nr 12.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Organizacyjnego.

W 2022 r. zarejestrowano tylko jedno rozstrzygnięcie nadzorcze dotyczące uchwały Sejmiku Województwa nr XXXIII/4498/21 z dnia 28.12.2021 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Szczytno na realizację zadania polegającego na wykonaniu dokumentacji projektowej dotyczącej budowy dróg publicznych klasy lokalnej i dróg publicznych klasy dojazdowej oraz budowy sieci i urządzeń technicznego uzbrojenia terenów znajdujących się w części obrębu geodezyjnego Szymany, będących własnością Gminy Szczytno. Od powyższego rozstrzygnięcia nadzorczego nie wniesiono skarg do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie.

Przed każdą sesją radni otrzymywali sprawozdania Marszałka Województwa z prac zarządu w okresie między sesjami Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W 2022 r. sporządzono 11 takich sprawozdań.

Plan Pracy Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 r. określony uchwałą nr XXXIII/502/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 28 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia *Planu Pracy Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego na rok 2022*, został wykonany, za wyjątkiem trzech tematów wiodących wycofanych przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

***KREOWANIE POLITYKI
ROZWOJU I ZARZĄDZANIE
STRATEGICZNE REGIONEM***

3. Kreowanie polityki rozwoju i zarządzanie strategiczne regionem

Kluczowym zadaniem zarządu województwa jest określanie głównych kierunków rozwoju województwa, wskazywanie zakresu, trybu oraz warunków wsparcia ze środków krajowych oraz Unii Europejskiej, a także monitorowanie i ewaluacja celów rozwojowych województwa.

Jednym z najważniejszych osiągnięć w 2022 r. było przygotowanie i wynegocjowanie programu regionalnego na lata 2021-2027 *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur (FEWiM 2021-2027)*.

W prace nad projektem programu zaangażowana była *Grupa robocza ds. programu regionalnego województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027*. Zgodnie z zasadą partnerstwa w jej skład weszli przedstawiciele przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu, sektora nauki, organizacji pozarządowych, lokalnych grup

działania, jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, w tym obszarów strategicznej interwencji, oraz administracji państwowej, a także pracownicy merytorycznych departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz instytucji wdrażających *Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*.

Ważnym elementem tworzenia programu regionalnego była identyfikacja projektów strategicznych współfinansowanych z funduszy strukturalnych UE w perspektywie finansowej 2021-2027. Projekty strategiczne są niezwykle istotne z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego. Wnosić one będą kluczowy wkład w realizację celów z jednej strony strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa *Warmińsko-Mazurskie 2030* a z drugiej programu regionalnego w okresie budżetowym UE 2021-2027. Proces ich identyfikacji i wyboru nastąpił w sposób otwarty i przejrzysty na podstawie przygotowanych *Ram identyfikacji i funkcjonowania projektów strategicznych w perspektywie finansowej UE 2021-2027*. 21 lutego 2022 r. Zarząd Województwa wybrał projekty strategiczne do realizacji w ramach FEWiM 2021-2027.

Proces ich identyfikacji i wyboru nastąpił w sposób otwarty i przejrzysty na podstawie przygotowanych *Ram identyfikacji i funkcjonowania projektów strategicznych w perspektywie finansowej UE 2021-2027*. 21 lutego 2022 r. Zarząd Województwa wybrał projekty strategiczne do realizacji w ramach FEWiM 2021-2027.

Zgodnie z decyzją Rządu RP środki na poszczególne programy regionalne zostały podzielone w dwóch etapach. 75% tej puli środków dokonano według algorytmu uwzględniającego takie wskaźniki jak m.in. liczba/ubytek ludności w województwie, PKB per capita oraz wskaźniki tematyczne do poszczególnych

Celów Polityki. Alokacja dla Warmii i Mazur ustalona w oparciu o wspomniany algorytm to 1 mld 228 mln. Pozostałe 25% środków zostało podzielone między regiony podczas negocjacji Kontraktów Programowych między stroną rządową a zarządami poszczególnych województw.

Zarząd Województwa przygotował projekt *Kontraktu Programowego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego*. Jest on umową określającą kierunki i warunki dofinansowania programu FEWiM 2021-2027, obejmującą również przedsięwzięcia priorytetowe planowane do realizacji ze środków Programu. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął również mandat negocjacyjny, w którym uzasadnił dodatkowe potrzeby finansowe rozwoju województwa i zwiększenie alokacji programu regionalnego o ok. 600 mln euro priorytetowymi dla regionu przedsięwzięciami. Argumenty Zarządu Województwa zostały w większości przyjęte ze zrozumieniem. Przemyślana koncepcja rozwoju, oparta o atrakcyjne przedsięwzięcia pozwoliła wynegocjować dodatkową kwotę ok. 503 mln euro na program regionalny. Oznacza to, że alokacja Programu wyniesie ok. 1 mld 731 mln euro i będzie większa o ok. 3 mln euro w stosunku do lat 2014-2020. Warmia i Mazury są wśród 7 województw, których programy regionalne nowej perspektywy będą miały wyższy budżet niż ich poprzednie edycje.

Kontrakt Programowy dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim a stroną rządową.

Projekt programu regionalnego FEWiM 2021-2027 uzgodniony na poziomie regionalnym (po przeprowadzonych w 2021 r. konsultacjach społecznych) 15 marca 2022 r. skierowano do Komisji Europejskiej. *Kontrakt Programowy* stanowił podstawę rozpoczęcia oficjalnych negocjacji programu regionalnego z Komisją Europejską, które ze strony Województwa prowadził zespół pod przewodnictwem Marszałka Województwa. Trwały one od początku sierpnia do końca października 2022 r. i zostały podsumowane 12 października spotkaniem w Brukseli. Zarząd Województwa dołożył wszelkich starań, aby w nowym Programie w możliwie największym stopniu uwzględnić specyfikę regionu oraz potrzeby jego mieszkańców. Po zakończeniu uzgodnień zakresu Programu uzyskano pozytywną opinię Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej o zgodności FEWiM 2021-2027 z Umową Partnerstwa i Kontraktem

Programowym dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Zwieńczeniem powyższych prac było wydanie 5 grudnia 2022 r. przez Komisję Europejską, decyzji wykonawczej dla programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027*. Następnie 19 grudnia 2022 r. FEWiM 2021-2027 został przyjęty przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Jednym z instrumentów realizacji celów FEWiM 2021-2027 w wymiarze terytorialnym są Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, zastosowane po raz pierwszy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. W latach 2021-2027 ZIT-y mogą być realizowane w miejskich obszarach funkcjonalnych (MOF) wskazanych jako obszary strategicznej interwencji (OSI) w strategii rozwoju województwa. W przyjętej w 2020 r. strategii rozwoju społeczno-gospodarczego *Warmińsko-Mazurskie 2030* zidentyfikowano trzy OSI oparte o MOF trzech głównych ośrodków wzrostu w województwie, tj. Olsztyna, Elbląga i Ełku. Odgrywają one istotną rolę w osiąganiu poprawy spójności ekonomicznej, przestrzennej i społecznej województwa warmińsko-mazurskiego względem europejskich regionów o wyższym poziomie rozwoju. Warunkiem realizacji ZIT będą powołane Związki ZIT wdrażające strategię terytorialne, które dają możliwość wypracowania wspólnej wizji rozwoju danego obszaru, w oparciu o jego potencjały i wyzwania, łączące jednocześnie działania planowane do finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. W marcu 2022 r. Zarząd

OSI MOF OLSZTYNA

OSI MOF ELBLĄGA

OSI MOF EŁKU

Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął *Model wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w programie regionalnym na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur* określający zasady realizacji instrumentu *Zintegrowane Inwestycje Terytorialne w województwie warmińsko-mazurskim w ramach FEWiM 2021-2027* oraz maksymalny budżet przypadający danemu ZIT-owi. W grudniu dokument został zaktualizowany poprzez dostosowanie go do zatwierdzonych przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej *Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027*. Wyodrębniono również część opisującą zasady dotyczące Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT) – stąd zmiana nazwy dokumentu na *Model wdrażania instrumentów terytorialnych w programie regionalnym na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur*.

Podsumowaniem procesu przygotowania programu FEWiM 2021-2027 było spotkanie *Grupy roboczej ds. programu regionalnego województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027*, zorganizowane 11 marca 2022 r. w celu omówienia zmian wprowadzonych w projekcie programu regionalnego na lata 2021-2027 *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur*, przyjętego przez Zarząd Województwa Modelu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) oraz projektów strategicznych przewidzianych do realizacji w latach 2021-2027.

Równocześnie z przygotowaniem Programu trwały prace nad systemem zarządzania i kontroli FEWiM 2021-2027. W dniu 28 grudnia 2022 r. Zarząd Województwa podjął decyzję o podziale zadań między

komórki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Instytucje Pośredniczące. Przygotowywano dokumenty niezbędne do powierzenia realizacji Programu Instytucjom Pośredniczącym. Utworzono także *Wykaz ekspertów programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027*.

Celem zapewnienia sprawnego i skutecznego wdrażania FEWiM w części obejmującej projekty strategiczne, w grudniu 2022 r. wyłoniono wykonawcę wsparcia eksperckiego beneficjentów projektów strategicznych planowanych do dofinansowania ze środków programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur tzw. project pipeline. Realizacja zamówienia zaplanowana jest na 2023 r. Założeniem wsparcia jest pomoc w przygotowaniu do realizacji projektów strategicznych o wysokiej jakości poprzez ograniczenie barier i likwidację problemów, które mogą pojawić się w fazie przedinwestycyjnej oraz inwestycyjnej projektu poprzez:

- opracowanie wstępnej analizy wykonalności dla projektów strategicznych,
- udzielenie bezpośredniego doradztwa.

W 2022 r. rozpoczęto również działania zmierzające do *zaopiniowania przedsięwzięć z zakresu publicznej infrastruktury badawczej do wsparcia w ramach programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur*. Podstawą wsparcia przedsięwzięć z zakresu infrastruktury badawczej w ramach FEWiM jest zgodność projektu z warunkami opisanymi w *Umowie Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce*. Jednym z nich jest pozytywne zaopiniowanie projektu przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego oraz ministra właściwego ds. nauki na warunkach i w trybie określonym w Kontrakcie Programowym. Nabór propozycji inwestycji w tym obszarze (zgłaszanych przez instytucje naukowe z Warmii i Mazur) zakończył się w I kwartale 2023 r.

**ORGANIZACJE BADAWCZE
Z WARMII I MAZUR NA START**

W 2022 r. prowadzono także prace związane z programowaniem instrumentów finansowych na potrzeby FEWiM 2021-2027. Opracowano także ostateczną wersję raportu stanowiącego samoocenę spełnienia warunku podstawowego *Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji* – wymóg Komisji Europejskiej na potrzeby Celu 1 FEWiM 2021-2027.

W minionym roku kontynuowano podjęte w 2021 r. prace nad przygotowaniem *Planu transportowego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2050 roku)*. Opracowanie Planu stanowi podstawę do spełnienia warunku podstawowego dla Celu polityki 3 *Lepiej połączona Europa* w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 na poziomie regionalnym. Plan transportowy województwa warmińsko-mazurskiego będzie dokumentem odnoszącym się do wielu płaszczyzn

funkcjonowania sieci transportowej w skali regionalnej wraz z uwzględnieniem relacji z krajowym i międzynarodowym systemem transportowym. Jego celem jest identyfikacja bieżących i potencjalnych problemów i potrzeb, a także określenie wizji rozwoju regionalnego systemu transportowego.

Plan transportowy stanowić będzie zintegrowaną propozycję zawierającą diagnozę sytuacji transportowej, ocenę wyzwań i scenariuszy w zakresie rozwoju sektora, analizę SWOT oraz jasno zdefiniowane cele uwzględniające różne warianty planistyczne. W jego ramach również sporządzona zostanie lista proponowanych działań oraz propozycja kryteriów pomocnych w wyborze konkretnych projektów inwestycyjnych. Zaproponowany zostanie także system monitoringu realizacji.

Równoległe aktywnie uczestniczono w pracach nad dokumentami określającymi warunki realizacji programów polityki spójności w latach 2021-2027. W 2022 r. strona rządowa przyjęła, a Komisja Europejska zatwierdziła Umowę Partnerstwa na lata 2021-2027. Zakończyły się również prace nad ustawą wdrożeniową dla tego okresu programowania. W konsultacji tych dokumentów uczestniczyła strona samorządowa. Dodatkowo zgłaszano

uwagi m.in. do projektów *Wytucznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027, realizacji zasady partnerstwa, wyboru projektów, kwalifikowalności wydatków, szczegółowego opisu priorytetów (SZOP) krajowych i regionalnych programów* w celu zapewnienia przepisów korzystnych dla województwa i beneficjentów regionu. Opiniowano także dokumenty opracowywane przez stronę rządową na potrzeby wdrażania polskiego Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, w tym kryteria wyboru projektów w ramach komponentów KPO, strategie inwestycyjne jego instrumentów i zapisy określające rolę samorządów w ich realizacji. Ponadto zgłoszono reprezentantów Instytucji Zarządzającej FEWiM 2021-2027 w nowoutworzonym Komitecie ds. Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027.

W 2022 r. Komisja Europejska zatwierdziła zaproponowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zmiany w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020* związane z uruchomioną w grudniu 2020 r. inicjatywą REACT-EU, zwiększającą finansowanie programów polityki spójności na lata 2014-2020 na rzecz niwelowania i ograniczenia skutków pandemii COVID-19. Tym razem pula RPO WiM 2014-2020, w ramach II transzy środków REACT-EU, została zwiększona o 3 860 665 euro z przeznaczeniem na budowę/przebudowę infrastruktury transportu publicznego (np. infrastruktura park&ride, budowa buspasów oraz zintegrowanych przystanków przesiadkowych pomiędzy różnymi rodzajami transportu, sygnalizacja wzbudzana, drogi rowerowe) zgodnie ze strategiami miejskimi obejmującymi ograniczenie emisyjności w transporcie oraz zakup i modernizację niskoemisyjnego taboru.

Propozycje zmian do *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020* obejmowały również inne modyfikacje Programu mające na celu pełne wykorzystanie jego alokacji oraz szybkie zakontraktowanie wolnych środków finansowych. Proces zmian RPO WiM 2014-2020 zakończył się pozytywną decyzją Komisji Europejskiej z 3 października 2022 r. oraz uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 5 października 2022 r. w sprawie przyjęcia zmian *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020* o treści zatwierdzonej przez Komisję Europejską.

W 2022 r. przygotowywano się do sprawnego zamknięcia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, którego wdrażanie zakończy się w 2023 r. Dlatego też w maju 2022 r. w celu pełnego wykorzystania alokacji RPO WiM 2014-2020 podjęto decyzję o stosowaniu w szerszym zakresie mechanizmu czasowej nadkontraktacji. Mechanizm ten jest narzędziem zarządzania finansowego programów operacyjnych na lata 2014-2020 i polega na zaciąganiu zobowiązań powyżej dostępnej alokacji danego działania/poddziałania przy jednoczesnym zablokowaniu kwoty o takiej samej wartości w innym działaniu/poddziałaniu. Zgodę na zastosowanie czasowej nadkontraktacji wyraża (na wniosek Instytucji Zarządzającej Programem) Minister Finansów we współpracy z Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego systematycznie monitoruje realizację *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*. Stan realizacji Programu na koniec 2022 r. przedstawiony został w rozdziale 8. niniejszego *Raportu – Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*.

W 2022 r. województwo zaangażowane było również w proces programowania *Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW)*. Po zatwierdzeniu przez Komisję Europejską w styczniu 2022 r. Programu *Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027* przedstawiciele województwa zaangażowani byli w prace gremiów odpowiedzialnych za uszczegółowienie interwencji programu na poziomie operacyjnym. Odbyły się spotkania na poziomie reprezentacji

zarządów województw i kierownictwa Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, a także robocze spotkania między urzędnikami, podczas których działania województwa koncentrowały się głównie na zabezpieczeniu rzeczywistych potrzeb i interesów Warmii i Mazur w zakresie interwencji programu FEPW 2021-2027.

Ponadto w 2022 r. województwo uczestniczyło w procesie wdrażania kończącej się perspektywy oraz programowania nowej edycji programów współpracy terytorialnej *Interreg*, obejmujących wszystkie subregiony województwa warmińsko-mazurskiego. W 2022 r. kontynuowano przygotowania dwóch programów współpracy transgranicznej: *Interreg Litwa-Polska 2021-2027* (obejmującego subregion etcki) oraz *Interreg Południowy Bałtyk 2021-2027* (obejmującego subregion elbłaski). Aktywność województwa warmińsko-mazurskiego w pracach międzynarodowych grup roboczych i komitetów programujących koncentrowała się na dostosowaniu kwestii wdrożeniowych nowych programów do specyfiki, potrzeb i możliwości potencjalnych beneficjentów z Warmii i Mazur, m.in. w zakresie umożliwienia uczestnictwa beneficjentów z obszaru subregionu olsztyńskiego (aktualnie poza obszarem kwalifikowalnym Programu) w przyszłych projektach.

Województwo kontynuowało także starania o formalne włączenie subregionu olsztyńskiego do obszaru kwalifikowalnego obu ww. programów transgranicznych. Kwestia ta okazała się szczególnie istotna wobec nagłej zmiany sytuacji geopolitycznej wynikającej z rosyjskiej agresji militarnej na Ukrainę, a w konsekwencji zaprzestania wszelkich form współpracy terytorialnej z Federacją

Rosyjską, m.in. w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja, tj. jedyne go programu współpracy transgranicznej obejmującego również subregion olsztyński. Włączenie subregionu olsztyńskiego do obszaru kwalifikowalnych programów transgranicznych z udziałem województwa jest kluczowe z uwagi na potrzebę uzyskania choć częściowej rekompensaty za utracone możliwości rozwoju tej części województwa przy wsparciu środków Interreg. Ostateczne decyzje Komisji Europejskiej w tej sprawie zapadną w 2023 r.

W 2022 r. w dalszym ciągu prowadzono również działania lobbujące na rzecz rozwoju portu morskiego w Elblągu, m.in. 13-14 września 2022 r. odbyło się wydarzenie *Obierz Kurs na Elbląg – Rozwój Elbląga i regionu w kontekście funkcjonowania portu morskiego oraz uruchomienia kanału żeglugowego przez Mierzę Wiślaną*, organizowane przez Witolda Wróblewskiego – Prezydenta Elbląga oraz Gustawa Marka Brzezina – Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W trakcie dwóch dni konferencji omówiono szeroki zakres zagadnień, począwszy od budowy kanału przez Mierzę Wiślaną poprzez ekonomiczno-logistyczne aspekty funkcjonowania portów morskich aż po rozwój gospodarczy całego regionu, współpracę regionów obszaru Morza Bałtyckiego oraz rozwój ruchu turystycznego. Spotkanie było ogólnodostępne w internecie.

Ponadto w lipcu 2022 r. zorganizowano spotkanie ze służbami wojewody warmińsko-mazurskiego w celu omówienia możliwości stworzenia systemu wsparcia partnerstw samorządów terytorialnych uczestniczących w rządowym projekcie pilotażowym Centrum Wsparcia Doradczego i jego kontynuacji. Przedstawiono doświadczenia partnerstw z województwa warmińsko-mazurskiego oraz propozycję stworzenia rozwiązania systemowego uwzględniającego, poza programem regionalnym, preferencje w programach krajowych Polityki spójności na lata 2021-2027 oraz programach finansowanych z budżetu państwa.

W ramach zadań związanych z ewaluacją RPO WiM 2014-2020 w 2021 r. zakończyła się realizacja pięciu badań ewaluacyjnych:

- *Ocena wpływu RPO WiM 2014-2020 na jakość kształcenia kadr dla regionalnego rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim.* Głównym celem badania była ocena dotychczasowego oraz potencjalnego wpływu realizowanych projektów w ramach II osi priorytetowej *Kadry dla gospodarki* RPO WiM 2014-2020 na wzrost jakości kształcenia kadr dla regionalnego rynku pracy.
- *Ocena wpływu RPO WiM 2014-2020 na dziedzictwo naturalne i kulturowe województwa warmińsko-mazurskiego,* której celem była ocena dotychczasowego oraz potencjalnego wpływu wsparcia udzielanego w ramach VI osi priorytetowej *Kultura i dziedzictwo* RPO WiM 2014-2020 na zachowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego województwa warmińsko-mazurskiego.

- *Ocena wpływu RPO WiM 2014-2020 na trwałość i jakość zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim*, której celem była ocena dotychczasowego oraz potencjalnego wpływu realizowanych projektów w ramach X osi priorytetowej *Regionalny rynek pracy* RPO WiM 2014-2020 na zwiększenie trwałości i jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników w województwie warmińsko-mazurskim.
- *Ewaluacja wsparcia opieki nad dziećmi do lat 3 oraz wychowania przedszkolnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*. Głównym celem badania była ocena dotychczasowego oraz potencjalnego wpływu realizowanych projektów w ramach RPO WiM 2014-2020 na trwałość miejsc opieki nad dziećmi do 3. roku życia i wychowania przedszkolnego w województwie warmińsko-mazurskim.
- *Wpływ interwencji RPO WiM 2014-2020 na promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją w województwie warmińsko-mazurskim*. Celem badania była ocena dotychczasowego oraz potencjalnego wpływu wsparcia udzielanego w ramach XI osi priorytetowej *Włączenie społeczne* RPO WiM 2014-2020 na promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją w województwie warmińsko-mazurskim.

W wyniku realizacji badań sformułowane zostały 23 rekomendacje, które dotyczyły przygotowania programu regionalnego na przyszłą perspektywę finansową (2021-2027)².

Ponadto w 2022 r. rozpoczęła się realizacja czterech nowych badań ewaluacyjnych, tj.:

1. *Ocena wpływu RPO WiM 2014-2020 na zwiększenie dostępności i spójności transportowej województwa warmińsko-mazurskiego*. Głównym celem badania jest ocena dotychczasowego oraz potencjalnego wpływu wsparcia udzielanego w ramach VII osi priorytetowej *Infrastruktura transportowa* RPO WiM 2014-2020 na zwiększenie dostępności i spójności transportowej województwa warmińsko-mazurskiego.
2. *Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WiM 2014-2020*. Celem głównym badania jest ocena postępu rzeczowego i rezultatów RPO WiM 2014-2020.
3. *Ewaluacja projektów rewitalizacyjnych realizowanych w ramach RPO WiM 2014-2020*, którego głównym celem jest ocena dotychczasowego i potencjalnego wpływu projektów rewitalizacyjnych realizowanych w ramach RPO WiM 2014-2020 na poprawę jakości życia społeczności zamieszkujących obszary problemowe w województwie warmińsko-mazurskim.
4. *Ocena wpływu RPO WiM 2014-2020 na poprawę środowiska przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów województwa warmińsko-mazurskiego*. Głównym celem badania jest ocena dotychczasowego oraz potencjalnego wpływu wsparcia udzielanego w ramach V osi

² Wszystkie Raporty z ewaluacji RPO WiM 2014-2020 (zawierające przyjęte rekomendacje) są dostępne na stronie <http://rpo.warmia.mazury.pl>

priorytetowej *Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów* RPO WiM 2014-2020 na zachowanie i ochronę środowiska przyrodniczego województwa warmińsko-mazurskiego, efektywność gospodarowania zasobami oraz dostosowanie do zmian klimatu.

W 2022 r. Województwo Warmińsko-Mazurskie zajęło 2. miejsce w cyklicznym rankingu inwestycyjnym ogólnopolskiego Pisma Samorządu Terytorialnego *Wspólnota*. To awans z 9. pozycji, którą region zajął w poprzedniej edycji klasyfikacji. Ranking odzwierciedla lokatę polskich regionów pod względem średnich wydatków inwestycyjnych per capita w ciągu trzech lat. W latach 2019-2021 średnie wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 235,23 zł. Wyższy wynik odnotowano jedynie w województwie podlaskim – 371,45 zł. Dla porównania

w województwie pomorskim kwota ta wyniosła 178,16 zł, a w mazowieckim 176,34 zł. Tak wysoki wynik Warmii i Mazur na tle innych województw świadczy zarówno o stwarzaniu dobrych warunkach rozwoju, jak i poprawiającej się kondycji ekonomicznej regionalnych przedsiębiorców, a także zwiększającej się zamożności mieszkańców i dobrej koordynacji inwestycji strategicznych.

GOSPODARKA

4. Gospodarka

4.1. Rynek pracy

Rynek pracy jest szczególnym rodzajem rynku, ponieważ przedmiotem wymiany na nim jest ludzka praca. To sytuacja na rynku pracy w dużym stopniu determinuje zamożność społeczeństwa oraz poziom życia ludności. Zmiany na rynku pracy odzwierciedlają stan gospodarki, a także znacząco oddziałują na poziom rozwoju ekonomicznego w regionie. Rynek pracy jest zatem ważnym obiektem polityk publicznych, które pozwalają osobom bezrobotnym, poszukującym pracy oraz zagrożonym bezrobociem zapewnić aktywność zawodową i zwiększyć szanse na zatrudnienie.

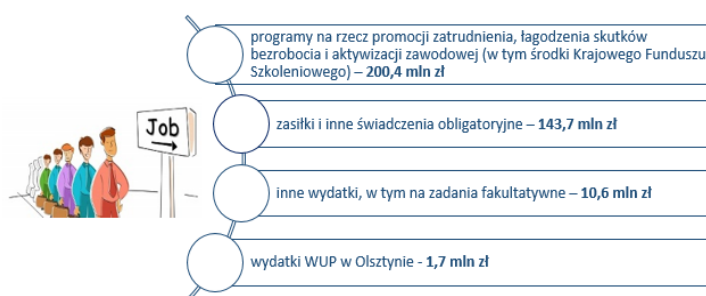
Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego odpowiedzialną za kreowanie regionalnej polityki zatrudnienia jest Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie (WUP), który corocznie podejmuje szereg działań mających na celu poprawę sytuacji na regionalnym rynku pracy.

Obszary priorytetowe dla podejmowanych działań w 2022 r. zostały wyznaczone w *Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia* zatwierdzonym uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr 6/46/22/VI z dnia 1 lutego 2022 r. Jest on dokumentem o charakterze operacyjnym, określającym i koordynującym regionalną politykę rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w krótkim okresie czasu. Stanowi uszczegółowienie zadań wynikających ze *Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku* przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa nr XIV/346/16 z 23 lutego 2016 r. Główne cele *Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2022 r.* dotyczyły aktywnego wsparcia służb zatrudnienia m.in. w dostosowaniu umiejętności i kwalifikacji zawodowych ludności aktywnej zawodowo do zmieniających się potrzeb rynku pracy, efektywnym zarządzaniu migracją zarobkową, a także promocji i wsparciu tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy w warunkach transformującej się gospodarki oraz przeciwdziałanie skutkom pandemii COVID-19, która przyniosła poważne straty i zagrożenia w funkcjonowaniu gospodarki. W 2022 r. wyzwaniem stojącym przed regionalnym rynkiem pracy było także sprostanie konsekwencjom, które przyniósł konflikt zbrojny w Ukrainie.

W 2022 r. na działania na rzecz wzrostu zatrudnienia oraz zwiększania aktywności społecznej i zawodowej w województwie warmińsko-mazurskim z Funduszu Pracy wydano 356,4 mln zł (diagram nr 13). Było to blisko o 25% środków mniej niż w 2021 r., gdyż w minionym roku powiatowym urządami pracy (PUP), decyzją

Diagram 13. Działania na rzecz wzrostu zatrudnienia i zwiększenia aktywności zawodowej w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, z Funduszu Pracy przyznano znacznie mniejsze fundusze na realizację działań związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19. Dzięki środkom Funduszu Pracy w 2022 r. zaktywizowano 17 008 bezrobotnych, tj. o 710 osób więcej niż w 2021 r. Zgodnie z przyjętymi kryteriami przyznany limit środków Funduszu Pracy został podzielony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie dla poszczególnych samorządów powiatowych. Podział uzyskał akceptację Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy oraz został zatwierdzony przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W województwie warmińsko-mazurskim wdrażane są również działania aktywizacyjne, skierowane do osób młodych do 29. roku życia pozostających bez zatrudnienia, przewidziane w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER), dla których WUP w Olsztynie jest Instytucją Pośredniczącą. Zadania te realizowane są zarówno

Diagram 14. Realizacja działań na rzecz wsparcia ludzi młodych w województwie warmińsko-mazurskim (PO WER 2014-2020)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

w procedurze pozakonkursowej (projekty wdrażane przez powiatowe urzędy pracy), jak i konkursowej. Rezultaty działań osiągnięte od początku realizacji programu do końca 2022 r., przedstawione zostały na diagramie nr 14.

W regionie nieustannie odnotowuje się zwiększone zapotrzebowania na pracę świadczoną przez cudzoziemców. W wyniku wojny na Ukrainie w 2022 r. widoczny był jednak duży spadek składanych wniosków o wpis do ewidencji oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom. W 2022 r. powiatowe urzędy pracy w województwie warmińsko-mazurskim rozpatrzyły 28 992 takich wniosków – o 39 448 mniej, (tj. o 57,6%) niż w 2021 r. Obywatele wszystkich państw spoza Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogli ubiegać się również o zezwolenie na pracę sezonową. W 2022 r. powiatowe

Diagram 15. Działania na rzecz zatrudnienia cudzoziemców na rynku pracy województwa w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

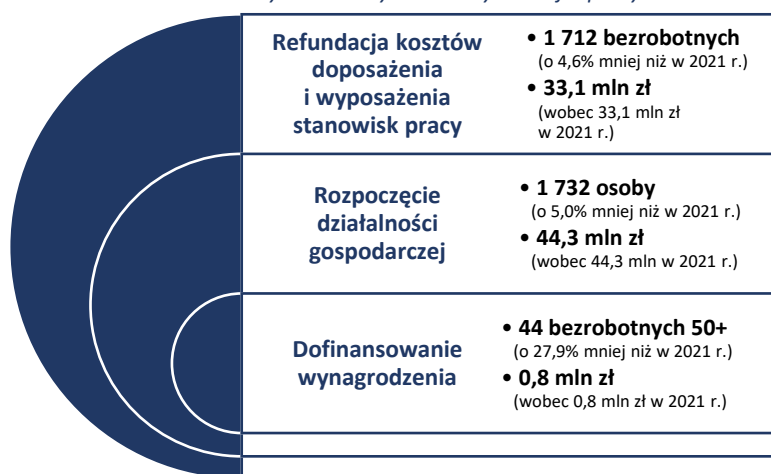
urzędy pracy wydały 270 takich zezwoleń – spadek w porównaniu z ubiegłym rokiem o 717 zezwoleń. Najwięcej tego typu dokumentów - 146 (54,1% ogółu) wydano obywatelom Ukrainy. Na pozostałe 45,9% zezwoleń składają się te, które otrzymali obywatele: Białorusi, Gruzji, Kazachstanu, Kirgistanu, Kuby, Mołdawii, Nepalu, Tadżykistanu, Turcji, Turkmenistanu i Uzbekistanu. Ponadto w 2022 r. Wojewoda Warmińsko-Mazurski wydał 4 009 zezwoleń na pracę cudzoziemcom, o 39,0% (tj. 2 546) mniej niż w 2021 r., przy czym najwięcej zezwoleń otrzymali obywatele Bangladeszu (650 zezwoleń, co stanowiło 16,2% zezwoleń wydanych przez Wojewodę).

Oprócz dotychczasowych form otrzymania zezwolenia na pracę, w 2022 r. obywatele Ukrainy otrzymali prawo do rejestrowania się w powiatowych urzędach pracy, a pracodawcy zatrudniający uchodźców zyskali możliwość skorzystania z uproszczonej procedury powiadomień o powierzeniu pracy. Do końca 2022 r. za pośrednictwem portalu praca.gov.pl odnotowane zostały 23 073 powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy.

Dodatkowo w 2022 r. w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie i w Elblągu, działających przy Wojewódzkim Urzędzie Pracy, oferowane były usługi informacyjne. Dotyczyły one zasad poruszania się po lokalnym rynku pracy, w tym możliwości zatrudnienia, przygotowania CV, rejestracji w powiatowym urzędzie pracy, założenia własnej firmy oraz zasad zatrudniania obywateli Ukrainy. Z tej formy pomocy skorzystały 184 osoby.

Zadania na rzecz rozwoju regionalnego rynku pracy nie skupiały się wyłącznie na osobach bezrobotnych, lecz w dużej mierze dotyczyły wspierania przedsiębiorców w tworzeniu nowych oraz utrzymaniu dotychczasowych miejsc pracy. Podejmowane działania, w ramach dostępnych rozwiązań ustawowych, poniesione koszty i uzyskane efekty przedstawione zostały na diagramie nr 16.

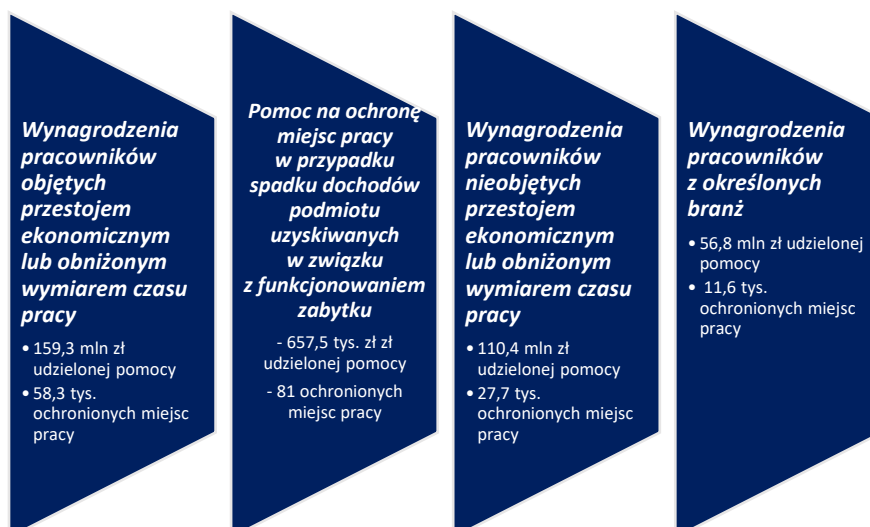
Diagram 16. Wsparcie przedsiębiorców w tworzeniu nowych oraz utrzymaniu dotychczasowych miejsc pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

W 2022 r. wojewódzki oraz powiatowe urzędy pracy kontynuowały realizację zadań w ramach *Tarczy Antykryzysowej*, których celem była pomoc dla przedsiębiorców dotkniętych kryzysem wywołanym globalną pandemią koronawirusa. Od 2020 r. do końca 2022 r. do WUP w Olsztynie wpłynęło łącznie 6 150 wniosków z czego 4 672 (tj. 76,0%) wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie. Wypłacone dofinansowanie wyniosło 327,1 mln zł co pozwoliło ochronić 97 678 miejsc pracy. Efekty dofinansowania wynagrodzeń

Diagram 17. Efekty dofinansowania WUP wynagrodzeń pracowników w ramach Tarczy Antykryzysowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

poszczególnych grup pracowników od początku funkcjonowania tarczy przedstawione zostały na diagramie nr 17.

W 2022 r. realizacja zadań wynikających z Tarcz antykryzysowych, polegała na rozliczaniu wniosków zatwierdzonych pozytywnie do wypłaty na podstawie:

- art. 15g – wsparcie dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy związanych z przestojem lub obniżonym czasem pracy (rozliczono końcowo 843 wnioski z 903 wymagających rozliczenia w systemie Viator),
- art. 15ga – dofinansowanie wynagrodzenia pracowników zatrudnionych przez jednostkę organizacyjną, której przysługuje tytuł prawny do zabytku (rozliczono jeden wniosek, który wpłynął do WUP w Olsztynie),
- art. 15gg – dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych postojem i zmniejszonym wymiarem czasu pracy (rozliczono 1 838 z 1 955 wymagających rozliczenia),
- art. 15gga – dofinansowanie wynagrodzenia pracowników w przedsiębiorstwach prowadzonych w określonych w Ustawie branżach (rozliczono 1 674 z 1 775 wymagających rozliczenia).

Powiatowe Urzędy Pracy również realizowały zadania związane z *Tarczą Antykryzysową*, obsługując w latach 2020-2022 wnioski pracodawców dotyczące dofinansowań do wynagrodzenia następujących grup pracowników:

- pracowników przedsiębiorstw – 7 202 podmiotom wypłacono 168,7 mln zł,
- przedsiębiorców samozatrudnionych – 12 843 przedsiębiorcom samozatrudnionym wypłacono 67,9 mln zł,
- mikroprzedsiębiorców z Funduszu Pracy – 59 063 mikroprzedsiębiorcom udzielono pożyczek w wysokości 294,0 mln zł,
- pracowników organizacji pozarządowych – 150 organizacjom pozarządowym udzielono dofinansowania w wysokości 4 mln zł,
- pracowników mikro i małych przedsiębiorstw z określonych branż³ - 19 730 przedsiębiorców otrzymało dotacje w łącznej wysokości 98,6 mln zł,
- przedsiębiorców sektora MŚP – 48 przedsiębiorców otrzymało dofinansowanie w wysokości 240,0 tys. zł.

Dodatkowo w 2022 r. do powiatowych urzędów pracy złożono łącznie 67 wniosków o dotację na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, tzw. „sklepików szkolnych” na kwotę 335 tys. zł. Z grupy pozytywnie ocenionych – 48 wniosków mikroprzedsiębiorstw, 100% podmiotów otrzymało dofinansowanie w łącznej wysokości 240 tys. zł.

³ Branżami tymi były następujące podgrupy PKD 2007: Hotele i podobne obiekty zakwaterowania; Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania; Pola kempingowe (włączając pola dla pojazdów kempingowych) i pola namiotowe; Działalność agentów turystycznych; Działalność organizatorów turystyki.

W okresie kwiecień 2020-grudzień 2022 r. do powiatowych urzędów pracy wpłynęły 109 603 wnioski w ramach tarczy antykryzysowej, z czego 99 187 zostało rozpatrzonych pozytywnie. Z grupy wniosków, które oceniono pozytywnie wypłacono środki finansowe w kwocie 633,6 mln zł, co pozwoliło ochronić 135 409 miejsc pracy.

Kluczowym obszarem działań w 2022 r. było wsparcie rozwoju kompetencji zawodowych i społecznych mieszkańców,

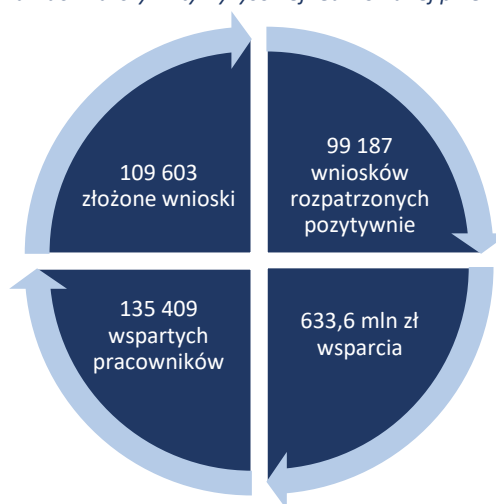
sprzyjających aktywności zawodowej oraz zapobieganie coraz bardziej widocznym na rynku pracy lukom kompetencyjnym, utrudniającym rekrutację pracowników w wielu dziedzinach działalności gospodarczej. Zadania te realizowane były m.in. dzięki środkom Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W ich podziale dla urzędów pracy województwa warmińsko-mazurskiego uczestniczy zarząd województwa. W 2022 r. samorządy powiatowe województwa warmińsko-mazurskiego,

na finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, otrzymały środki w wysokości 6,1 mln zł, tj. o 881,0 tys. zł (12,6%) mniej niż w 2021 r. Umożliwiło to aktywizację 3 474 osób, o 333 osoby (8,7%) mniej niż w 2021 r. Największe środki pracodawcom przyznano na wsparcie zawodowe kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych zawodach deficytowych, a także na kształcenie ustawiczne osób dorosłych. Środki KFS otrzymał również Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, do zadań którego należy m.in. promocja tego instrumentu na lokalnym rynku pracy. W 2022 r. WUP w Olsztynie na ten cel wydatkował 132,0 tys. zł, wobec 152,6 tys. zł w 2021 r.

Na mocy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie prowadzi rejestr agencji zatrudnienia. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wpis do Rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia (KRAZ) posiadało 179 podmiotów – o 8 mniej niż w 2021 r. Działania podejmowane w 2022 r. przedstawione zostały na diagramie nr 19.

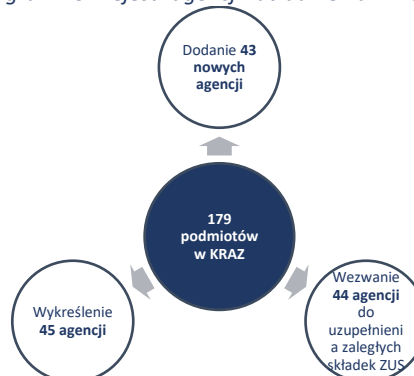
Diagram 18. Działania na rzecz dofinansowania pracowników w ramach Tarczy Antykryzysowej realizowanej przez PUP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

na finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, otrzymały środki w wysokości 6,1 mln zł, tj. o 881,0 tys. zł (12,6%) mniej niż w 2021 r. Umożliwiło to aktywizację 3 474 osób, o 333 osoby (8,7%) mniej niż w 2021 r. Największe środki pracodawcom przyznano na wsparcie zawodowe kształcenia ustawicznego

Diagram 19. Rejestr agencji zatrudnienia w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

W 2022 r. po raz ósmy przeprowadzono badanie *Barometr zawodów*⁴, którego celem jest określenie popytu na pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Efektem pracy uczestników badania (pracowników powiatowych urzędów pracy oraz innych instytucji rynku pracy) jest prognoza sytuacji na lokalnym rynku pracy określająca relację pomiędzy popytem a podażą dostępnej siły roboczej. Badanie

Diagram 20. Zawody deficytowe na Warmii i Mazurach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

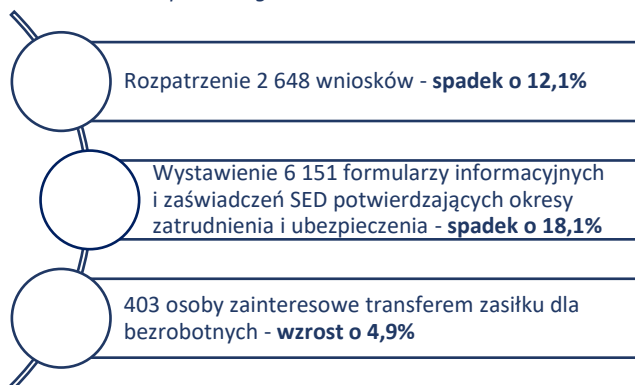
to stanowi źródło informacji nie tylko dla urzędów pracy oraz samych zainteresowanych, lecz również dla szkół, które kształcą przyszłe kadry województwa warmińsko-mazurskiego. Prognoza barometru na 2023 r. przewiduje występowanie na Warmii i Mazurach 24 grup zawodów deficytowych (ten sam poziom co w 2021 r.). Wykaz zawodów deficytowych przedstawiony został na diagramie nr 20. W dalszym ciągu przeważać będzie grupa zawodów zrównoważonych (139 grup zawodów – wzrost o jedną grupę zawodów w porównaniu z poprzednim rokiem). Bez zmian pozostanie grupa zawodów nadwyżkowych (jedna grupa zawodów – ekonomiści). Wyniki badań są szeroko rozpowszechniane, m.in. podczas spotkań z przedstawicielami szkół branżowych w województwie.

Zmieniający się rynek pracy skłania do szukania rozwiązań zmierzających do zwiększenia adekwatności działań instytucji rynku pracy i podniesienia ich efektywności. Na znaczeniu zyskuje jakość usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia, a w szczególności poradnictwa zawodowego. W 2022 r. z usługi poradnictwa zawodowego świadczonej w WUP skorzystało łącznie 3 017 osób, tj. blisko 2,5-krotnie więcej niż w 2021 r., kiedy to panowała pandemia koronawirusa.

W województwie warmińsko-mazurskim realizowane jest również międzynarodowe pośrednictwo pracy prowadzone w ramach sieci EURES. Działania kadry EURES skupiały się zarówno na nawiązywaniu kontaktów z osobami poszukującymi pracy i bezrobotnymi (1 072 osoby w 2022 r., wobec 1 228 osób w 2021 r.), jak i poszukujących pracowników (91 pracodawców w 2022 r. wobec 79 w 2021 r.). W konsekwencji w 2022 r. w ramach

Diagram 21. Koordynacja systemu zabezpieczenia społecznego w ramach sieci EURES

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

⁴ *Barometr zawodów*, <https://wupolsztyn.praca.gov.pl/barometr-zawodow>, WUP, Olsztyn 2022.

sieci EURES zrealizowano 534 zagraniczne oferty pracy z krajów UE (tj. o 154 więcej niż w 2021 r.). Z upoważnienia Marszałka Województwa w ramach EURES realizowano także zadania wynikające z międzynarodowej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych. W 2022 r. rozpatrzono 2 648 wniosków osób zainteresowanych przyznaniem prawa do zasiłku dla bezrobotnych bądź uzyskaniem możliwości transferu zasiłku, a także uzyskaniem potwierdzenia okresów ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia w Polsce. Na diagramie nr 21 przedstawione zostały działania podjęte w 2022 r. w porównaniu do 2021 r. wynikające z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych w ramach EURES.

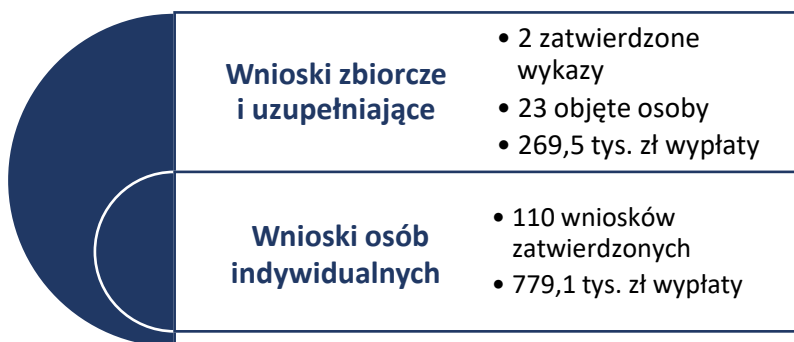

Przejawem poszukiwań przez instytucje rynku pracy nieszablonowych rozwiązań, są inicjatywy podejmowane w ramach partnerstwa lokalnego koordynowanego przez WUP w Olsztynie pn. *PAKT dla Rozwoju Poradnictwa Zawodowego*.

Partnerstwo opiera się na działalności siedmiu zespołów zadaniowych, których liderami są przedstawiciele WUP. W 2022 r. w ramach PAKT-u zorganizowano Warmińsko-Mazurski Tydzień Kariery (17-23 października 2022 r.), który odbył się pod hasłem *Równowaga psychiczna we współczesnym świecie*. W ramach wydarzenia zorganizowano konferencję w Olsztynie (17 października 2022) pt. *W poszukiwaniu utraconej równowagi – o kondycji psychicznej we współczesnym świecie*, w której udział wzięło 230 osób. Konferencji towarzyszyła dyskusja panelowa na temat: *Co wiemy o znaczeniu i wartości zdrowia psychicznego?* z udziałem 5 prelegentów. W przebieg Warmińsko-Mazurskiego Tygodnia Kariery włączyło się w sumie 310 instytucji, organizując 606 różnorodnych wydarzeń, z których skorzystało 53 247 osób. Dodatkowo w 2022 r. na koncie PAKT-u na portalu społecznościowym Facebook opublikowano 142 posty, których odbiorcami było 17 799 osób.

Samorząd Województwa podejmuje również działania wynikające z zadań Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP), z którego środków wypłacane są roszczenia pracownicze w razie niemożności ich zaspokojenia przez pracodawcę z powodu braku jego wypłacalności. Ogółem w 2022 r. z FGŚP wypłacono 1,1 mln zł, wobec 2,6 mln zł w 2021 r. W minionym roku, w wyniku prowadzonych działań windykacyjnych na rachunek bankowy wpłynęła ogółem kwota 1,5 mln zł (wobec 2,5 mln zł w 2021 r.), a 4,9 mln zł należności umorzono na podstawie decyzji dysponenta Funduszu (wobec 122,2 tys. zł w 2021 r.).

Diagram 22. Wypłaty z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Olsztynie.

4.2. Inteligentna gospodarka województwa warmińsko-mazurskiego

Rozwój ekonomiczny Warmii i Mazur oraz budowanie nowoczesnej i konkurencyjnej gospodarki regionu, jest jednym z priorytetów działań zarządu województwa. Z tego względu w regionie realizowanych jest szereg przedsięwzięć, mających na celu rozwój czterech regionalnych inteligentnych specjalizacji, którymi są: drewno i meblarstwo, ekonomia wody, żywność wysokiej jakości oraz zdrowe życie.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

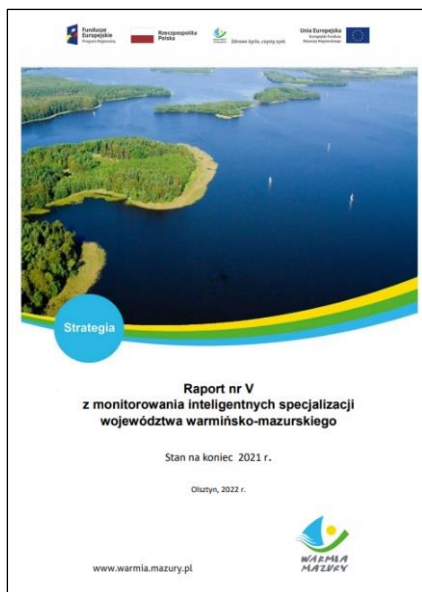
Środki finansowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego umożliwiły rozwój inteligentnych specjalizacji regionu. Dzięki dotacjom RPO WiM 2014-2020 do końca 2022 r. wsparto w sumie 631 przedsięwzięć o łącznej wartości około 616,6 mln zł. Środki skierowano na rozwój działalności B+R przedsiębiorców, kooperację biznesu z nauką, wsparcie firm w początkowej fazie rozwoju, usługi dla MŚP, nowoczesne usługi IOB, pakietowanie produktów i usług oraz wdrożenie wyników prac B+R.

Odpowiadając na zmiany gospodarcze i wyzwania rozwojowe, w ostatnim czasie podjęto prace na rzecz identyfikacji potencjalnych nowych regionalnych inteligentnych specjalizacji. Dlatego też w strategii *Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*, przyjętej przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2020 r., określone zostały założenia przedsiębiorczego odkrywania regionalnych specjalizacji. Proces ten odbywa się zgodnie z *Zasadami identyfikacji inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego*, przyjętymi przez zarząd województwa.

W 2022 r. zakończył się rozpoczęty w 2021 r. proces oceny propozycji nowej inteligentnej specjalizacji pod nazwą *Zdrowe Życie* złożonej przez Warmińsko-Mazurską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie. Nowa inteligentna specjalizacja obejmuje przede wszystkim branże związane z medycyną, usługami medycznymi oraz jakością życia. Po dokonanej wcześniej ocenie eksperckiej i pozytywnej rekomendacji Regionalnego Komitetu Sterującego ds. Regionalnej Strategii Innowacyjności Województwa Warmińsko-Mazurskiego, 29 sierpnia 2022 r. Zarząd Województwa podjął uchwałę w sprawie przyjęcia inteligentnej specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego *Zdrowe Życie*.

W 2022 r. w celu monitorowania poziomu realizacji polityki innowacyjnej w regionie, opracowany został *Raport z monitorowania inteligentnych specjalizacji za 2021 r.* W dokumencie przedstawiono informacje o sytuacji gospodarczej Warmii i Mazur w przekroju różnych sektorów i branż, a także dane na poziomie każdej z regionalnych inteligentnych specjalizacji badanych łącznie i każdej z osobna oraz informacje o poziomie oddziaływania wsparcia udzielanego inteligentnym specjalizacjom w ramach

RPO WiM 2014-2020. Monitoring inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego powstaje co roku i służy cyklicznemu dostarczeniu informacji zwrotnej władzom regionu oraz ogółowi interesariuszy, czy strategia realizowana jest zgodnie z planem, czy osiągnięte są zakładane rezultaty i czy pojawiają się nowe obszary o potencjale tworzenia przewag konkurencyjnych regionu. Zebrane dane umożliwiają obserwację rozwoju inteligentnych specjalizacji, wskazują również m.in. jednostkom naukowym kierunki, w które społeczność naukowa powinna się włączać, a instytucjom otoczenia biznesu, samorządom lokalnym oraz organizacjom zrzeszającym przedsiębiorców możliwość pogłębienia wiedzy dotyczącej uwarunkowań i kierunków rozwoju specjalizacji sprzyjającej przygotowaniu właściwej oferty wsparcia dla biznesu. Do tej pory powstało 5 raportów z monitorowania inteligentnych specjalizacji regionu.

Współpraca na rzecz inteligentnego rozwoju podejmowana była także w ramach Regionalnego Forum Inteligentnych Specjalizacji przy Konwencji Marszałków RP, którego przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie są czynnymi uczestnikami. Celem Forum jest wymiana doświadczeń, informacji oraz upowszechnianie dobrych praktyk związanych z inteligentnymi specjalizacjami. W 2022 r. tematyką spotkań było przygotowanie regionów do nowej perspektywy finansowej w kontekście spełnienia warunków w zakresie inteligentnych specjalizacji.

W sierpniu 2022 r. w wyniku zamówienia publicznego podpisano umowę z trzema wykonawcami na usługę wsparcia organizacyjnego i merytorycznego rozwoju inteligentnych specjalizacji (IS), tj. pełnienia funkcji tzw. Operatora Inteligentnych Specjalizacji (WaMa Smart Lab) dla każdej z trzech regionalnych inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego (Żywność Wysokiej Jakości, Ekonomia Wody, Drewno i Meblarstwo). Inicjatywa dedykowana jest przedsiębiorcom, instytucjom badawczo-naukowym, instytucjom otoczenia biznesu, jednostkom samorządu terytorialnego. Główne cele inicjatywy to:

- identyfikacja potrzeb interesariuszy IS,
- rozwój współpracy między partnerami regionalnymi IS,
- wzrost wiedzy i kompetencji, w tym administracji publicznej w zakresie IS oraz przedsiębiorczego odkrywania,
- intensyfikacja aktywności projektowej interesariuszy IS,
- weryfikacja analizy SWOT dla każdej z inteligentnych specjalizacji,
- zwiększenie rozpoznawalności inteligentnej specjalizacji w regionie.

Dla każdej z trzech inteligentnych specjalizacji zaplanowano realizację następujących działań do końca października 2023 r.:

- identyfikację i utworzenie bazy potencjalnych Liderów IS (podmiotów zaangażowanych w inicjatywę, które będą działały na rzecz IS),
- organizację 3 spotkań warsztatowych dla Liderów IS,
- organizację 2 warsztatów start up-owych dla studentów,
- organizację 2 konferencji dla interesariuszy IS,
- opracowanie raportu końcowego *Zarządzanie inteligentną specjalizacją poprzez proces przedsiębiorczego odkrywania*.

W 2022 r. w ramach wszystkich IS odbyły się łącznie 3 warsztaty dla przedsiębiorców, 3 spotkania start-up ze studentami oraz 2 konferencje. Utworzono również bazę potencjalnych Liderów IS. W 2023 r. planowana jest realizacja kolejnych spotkań.

Działania na rzecz rozwoju inteligentnych specjalizacji są także realizowane w ramach Sieci Dyrektorów Inteligentnych Specjalizacji Regionów Morza Bałtyckiego, której województwo warmińsko-mazurskie jest członkiem od 2019 r. Sieć ta skupia 10 regionów z 5 różnych krajów z obszaru Morza Bałtyckiego, reprezentowanych przez osoby odpowiedzialne za kształtowanie polityki inteligentnych specjalizacji. Jej celem jest wzmocnienie zdolności regionów do współpracy, dzielenia się wiedzą i doświadczeniem w zakresie strategii inteligentnych specjalizacji i innowacji. Współpraca w ramach Sieci odgrywa kluczową rolę doradczą i decyzyjną we wspieraniu rozwoju platformy pn. *Ekosystem inteligentnych specjalizacji Regionu Morza Bałtyckiego* (BSR S3 Ecosystem), prowadzonej przez szwedzki region Västerbotten w ramach projektu Interreg. W 2022 r. działania Sieci nadal koncentrowały się na analizie łańcucha wartości w obszarze biogospodarki obiegu zamkniętego w rejonie Morza Bałtyckiego. Powiązane były z aktualnym podejściem UE do wzrostu, innowacji i zmian klimatu po 2020 r. oraz z koncepcją Zielonego Ładu i Mechanizmem Sprawiedliwej Transformacji (MST), Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), Strategią Przemysłową UE i Strategią UE na rzecz MŚP, a także Planem Działania UE dotyczącym Gospodarki o Obiegu Zamkniętym. Ponadto dyskutowano nad kolejnymi wspólnymi inicjatywami regionów w ramach Sieci.

Diagram 23. Struktura Sieci
**Sieć Dyrektorów Inteligentnych
Specjalizacji Regionów Morza Bałtyckiego**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej.

W 2022 r. kontynuowana była również współpraca Samorządu Województwa z jednostkami naukowymi z regionu w ramach członkostwa Województwa Warmińsko-Mazurskiego w *Europejskiej Sieci Współpracy Regionów w zakresie Badań i Innowacji* (ERRIN),

tj. z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie oraz Akademią Nauk Stosowanych (dawną Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Elblągu). Do głównych korzyści członkostwa w Sieci należy zaliczyć możliwość wymiany wiedzy, dobrych praktyk na poziomie UE. ERRIN wspiera swoich członków we wspólnym podejściu do badań i innowacji, ułatwia regularny dialog z instytucjami UE, wymianę międzyregionalną i realizację wspólnych projektów, tworzenie skutecznych powiązań i kontaktów

z innymi sieciami i organizacjami aktywnymi w obszarze badań i innowacji na szczeblu europejskim. W ramach Europejskiej Sieci Współpracy Regionów na rzecz Badań i Innowacji działa obecnie 13 tematycznych grup roboczych (working groups WG). Udział w pracach grup roboczych ma charakter otwarty. Przedstawiciele województwa warmińsko-mazurskiego w 2022 r. brali udział w spotkaniach takich grup roboczych jak: *Bioekonomia, Inteligentna specjalizacja, Energia i zmiany klimatyczne, ICT* oraz *Zdrowie*. Ponadto przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie wzięli udział w Dorocznym Walnym Zgromadzeniu Sieci.

W okresie kwiecień-listopad 2022 r. przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego wraz z 6 przedstawicielami Instytutu

Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie brali udział w projekcie EIT Food RIS Research Infrastructure Network. Inicjatywa miała na celu pomóc instytucjom naukowym przygotować ofertę komercjalizacji usługi/produktu z wykorzystaniem posiadanej infrastruktury poprzez udział w 8 warsztatach, a także sesjach mentorskich. W projekcie zaangażowane były instytucje naukowe z takich krajów jak Polska, Serbia, Słowenia, Rumunia oraz Portugalia (łącznie 9 instytucji). Został on zakończony wypracowaniem koncepcji komercjalizacji usługi przez każdą z instytucji.

Kolejną ważną inicjatywą wspierania gospodarki w regionie jest funkcjonujący od 2019 r. serwis internetowy *Platforma Przedsiębiorczości Warmii i Mazur* (<https://biznes.warmia.mazury.pl/>),

Diagram 24. Funkcjonowanie serwisu internetowego i profilu w mediach społecznościowych

- Opublikowano 152 aktualności
- 14 744 - odsłony strony
- 5 109 - użytkowników strony z 47 krajów
- Opublikowano 127 postów na FB
- 30 322 - zasięgi na FB

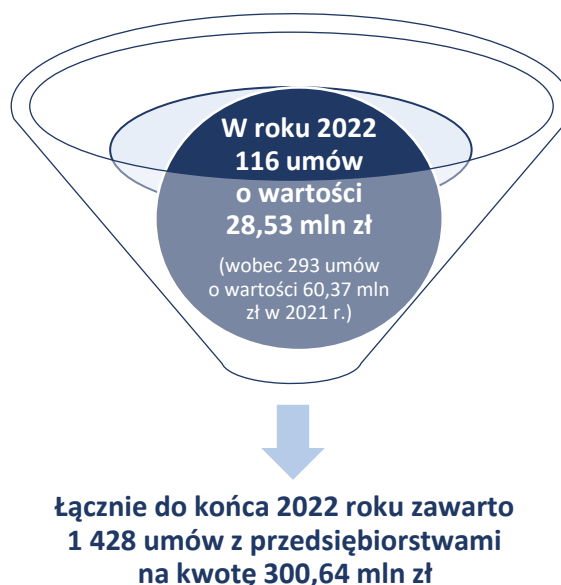
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej.

który powstał z myślą o przedsiębiorstwach z regionu, instytucjach otoczenia biznesu, osobach zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej oraz wszystkich osobach poszukujących informacji gospodarczych z województwa warmińsko-mazurskiego. Celem działania *Platformy* jest zebranie w jednym miejscu najważniejszych informacji w obszarze przedsiębiorczości i przedstawienie ich w czytelnej i przystępnej formie. Do tej pory informacje te były rozproszone na wielu stronach internetowych, co często utrudniało dostęp do nich wszystkim interesariuszom. Przez cały 2022 r. na stronie internetowej publikowane były użyteczne informacje zarówno dla przedsiębiorców, jak i osób zainteresowanych prowadzeniem własnego biznesu. Efekty funkcjonowania serwisu *Platforma Przedsiębiorczości Warmii i Mazur* przedstawiono na diagramie nr 24.

W 2022 r. kontynuowane było także wdrażanie *Strategii inwestycyjnej instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*, zakładającej wsparcie do 2023 r. ponad 1 250 MŚP z regionu poprzez pożyczki, poręczenia oraz wejścia kapitałowe. Stan realizacji Strategii, na koniec 2022 r. przedstawiono na diagramie nr 25.

Dodatkowo, w związku ze skutkami pandemii COVID-19, Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przeznaczył 15,5 mln zł na nowy produkt – pożyczkę inwestycyjno-obrotową. Wsparcie kierowane będzie do MŚP z obszaru inteligentnej specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego *Żywność wysokiej jakości* i/lub działających w branży HoReCa, które najbardziej ucierpiały w wyniku pandemii. Produkt został wdrożony w 2022 r. – zawarto 38 umów na łączną kwotę 13,88 mln zł.

Diagram 25. Realizacja Strategii Inwestycyjnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej.

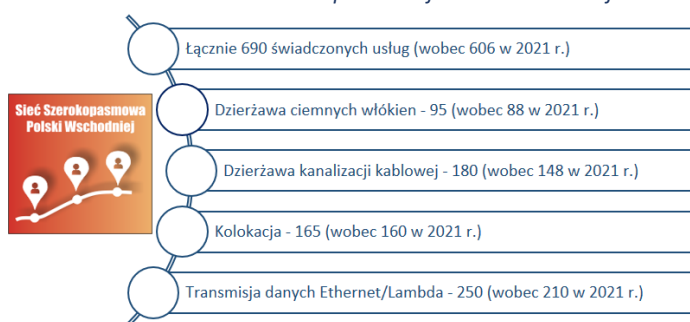
4.3. Społeczeństwo informacyjne

Dzisiejsze społeczeństwa coraz bardziej opierają swój rozwój na wykorzystywaniu informacji oraz nowych technologiach informatycznych. Dlatego niezwykle istotny jest rozwój usług i narzędzi teleinformatycznych oraz budowanie podstaw dla transformacji cyfrowej gospodarki Warmii i Mazur, w tym specjalistycznych kadr oraz promowanie umiejętności cyfrowych u mieszkańców.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Województwo Warmińsko-Mazurskie jest właścicielem infrastruktury szerokopasmowej powstałej w ramach projektu Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013. Według stanu na koniec 2022 r. na usługi świadczone w oparciu o infrastrukturę dostępną w ramach

Diagram 26. Usługi świadczone w województwie warmińsko-mazurskim w ramach Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Społeczeństwa Informatycznego.

Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej w województwie warmińsko-mazurskim zawarto 690 umów szczegółowych (wobec 606 w 2021 r.), a ich klasyfikacja przedstawiona została na diagramie nr 26. W całym okresie funkcjonowania sieci główny składnik kosztów jej funkcjonowania stanowią opłaty za umieszczenie urządzeń w pasie drogowym, które w latach 2016-2022 wyniosły 59,2 mln zł. W konsekwencji działań podejmowanych przez Samorząd Województwa roczne opłaty za umieszczenie urządzeń w pasie drogowym zostały obniżone z 12,6 mln zł w 2016 r. do 5,3 mln zł w roku 2022, tj. o niemal 60 %, co skutkuje stałymi zmniejszonymi kosztami przez kolejne lata funkcjonowania regionalnej sieci szkieletowej.

Od przystąpienia w 2017 r. Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego do *Szerokiego Porozumienia na Rzecz Umiejętności Cyfrowych* Województwo Warmińsko-Mazurskie podejmuje szereg działań na rzecz promowania nowoczesnych technologii informacyjnych wśród społeczeństwa, promowania umiejętności cyfrowych i budowania kompetencji kluczowych na potrzeby transformacji cyfrowej gospodarki regionu.

Obserwując ogromny rozwój e-sportu i potencjał tej dziedziny jako gałęzi nowoczesnej gospodarki oraz obszar rozwoju kadr dla gospodarki cyfrowej, Województwo Warmińsko-Mazurskie cyklicznie wspiera organizację rozgrywek e-sportowych, skierowanych do młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz studentów z całej Polski. W wydarzeniach e-sportowych w 2022 r. rozgrywki turniejowe odbywały się w najpopularniejszych grach sieciowych, w których udział brało bezpośrednio i pośrednio kilkaset osób z całego kraju. W 2022 r. w oficjalnych turniejach wzięło udział 49 zawodników w grze

Tekken oraz 152 zawodników w grze *Fifa 2023*. Szkoły były reprezentowane nie tylko przez drużyny i zawodników, ale również przez licznych kibiców i obserwatorów spośród młodzieży i kadry nauczycielskiej, dla której zorganizowano dodatkowo warsztaty. Rozgrywkom towarzyszyły prezentacje nowinek sprzętowych i innowacyjnych rozwiązań, wykłady ekspertów z zakresu cyberbezpieczeństwa, zawodów przyszłości, dziedziny IT i nowych technologii, a także zdrowego odżywiania.

W ubiegłym roku z wykorzystaniem nowych technologii zrealizowano dwa filmy 360° promujące turystyczne walory regionu i jego historyczno-kulturowe dziedzictwo. Były to filmy *Mikołaj Kopernik na rolkach* oraz *Inscenizacja Bitwy pod Grunwaldem*. Stanowią one nowoczesny i nieszablonowy materiał promocyjny dostępny dla każdego na kanale YouTube. Zostały przygotowane tak, aby można było je oglądać z goglami VR.

W 2022 r. Departament Społeczeństwa Informacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie utworzył multimedialne stoisko technologiczne Cyfrowy Zakątek, którego celem jest promowanie poprzez formy multimedialne inicjatyw Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz rozwój kompetencji cyfrowych. W ubiegłym roku stoisko prezentowane było podczas Olsztyn Green Festiwal, Festiwalu Promocji Gospodarczej Warmii i Mazur, Konwentu Informatyków, czy też VII Europejskiego Kongresu Samorządów. Każdy odwiedzający stoisko mógł zapoznać się z wiedzą z zakresu programowania i pilotażu dronów oraz rzeczywistości wirtualnej, a także wziąć udział w quizach i konkursach, czy też obejrzeć filmy wykonane w technologii 360°, które promują walory turystyczne regionu. Z pomocą najnowszych technologii, każdy odwiedzający Cyfrowy Zakątek mógł poczuć się jak uczestnik Bitwy Pod Grunwaldem, czy też zwiedzić olsztyńską starówkę jeżdżąc na rolkach z Mikołajem Kopernikiem.

W 2022 r. w następstwie projektu *Nowe usługi infrastruktury informacji przestrzennej Województwa Warmińsko-Mazurskiego* współfinansowanego ze środków RPO WiM 2014-2020, kontynuowano rozbudowę wojewódzkiego portalu informacji przestrzennej *Atlas Warmii i Mazur*. Jego celem jest agregowanie i publikowanie danych przestrzennych oraz umożliwienie ich ujednocionej prezentacji w skali całego województwa.

Realizacja projektu pozwoliła także na wdrożenie nowych e-usług oraz powstanie nowej infrastruktury, na którą składają się: 3 serwery do wirtualizacji, macierz dyskowa, niezbędne oprogramowanie, urządzenia sieciowe i komputery. Finalnie projekt dostarczył 26 dojrzałych e-usług, w tym pięciu na piątym poziomie dojrzałości. W przypadku trzech e-usług, w tym świadczonych przez Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (WODGiK), nastąpiło podniesienie poziomu ich dojrzałości. Wdrożone e-usługi stanowią skuteczne narzędzie pozyskiwania i wykorzystywania danych geoprzestrzennych dla użytkowników, w tym inwestorów. Zrealizowane e-usługi były przedmiotem analizy potrzeb interesariuszy i uzyskały w większości potwierdzenie ze strony grupy przyszłych odbiorców.

W 2022 r. Samorząd Województwa wspierał organizację Regionalnego Festiwalu Naukowców *Explory* w Olsztynie. Cykl festiwali *Explory* odbywa się corocznie w pięciu polskich miastach, tj. w Warszawie,

Wrocławiu, Olsztynie, Łodzi i Gdyni. Są one skierowane do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Mają na celu rozwijanie zainteresowania tematyką nowych technologii, pogłębiania wiedzy w zakresie informatyki przy wykorzystaniu narzędzi IT oraz naukę pracy zespołowej. Motywują uczestników do wykorzystywania i doskonalenia umiejętności z zakresu

wykorzystania technologii cyfrowych, narzędzi informatycznych, a tym samym wspierają szkoły i placówki edukacyjne w podejmowaniu działań w kierunku wykorzystywania innowacyjnych narzędzi i technik w dydaktyce. W ramach regionalnego festiwalu, który odbył się w dniach 26-29 kwietnia 2022 r. w Olsztynie, zostały zorganizowane wykłady *E(x)ploruj z Kopernikiem – myśl, badaj, odkrywaj*. O miejsce w finale walczyło 28 projektów z Warmii i Mazur. Akredytacje do kolejnego etapu otrzymało 7 projektów z regionu.

Ich autorzy wzięli udział w festiwalu *Explory Week* w Gdyni, który odbył się jesienią 2022 r.

Obserwowany w ostatnim czasie rozwój rynku dronów skłonił Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego do kontynuowania w 2022 r. działania w zakresie zastosowania tej nowej technologii i propagowania wiedzy na jej temat:

- W sierpniu 2022 r. przeprowadzono praktyczne warsztaty z zastosowywania dronów w ratownictwie, które skierowane były do oddziałów Ochotniczych Straży Pożarnych, Policji, Straży Miejskiej oraz Państwowej Straży Pożarnej. Wspólnym punktem warsztatów była realizacja scenariusza *Poszukiwania osoby zaginionej przy pomocy drona*. Warsztaty tego typu są realizowane w województwie warmińsko-mazurskim od trzech lat.
- W listopadzie 2022 r. zorganizowano warsztaty *Zastosowanie dronów w JST*, podczas których przedstawiono zastosowanie dronów w rolnictwie (spryskiwanie roślin, monitorowanie stanu upraw, odstraszenie dzikich zwierząt), szacowaniu szkód łowieckich, a także geodezji, gdzie drony wykorzystywane są do wykonywania zdjęć lotniczych oraz tworzenia ortofotomap i modeli przestrzennych. Dzięki warsztatom specjalistyczne uprawnienia do sterowania dronem otrzymały osoby pracujące w JST województwa warmińsko mazurskiego.

W maju 2022 r. w Rynie z inicjatywy Samorządu Województwa odbył się VI Konwent Informatyków Warmii i Mazur. Było to wyjątkowe wydarzenie mające na celu integrację lokalnego środowiska z branży IT działającego w administracji publicznej. Motywem przewodnim spotkania w 2022 r. było szeroko rozumiane cyberbezpieczeństwo, nowoczesna infrastruktura oraz systemy informatyczne. W trakcie spotkania zostały omówione systemy zarządzania bezpieczeństwem oraz

zaprezentowane najlepsze rozwiązania systemowe i technologiczne w zakresie budowania bezpiecznego urzędu/jednostki. Współpraca uznanych firm technologicznych była gwarancją

rzetelnego, opartego na warsztatach i prelekcjach spotkania oraz praktycznego wykorzystania dostępnych na rynku narzędzi. Konwent był doskonałą okazją do zapoznania się z dobrymi praktykami w zakresie cyfryzacji urzędów oraz sposobnością do wymiany doświadczeń i nawiązania nowych kontaktów. Dodatkowo zorganizowano warsztaty technologiczny pod nazwą *IT w służbie zdrowia*. Były one skierowane do dyrektorów szpitali, dyrektorów zespołów opieki zdrowotnej oraz pracowników IT w jednostkach medycznych. Luki zabezpieczeń i powiązane z nimi zagrożenia stanowią poważny i wymierny problem dla użytkowników.

Z inicjatywy zarządu województwa organizowane są cykliczne *Eventy Technologiczne*, skierowane nie tylko do informatyków, ale też do wójtów, burmistrzów, starostów, sekretarzy JST oraz Jednostek Organizacyjnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Przedsięwzięcie to umożliwia zapoznanie się z innowacjami technicznymi i technologicznymi w obszarze IT. Eventy odbywają się głównie w formie online, a wiodącymi partnerami są takie firmy jak DELL oraz CISCO. Stanowią one rozszerzenie prelekcji przedstawianych na Konwencie Informatyków Warmii i Mazur.

W 2022 r. opracowano token okolicznościowy CoperniCoin, który posłuży do nowatorskiej promocji dziedzictwa kulturowego i atrakcji turystycznych Warmii i Mazur. Token został operaty na technologii blockchain przy wykorzystaniu platformy Waves.Exchange. W lipcu 2022 r. podczas podpisania umów licencyjnych na przekazanie praw do używania logo oraz znaku słowno-graficznego Szlaku Kopernikowskiego, które miało miejsce w Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku, odbyło się uroczyste przekazanie pierwszych tokenów CoperniCoin Marszałkom Województw Warmińsko-Mazurskiego, Kujawsko-Pomorskiego oraz Pomorskiego.

4.4. Obszary wiejskie

Realizacja przedsięwzięć zmierzających do rozwoju obszarów wiejskich i poprawy warunków życia ludności tam mieszkającej jest jednym z głównych priorytetów działalności Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Dzieje się tak, ponieważ około 40% mieszkańców naszego regionu stanowi ludność wiejska. Wychodząc naprzeciw tym wyzwaniom w 2022 r. z inicjatywy Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjęto szereg działań mających na celu rozwój obszarów wiejskich w naszym regionie. Działania te miały zarówno przyczynić się do aktywizacji i promocji obszarów wiejskich, jak i rozwoju rolnictwa, które nadal pozostaje ważną gałęzią regionalnej gospodarki.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Aktywizację i promocję obszarów wiejskich umożliwia m.in. realizacja konkursu *Małe Granty Sołectwie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego*, którego celem jest promowanie działań z zakresu modernizacji terenów wiejskich, wspieranie przedsięwzięć inwestycyjnych wpływających na zwiększenie poziomu zaangażowania społeczności lokalnych na obszarach wiejskich oraz rozwój demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego. W 2022 r. dofinansowano 39 przedsięwzięć na łączną kwotę około 650 tys. zł z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego (dla porównania w 2021 r. dofinansowano 28 przedsięwzięć na kwotę 400 tys. zł). Środki finansowe samorządu województwa przeznaczone zostały na realizację małych inwestycji między innymi takich jak: modernizacja przystanków, budowa altan, wiat, wędzarni, grilli, zagospodarowanie centrów wsi, przestrzeni publicznej do odpoczynku itp.

Diagram 27. Informacja o konkursie *Małe Granty Sołectwie* w 2022 r.

39 przedsięwzięć

**650 tys. zł
z budżetu
województwa**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Diagram 28. Informacja o konkursie *Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla* w 2022 r.

15 przedsięwzięć

225 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Wsparciu obszarów wiejskich służy także inicjatywa samorządu województwa pn. *Program Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego Wieś Warmii, Mazur i Powiśla – miejscem, w którym warto żyć...* Jego głównym celem jest wzrost aktywności i integracji społeczności obszarów wiejskich, zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz swojego sołectwa, a także poprawa warunków życia mieszkańców wsi. W inicjatywie uczestniczy 115 sołectw z 58 gmin województwa warmińsko-mazurskiego. W ramach Programu organizowane są szkolenia i warsztaty dla grup odnowy wsi i ich liderów, koordynatorów gminnych, władz gmin oraz moderatorów, wyjazdy studyjne, konkursy, wydarzenia służące nawiązywaniu partnerstw pomiędzy sołectwami, działania promocyjno-informacyjne. Dodatkowo w zeszłym roku w ramach niniejszej inicjatywy ogłoszony został konkurs *Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla*. W 2022 r., w ramach konkursu dofinansowano 15 przedsięwzięć na kwotę blisko 225 tys. zł. Dla porównania w 2021 r. było to 13 przedsięwzięć na kwotę 250 tys. zł.

Diagram 29. Konkurs dla organizacji pozarządowych w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej na obszarach wiejskich w 2023 r.

9 zadań

60 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W ramach otwartego konkursu dla organizacji pozarządowych i podmiotów uprawnionych w zakresie aktywizacji społeczności lokalnych na obszarach wiejskich, w 2022 r. dofinansowano 9 zadań na łączną kwotę 60 tys. zł (w 2021 r. było to 5 zadań na kwotę 34 tys. zł.). W ramach konkursu wykonano zadania z zakresu wspierania wsi tematycznych oraz wpływające na poprawę estetyki miejscowości wiejskich w województwie warmińsko-mazurskim.

W ubiegłym roku realizowano konkurs *Granty Marszałka dla Kół Gospodyń Wiejskich*. Jego celem było promowanie działań z zakresu modernizacji terenów wiejskich oraz budowanie silnego kapitału społecznego. W 2022 r., podobnie jak w 2021 r., w ramach konkursu dofinansowano 22 zadania na kwotę 100 tys. zł. Pozwoliło to na zakup sprzętu AGD, namiotów, grilli, garnków i naczyń, akcesoriów ułatwiających pracę w kuchni i umożliwiających estetyczne podawanie potraw, ekspozytorów do przetworów i innych produktów oraz strojów ludowych.

Diagram 30. Konkurs Granty Marszałka dla Kół Gospodyń Wiejskich w 2022 r.

**Koła Gospodyń
Wiejskich**
MIEJSKICH

22 zadania

100 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Diagram 31. Konkurs Granty Marszałka dla Rodzinnych Ogródków Działkowych w 2022 r.

8 jednostek

119,4 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W 2022 r. po raz drugi realizowano inicjatywę *Granty Marszałka Województwa dla Rodzinnych Ogródów Działkowych*. Jej celem było stworzenie możliwości poprawy infrastruktury technicznej i rekreacyjnej Rodzinnych Ogródów Działkowych prowadzonych przez Stowarzyszenia Ogrodowe. W ramach drugiej edycji grantów udzielono wsparcia finansowego ze środków własnych budżetu województwa w wysokości ponad 119,4 tys. zł 8 jednostkom

samorządu terytorialnego realizującym zadania własne o charakterze bieżącym lub inwestycyjnym istotne dla społeczności Rodzinnych Ogródków Działkowych (w 2021 r. było to 137 tys. zł przeznaczonych 10 jednostkom).

W 2022 r. zorganizowano *Samorządowe Forum Sołtysów na Warmii i Mazurach* dla około 1500 osób. Wydarzenie to było okazją do wspólnego świętowania obchodów Dnia Sołtysa oraz wyrażenia wdzięczności za zaangażowanie i pracę sołtysów na rzecz społeczności lokalnych, a także stanowiło przestrzeń do refleksji nad dalszymi działaniami służącymi rozwojowi obszarów wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 r. realizował szereg działań, mających na celu promocję żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej i wysokiej jakości. Wsparcie i promowanie żywności wysokiej jakości to jeden z priorytetów samorządu województwa, ponieważ stanowi ona jedną z trzech regionalnych inteligentnych specjalizacji. W 2022 r. na rzecz promowania żywności wysokiej jakości podejmowano następujące działania:

- W ramach XXI edycji ogólnopolskiego *Konkursu Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów* zorganizowano w Olsztynie etap regionalny (sierpień 2022 r.). Do konkursu zgłoszono 11 produktów i 1 potrawę. Komisja przyznała 10 pierwszych miejsc oraz 2 wyróżnienia. Nominowano 4 produkty i 1 potrawę do nagrody Perła 2022. Krajowa Kapituła Konkursu przyznała tę nagrodę wszystkim nominowanym produktom. Perły zostały wręczone na Wielkim Finale Konkursu podczas Targów Smaki Regionów w Poznaniu.
- Uczestniczono w Targach Smaki Regionów w Poznaniu, gdzie na stanowisku województwa tradycyjną regionalną żywność lokalną promowało 8 podmiotów z województwa warmińsko-mazurskiego (wrzesień 2022 r.).
- Na bieżąco aktualizowano strony internetowe www.dziedzictwokulinarne.pl, www.culinary-heritage.net oraz fanpage DziedzictwoKulinarneWMP na portalu Facebook.

Niemniej jednak Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego 22 listopada 2022 r. podjął decyzję o nieprzedłużaniu od 1 stycznia 2023 licencji na używanie znaku *Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle*, który do tej pory należał do *Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne*. Tym samym podjęto decyzję o rezygnacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego z członkostwa w Sieci ze względu na zmiany organizacyjne. Do tej pory znak

Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle był wykorzystywany na zasadzie licencji udzielonej przez *Europejską Sieć Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne*. Zmiany organizacyjne Sieci spowodowały przekazanie własności znaku łotewskiej organizacji pozarządowej, która nie jest powiązana z którąkolwiek jednostką samorządu terytorialnego i nie jest organizacją zaufania społecznego. Obecność w strukturze sieci podmiotu prywatnego budzi wątpliwości co do przejrzystości i niezależności funkcjonowania sieci oraz powoduje możliwość dalszej komercjalizacji z uwagi na możliwość zakupu licencji na używanie znaku przez podmioty zewnętrzne. Rekomendacje o niekontynuowaniu uczestnictwa samorządów województw w sieci *Dziedzictwo Kulinarne* przekazały zarówno Związek Województw RP, jak i Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP.

- Zorganizowano cykl warsztatów kulinarnych dla Kół Gospodyń Wiejskich. Były one prowadzone przez lokalnego kucharza, który w ramach każdego z warsztatów przeprowadził część szkoleniową w formie prelekcji oraz część praktyczną w formie przygotowywania potraw przez uczestników na stanowiskach gastronomicznych. Uczestnicy szkolili się z zakresu:

- potrawy z ryb (w tym np. zupa rybna, ryba jako danie główne, przystawka z ryb) – 3 warsztaty;
  - potrawy mięsne (gęś, kaczka, dziczyzna – do wyboru – w tym przystawka, zupa, danie główne lub inna konfiguracja);
  - odtwarzanie potraw z Listy Produktów Tradycyjnych: plięce z pomoćką, farszynki, dzyndzałki z hreczką i skrzczkami.
- Prowadzono listę produktów tradycyjnych, na którą w 2022 r. nie zostały wpisane nowe produkty, gdyż nikt nie wystąpił z wnioskiem o wpis. Na liście w sumie znajdowało się 48 produktów.

- W ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie:

- w zakresie upowszechniania i ochrony konsumenta dofinansowano 1 ofertę na kwotę 3,9 tys. zł;
- w zakresie żywności i ochrony dziedzictwa kulinarnego dofinansowano 8 ofert na kwotę 69,7 tys. zł.

Diagram 32. Informacja o konkursie dla organizacji pozarządowych

**9 ofert organizacji
pozarządowych**
(wobec 4 ofert w 2021 r.)

73,6 tys. zł
(wobec 45,4 tys. zł
w 2021 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

- Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwałą nr 11/127/22/VI z dnia 28 lutego 2022 r. zatwierdził regulamin oraz ogłosił konkurs *Kalendarz imprez regionalnych promujących żywność naturalną, tradycyjną, lokalną i regionalną województwa warmińsko-mazurskiego*

Diagram 33. Informacja o konkursie Kalendarz imprez regionalnych promujących żywność naturalną, lokalną i regionalną

**11 dofinansowanych
wniosków**

109,5 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

21 wniosków na łączną kwotę dofinansowania 220,7 tys. zł. Dofinansowanie otrzymało 11 wniosków na łączną kwotę pomocy 109,5 tys. zł.

- Przygotowano 2 artykuły promujące wysokiej jakości żywność lokalną, tradycyjną i regionalną, które opublikowano w czasopiśmie:
  - *Smak i Tradycja, Magazyn Informacyjny Polskiej Izby Produktu Regionalnego* - artykuł: *Warmia i Mazury smakują rybą.*

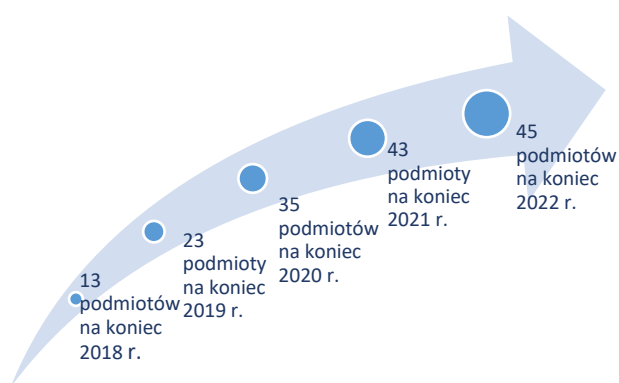
- *Poradnik Radnego i Sołtysa na 2023 rok*, wydawany przez Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów – artykuł: *Zasmakuj kulinarnych skarbów Warmii i Mazur*.
- Przygotowano i przeprowadzono kampanię edukacyjną *Radio od kuchni* emitowaną na żywo w okresie wakacyjnym na antenie Radia Olsztyn. W ramach kampanii zostało przygotowanych 10 edukacyjnych audycji radiowych o charakterze kulinarnym. Celem kampanii był wzrost świadomości społecznej w zakresie aktualnych trendów w produkcji żywności i żywieniu człowieka. Stąd też w audycjach poruszano tematy dotyczące żywności ekologicznej, tradycyjnej i regionalnej (surowce, produkty, potrawy), zasad zdrowego odżywiania, znaczenia odpowiedniego doboru produktów żywnościowych w profilaktyce zdrowotnej oraz rozwijania i wsparcia rynku produktów żywnościowych w regionie.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w minionym roku realizował także *Program upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników województwa warmińsko-mazurskiego na rok 2022*. W tym zakresie przeprowadzono m.in. szkolenia powiatowe i gminne, wizytacje, informowano i przeprowadzano konsultacje z rolnikami na temat dobrostanu zwierząt, przeprowadzono konferencję stacjonarną *Współczesne wyzwania w dobrostanie zwierząt gospodarskich*, opracowano i udostępniono artykuły prasowe, newsy na stronie internetowej oraz opracowano i rozpowszechniono broszurę w zakresie dobrostanu bydła mlecznego i mięsnego, trzody chlewnej, kóz i owiec oraz koni.

W ramach działań na rzecz rozwoju rolnictwa Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 r. wydał 2 zezwolenia na skup konopi włóknistych. Ogółem w 2022 r. zezwolenie na skup konopi włóknistych na Warmii i Mazurach miało 45 podmiotów. Ponadto, w oparciu o porozumienie Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych i izbami rolniczymi przeprowadzono Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe dla gatunków roślin uprawnych o dużym znaczeniu gospodarczym na obszarze województwa, wpisanych do krajowego rejestru lub znajdujących się we wspólnotowym katalogu odmian. Na tej podstawie opracowano *Listę Odmian Zalecanych* do uprawy na terenie województwa.

Diagram 34. Wydane zezwolenia na skup konopi włóknistych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W 2022 r. miała miejsce wizyta studyjna w Kamieniu Śląskim i Austrii pod hasłem *INSPIRACJA - u źródeł procesów odnowy wsi*. Inicjatywa skierowana była do wójtów i burmistrzów z województwa warmińsko-mazurskiego, którzy współpracują z Samorządem Województwa w ramach inicjatywy *Odnowy Wsi Wieś Warmii, Mazur i Powiśla miejscem, w którym warto żyć...* W wyjeździe

wzięło udział 37 osób. Celem wyjazdu było podniesienie kompetencji uczestników w zakresie działania instrumentów odnowy wsi, w tym w szczególności:

- wzrost wiedzy o mechanizmach i kierunkach odnowy wsi w Austrii,
- wzrost inspiracji do podjęcia analogicznych działań w swojej społeczności,
- poznanie jak największej ilości dobrych praktyk, ciekawych przykładów i innowacyjnych rozwiązań,
- wzrost wiedzy z zakresu aspektów społecznych odnowy wsi.

W ubiegłym roku w województwie warmińsko-mazurskim podejmowano również przedsięwzięcia mające przyczynić się do rozwoju rybactwa w regionie. W tym zakresie w 2022 r. dokonano okresowego sprawdzenia wypełniania obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki przez uprawnionych do rybactwa. Łącznie skontrolowano 118 obwodów rybackich (wobec 117 w 2021 r.), przy czym wydano jedną ocenę negatywną (wobec 4 ocen negatywnych w 2021 r.), a w przypadku jednego obwodu rybackiego odstąpiono od kierowania do sądu

wniosku o ukaranie z uwagi na przedawnienie wykroczenia. Dodatkowo w 2022 r. wydano 53 decyzje administracyjne zezwalające na odstępstwa od zakazów połowu ryb w okresach ochronnych i wymiarach ochronnych do celów zarybieniowych i badawczo-naukowych. Wydano także 2 decyzje ustanawiające obręby hodowlane.

W minionym roku, w ramach wspierania racjonalnej gospodarki rybackiej w regionie, zorganizowano konferencję *Wędkarstwo i rybactwo na obszarach wiejskich Warmii i Mazur*, która odbyła się w dniach 24-25 października 2022 r. w Starych Jabłonkach. Adresatami konferencji byli uprawnieni do rybactwa oraz przedstawiciele urzędów i instytucji związanych z rybactwem, turystyką wędkarską, gospodarką wodną i ochroną przyrody. W spotkaniu uczestniczyli pracownicy Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Polskiego Związku Wędkarskiego, Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie, Lokalnych Grup Działania, Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie oraz Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Celem konferencji było stworzenie forum do wymiany poglądów o aktualnym stanie rybactwa, zagrożeniach i problemach w aspekcie środowiskowym oraz wymiana doświadczeń w zakresie tej specjalistycznej wiedzy. W spotkaniu wzięło udział ok. 80 osób.

Województwo Warmińsko-Mazurskie od lat uczestniczy we wdrażaniu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, dzięki czemu odnotowuje się korzyści mające wpływ na rozwój regionu i poprawę jakości życia środowisk lokalnych. Dzięki środkom finansowym pozyskanym z tego źródła mieszkańcy naszego województwa, w szczególności z obszarów wykluczonych, mogą m.in. korzystać z ulepszonej lokalnej infrastruktury drogowej i zmodernizowanej

infrastruktury wodno-ściekowej, mogą założyć własną działalność gospodarczą, dynamicznie rozwijać swoją dotychczasową działalność, zadbać o zachowanie dziedzictwa lokalnego, czy promować walory swojego obszaru zamieszkania, w tym produkty lub usługi lokalne. Komisja Europejska podjęła decyzję o przedłużeniu realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) w tzw. okresie przejściowym w latach 2021 i 2022. Tym samym realizacja działań w zakresie LEADERA, gospodarki wodno-ściekowej oraz dróg lokalnych w województwie została przedłużona, a budżet dla regionu został zwiększony.

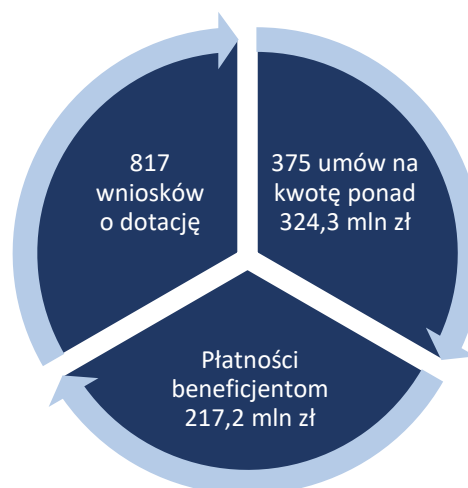

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizuje dwa działania objęte PROW 2014-2020, którymi są:

- *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich* (budżet 102,8 mln euro);
- *Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER* (budżet 47 mln euro).

W związku z wdrażaniem w regionie działania *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich* objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego złożonych zostało 817 wniosków o przyznanie pomocy, łącznie podpisano 375 umów na kwotę ponad 324,3 mln złotych. Zrealizowane Płatności wyniosły ponad 217,2 mln złotych. Stan wdrażania działania przedstawiony został na diagramie nr 35.

Diagram 35. Realizacja działania *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszaru Wiejskich.

- Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom lokalnych społeczności największe wsparcie skierowane zostało na drogi lokalne. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w województwie warmińsko-mazurskim Zawarto 217 umów o przyznaniu pomocy na drogi lokalne na kwotę wsparcia ponad 136,1 mln zł. Zrealizowane płatności przekroczyły kwotę 132,5 mln złotych. łącznie dofinansowaniem objęto blisko 104 km dróg powiatowych i ponad 210 km dróg gminnych, z których korzysta ponad 185 tys. użytkowników. Dodatkowe środki na drogi lokalne pochodzące z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w kwocie 14 426 983 euro (ponad 66 mln złotych) pozwoliły w drugiej połowie 2022 r. na ogłoszenie w województwie warmińsko-mazurskim trzeciego naboru wniosków. W ramach naboru złożono 70 wniosków o przyznanie pomocy, wnioskowana kwota wyniosła ponad 128,1 mln zł.

- Znaczne środki przeznaczono także na realizację inwestycji w gospodarkę wodno-ściekową w zakresie budowy, przebudowy lub wyposażenia obiektów budowlanych służących do zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz na zakup i montaż urządzeń oraz instalacji kanalizacyjnych lub wodociągowych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w województwie

warmińsko-mazurskim zawarto 114 umów o przyznaniu pomocy na realizację inwestycji typu *Gospodarka wodno-ściekowa* w zakresie budowy, przebudowy lub wyposażenia obiektów budowlanych służących do zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz na zakup i montaż urządzeń oraz instalacji kanalizacyjnych lub wodociągowych. Wartość podpisanych umów przekroczyła 166,3 mln zł. Do końca 2022 r. wypłacono ponad 67,8 mln zł. Dofinansowaniem objęto łącznie ponad 206 km sieci wodociągowych, 296 km kanalizacji sanitarnej, 260 przydomowych i 23 gminne oczyszczalni ścieków, 15 ujęć wody oraz 39 stacji uzdatniania wody. Dodatkowe środki na operacje typu gospodarka wodno-ściekowa pochodzące z Europejskiego Instrumentu Odbudowy (EIO) w kwocie 24 952 179 euro (ponad 116,9 mln zł.) pozwoliły w 2022 r. na ogłoszenie w województwie warmińsko-mazurskim trzeciego naboru wniosków w tym zakresie. W ramach naboru wpłynęło 78 wniosków na wnioskowaną kwotę ponad 218,8 mln zł.

- Pomoc obejmuje również budowę lub przebudowę targowisk lub obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w województwie warmińsko-mazurskim zawarto 14 umów o przyznaniu pomocy na kwotę 11,6 mln zł. Do tej pory zrealizowano 9 obiektów o wartości ponad

6,7 mln zł. Targowiska dofinansowane z PROW znajdują się w Nidzicy, Białej Piskiej, Olecku, Rybnie, Elblągu, Lidzbarku, Bartoszycach, Kętrzynie i Biskupcu w powiecie nowomiejskim. Pozostałe inwestycje są w trakcie realizacji, a ukończenie ich planowane jest na 2023 r. Zmodernizowane obiekty zlokalizowane będą w: Piszcu, Orzyszu, Wydminach, Nowym Mieście Lubawskim, Miłkach.

- Działanie umożliwia także wsparcie finansowe przedsięwzięć w ramach odnowy wsi w zakresie:
  - Ochrony zabytków i budownictwa tradycyjnego;
  - Inwestycji w obiekty pełniące funkcje kulturalne;
  - Kształtowania przestrzeni publicznej.

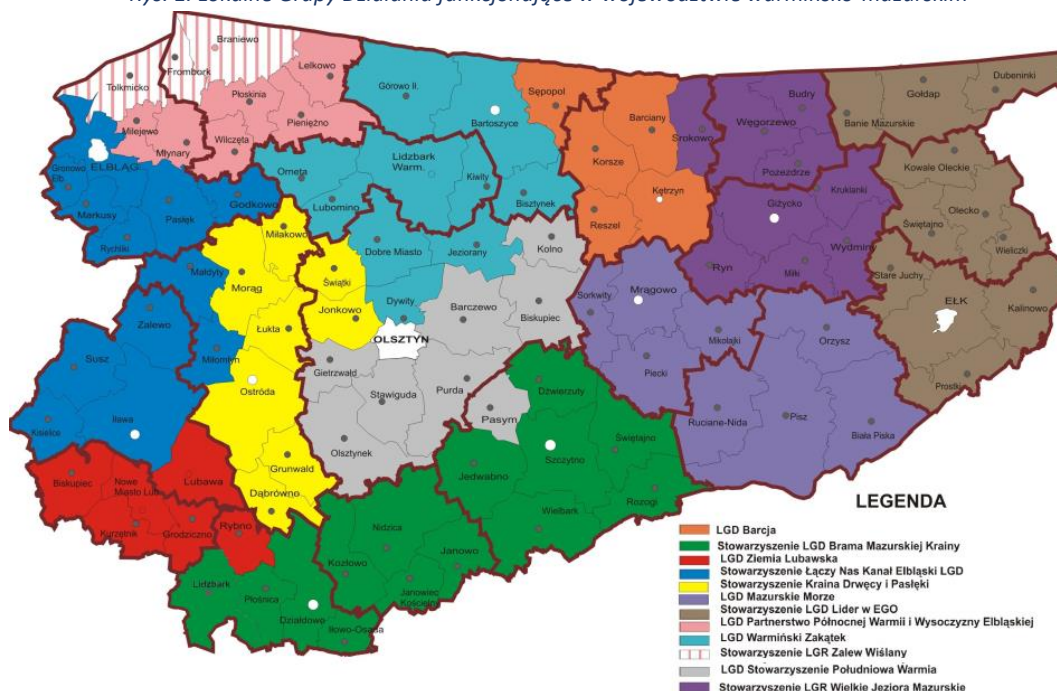
Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w województwie warmińsko-mazurskim zawarto 29 umów o przyznaniu pomocy na kwotę ponad 10,4 mln złotych. Zrealizowano 38 płatności na łączną sumę 9,5 mln złotych. Od początku realizacji przedsięwzięcia dofinansowaniem

objęto 14 świetlic wiejskich pełniących funkcje kulturalne, 6 obiektów zabytkowych, w tym cmentarz, izbę pamięci i wieżę ciśnień oraz 11 wiejskich centrów miejscowości w postaci parków, placów zabaw i terenów rekreacyjno-spacerowych.

W województwie warmińsko-mazurskim nadal realizowane są umowy na realizację Lokalnych Strategii Rozwoju z 11 Lokalnymi Grupami Działania (LGD) oraz 1 Lokalną Grupą Rybacką (LGR). LGD/LGR otrzymały środki na realizację działania *Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER*. Na działania związane z LEADEREM województwo warmińsko-mazurskie również otrzymało dodatkowe środki w kwocie 7 229 600,00 euro (ponad 33 mln zł). Tym samym łączna wysokość środków na *Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER*, w tym: wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (poddziałanie 19.2), wdrażanie projektów współpracy (poddziałanie 19.3) oraz wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji (poddziałanie 19.4) w województwie warmińsko-mazurskim z budżetu Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) wynosi ponad 47,8 mln euro, tj. ponad 191,2 mln zł. Środki te nadal są przeznaczane na podejmowanie lub rozwijanie działalności gospodarczej, rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej, zachowanie dziedzictwa lokalnego, rozwój rynków zbytu, współpracę pomiędzy podmiotami wykonującymi działalność gospodarczą, tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych, promocję walorów swojego obszaru zamieszkania. Są to działania lokalne i skierowane przede wszystkim do mieszkańców wsi i małych miasteczek.

Rys. 1. Lokalne Grupy Działania funkcjonujące w województwie warmińsko-mazurskim

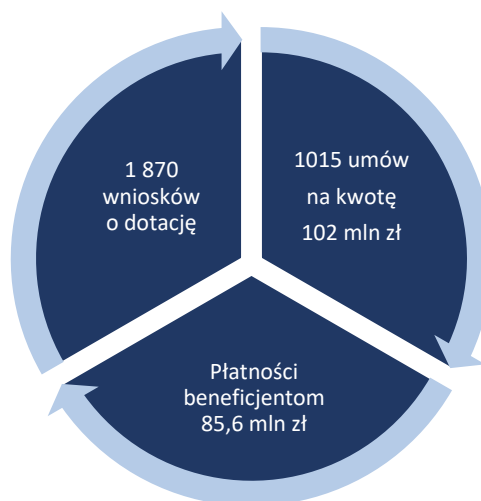

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszaru Wiejskich

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w województwie warmińsko-mazurskim na wdrażanie operacji w ramach *Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność* wpłynęło łącznie 1870 wniosków o przyznanie pomocy w ramach poddziałania 19.2. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zawarł z beneficjentami łącznie 1015 umów o przyznaniu pomocy na kwotę ponad 102 mln złotych. Wypłacono już ponad 85,6 mln zł. W ramach poddziałania 19.3 na *Przygotowanie i realizację projektów współpracy*, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podpisał z LGD 10 umów o wartości 4,9 mln zł na realizację projektów międzyregionalnych i międzynarodowych. Ponadto Lokalne Grupy Działania otrzymały wsparcie na swoje funkcjonowanie w wysokości ponad 20 mln złotych w ramach działania 19.4.

Diagram 36. Realizacja RLKS w ramach inicjatywy LEADER

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszaru Wiejskich.

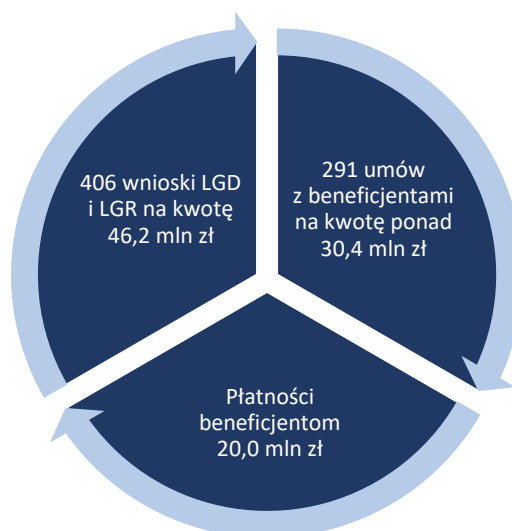

Grupami Działania (LGD) z województwa warmińsko-mazurskiego przy udziale środków finansowych z Funduszu Morskiego i Rybackiego w wysokości 6,3 mln euro (ok. 25 mln zł). W sumie od początku realizacji *Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020* na Warmii i Mazurach:

- LGR i LGD złożyły do zarządu województwa 406 wniosków o dofinansowanie na kwotę 46,2 mln zł.
- Zarząd województwa zawarł z beneficjentami 291 umów o dofinansowanie na realizację projektów o łącznej wartości 30,4 mln zł.
- Z 242 złożonych wniosków o płatność na kwotę 22,3 mln zł, rozliczono 222 projekty na łączną kwotę 20,0 mln zł.

Na Warmii i Mazurach realizowany jest również *Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014-2020*. Program ten realizowany jest we współpracy z Lokalnymi Grupami Rybackimi (LGR) i Lokalnymi

Diagram 37. Realizacja Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju Obszaru Wiejskich.

Dzięki tym środkom wzrosła dostępność oraz zakres usług dla lokalnej społeczności i turystów poprzez rozwój działalności gospodarczej przedsiębiorców oraz wzrost inwestycji prowadzonych przez samorządy lokalne i instytucje publiczne. Zwiększyła się liczba obiektów i wyposażenia infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej użytku publicznego, takich jak: pomosty, zewnętrzne ścieżki zdrowia, miejsca organizacji imprez plenerowych, a także urządzeń umożliwiających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Tak szeroki zakres wsparcia był możliwy dzięki realizacji celów ujętych przez LGR i LGD w Lokalnych Strategiach Rozwoju. W oparciu o zapisy *Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020* były nimi m.in. następujące cele:

o zapisy *Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020* były nimi m.in. następujące cele:

- podnoszenie wartości produktów, tworzenie miejsc pracy, zachęcanie młodych ludzi i propagowanie innowacji na wszystkich etapach łańcucha dostaw produktów w sektorze rybołówstwa i akwakultury;
- wspieranie różnicowania działalności w ramach rybołówstwa przemysłowego i poza nim, wspieranie uczenia się przez całe życie i tworzenie miejsc pracy na obszarach rybackich i obszarach akwakultury;
- wspieranie i wykorzystywanie atutów środowiska na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym operacje na rzecz łagodzenia zmiany klimatu;
- propagowanie dobrostanu społecznego i dziedzictwa kulturowego na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym dziedzictwa kulturowego rybołówstwa i akwakultury oraz morskiego dziedzictwa kulturowego;
- powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym oraz zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską.

Innymi działaniami podejmowanymi w 2022 r. na rzecz rozwoju i promocji obszarów wiejskich w województwie warmińsko-mazurskim było również wsparcie współorganizacji różnych wydarzeń, w tym:

- współorganizacja *Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych* w Olsztynie (ufundowanie nagród);
- współorganizacja *Wystawy Hodowlanej Koni Zimnokrwistych* w Janowie (ufundowanie nagród);
- współorganizacja *Młodzieżowego Czempionatu Koni Zimnokrwistych* w Kętrzynie (ufundowanie nagród);
- współorganizacja udziału koni rasy ardeńskiej z hodowli województwa warmińsko-mazurskiego w *Międzynarodowym Czempionacie Koni Rasy Ardeńskiej* w Donchery we Francji, gdzie koniom i klaczom z regionu przyznano tytuły czempionów i wicczempionów.

4.5. Turystyka

Turystyka stanowi istotny element gospodarki województwa warmińsko-mazurskiego. Warmia i Mazury należą bowiem do czołówki regionów o niepowtarzalnych walorach przyrodniczych, posiadając jednocześnie liczne zabytki historyczne. Atrakcje te sprawiają, że corocznie Warmię i Mazury odwiedzają rzesze turystów krajowych i zagranicznych. Dlatego też Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 r. pomimo panującej pandemii koronawirusa podjął szereg działań zmierzających do rozwoju turystyki w regionie.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

W województwie warmińsko-mazurskim od lat zauważa się dynamiczny wzrost zainteresowania turystyką rowerową, co pozytywnie wpływa na poprawę sytuacji branży turystycznej i okołoturystycznej. Dlatego w 2022 r. kontynuowano działania na rzecz rozwoju i promocji turystyki rowerowej.

W minionym roku opracowano i wdrożono wojewódzki system rekomendacji *Miejsc Przyjaznych Rowerzystom*. Inicjatywę skierowano do przedstawicieli obiektów noclegowych, atrakcji turystycznych, obiektów gastronomicznych, informacji turystycznych oraz pozostałych obiektów usługowych, które zlokalizowane są w województwie warmińsko-mazurskim. Rekomendowanie *Miejsc Przyjaznych Rowerzystom* jest odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby rowerzystów, dla których jednolity i porównywalny system jest istotnym wyznacznikiem jakości produktu turystycznego. Do końca 2022 r. zostało zweryfikowanych 28 obiektów, które otrzymały rekomendacje *Miejsca Przyjaznego Rowerzystom* w województwie. Dane o niniejszych obiektach zostały umieszczone na stronie mazury.travel w zakładce dotyczącej szlaków, miejsc, tras i wycieczek w regionie. Wprowadzony system wymagał jednolitego oznakowania, w związku z tym opracowano projekt graficzny i zakupiono tabliczki potwierdzające przynależność do *Miejsc Przyjaznych Rowerzystom*. Przeprowadzona została również promocja w Internecie oraz mediach (radio, prasa).

Poszukując przestrzeni do dyskusji i rozważań w kwestii innowacji, dobrych praktyk i skutecznych rozwiązań rowerowych, w 2022 r. zainicjowano w Lidzbarku Warmińskim wydarzenie, którym było I Forum Rowerowe na Warmii i Mazurach. Forum ma być cykliczną imprezą odbywającą się raz do roku, w Światowy Dzień Roweru (3 czerwca) w różnych częściach regionu. Działaniom Forum w 2022 r. towarzyszył rajd rowerowy po szlaku Green Velo w okolicach Lidzbarka Warmińskiego.

Z uwagi na dynamiczny wzrost zainteresowania turystyką rowerową został zaktualizowany i wydany przewodnik rowerowy pod nazwą

Rowerowe Warmińsko-Mazurskie propozycje tras i wycieczek (część II), w którym opisano 10 tras rowerowych. Opracowano także w wersji elektronicznej III część serii, zawierającą propozycje kolejnych 10 tras. Opisane trasy poszerzają ofertę dla rowerzystów, prowadzą do ciekawych miejsc i przez tereny niezwykle atrakcyjne przyrodniczo, dając możliwość pełniejszego poznania regionu. W ramach wydanych publikacji zostały również zaktualizowane i oddane do druku mapy zrywki.

Po 2021 r. zdominowanym obostrzeniami związanymi z pandemią, w 2022 r. przyszedł czas na rozwinięcie działań na rzecz rozwoju i promocji Szlaku Kopernikowskiego. Głównym celem stała się rozbudowa oferty turystycznej partnerów na Szlaku oraz w obszarze jego oddziaływania. W celu zintensyfikowania działań służących rozbudowie oferty, do końca 2022 r. podpisano łącznie 40 listów intencyjnych z samorządami, instytucjami kultury i organizacjami. Do współpracy dołączyły władze

województwa pomorskiego i kujawsko-pomorskiego, domykając Szlak Kopernikowski w kształt pętli. Celem współpracy partnerskiej stało się przede wszystkim popularyzowanie i rozpowszechnianie dorobku Mikołaja Kopernika poprzez włączanie się we współorganizację konferencji i spotkań.

W związku z przygotowaniami do Roku Mikołaja Kopernika podjęta została współpraca z partnerami na Szlaku w województwie warmińsko-mazurskim oraz artystami, w zakresie utworzenia serii murali z wizerunkiem Mikołaja Kopernika we Fromborku, Pieniężnie, Lidzbarku Warmińskim, Olsztynku oraz Nowym Mieście Lubawskim. W 2022 r. przygotowano projekty 5 murali artystycznych i wybrano lokalizacje do ich malowania, rzeczywiste wykonanie zaplanowano na 2023 r.

W ubiegłym roku przeprowadzono w ogólnopolskim radiu kampanię promocyjną Szlaku Kopernikowskiego wraz z promocją wydarzenia Noc Perseidów. Tradycyjnym technikom promocyjnym towarzyszyło działanie w oparciu o nowe technologie.

Została opracowana aplikacja na smartfony wspierająca program lojalnościowy COPERNICOIN. To nowoczesna płaszczyzna do kompleksowej popularyzacji Szlaku. W tym zakresie podjęto współpracę z Gminą Frombork oraz Narusa Leśna Przystań we Fromborku.

Wysiłki marketingowe skoncentrowane były również na opracowaniu i druku publikacji związanych ze Szlakiem Kopernikowskim, m.in. przewodnika po Szlaku i klasycznej mapy turystycznej.

W województwie funkcjonuje Rada Naukowo-Programowa ds. Szlaku Kanału Elbląskiego – organ opiniotwórczo-doradczy Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie rozwoju i promocji Szlaku Kanału Elbląskiego. W szczególności organ ten zajmuje się:

1. wyrażaniem opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania Szlaku Kanału Elbląskiego, w tym ustalaniem priorytetów dla działań rozwojowych i promocyjnych, kompleksowego oznakowania i doboru obiektów istotnych dla rozwoju Szlaku,

2. kształtowaniem współpracy między jednostkami administracji publicznej, środowiskiem naukowym, organizacjami pozarządowymi oraz branżą turystyczną w zakresie nowoczesnych rozwiązań promocji, rozwoju i popularyzacji potencjału Szlaku,
3. wypracowywaniem wspólnych stanowisk w sprawach rozwoju i promocji Szlaku.

Obszarem działania Rady Naukowo-Programowej ds. Szlaku Kanału Elbląskiego jest województwo warmińsko-mazurskie. Organ ten liczy 29 członków, którzy reprezentują jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe, środowisko naukowe oraz instytucje mające wpływ na rozwój Szlaku. Są to m.in. Żegluga Ostródzko-Elbląska, Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, Związek Gmin Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, Stowarzyszenie *Łączy Nas Kanał Elbląski*, PTTK Oddział Ziemi Elbląskiej. W 2022 r. odbyło się jedno posiedzenia Rady w formie on-line, podczas którego omówiono stan techniczny urządzeń hydrotechnicznych na Kanale Elbląskim w kontekście sezonu żeglugowego 2022 oraz kwestię ruchu turystycznego na Kanale Elbląskim w kontekście oddziaływania na ochronę i kształtowanie środowiska wodnego.

W 2022 r. w ramach upubliczniania i realizowania kierunków strategicznych rozwoju i promocji turystyki zorganizowano konferencję skierowaną do branży turystycznej *Kształtowanie oferty turystycznej regionu Warmii i Mazur*. Jej celem było stworzenie warunków do podnoszenia kompetencji kadr w turystyce, w szczególności w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii oraz planowania sprzedaży z uwzględnieniem nowych trendów w turystyce. Konferencja jest wydarzeniem cyklicznym odbywającym się od 2014 r., a w 2022 r. odbyła się jej IX edycja. Z uwagi na obawę organizatorów o bezpieczeństwo uczestników po sytuacji zagrożenia epidemicznego z ubiegłego roku, wydarzenie odbyło się po raz trzeci w formie on-line. W konferencji udział wzięło 184 uczestników. Tematyka obejmowała m.in. promocję oferty turystycznej on-line, strategię rozwoju marki w oparciu o nowe technologie, tworzenie atrakcyjnych ofert i produktów turystycznych.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2022 r. przeprowadzony został monitoring gospodarki turystycznej województwa warmińsko-mazurskiego z wykorzystaniem Barometru Turystycznego. Za jego pomocą pozyskiwane są informacje niezbędne do monitoringu ruchu turystycznego w regionie. W szczególności dotyczy to liczby turystów nocujących w województwie – nieewidencjonowane noclegi na jachtach oraz w tzw. domach letnich. Dane uzyskane z Barometru Turystycznego, uzupełnione o ogólnodostępne badania statystyczne, pozwalają m.in. na określenie bieżącej sytuacji na regionalnym rynku turystycznym, określenie wpływu czynników zewnętrznych na sektor, a także wskazania do ewentualnej konieczności aktualizacji

wskaźników przyjętych w *Strategii rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*. W 2022 r. w gromadzeniu danych za pomocą Barometru Turystycznego uczestniczyły przede wszystkim 23 punkty Informacji Turystycznej. Z usług tych punktów skorzystało łącznie 174 750 turystów, w tym 157 976 turystów krajowych oraz 16 774 turystów zagranicznych. Badanie turystów zagranicznych opiera się o wybrane kraje europejskie (15 państw), z których Warmię i Mazury odwiedza największa liczba osób. Barometr jest narzędziem pozwalającym na filtrowanie danych również w zakresie płci wśród odwiedzających nasz region. Na przykład, z danych pozyskanych z Barometru wynika, że mężczyźni stanowili 49,7% ogólnej liczby turystów krajowych, a kobiety 50,3%. Zgodnie ze statystykami zawartymi w Barometrze największą grupę turystów zagranicznych wciąż stanowią turyści z Niemiec (indywidualni – 3 545, grupowi – 3 406, w sumie – 6 951), na drugim miejscu są turyści z Litwy (indywidualni – 409, grupowi – 237, w sumie – 646), na trzecim miejscu turyści z Wielkiej Brytanii (indywidualni – 263, grupowi – 78, razem – 341). Wśród gości zagranicznych 50,3% stanowiły kobiety, 49,7% – mężczyźni.

W ubiegłym roku w ramach monitorowania gospodarki turystycznej województwa opracowano również analizy ruchu turystycznego, które dostępne są dla wszystkich zainteresowanych na stronie internetowej www.warmia.mazury.pl. Przedstawione w analizach trendy rozwoju oraz zaprezentowane wnioski wspomagają samorządy, instytucje i organizacje o działalności turystycznej i okołoturystycznej oraz przedsiębiorców w podejmowaniu decyzji o kierunkach rozwoju. W ramach monitorowania gospodarki

turystycznej zlecono również przeprowadzenie badania ruchu turystycznego w województwie warmińsko-mazurskim. W okresie badania (maj-wrzesień 2022 r.) w województwie warmińsko-mazurskim zaobserwowano łącznie 3 384 780 unikalnych turystów i odwiedzających. Jest to o 36,4% więcej niż w analogicznym okresie 2021 r. Należy podkreślić, że unikalni użytkownicy wygenerowali 3 463 247 wizyt z czego wynika, że co 50 unikalny użytkownik odwiedził województwo warmińsko-mazurskie więcej niż raz. Wśród wszystkich unikalnych użytkowników w 2022 r., turyści stanowili 65,3%, natomiast odwiedzający 34,7%.

Diagram 38. Informacja o konkursie Pamiątka Regionu Warmii i Mazur

56 prac konkursowych

**6 625 osób
odwiedzających**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego cyklicznie organizuje również konkursy, których celem jest rozwój turystyki w regionie. W 2022 r., podobnie jak w latach ubiegłych, zorganizowano konkurs *Pamiątka Regionu Warmii i Mazur*. Jego celem było zachęcanie twórców i artystów do poszukiwania w tradycji i kulturze regionu inspiracji do tworzenia pamiątki regionalnej. W 2022 r. konkurs odbył się w dwóch kategoriach: *Pamiątka regionu*

Warmii i Mazur 2022 oraz *Mikołaj Kopernik wybrał Warmię*. Na konkurs w obu kategoriach wpłynęło w sumie 56 prac, wobec 53 prac w 2021 r. Konkurs zakończył się dwoma ogólnodostępnymi wystawami prac: w Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku oraz w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Olsztynie. Odwiedziło je 6 625 osób (wobec 6 276 osób w 2021 r.).

W 2022 r. dla gmin z województwa warmińsko-mazurskiego zorganizowano czwartą edycję konkursu grantowego *Łączy nas turystyka*. Jego ideą jest rozwój infrastruktury turystycznej poprzez budowę, rozbudowę, doposażenie, odnowę lub modernizację ogólnodostępnej oraz niekomercyjnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej województwa warmińsko-mazurskiego. W ramach konkursu wpłynęło 18 wniosków (wobec 32 wniosków w 2021 r.). Pomocy finansowej w formie dotacji celowej w wysokości 167,1 tys. zł (wobec 167,5 tys. zł w 2021 r.) udzielono dwunastu gminom, którymi były:

Diagram 39. Informacja o konkursie *Łączy nas turystyka*

**12 gmin województwa
warmińsko-mazurskiego**

167,1 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych
Departamentu Turystyki i Sportu.

1. Gmina Kurzętnik – Budowa miejsca postojowego oraz tablic informacyjnych przy ścieżce rowerowej Kurzętnik-Kaługa,
2. Gmina Pieniężno – Postój na Szlaku Kopernikowskim w Pieniężnie,
3. Gmina Sępólno – Modernizacja stacji wodnej nad rzeką Łyną w Sępólnie,
4. Gmina Dobrze Miasto – Utworzenie przystani kajakowej przy pałacu w Smołajnach na szlaku kajakowym rzeki Łyny,
5. Gmina Ostróda – Budowa pomostu rekreacyjnego oraz slipu w miejscowości Kątno na szlaku Kanału Elbląskiego,
6. Gmina Olsztynek – Budowa wiaty na plaży miejskiej w ramach zadania inwestycyjnego pod nazwą *Zagospodarowanie plaży miejskiej*,
7. Gmina Miłomłyn – Modernizacja pomostu na Kanale Elbląskim w Miłomłynie,
8. Gmina Szczytno – Zagospodarowanie terenu nad Jeziorem Domowym Dużym w miejscowości Kamionek,
9. Gmina Węgorzewo – *Nie bądź leszczem - poznajmy się* – ryby słodkowodne mazurskich jezior i rzek (wykonanie makiet 5 rzeźb ryb słodkowodnych mazurskich jezior i rzek z tabliczkami z opisem w parku w centrum Węgorzewa),
10. Gmina Olsztyn – Żywy mural w centrum miasta jako element zadania pn. Mazurski Dziedziniec: las w środku miasta,
11. Gmina Orzysz – Zagospodarowanie nabrzeża kanału Orzysz jako elementu turystyczno-rekreacyjnego gminy,
12. Gmina Prostki – Utworzenie miejsca wypoczynkowego na turystycznym szlaku wodnym *Szlak Łażnej Strugi i Ełku*.

W toku realizacji konkursu 3 gminy (Gmina Stawiguda, Gmina Gietrzwałd i Gmina Gołdap) zrezygnowały z realizacji swoich zadań.

W 2022 r. zorganizowano także konkurs Agro-Eko-Turystyczny *Zielone lato*. Był on adresowany do podmiotów prowadzących działalność turystyczną na terenach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego, a jego celem była promocja obiektów turystyki wiejskiej na obszarze Warmii i Mazur oraz popularyzacja turystyki i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich województwa. Konkurs został zorganizowany w trzech kategoriach:

- *Gospodarstwa gościnne – wypoczynek u rolnika (agroturystyka)*.

W tej kategorii I miejsce przyznano ex aequo gospodarstwu agroturystycznemu Kamez oraz gospodarstwu agroturystycznemu Sasek.

- *Gospodarstwa gościnne – wypoczynek na wsi (turystyka wiejska).*

W ramach gospodarstw świadczących usługi wypoczynku na wsi I miejsce przyznano Pałacowi Nakomiady, II miejsce trafiło do Siedliska Nawiady, a III miejsce do Siedliska Letnia Kuchnia. W tej samej kategorii, komisja konkursowa postanowiła przyznać dwa równorzędne wyróżnienia obiektom Dom w zbożu oraz Rojst Borowinowy Las.

- *Zagrody edukacyjne Warmii i Mazur.*

W kategorii zagrody edukacyjne komisja przyznała I miejsce Zagrodzie edukacyjnej Warmińska Pszczoła, zaś II miejsce Zagrodzie edukacyjnej Bartnik Mazurski.

Wartość nagród finansowych w przypadku I miejsca wyniosła 4 000,00 zł, II miejsce to 3 000,00 zł, a III miejsce 2 000,00 zł. Wyróżnienia miały natomiast wartość 500,00 zł.

W 2022 r. Województwo Warmińsko-Mazurskie zakończyło współpracę z Ministerstwem Turystyki Rządu Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej w ramach projektu *CBCykle: Transgraniczne trasy rowerowe dla promocji i zrównoważonego wykorzystania dziedzictwa kulturowego*, który był realizowany w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020. Głównym celem projektu była budowa 34-kilometrowej trasy rowerowej na terenie Obwodu Kaliningradzkiego na odcinku Zielonogradsk-Swietłogorsk. Beneficjentem Wiodącym było Ministerstwo Kultury i Turystyki Obwodu Kaliningradzkiego, a Województwo Warmińsko-Mazurskie pełniło w nim rolę Partnera, podobnie jak Europejska Fundacja Ochrony Zabytków z Gdańska, Administracja Gminy Miejskiej Zielonogradsk, Pionierskiej i Swietłogorsk oraz Administracja Obiektów Drogowych Obwodu Kaliningradzkiego. W następstwie rosyjskiej agresji wojskowej na Ukrainę w lutym 2022 r. zawieszono umowę finansową pomiędzy Polską, Rosją i Komisją Europejską. Zaplanowana na 2022 r. wizyta studyjna w województwie warmińsko-mazurskim została zorganizowana bez udziału strony rosyjskiej. Odbyła się 3-4 czerwca 2022 r. Jej celem, obok wymiany doświadczeń w tworzeniu produktów turystycznych opartych na turystyce rowerowej, była także prezentacja dobrych praktyk związanych z wykorzystaniem do tego obiektów dziedzictwa kulturowego z uwzględnieniem zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W wizycie udział wzięło 50 przedstawicieli środowisk ściśle związanych z tematyką turystyki rowerowej. Realizacja projektu zakończyła się 18 czerwca 2022 r.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego corocznie wspiera rozwój turystyki w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych organizacji pozarządowych. W 2022 r. konkurs obejmował realizację zadań z zakresu:

- wdrożenia działań służących przygotowaniu wydarzeń w ramach obchodów 550. rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika;
- wdrożenia działań kreatywnych (np. kampanie w mediach społecznościowych, e-marketing, współpraca z blogerami i youtuberami, itp.) pozwalających na pozycjonowanie regionu jako atrakcyjnej destynacji turystycznej.

Diagram 40. Wsparcie rozwoju turystyki w ramach konkursu dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych

8 zadań

170 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

Dofinansowano 8 zadań na kwotę 170 tys. zł (wobec 11 zadań na kwotę dofinansowania 169,1 tys. zł w 2021 r.). Dzięki przekazanym środkom, zrealizowano zadania o łącznej wartości 219,2 tys. zł. (dotacje stanowiły 77,5% wartości realizowanych zadań). W 2022 r. dofinansowywane były następujące zadania:

- *Rozwój turystyki na Warmii i Mazurach poprzez promocję Szlaku Kopernikowskiego, samej postaci Mikołaja Kopernika i jego działalności w trakcie pobytu w warmińskich zamkach* realizowane przez Działdowskie Bractwo Rycerskie,
- *Od gotyku do przyszłości* realizowane przez Stowarzyszenie Gmin Polskie Zamki Gotyckie,
- *Odnowienie oznakowania szlaku pieszego WM-6-c Kopernikowskiego* realizowane przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Ziemi Elbląskiej,
- *Warmia i Mazury oczami blogerów – III edycja* realizowane przez Warmińsko-Mazurską Regionalną Organizację Turystyczną,
- *Atrakcje i usługi turystyczne Pojezierza Iławskiego – film promocyjny regionu Województwa Warmińsko-Mazurskiego* realizowane przez Fundację Zamek Szymbark,
- *Mikołaj Kopernik na Warmii - popularyzacja przez zabawę* realizowane przez Fundację Inicjatyw Społecznych Alna,
- *Na szlaku smaku* realizowane przez Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Warmii i Mazur,
- *Warmia śladami Mikołaja Kopernika* realizowane przez Stowarzyszenie Dom Warmiński.

Województwo Warmińsko-Mazurskie pełni także funkcję członka wspierającego Międzynarodowe Stowarzyszenie Miast Cittaslow. Do zadań w tym zakresie należy prowadzenie Biura Polskiej Sieci Miast Cittaslow i związane z tym działania, tj.: bieżąca współpraca z miastami członkowskimi sieci, realizacja procedury certyfikacji nowych miast pretendujących i recertyfikacja miast członkowskich. Ponadto współpracowano z biurem Międzynarodowej sieci w Orvieto w zakresie bieżącej działalności Stowarzyszenia (uczestnictwo w spotkaniach Międzynarodowego Komitetu Koordynującego, Zgromadzeniu Ogólnym Cittaslow International) oraz promocji sieci krajowej w mediach społecznościowych i Internecie.

W ramach sieci Cittaslow w czerwcu 2022 r. wspólnie z Miastem Prudnik współorganizowano Festiwal Miast Cittaslow – największe krajowe wydarzenie promujące ideę miast „dobrej jakości życia”, podczas którego stoiska promocyjne przygotowały wszystkie miasta członkowskie. Natomiast 25 marca 2022 r. w Lubawie, wraz z Polską Krajową Siecią Cittaslow oraz Stowarzyszeniem Polskie Miasta Cittaslow, zorganizowano jubileusz 15-lecia działalności Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow.

Władze Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 r. realizowały szereg różnych przedsięwzięć, inicjatyw i projektów, mających na celu promocję walorów przyrodniczych i oferty turystycznej Warmii, Mazur i Powiśla. W minionym roku aktywnie podejmowano również działania na rzecz promocji i rozwoju miast sieci Cittaslow. W 2022 r. z inicjatywy Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego organizowano następujące działania:

- *Kampanie promujące atrakcje turystyczne województwa na ogólnopolskim portalu Wirtualna Polska.*

– Od 8 września 2022 r. przez 14 dni na portalu internetowym Wirtualna Polska miała miejsce kampania promująca szlaki turystyczne, zabytki oraz atrakcje turystyczne Warmii, Mazur i Powiśla. Dotyczyła ona przede wszystkim muzeów na Warmii i Mazurach. Dodatkowo realizator kampanii umieścił na portalu internetowym short video w tej samej tematyce. Kampanię obejrzało ponad 10 tys. odbiorców.

– W drugiej połowie listopada 2022 r. ukazał się jeden short video oraz jeden artykuł sponsorowany. Oba materiały dotyczyły Szlaku Kopernikowskiego, Mikołaja Kopernika i jego życia na Warmii. Artykuł zobaczyło ponad 11 tys. unikalnych użytkowników, a short video trafił do ponad 40 tys. odbiorców.

- *Promocja turystyki w regionie w mediach społecznościowych.*

Przedsięwzięcie miało na celu promocję szlaków turystycznych, zabytków i atrakcji turystycznych Warmii i Mazur oraz inwestycji zrealizowanych w ramach Ponadlokalnego Programu Rewitalizacji Sieci Miast Cittaslow. Zakupiono dwie kampanie promocyjne, promujące województwo warmińsko-mazurskie w mediach społecznościowych (Facebook i Instagram). Pierwsza z nich dotyczyła promocji Warmii i Mazur we Wrocławiu, w Krakowie i Rzeszowie (dotarła do ponad 700 tys. odbiorców) oraz Szlaku Kopernikowskiego, którą zobaczyło ponad 600 tys. osób. Drugą kampanią była promocja potencjału kuchni regionalnej Mazur z wykorzystaniem Ambasadora akcji – pochodzącej z Giżycka Aleksandry Juskiewicz, zwyciężczyni MasterChef TVN. Kampania #apetynamazury trwała 3 tygodnie i zgromadziła łącznie ponad pół miliona odbiorców Facebooka oraz Instagrama.

- *Publikacja promocyjnych artykułów prasowych.*

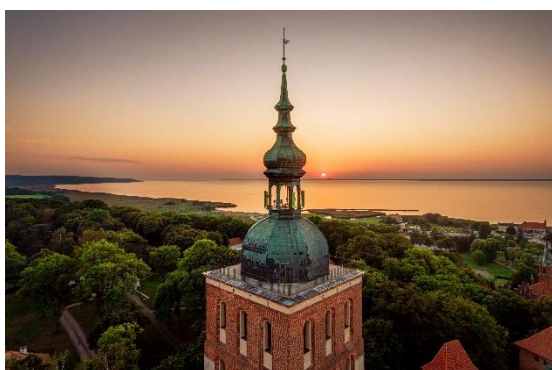

Na przełomie maja i czerwca 2022 r. w magazynie lifestylowym *Made In Warmia&Mazury* ukazały się artykuły dotyczące Szlaku Kopernikowskiego oraz 15-lecia Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow. W grudniu 2022 r. w *magazynie Made In Warmia&Mazury* ukazał się 4-stronicowy artykuł promocyjny Mazury dotyczący muzeów na Warmii i Mazurach. Artykuły te ukazały się także w na stronie internetowej wykonawcy oraz w jego mediach społecznościowych.

- *Nagranie materiałów filmowych o produktach turystycznych województwa warmińsko-mazurskiego oraz sieci miast Cittaslow*

W ramach działania zostały zrealizowane materiały filmowe promujące największe atrakcje Warmii i Mazur oraz miast Cittaslow, w których zostały wykorzystane ujęcia „z lotu ptaka”. Spoty te ukierunkowane zostały na miejsca atrakcyjne turystycznie, między innymi na obszary i obiekty ujęte w *Ponadlokalnym Programie Rewitalizacji Sieci Miast Cittaslow*. Zrealizowano także zamówienie krótkiego spotu promocyjnego dotyczącego tras rowerowych w województwie warmińsko-mazurskim.

- *Reklama regionu w ogólnopolskim radio TOK FM.*

Dwutygodniowa kampania we wrześniu br. została zrealizowana na antenie ogólnopolskiego radia TOK FM. W ramach działania przygotowano i wyemitowano spot radiowy (40 emisji po 15 sekund) promującego region na obszarze największych aglomeracji w Polsce. Kampania miała na celu promocję atrakcji turystycznych na Warmii i Mazurach, a także utrwalanie pozytywnego wizerunku regionu.

- *Obchody Światowego Dnia Turystyki*

Światowy Dzień Turystyki to wydarzenie podsumowujące miniony sezon turystyczny, podczas którego branża turystyczna z regionu miała możliwość wymiany doświadczeń. Wojewódzkie Obchody Światowego Dnia Turystyki odbyły się w Porcie Lotniczym Olsztyn Mazury 15 września 2022 r. Podczas wydarzenia przyznano wyróżnienia dla organizacji turystycznych oraz przedsiębiorców.

- *Promocja województwa warmińsko-mazurskiego i sieci miast Cittaslow podczas targów i eventów.*

– W marcu 2022 r. podczas udziału w 26. Międzynarodowych Targach Turystyki GLOBalnie, wraz z partnerami z Mrągowo, Mikołajek, Powiatu Ostródzkiego oraz Zachodniomazurskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej, promowano walory turystyczne Warmii i Mazur. Celem promocji było zachęcenie turystów z województwa śląskiego do odwiedzenia Warmii i Mazur.

- Zorganizowano Rajd Rowerowy Południową Łynostradą *Na Szlaku Cittaslow* (7 maja 2022 r.). Podczas wydarzenia promowano walory szlaku rowerowego wzdłuż rzeki Łyny i miasteczek Cittaslow. W rajdzie udział wzięło 35 osób z Olsztynka, Nidzicy oraz Olsztyna.
- *Publikacja artykułów na regionalnych portalach internetowych mających na celu popularyzowanie atrakcji i miejsc ciekawych turystycznie*

- Przed 26. Międzynarodowymi Targami Turystyki GLOBalnie w Katowicach, zakupiono artykuł sponsorowany na jednym z katowickich portali internetowych: www.katowice24.info. Przez 7 dni na głównej stronie portalu widniał tekst o walorach turystycznych województwa wraz z informacją o stoisku regionalnym Warmii i Mazur podczas targów. Ta sama informacja z artykułem pojawiła się również na Facebooku wykonawcy.

- We wrześniu 2022 r. w ramach akcji *#OdkrywajWarmieiMazury* zakupiono cztery artykuły internetowe o tematyce turystycznej w dwóch regionalnych serwisach informacyjnych (dwa artykuły województwo małopolskie, dwa artykuły województwo dolnośląskie). Artykuły ukazały się również w mediach społecznościowych wykonawcy (łącznie 4 wpisy na Facebooku). Artykuły ukazały się w Gazecie Wrocławskiej i Gazecie Krakowskiej. Ich odbiorcami było ponad 4 tysiące użytkowników.
- *Kampania internetowa promująca Szlak Kopernikowski – Gwiazdozbiór Miejsc*

W IV kwartale 2022 r. na Facebooku i Instagramie opublikowano 12 postów skierowanych do mieszkańców Olsztyna, Elbląga, Lidzbarka Warmińskiego, Fromborka, Braniewa, Lubawy, Warszawy, Trójmiasta oraz Krakowa w wieku 16-65 lat zainteresowanych podróżami. Dotarły one do ponad 1 mln użytkowników.

- *Promocja atrakcji turystycznych w środkach komunikacji publicznej.*
  - W kwietniu 2022 r. wykupiono miesięczną kampanię promującą region w Warszawskim Metrze. Celem działania była promocja regionu w aglomeracji warszawskiej. W ramach przedsięwzięcia zakupiono 32 powierzchnie reklamowe Citylight, na których umieszczono plakaty promujące region. Nośniki reklamowe znajdowały się na peronach oraz przy wejściach na stacje Warszawskiego Metra.

- W drugim kwartale 2022 r. przeprowadzono dwie kampanie promocyjne w dużych aglomeracjach Polski. Pierwszą we Wrocławiu, gdzie w komunikacji publicznej zakupiono 100 plakatów zachęcających do przylotu na Warmię i Mazury. Plakaty o wymiarach 30 cm x 90 cm były umieszczone w tramwajach na okres 30 dni (cały maj). Drugim kierunkiem promocyjnym był Kraków. Reklama w postaci 100 plakatów umieszczonych w tramwajach również zachęcała do odwiedzenia Warmii i Mazur samolotem. Czas trwania usługi promocyjnej: od 6 maja do 6 czerwca 2022 r.

- *Dostawy książek oraz przygotowanie i dodruk publikacji turystycznych.*

Zakupiono podstawowe wydawnictwa promocyjne (foldery promujące atrakcje i produkty turystyczne Warmii i Mazur, sieć miast Cittaslow):

- *Mapa Obiektów Kempingowych* w nakładzie 3 000 szt.,
- *Atrakcje Turystyczne Warmii i Mazur*. Folder w wersji językowej polskiej i ukraińskiej (każdego w ilości po 1000 szt.),
- *Miasteczka Cittaslow* folder w polskiej wersji językowej w ilości 1 000 szt.

W ramach dostawy książek zakupiono:

- albumy związane z działalnością Mikołaja Kopernika autorstwa Wojciecha Szalkiewicza pt. *Mikołaj Kopernik – Wojna i Dyplomacja; Punkty Naznaczone Mikołaja Kopernika* oraz *Rozważania Mikołaja Kopernika o Spodłonej Monecie*,
- ilustrowane przewodniki autorstwa Wojciecha Kujawskiego opisujące szlaki wodne Warmii i Mazur. Wśród zakupionych pozycji są następujące tytuły: *Drwęca; Zalew Wiślany; Puszcza Piska; Pojezierze Etckie, Prusy Górne; Pasłęka*.

- *Organizacja konferencji pn. Sport i Turystyka Bez Barrier – Dobre Praktyki dla Samorządów i Organizacji Pozarządowych.*

Konferencję zorganizowano 24 listopada 2022 r. Część wykładowa obejmowała tematy związane z turystyką osób z niepełnosprawnościami oraz wnioski wynikające z projektu *Sport bez barier* realizowanego w ramach Erasmus+ Sport. W tej części konferencji omówiono także doświadczenia płynące z inicjatywy *Mazury bez barier* realizowanej przez Mazurski Park Krajobrazowy w ramach projektu *Obszar chroniony, obszar dostępny*. Podczas części

warsztatowej podjęto natomiast zagadnienia dotyczące dostosowania materiałów promocyjnych

i informacyjnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz dostępności architektonicznej obiektów sportowych dla osób z różnymi niepełnosprawnościami.

- *Dostawa materiałów promocyjnych z logo Warmii i Mazur, Cittaslow.*

Zrealizowano dostawę materiałów promocyjnych z logo regionu oraz sieci miast Cittaslow według bieżących potrzeb promocyjnych. Wśród zamówionych materiałów promocyjnych były: plecaki, parasole, pokrowce na garnitury, notesy, długopisy ekologiczne, powerbanki i torby plażowe, wyposażenie sportowe m.in.: torby sportowe, komplety strojów sportowych do piłki nożnej, piłki do piłki nożnej, siatkówki i koszykówki.

SPOŁECZEŃSTWO

5. Społeczeństwo

5.1. Polityka społeczna

Polityka społeczna jest jednym z priorytetów działań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Podejmowanie w jej ramach działań wpływa na poprawę integracji i aktywności społecznej mieszkańców, co zwiększa potencjał rozwojowy województwa we wszystkich obszarach życia społecznego. Realizacja polityki społecznej pozwala rozwiązywać problemy społeczne, wyrównywać poziom życia mieszkańców województwa, stwarza osobom z niepełnosprawnościami lepsze warunki do rehabilitacji zawodowej i społecznej, zapobiega procesom wykluczenia społecznego oraz pomaga osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Realizacja polityki społecznej w województwie warmińsko-mazurskim opiera się na założeniach *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030*, będącej kluczowym dokumentem programowym i istotnym narzędziem w realizacji regionalnej polityki społecznej. Strategia w sposób kompleksowy i długofalowy określa cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki niezbędne do podjęcia działań. Jest odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby i ma służyć rozwojowi kapitału ludzkiego i społecznego województwa. Celem przyświecającym Strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców województwa.

Strategia polityki społecznej powstała w 2021 r. dzięki partycypacji i zaangażowaniu przedstawicieli wielu instytucji i podmiotów działających w obszarze jej realizacji. Ma ona charakter interdyscyplinarny, a jej wdrażanie wymaga współpracy administracji rządowej i samorządowej, biznesu oraz wielu partnerów, w tym m.in: jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, instytucji oświaty, kultury i edukacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego oraz organizacji pozarządowych.

W 2022 r. realizacja zapisów *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030* odbywała się w oparciu o następujące programy wojewódzkie i działania:

- **Organizacja szkoleń kadr jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej województwa warmińsko-mazurskiego**

Organizowanie szkolenia zawodowego kadr pomocy społecznej jest zadaniem ustawowym realizowanym przez Samorząd Województwa zapisanym w ustawie o pomocy społecznej oraz ustawie o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. W 2022 r. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej zorganizował 4 szkolenia dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej oraz kadry centrów usług społecznych. Łącznie przeszkolono 471 osób (o ok. 270 osób więcej niż w 2021 r.).

Ponadto, 8-9 listopada 2022 r. w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej odbyły się egzaminy w zakresie I stopnia specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego. Do egzaminów przystąpiło 36 osób, które ukończyły szkolenie z zakresu I stopnia specjalizacji w Olsztyńskiej Szkole Biznesu s.c. Wszystkie egzaminowane osoby uzyskały I stopień specjalizacji.

- **Projekt *Akademia Pomocy Społecznej***

Od 1 lutego 2020 r. do 31 października 2022 r. Samorząd Województwa realizował projekt *Akademia Pomocy Społecznej*, który był dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania 2.5 *Skuteczna pomoc społeczna* POWER 2014-2020. Projekt realizowany był w partnerstwie z Województwem Podlaskim reprezentowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku. Celem projektu było pogłębienie/doskonalenie kompetencji z zakresu nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w pomocy społecznej przez 356 pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej. Wartość projektu ogółem wyniosła ponad 540 tys. zł, z czego dofinansowanie dla województwa warmińsko-mazurskiego wyniosło 250 tys. zł.

W ramach realizacji projektu w 2022 r. zrealizowano 34 szkolenia (w tym 10 zdalnych i 24 stacjonarne), w których wzięło udział 500 osób świadczących usługi aktywizacyjne i inne usługi społeczne bezpośrednio na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w szczególności osoby zatrudnione na stanowiskach takich jak: pracownik socjalny i aspirant pracy socjalnej.

- **Program *Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027***

W ramach realizacji programu w 2022 r. funkcjonowała Społeczna Rada Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego II kadencji. Powołanie Rady jest wynikiem wdrażania w regionie programu *Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027* oraz wieloletniej partnerskiej, systemowej współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z Federacją Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa z Olsztyna, a także z wieloma innymi organizacjami, samorządami i instytucjami. Rada jest ciałem o charakterze inicjatywnym, doradczym i konsultacyjnym Marszałka Województwa. Główny cel jej działania to tworzenie warunków do wykorzystania potencjału środowisk senioralnych poprzez ich reprezentowanie, wzmacnianie i integrowanie. W 2022 r. odbyły się cztery posiedzenia Rady.

2-3 czerwca 2022 r. odbyło się pierwsze ogólnopolskie spotkanie Wojewódzkich Rad Seniorów. Zostało ono zorganizowane w Olsztynie przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W spotkaniu uczestniczyło 6 wojewódzkich rad senioralnych z kraju. Służyło ono przede wszystkim nawiązaniu kontaktów pomiędzy radami wojewódzkimi oraz wymianie doświadczeń z dotychczasowych działań.

W październiku 2022 r. zorganizowano konferencję z okazji obchodów Międzynarodowego Dnia Osób Starszych. Tematem przewodnim była aktywność seniorów jako potencjał regionu Warmii i Mazur. Uczestnikami konferencji przedstawiciele władz lokalnych, ośrodków pomocy społecznej, centrów usług społecznych, organizacji pozarządowych oraz środowiska senioralnego. Łącznie w konferencji uczestniczyło ok. 150 osób.

24 października 2022 r. zorganizowano wojewódzką inaugurację roku akademickiego 2022/2023 uniwersytetów i akademii trzeciego wieku na Warmii i Mazurach. Działalność akademii i uniwersytetów trzeciego wieku jest nieoceniona we wzmacnianiu i aktywizowaniu środowiska senioralnego, zapobiegając tym samym np. wykluczeniu społecznemu seniorów. Uczestnikami spotkania byli przedstawiciele uniwersytetów i akademii trzeciego wieku z województwa warmińsko-mazurskiego oraz władz samorządu województwa i samorządów lokalnych. Łącznie w inauguracji uczestniczyło ok. 120 osób.

Działania podejmowane w ramach ww. programu mają wpływ na zwiększenie udziału osób starszych w życiu publicznym, społecznym, gospodarczym i kulturalnym regionu. Przyczyniają się tym samym do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, sprzyjają integracji i współpracy podmiotów publicznych oraz pozarządowych.

- **Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny**

W ramach polityki prorodzinnej od 1999 r. organizowane są Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny. Co roku na przełomie maja i czerwca trwają obchody tego przedsięwzięcia koncentrując się wokół innego aspektu życia rodzinnego i społecznego, co odpowiada na potrzebę wzmacniania rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu.

XXIV Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny w 2022 r. przebiegały pod hasłem przewodnim *Rodzina z wartościami to silna rodzina*. Konferencję inauguracyjną oraz podsumowującą organizuje Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej we współpracy z Radą ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Inauguracja odbyła się w 13 maja 2022 r., zakończenie – 6 czerwca 2022 r. w Srokowie.

XXIV Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny
Rodzina z wartościami to silna rodzina

Konferencja podsumowująca odbyła się 18 października 2022 r. Zaprezentowano wówczas najciekawsze inicjatywy. Był to również moment nagrodzenia laureatów konkursów organizowanych w ramach Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny – Wojewódzkiego Konkursu Literackiego, Wojewódzkiego Konkursu Plastycznego oraz Grafiki Komputerowej, a także Konkursu *Ośmiu Wspaniałych* promującego wolontariat młodzieżowy.

Jak co roku wydane zostały również dwa numery Biuletynu Rady ds. Rodzin, w których prezentowane są najciekawsze inicjatywy, artykuły opracowane przez specjalistów oraz materiały autorstwa pracowników ROPS. Biuletyny są przekazywane Koordynatorom Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny.

- **Program Warmia i Mazury dla Dużej Rodziny**

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizuje program pn. *Warmia i Mazury dla Dużej Rodziny*, który jest okazją do promocji naszego regionu jako miejsca przyjaznego rodzinom wielodzietnym. Członkom rodzin wielodzietnych przysługiwały liczne uprawnienia, m.in. w postaci tańszych biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, zniżek na dodatkowe zajęcia edukacyjne, a także w zakresie oferty rekreacyjnej, turystycznej i innej. W realizację programu do tej pory włączyło się 43 partnerów prywatnych oraz jednostek samorządowych (o dwóch partnerów mniej niż w 2021 r.).

Warmia i Mazury
dla Dużej Rodziny

Stwórzmy razem dobry klimat dla rodziny!
Przyłącz się do Programu!

www.warmia.mazury.pl

- **Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022**

W ramach realizacji programu podejmowanych jest wiele inicjatyw mających na celu m.in. wdrożenie kompleksowych działań ukierunkowanych na wspieranie rodzin w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.

Przykładem takiego działania jest organizowana co roku Warmińsko-Mazurska Konferencja z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, mająca na celu wsparcie i poprawę funkcjonowania rodzicielstwa zastępczego oraz skupienie uwagi instytucji pracujących na rzecz dziecka na potrzebach rodzinnej pieczy zastępczej. W 2022 r. zorganizowano VII edycję Konferencji, podczas której wyróżniono rodziny zastępcze z terenu całego województwa statuetkami okolicznościowymi *Diamant Dobroci i Serca*.

- **Projekt *Kooperacja – efektywna i skuteczna***

Od 2018 r. Samorząd Województwa realizuje partnerski projekt *Kooperacja – efektywna i skuteczna*, dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania 2.5 *Skuteczna pomoc społeczna*

POWER 2014-2020. Projekt realizowany jest przez 6 województw do końca listopada 2023 r. łączna wartość projektu wynosi ponad 35 mln zł, z czego dofinansowanie dla województwa warmińsko-mazurskiego wynosi około 4,5 mln zł. Celem projektu jest wypracowanie i wdrożenie modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji

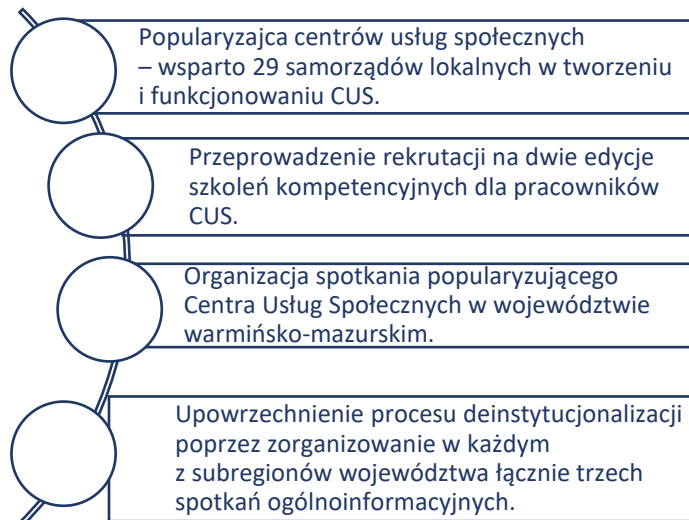
społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych na rzecz wsparcia osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, popularyzacja deinstytucjonalizacji oraz centrów usług społecznych. Podjęte działania w 2022 r. przedstawione zostały na diagramie nr 41.

Od 2021 r. w projekcie realizowane są zadania z zakresu popularyzacji Centrów Usług Społecznych (CUS) oraz upowszechnienia procesu deinstytucjonalizacji. W ramach popularyzacji Centrów w 2022 r.

przeprowadzono szereg działań, w tym m.in.: coaching dla kadry zarządzającej centrami usług społecznych i ośrodkami pomocy społecznej (OPS), superwizje⁵ dla pracowników CUS, doradztwo specjalistyczne oraz spotkania informacyjno-promocyjne z przedstawicielami CUS i OPS z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Spotkania miały na celu wspieranie w działaniach już funkcjonujących centrów usług społecznych oraz zachęcanie ośrodków pomocy społecznej, które zamierzają utworzyć lub przekształcić się w CUS do podejmowania stosownych działań.

W celu upowszechniania procesu deinstytucjonalizacji zorganizowano w każdym z subregionów województwa łącznie trzy spotkania ogólnoinformacyjne, skierowane głównie do przedstawicieli lokalnych władz samorządowych, tj. prezydentów, starostów, burmistrzów, wójtów. Podczas spotkań omawiano wyzwania, szanse i zagrożenia deinstytucjonalizacji wynikające z dokumentu *Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)*, rolę samorządów lokalnych i sektora ekonomii społecznej w procesie deinstytucjonalizacji, a także przedstawiano przykłady dobrych praktyk związanych z deinstytucjonalizacją usług społecznych z całej Polski. Łącznie uczestniczyło w nich 148 osób. Od początku realizacji projektu poniesiono koszty ogółem w wysokości ponad 3,8 mln zł, z czego w 2022 r. ponad 282 tys. zł.

Diagram 41. Działania podjęte w ramach projektu
Kooperacja – efektywna i skuteczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ROPS.

⁵ Superwizja pracowników polega na ich ustawicznym rozwoju poprzez m.in.: wzmocnienie kompetencji zawodowych, udzielenie wsparcia, sprzyjanie ich rozwojowi zawodowemu oraz przekazanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, co zapobiega wypaleniu zawodowemu, zdobywanie umiejętności pozwalających na prawidłowe identyfikowanie trudności w pracy, ich źródeł oraz sposobów rozwiązywania, zwiększenie pracy zespołowej oraz efektywności współpracy z przedstawicielami innych podmiotów działających w obszarze usług społecznych, wzmocnienie umiejętności komunikowania się z osobami korzystającymi z usług społecznych, współpracownikami i instytucjami oraz otoczeniem, w którym wykonują pracę, podnoszenie skuteczności pracy.

- **Wojewódzki program wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2021-2026**

W ramach programu w 2022 r. ze środków PFRON, będących w dyspozycji Samorządu Województwa, dofinansowano kwotą 850 tys. zł roboty budowlane w 3 obiektach służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób z niepełnosprawnościami.

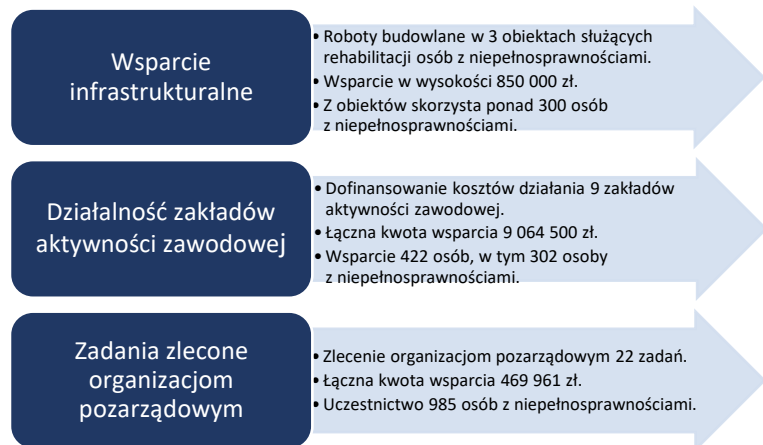
Realizacja zadania stworzyła osobom z niepełnosprawnościami lepsze warunki do kompleksowej rehabilitacji w miejscu zamieszkania. Ze złożonych wniosków o dofinansowanie tych zadań i sprawozdań wynika, że z nowo powstałych lub rozbudowanych w tym okresie obiektów służących rehabilitacji skorzysta prawie 300 osób z niepełnosprawnościami.

W 2022 r. w ramach wyrównywania szans w zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami, dofinansowano koszty działania wszystkich 9 zakładów aktywności zawodowej funkcjonujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (ZAZ w Giżycku, Elblągu, Kamionku Wielkim, Olsztynie, Biskupcu, Ostródzie, Bartoszycach, Piszcu i Nidzicy) na łączną kwotę 9 064,5 tys. zł (tj. o ponad 869 tys. zł więcej niż w 2021 r.). Na dofinansowanie złożyły się środki PFRON będące w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w wysokości 8 464,5 tys. zł (o ponad 759 tys. zł więcej niż w 2021 r.) oraz środki budżetu Samorządu w wysokości 600 tys. zł (o 110 tys. zł więcej niż w 2021 r.).

Na koniec 2022 r. Zakłady Aktywności Zawodowej (ZAZ) zatrudniały 422 osoby, w tym 302 osoby ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz 120 osób personelu (w stosunku do 2021 r. liczba zatrudnionych zmalała o 7 osób). Dzięki dofinansowaniu, osoby z niepełnosprawnościami zatrudnione w tych zakładach, obok wykonywania pracy zarobkowej, uczestniczą w rehabilitacji społecznej, przygotowują się do życia w otwartym środowisku oraz uczą się pełnego, niezależnego i aktywnego życia w miarę indywidualnych możliwości. Umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami zatrudnienia w Zakładach Aktywności Zawodowej sprawia, że stają się one bardziej samodzielne i zaradne życiowo. Uzyskują niezależność finansową, co wpływa korzystnie na sytuację materialną całej rodziny.

Diagram 42. Realizacja wsparcia osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ROPS.

W 2022 r. osiemnastu organizacjom pozarządowym zlecono, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, 22 zadania dotyczące rehabilitacji zawodowej oraz społecznej osób z niepełnosprawnościami, na łączną kwotę 469,9 tys. zł (o 259 tys. zł więcej niż w 2021 r.). Całkowita wartość realizowanych zadań wyniosła 528,0 tys. zł. W projektach łącznie uczestniczyło 985 osób z niepełnosprawnościami (wobec 370 osób w 2021 r.).

Podjęte działania umożliwiły tym osobom szerszy udział w życiu społecznym i integrację ze środowiskiem, co może przyczynić się do poprawy jakości życia tych osób i członków ich rodzin.

• **Wojewódzki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej i Solidarnej Warmia i Mazury 2021-2025**

W marcu 2021 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął *Wojewódzki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej i Solidarnej Warmia i Mazury 2021-2025*. Dokument ten w sposób kompleksowy określa i rekomenduje działania, służące dalszemu rozwojowi ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim.

Jednym z ważniejszych elementów wdrażania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej i Solidarnej jest realizacja projektu pozakonkursowego Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej pt. *Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach*. Projekt realizowany jest od 1 kwietnia 2021 r. w ramach

Diagram 43. Informacja o projekcie Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach

265 osób

2 mln zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ROPS.

Poddziałania 11.3.2 *Koordinacja ekonomii społecznej w regionie* RPO WiM 2014-2020. Jest to III edycja projektu z zakresu koordynacji ekonomii społecznej w regionie i potrwa do 30 września 2023 r. Wartość projektu na lata 2021-2023 wynosi 2 mln zł, a jego głównym celem jest rozwój ekonomii społecznej na Warmii i Mazurach poprzez koordynację działań inicjujących i rozwijających współpracę podmiotów i instytucji regionalnych i lokalnych.

Grupę docelową w projekcie stanowią pracownicy lokalnych i regionalnych podmiotów działających na rzecz rozwoju ekonomii społecznej. W 2022 r. 139 uczestników rozpoczęło udział w projekcie. Ogółem w latach 2021-2022 wsparciem objęto 265 osób.

Najważniejsze wydarzenia w ramach projektu w 2022 r.:

- Zorganizowanie 4 posiedzeń Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej (RKRES):
  - W marcu 2022 r. na terenie Zakładu Aktywności Zawodowej w Olsztynie zorganizowano posiedzenie Komitetu, podczas którego głosowano nad kwestią wydłużenia kadencji RKRES w obecnym składzie osobowym do czasu wejścia w życie ustawy o ekonomii społecznej. Następnie odbyła się prezentacja wyników badania gotowości pomocy uchodźcom z Ukrainy przez podmioty ekonomii społecznej z naszego regionu.

- Na początku czerwca 2022 r. w Elblągu zorganizowano posiedzenie wyjazdowe RKRES połączone z wizytą studyjną. Członkowie RKRES odwiedzili m. in. Centrum Integracji Społecznej *Dom Pod Cisem* prowadzone przez Stowarzyszenie ESWIP, Przedsiębiorstwo Społeczne Spółkę z o.o. non profit Naturalna Żywność oraz Elbląskie Centrum Usług Społecznych. W trakcie wizyty przedstawiciele RKRES spotkali się również z przedstawicielami francuskiego Stowarzyszenia Rich'ESS, które prowadzi Polski odpowiednik OWES we Francji.

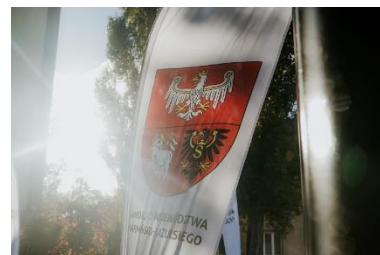
- Pod koniec września 2022 r. odbyło się spotkanie RKRES, podczas którego poruszono kwestie związane z nowymi regulacjami prawnymi dotyczącymi koordynacji wsparcia ekonomii społecznej na szczeblu krajowym i regionalnym w świetle zapisów nowej ustawy o ekonomii społecznej.
- Na początku grudnia 2022 r. odbyło się ostatnie posiedzenie Komitetu obecnej Kadencji. Tego samego dnia zorganizowano również posiedzenie Zespołu ds. współpracy nauki i ekonomii społecznej dotyczące planu działań w kolejnych latach oraz rozwoju współpracy ze środowiskiem akademickim.

- Zorganizowano 12 posiedzeń powiatowych zespołów ds. rozwoju ekonomii społecznej, w których uczestniczyła dyrekcja ROPS i pracownicy projektu. Spotkania dotyczyły rozwoju ekonomii społecznej oraz działań związanych z realizacją usług społecznych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.
- Organizacja seminarium 8 kwietnia 2022 r. dla przedstawicieli powiatowych/miejskich zespołów ds. ekonomii społecznej na poziomie regionalnym pt. *Usługi społeczne – współpraca JST z podmiotami ekonomii społecznej*. Wydarzenie skierowane było do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, instytucji rynku pracy, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, a także przedstawicieli sektora edukacji i biznesu oraz ośrodków wsparcia ekonomii społecznej z województwa warmińsko-mazurskiego. Spotkanie odbyło się w podmiocie ekonomii społecznej, tj. w Kuźni Społecznej w Olsztynie. Tematem przewodnim spotkania było zaprezentowanie możliwości współpracy samorządów lokalnych z podmiotami ekonomii społecznej przy realizacji usług społecznych. Celem spotkania była również popularyzacja działań związanych z deinstytucjonalizacją usług społecznych oraz rozwojem usług z zastosowaniem klauzul społecznych w zamówieniach publicznych w oparciu o nową ustawę PZP.
- Opracowanie monitoringu z wdrażania działań Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej i Solidarnej Warmia i Mazury 2021-2025. W jego ramach przygotowano Raport dotyczący działalności Centrów Integracji Społecznej i Klubów Integracji Społecznej oraz przeprowadzono Monitoring Spółdzielni Socjalnych. Wyniki

monitoringu w postaci raportów za 2021 r. umieszczone są na stronie internetowej es.warmia.mazury.pl.

- Zorganizowanie 4 spotkań monitoringowych Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej:
  - 31 marca 2022 r. w siedzibie OWES Nidzica w Garncarskiej Wiosce odbyło się spotkanie Sieci Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej. Celem spotkania było m.in. omówienie bieżących spraw związanych z wdrażaniem projektów OWES oraz wyzwania jakie stoją przed ekonomią społeczną w związku ze wsparciem uchodźców z Ukrainy.
  - 30 czerwca 2022 r. odbyło się spotkanie monitoringowe OWES w Ełku. Celem spotkania było m. in. omówienie bieżących spraw związanych z wdrażaniem projektów OWES.
  - 6-7 października 2022 r. w Olsztynie odbyło się spotkanie ośrodków wsparcia. Podczas pierwszego dnia spotkania przeprowadzony został 2-godzinny warsztat relaksacyjny pt. *Skuteczne metody walki ze stresem i wypaleniem zawodowym z wykorzystaniem terapii dźwiękiem*. Kolejnym punktem spotkania było poznanie dobrych praktyk funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej w subregionie olsztyńskim. Drugi dzień spotkania poświęcony był omówieniu bieżących zagadnień związanych z realizacją obecnych i przyszłych projektów OWES oraz wspólnych inicjatyw z ROPS.
  - 9 grudnia 2022 r. w Elblągu w siedzibie *Domu Pod Cisem*, odbyło się ostatnie spotkanie monitoringowe OWES w 2022 r. W trakcie spotkania poruszono zagadnienia dotyczące zagrożeń i ryzyka nieosiągnięcia wskaźników projektowych przez OWES-y oraz Inkubatory Przedsiębiorczości Społecznej w regionie. Podczas spotkania omówiono także plany dalszej współpracy na linii ROPS-OWES w ramach działań podejmowanych na rzecz sektora ekonomii społecznej w 2023 r. na Warmii i Mazurach.
- Kontynuowanie spotkań Regionalnej Platformy Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej.
  - 19-20 maja 2022 r. w Dobrym Mieście odbyło się spotkanie, którego głównym celem było dalsze wzmacnianie sieci kooperacji podmiotów reintegracyjnych oraz wymiana doświadczeń i informacji w zakresie współpracy międzyinstytucjonalnej podmiotów reintegracyjnych w obszarze usług społecznych. Podczas dwudniowego wydarzenia uczestnicy spotkania zapoznali się z prelekcjami o szerokim spektrum tematycznym w obszarze ekonomii społecznej i solidarnej.
  - 13-14 października 2022 r. w Mrągowie odbyło się kolejne spotkanie przedstawicieli Regionalnej Platformy. Do sieci kooperacji podmiotów reintegracyjnych należą: Kluby Integracji Społecznej, Centra Integracji Społecznej, Zakłady Aktywności Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz Środowiskowe Domy Samopomocy. W 2022 r. Platforma zrzeszała 95 podmiotów ekonomii społecznej.

- Cyklicznie odbywały się również spotkania członków Rady Regionalnej Platformy Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej (ogółem odbyło się 6 spotkań Rady).
- 6 października 2022 r. w Auli Widowiskowo-Konferencyjnej im. Anny Wasilewskiej CEiIK odbyła się III Gala Ekonomii Społecznej na Warmii i Mazurach. W uroczystościach wzięli

udział przedstawiciele środowiska biznesu, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, instytucji rynku pracy oraz środowiska szkolnego i nauki. Nie zabrakło również przedstawiciele władz lokalnych z województwa warmińsko-mazurskiego. Podczas Gali nastąpiło m.in. oficjalnie rozstrzygnięcie Konkursu pn. *Ambasador*

Ekonomii Społecznej na Warmii i Mazurach:

- W kategorii I *Samorząd przyjazny ekonomii społecznej* laureatem została Gmina Wydmyny, a wyróżnione zostały Gmina Miłakowo, Gmina Miłomłyn oraz Gmina Górowo Iławeckie.
- W kategorii II *Przedsiębiorstwo przyjazne ekonomii społecznej* laureatem została firma FALA Ełk Sp. z o. o.
- W kategorii III *Szkoła przyjazna ekonomii społecznej* laureatem został Zespół Szkół nr 6 im. M. Rataja w Ełku, a wyróżniona została: Szkoła Podstawowa w Perłach.
- W kategorii Internetowej laureatem w tzw. Plebiscycie Publiczności Szkoła Przyjazna Ekonomii Społecznej został: Zespół Szkół Zawodowych im. Jana Liszewskiego w Braniewie.
- IV kategorii specjalnej - Markowy produkt PES laureatem została Spółdzielnia Socjalna NEGOCJATOR z Liksajna, a wyróżniona została Fundacja Innowacja z Ełku.

- Podczas III Gali Ekonomii Społecznej na Warmii i Mazurach nastąpiło również wręczenie Certyfikatu Znak Promocyjnego Ekonomii Społecznej *Zakup Prospołeczny* czterem podmiotom ekonomii społecznej z regionu, tj.:

- Spółdzielni Pracy Produkcyjno-Handlowej „Majonezy” w Kętrzynie,
- Spółdzielni Socjalnej Prekursor w Wydminach,
- Spółdzielni Socjalnej Sposób na życie w Waszulkach,
- Spółdzielni Socjalnej Tradycja w Górowie Iławeckim.

Łącznie znak promocyjny ekonomii społecznej *Zakup Prospołeczny* posiadają 23 podmioty ekonomii społecznej z regionu (o 2 podmioty więcej niż w 2021 r.).

- Kontynuowanie współpracy na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w środowisku szkolnym i akademickim poprzez dystrybucję edukacyjnej gry planszowej *Ekonomia Społeczna* oraz zajęć edukacyjnych w szkołach i na uczelniach:
  - W marcu 2022 r. odbyły się zajęcia w Uniwersyteckim XII Liceum Ogólnokształcącym im. Marii i Georga Dietrichów w Olsztynie, w których uczestniczyło 6 klas maturalnych.
  - Zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem gry planszowej z przedsiębiorczości społecznej odbyły się w listopadzie i grudniu w XI Liceum Ogólnokształcącym oraz Technikum Informatyczno-Ekonomicznym nr 9 w Olsztynie. W zajęciach wzięli udział uczniowie 8 klas maturalnych.
  - Działania edukacyjne prowadzone były również w Akademii Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych w Elblągu w ramach Dni Ekonomii Społecznej. Wykłady i praktyczne ćwiczenia z wykorzystaniem gry odbyły się 9 kwietnia 2022 r.
  - W ramach współpracy z wydziałami uczelni podpisano porozumienie o wzajemnej współpracy z Wydziałem Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.
  - 17 maja 2022 r. ROPS zorganizował pilotażowo turniej terenowej gry miejskiej z zakresu ekonomii społecznej. W realizację przedsięwzięcia zaangażowany był podmiot ekonomii społecznej Spółdzielnia Socjalna Tropem Przygody z Kielc. Głównym celem organizacji niniejszego wydarzenia było promowanie i popularyzowanie znaczenia sektora ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorczości społecznej, wśród uczniów szkół średnich. W wydarzeniu wzięli udział uczniowie XI Liceum Ogólnokształcącego i Technikum Informatyczno-Ekonomicznego nr 9 w Olsztynie. Szkoła ta została wyróżniona w Konkursie pn. *Ambasador Ekonomii Społecznej na Warmii i Mazurach* podczas organizowanej w 2021 r. II Gali Ekonomii Społecznej na Warmii i Mazurach. W turnieju gry miejskiej wzięło udział 64 uczniów oraz 6 opiekunów.
  - W czerwcu 2022 r. zorganizowano trzy jednodniowe wizyty studyjne dla laureatów konkursu *Ambasador Ekonomii Społecznej* z 2021 r. 20 czerwca 2022 r. Zespół Szkół nr 5 im. Karola Brzostowskiego w Etku udał się na wizytę studyjną do Spółdzielni Socjalnej prowadzącej Przedsiębiorstwo Społeczne Kacze Bagno – Miejsce Inicjatyw Pozytywnych koło Kurzętnika. 21 czerwca 2022 r. Szkoła Podstawowa nr 311, XI Liceum Ogólnokształcące oraz Technikum Informatyczno-Ekonomiczne nr 9 w Olsztynie udały się na wizytę studyjną do Stowarzyszenia Łyńskie Centrum

Rozwoju AŁNA prowadzącego Przedsiębiorstwo Społeczne pn. Źródłana Wioska w Łynie. 22 czerwca 2022 r. Zespół Placówek Edukacyjnych w Olsztynie udał się na wizytę studyjną do Przedsiębiorstwa Społecznego Garncarska Wioska w Kamionce koło Nidzicy. Głównym celem organizowanych wizyt studyjnych było poznanie dobrych praktyk funkcjonowania PES na terenie Warmii i Mazur. Podczas wizyty studyjnej uczniowie zostali zapoznani z tematyką przedsiębiorczości społecznej oraz szerokim znaczeniem sektora obywatelskiego w rozwoju gospodarki społecznej w Polsce.

- Współorganizowanie i współfinansowanie w sierpniu 2022 r. udziału przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej w trzydniowym Forum Inicjatyw Lokalnych Polski Wschodniej, które odbyło się w Sułcu (woj. lubelskie). Z województwa warmińsko-mazurskiego udział w warsztatach wzięło 18 osób (przedstawiciele sektora ekonomii społecznej z regionu oraz pracowników OWES i Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej).
  - Zorganizowanie dwudniowego spotkania w dniach 8-9 września 2022 r. w Olsztynie dla przedstawicieli JST z ekspertem z zakresu stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych.
  - Wspieranie podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w postaci sfinansowania stoisk sprzedażowych i wystawienniczych: podczas Wielkanocnego Jarmarku organizowanego przez Bank Żywności w Olsztynie, Elbląskiego Święta Chleba oraz Bożonarodzeniowego Kiermaszu w Olsztynie zorganizowanego przez Miejski Ośrodek Kultury w Olsztynie. W 2022 r. sfinansowano stoiska przeznaczone dla 5 nowych podmiotów ekonomii społecznej (od początku realizacji III edycji projektu - 17 PES).
  - Popularyzowanie działań z obszaru ekonomii społecznej poprzez zlecenie realizacji spotu filmowego zrealizowanego przez podmiot ekonomii społecznej, który promuje przedsiębiorczość społeczną w regionie.
  - Administrowanie stronie internetowej es.warmia.mazury.pl, na której znajdują się aktualne informacje, bazy, badania itp. dotyczące wydarzeń i działań w zakresie przedsiębiorczości społecznej. Strona spełnia warunki dostępności dla osób z niepełnosprawnościami zgodnie z WCAG 2.0.
  - Opracowywanie cykliczne (raz w kwartale) w formie elektronicznej Newslettera z informacją na temat bieżących i najbliższych wydarzeń związanych z działaniami z zakresu ekonomii społecznej.
- **Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2026**

W ramach Programu w 2022 r. wykonano następujące zadania:

- Zorganizowano szkolenie dla członków Zespołów Interdyscyplinarnych pn. *Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnościami*. Łącznie przeszkolono 120

osób – członków Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- Przeprowadzono Akcję Otwarte Drzwi, w ramach której w dzień wolny od pracy, tj. w sobotę 3 grudnia 2022 r. placówki oraz instytucje niosące pomoc ofiarom przemocy w rodzinie były otwarte i służyły pomocą oraz informacją wszystkim zainteresowanym, którzy ze względu na codzienne obowiązki w zwykłe dni tygodnia nie mogli skorzystać z pomocy. W inicjatywę włączyły się 83 instytucje (wobec 95 instytucji w 2021 r.). Tego typu działania uświadamiają ludziom fakt, iż są miejsca, w których zawsze otrzymają pomoc.

- Zlecono do realizacji Stowarzyszeniu Pielęgniuje-MY Więzi 2 zadania: zorganizowanie wojewódzkich obchodów w ramach kampanii *Biała wstążka* poświęconej przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet oraz zorganizowanie konferencji mającej na celu upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie skutecznych

metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W trakcie konferencji zaprezentowano działania lokalne, a także wygłoszono cztery wykłady na temat dobrych praktyk w przeciwdziałaniu przemocy, metod pracy z osobą doświadczającą i osobą stosującą przemoc. Wyróżnieni zostali także Kawalerowie Białej Wstążki, tj. mężczyźni, którzy zasłużyli się w pomocy kobietom doświadczającym przemocy. Laureatami zostali:

- Mariusz Seferynowicz – prowadzący świetlicę środowiskową dla dzieci *Klub Narnia* w Olsztynie działającą w ramach Chrześcijańskiej Misji Pomocy Ludziom Uzależnionym *Nowa Nadzieja o/Olsztyn*;
- Leszek Jacznik – Dzielnicowy Komendy Miejskiej Policji w Olsztynie. Członek Grupy Roboczej powołanej przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie do pracy w ramach procedury *Niebieskie Karty*.

- **Warmińsko-Mazurski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026**

W ramach Programu w 2022 r. podejmowano działania zmierzające do szerokiej współpracy z samorządami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. Zrealizowano, m.in. następujące zadania:

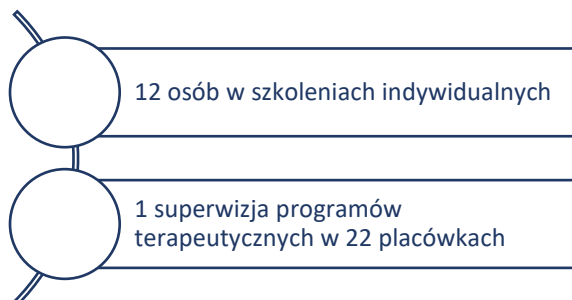
- Przekazano dotację Stowarzyszeniu Ekologiczno-Artystycznemu Ręką Dzieło na realizację zadania pn. *Świąteczko*, które miało na celu nagranie filmu profilaktycznego dotyczącego pielęgnowania wartości, takich jak: więzi społeczne, wsparcie osób samotnych i wykluczonych społecznie.

- Przekazano 2 dotacje Fundacji Mazurymedia na realizację filmowych spotów profilaktycznych: *Alkohol rodzi agresję*, *Nie piję w ciąży*, *Mechanizm uzależnienia* oraz *Rodzic = naturalna profilaktyka*. Zadanie realizowano w Olsztynie, a jego odbiorcami byli przede wszystkim mieszkańcy województwa. W ramach dalszej promocji materiałów audiowizualnych zrealizowane oraz wyemitowane na antenie radiowej zostały dwa odcinki audycji *Barwy Warmii i Mazur*.

- Dofinansowano zadanie realizowane przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku: *Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego w województwie warmińsko-mazurskim*. Liczbę osób przeszkolonych w ramach zadania przedstawiono na diagramie nr 44.

Diagram 44. Realizacja projektu Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ROPS.

- We współpracy z Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom przeprowadzono szkolenie dla kuratorów sądowych na temat pracy z osobami z problemem alkoholowym, w tym sprawujących nadzory nad osobami zobowiązanymi przez sąd do podjęcia leczenia odwykowego. Szkolenie w dużej mierze miało charakter warsztatowy i pozwoliło uczestnikom pogłębić swoją wiedzę m.in. z zakresu dialogu motywującego do zmian oraz w obszarze pracy z osobami uzależnionymi. W szkoleniu udział wzięło 40 kuratorów sądowych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego (liczba kuratorów w stosunku do 2021 r. nie zmieniła się).
- We współpracy z Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom przeprowadzono szkolenie dla kadr pedagogicznych z zakresu profilaktyki uzależnień w środowiskach szkolnych. Podczas szkolenia podjęto m.in. następujące tematy: ujęcie systemowe profilaktyki oraz standardy w programach profilaktycznych, główne założenia zintegrowanej profilaktyki problemowej, profil osoby prowadzącej programy profilaktyczne (kwalifikacje zawodowe, uprawnienia, normy i przekonania). W ramach szkolenia przeprowadzono również warsztaty dotyczące: przekonań normatywnych w profilaktyce, czynników ryzyka i czynników chroniących w profilaktyce, profilaktyki zintegrowanej na poziomie gminnym, ewaluacji w profilaktyce. W szkoleniu udział wzięło 40 nauczycieli oraz pedagogów szkolnych z województwa warmińsko-mazurskiego.
- Zorganizowano wojewódzką konferencję pn.: *Zapobieganie zachowaniom suicydalnym w środowisku dzieci i młodzieży – wyzwania dla ekspertów i rodziców*. Omówiono m.in. zagadnienia z zakresu: prewencji suicydalnej młodzieży, w tym młodzieży LGBT+, przeciwdziałania depresji młodzieży szkolnej, samookaleczeń i samobójstw dzieci i młodzieży. W konferencji wzięło udział blisko 300 osób, w tym ok. 100 osób w transmisji online.
- Zorganizowano wojewódzką konferencję pn.: *Profilaktyka uzależnień behawioralnych – możliwości i wyzwania*. Omówiono m.in. zagadnienia z zakresu: zagrożeń nowoczesnej technologii, higieny cyfrowej, rozwoju wychowawczego

rodziców i nauczycieli oraz wagi relacji rodzinnych w wychowaniu bez uzależnień. W konferencji wzięło udział około 200 osób, w tym blisko 60 w transmisji online.

- Zorganizowano naradę szkoleniową pełnomocników/koordynatorów gminnych ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień (w trybie online), podczas której omówiono m.in. nowe zadania samorządów wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym zadania z zakresu uzależnień behawioralnych. W naradzie wzięło udział 80 przedstawicieli gmin województwa warmińsko-mazurskiego.
- Przekazano 56,1 tys. zł Wojewódzkiemu Zespołowi Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie na pokrycie kosztów zakupu sprzętu i wyposażenia Pododdziału Leczenia Zespołów Abstynenckich po Substancjach Psychoaktywnych.
- Przekazano 244 tys. zł (wobec 60 tys. zł w 2021 r.) Ośrodkowi Rehabilitacji Uzależnionych *DOREN* im. Berty Trusiewicz w Różewcu na pokrycie kosztów prac modernizacyjnych wykonywanych na terenie Ośrodka.

5.2. Sport

Województwo Warmińsko-Mazurskie tworzy warunki dla rozwoju sportu w regionie w celu wzmocnienia aktywności sportowej mieszkańców oraz promocji województwa przez działalność sportową. Formy wsparcia są różne, ale każda z nich pośrednio lub bezpośrednio trafia do stowarzyszeń, organizacji i klubów sportowych umożliwiając im funkcjonowanie i prowadzenie działalności. Elementem wsparcia są nie tylko środki finansowe, ale także pomoc organizacyjna, patronaty i inne dotychczas stosowane formy. Na szczególną uwagę zasługują działania ukierunkowane na zwiększenie uczestnictwa w aktywności sportowej mieszkańców regionu oraz wyrównywanie szans dostępu do tej aktywności osobom ze środowisk wiejskich, słabo rozwiniętych ekonomicznie, osobom niepełnosprawnym oraz osobom starszym.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wspiera upowszechnianie różnorodnych form aktywności sportowej w różnych środowiskach i grupach społecznych między innymi poprzez:

- rozbudowę infrastruktury sportowej,
- dotacje przyznawane w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań województwa w zakresie sportu,
- promocję województwa poprzez sport.

Infrastruktura sportowa

Zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców regionu, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 r. stworzył możliwość ubiegania się o wsparcie finansowe realizacji zadań własnych samorządów lokalnych w zakresie poprawy i rozwoju infrastruktury sportowej. Ogłoszono konkurs pn. *Małe granty na infrastrukturę sportową w województwie warmińsko-mazurskim w 2022 r.*, który miał na celu:

- poprawę stanu i rozwój infrastruktury sportowej w województwie warmińsko-mazurskim,
- zwiększenie dostępności obiektów sportowych dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego,
- budowę nowych obiektów sportowych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Założenia konkursu uwzględniały budowę, modernizację, remonty obiektów sportowych oraz zakup wyposażenia obiektów sportowych na terenie gmin/powiatów w województwie warmińsko-mazurskim. Na podstawie rekomendacji Zarządu Województwa, Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyznał dofinansowanie 28 gminom oraz powiatom na łączną kwotę 800 tys. zł (w 2021 r. dofinansowanie na kwotę 700 tys. zł przyznano 21 gminom).

W związku z bardzo dużym zainteresowaniem konkursem i potrzebami gmin oraz powiatów w zakresie poprawy stanu infrastruktury sportowej,

Diagram 45. Informacja o konkursie *Małe granty na infrastrukturę sportową*

**28 gmin i powiatów
województwa
warmińsko-mazurskiego**

800 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

Samorząd Województwa przeznaczył dodatkowe środki w wysokości 200 tys. zł. Dzięki temu możliwe było udzielenie pomocy finansowej gminom i powiatom w formie dotacji celowej na realizację 9 zadań (w 2021 r. ze środków dodatkowych wsparto 8 zadań na kwotę 175 tys. zł). Przy podziale środków wzięto pod uwagę wnioski złożone w ramach konkursu *Małe granty na infrastrukturę sportową w województwie warmińsko-mazurskim w 2022 r.*

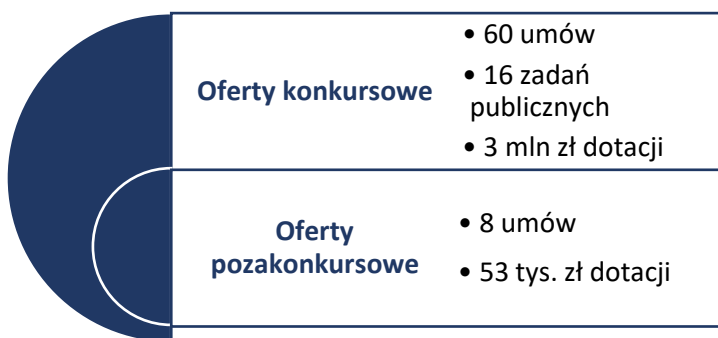
Upowszechnianie sportu we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Istotny element upowszechniania sportu w regionie stanowi coroczny otwarty konkurs Samorządu Województwa z zakresu rozwoju kultury fizycznej. Głównymi partnerami w realizacji zadań województwa w zakresie sportu były i są wojewódzkie organizacje sportowe: Warmińsko-Mazurska Federacja Sportu, Warmińsko-Mazurski Szkolny Związek Sportowy, Warmińsko-Mazurskie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe, Organizacja Środowiskowa AZS Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurska Federacja Sportu Osób Niepełnosprawnych.

W 2022 r. w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym, podpisano 68 umów z organizacjami pozarządowymi na realizację 16 zadań publicznych z zakresu rozwoju kultury fizycznej na łączną kwotę dotacji około 3 mln zł (w 2021 r. podpisano o 8 umów mniej i realizowano 15 zadań publicznych). Dzięki przekazanym dotacjom zrealizowano zadania o łącznej wartości ok. 5,16 mln zł (wobec 4,5 mln zł w 2021 r.), przy czym dotacje stanowią 57,9% wartości realizowanych zadań. W realizacji zadań zleconych wzięło udział łącznie 346 wolontariuszy (w 2021 r. 278).

Diagram 50. Konkurs ofert na wykonanie zadań publicznych Samorządu Województwa w zakresie rozwoju kultury fizycznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

Sport powszechny i wyczynowy

Proponowane przez Samorząd Województwa zadania z zakresu rozwoju kultury fizycznej w 2022 r. dotyczą sportu powszechnego i wyczynowego oraz obejmują różne środowiska i grupy społeczne.

W obszarze sportu powszechnego Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizuje zadania dotyczące sportu:

- w środowisku szkolnym,
- w środowisku akademickim,
- w środowisku wiejskim i małych miast,
- osób niepełnosprawnych,
- osób starszych.

Diagram 46. Sport powszechny

37 umowy

889 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

W 2022 r. na sport powszechny przeznaczono 888,9 tys. zł (tj. o 0,9% więcej niż w 2021 r.), co stanowiło 29,7% ogólnej kwoty dotacji. Dzięki temu podpisano 37 umów (wobec 34 umów

w 2021 r.) z organizacjami pozarządowymi o łącznej wartości 1,34 mln zł (z czego dotacje stanowią 66,1% wartości realizowanych zadań).

Na bazie sportu powszechnego Województwo Warmińsko-Mazurskie buduje siłę sportu wyczynowego. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego docenia i wspiera sport wyczynowy, na różnych jego poziomach, poczynając od sportu dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo po sport osób dorosłych, a szczególnie sport olimpijski i paraolimpijski.

W ramach przyznanych dotacji w obszarze sportu wyczynowego realizowane są następujące zadania:

- wspieranie szkolenia dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo z całego województwa,
- wspieranie wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego,
- szkolenie zawodników i ich udział we współzawodnictwie sportowym w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych,
- wspieranie przygotowań i udziału w zawodach wybitnych reprezentantów województwa, przygotowujących się do igrzysk olimpijskich, mistrzostw świata i Europy,
- wspieranie szkolenia i przygotowań zawodników środowiska wiejskiego i małych miast do startów w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych,
- wspieranie przygotowań i udziału w zawodach wybitnych reprezentantów województwa przygotowujących się do mistrzostw świata i Europy w sportach nieolimpijskich oraz zawodach typu Masters i Weterani.

W 2022 r. na sport wyczynowy przeznaczono ponad 2,1 mln zł (tj. o 10,5% więcej niż w 2021 r.), co stanowiło 70,3% ogólnej kwoty dotacji. Dzięki temu podpisano 31 umów (wobec 17 umów w 2021 r.) z organizacjami pozarządowymi o łącznej wartości 3,8 mln zł (z czego dotacje stanowiły 55,2% wartości realizowanych zadań w obszarze sportu wyczynowego).

Diagram 47. Sport wyczynowy

31 umów

2,1 mln zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

Stypendia sportowe

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego docenia i wspiera sportowców z regionu realizując zadania związane z przyznaniem nagród oraz stypendiów sportowych. Pozwala to wesprzeć najbardziej uzdolnionych sportowców z Warmii i Mazur w realizacji celów sportowych. Nagradzani są zawodnicy osiągający sukcesy we współzawodnictwie sportowym oraz trenerzy i inne osoby wyróżniające się osiągnięciami w działalności na rzecz rozwoju sportu w regionie.

W 2022 r. przyznano w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego 50 stypendiów sportowych dla osób fizycznych na łączną kwotę 236 tys. zł (dla porównania w 2021 r. przyznano 43 stypendia na kwotę 176 tys. zł). Wśród stypendystów z województwa warmińsko-mazurskiego w 2022 r. znaleźli się m.in. uczestnicy Igrzysk Olimpijskich Tokio 2020, medaliści mistrzostw świata i Europy.

Zakup usług promocyjnych

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego dokonuje zakupu usług promocyjnych podczas imprez i inicjatyw sportowych o szczególnym znaczeniu promocyjnym, co stanowi element wsparcia sportu wyczynowego. Są to rozgrywki i imprezy o wysokiej randze sportowej, których zadaniem jest promocja województwa warmińsko-mazurskiego w kraju i za granicą, a także budowanie przewagi konkurencyjnej regionu. Wydarzenia te charakteryzują się często zasięgiem międzynarodowym i ogólnopolskim, profesjonalną obsługą medialną, a tym samym są rozpoznawalne w kraju i za granicą.

W 2022 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zakupił 35 usług promocyjnych (z czego 33 usługi dotyczyły zawodów i imprez sportowych) na łączną kwotę 1,9 mln zł. Dla porównania w 2021 r. zakupiono również 35 usług promocyjnych na łączną kwotę 1,8 mln zł.

Dzięki tym działaniom nasze województwo jako marka, miało możliwość promowania się podczas rozgrywek i imprez sportowych, którymi w 2022 r. były:

- Rozgrywki PlusLigi piłki siatkowej mężczyzn,
- Rozgrywki I ligi futsalu kobiet,
- Rozgrywki Superligi piłki ręcznej kobiet,
- Rozgrywki Pucharu Polski piłki ręcznej kobiet,
- Rozgrywki Ekstraklasy piłki halowej mężczyzn,
- Rozgrywki I ligi koszykówki kobiet,
- II Gala Boksu RBK Promotion,
- Rozgrywki tenisa stołowego Lotto Superligi mężczyzn i I ligi kobiet,
- Rozgrywki Fortuna I Ligi piłki nożnej mężczyzn,
- Międzynarodowy Halowy Turniej Baseballa *Działdowo Cup 2022*,
- Rajd Polski,
- Mistrzostwa Europy w triathlonie,
- Międzynarodowy turniej tańca – Mistrzostwa Świata Cheerleaders ICU,
- Rozgrywki I ligi kobiet w piłce nożnej,
- Mistrzostwa Europy CheerAll Girls Senior w Atenach,
- Turniej świąteczny piłki ręcznej kobiet,
- Mistrzostwa Europy w Monachium – mityngi lekkoatletyczne o zasięgu krajowym i międzynarodowym,
- Mityng lekkoatletyczny Jurand Cup,
- Zawody kolarskie o zasięgu krajowym,
- Wyścigi kolarskie Elity Mężczyzn,
- Rozgrywki Polskiej Futbol Ligi 2,
- Zawody kolarskie Milko Mazury MTB,
- Zawody Susz Triathlon,
- Turnieje tenisa o zasięgu międzynarodowym,
- Rozgrywki I ligi baseballu,
- Turniej Grand Prix PlusLigi,
- Memoriał Zbigniewa Ludwiczowskiego,
- Mistrzostwa Świata Masters w kajakarstwie,
- Olympia Fight Night,
- Biegi Warmia Run Challenge,
- Turnieju brydżowy,
- Rozgrywki Ligi Centralnej piłki ręcznej mężczyzn,
- XII Iławski Półmaraton,
- Grand Prix Polski juniorów w tenisie stołowym,
- Bal Sportowca organizowany przez Gazetę Olsztyńską.

Diagram 48. Usługi promocyjne województwa

**35 usług
promocyjnych**

1,9 mln zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

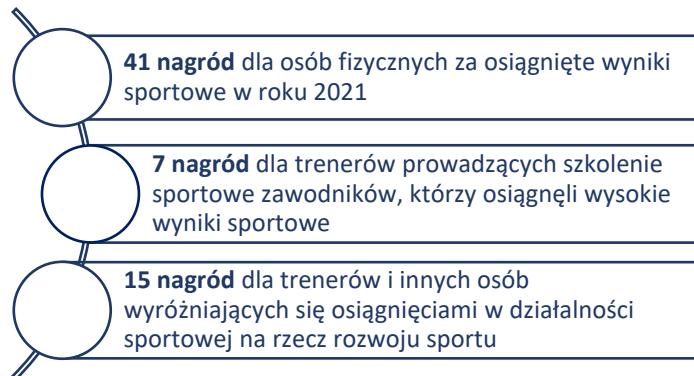

Gala Sportu

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest organizatorem cyklicznej uroczystości Gala Sportu, na której nagradzani są najlepsi zawodnicy, trenerzy oraz działacze sportowi z Warmii i Mazur. Jest to wydarzenie, które podsumowuje sportowy rok na Warmii i Mazurach. Gala Sportu 2022 odbyła się 2 czerwca 2022 r.

w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii. Podczas uroczystości Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wyróżnił najlepszych sportowców z regionu, trenerów prowadzących szkolenie oraz osoby pracujące i działające na rzecz rozwoju sportu w województwie, co przedstawiono na diagramie 49.

Diagram 49. Nagrody wręczone podczas Gali Sportu w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Turystyki i Sportu.

Podczas Gali marszałek Gustaw Marek Brzezina przyznał także 50 stypendiów sportowych zawodnikom za osiągnięte wyniki sportowe w 2021 r. (w 2021 r. przyznano 43 stypendia) i 63 nagrody pieniężne w łącznej kwocie 122 tys. zł, (w 2021 r. przyznano 49 nagród pieniężnych na łączną kwotę 105 tys. zł).

Wśród nagrodzonych sportowców z województwa warmińsko-mazurskiego w 2022 r. znaleźli się m.in. reprezentanci Polski, medaliści mistrzostw świata i mistrzostw Europy. Przyznano również trzy wyróżnienia specjalne dla sportowych osobowości 2022 r., przyznawane w trzech kategoriach:

- 1) Sportowe odkrycie roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 2) Trener roku sportu młodzieżowego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 3) Sportowiec roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Ponadto podczas Gali Sportu 2022:

- wręczono 3 Odznaki Honorowe za Zasługi dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego, które otrzymali Dariusz Mazur, Mariusz Józef Matłowski, Wiesław Pancer,
- wyróżniono 31 zawodników sportu młodzieżowego – medalistów Mistrzostw świata i Europy w kategorii młodzieżowca, juniora i juniora młodszego,
- wyróżniono 5 gmin województwa warmińsko-mazurskiego, z których kluby sportowe zdobyły największą liczbę punktów w klasyfikacji Ogólnopolskiego Systemu Sportu Młodzieżowego w 2021 r., wykazywały się aktywnością w zakresie upowszechniania sportu oraz tworzenia warunków do uprawiania sportu; klasyfikacja wyglądała następująco: 1. Miasto Olsztyn, 2. Miasto Elbląg. 3. Gmina Miejska Giżycko. 4. Gmina Miejska Ostróda. 5. Gmina Miejska Lidzbark Warmiński,

- wyróżniono 5 klubów z regionu najwyższej sklasyfikowanych w Ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego w 2021 r. w następującej kolejności:
  1. Klub Sportowy AZS Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie,
  2. Klub Sportowy Orzeł Elbląg,
  3. SKS Start Olsztyn,
  4. MLKS Ostródzianka,
  5. LUKS Warmia, Lidzbark Warmiński.

Gala odbyła się z udziałem władz samorządowych województwa, parlamentarzystów, olimpijczyków oraz mediów. Uroczystości towarzyszył występ grupy SOLTARE, Zespołu kameralnego *Warmia Brass Quintet* oraz MAŻORETEK SYRENKA z Giżycka.

Wsparcie imprez i wydarzeń sportowych

W 2022 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego włączył się w organizację wielu imprez sportowych, w tym imprez o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, których organizatorami były m.in. organizacje pozarządowe. Wiele imprez sportowych zostało wspartych zakupem pucharów, medali i drobnego sprzętu sportowego. Były to m.in.:

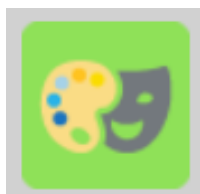
- Żuri Coppa Talenti,
- Młodzieżowe Mistrzostwa Warmii i Mazur 3x3,
- Mistrzostwa Warmii i Mazur w Kickboxingu,
- Kickboxerska Bitwa pod Grunwaldem,
- Ogólnopolski Turniej Tańca Sportowego FOCUS 2022 o Puchar Burmistrza Olsztynka,
- AlleUltra,
- V Gala Boksu Jedwabno,
- V Rajd Replica and Classic,
- VII Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej Mężczyzn i Kobiet im. Mł. Asp. Marka Cekały o Puchar Komendanta Głównego Policji,
- IV Fromborski Bieg Copernicusa,
- Mistrzostwa Warmii i Mazur w Bilardzie Sportowym oraz Mini Mundial w Nowym Mieście Lubawskim,
- XXV Bieg Niepodległości w Rybnie,
- V Olsztyński Bieg Niepodległości,
- VIII Elbląski Bieg Niepodległości,
- II Mistrzostwa Mazur w Pływaniu Zimowym-Masuria Winter Swimming Cup.

Wśród dyscyplin, w których zawodnicy naszego regionu osiągają największe sukcesy, są m.in.: lekka atletyka, kajakarstwo, żeglarstwo, taekwondo olimpijskie, kolarstwo, łyżwiarstwo szybkie – tor krótki, tenis stołowy, a w dyscyplinach zespołowych: piłka ręczna, piłka nożna oraz piłka siatkowa.

5.3. Kultura i edukacja

Kultura i edukacja mają fundamentalne znaczenie w rozwoju intelektualnym, zdobywaniu wiedzy, kształtowaniu charakteru czy tożsamości regionalnej mieszkańców. Zarówno obecne, jak i przyszłe pokolenia powinny czerpać jak najwięcej korzyści z rozwoju kultury i edukacji, na co wpływa także ochrona i kultywowanie dziedzictwa kulturowego. Ponadto przyjmuje się, że dziedzictwo kulturowe stanowi element promocji regionu i może przyczynić się do jego rozwoju gospodarczego. Dlatego też Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje stale szereg działań, które przyczyniają się do dalszego rozwoju kultury i edukacji.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Realizacja działań w sferze kultury opiera się o uchwalony przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego *Program wsparcia rozwoju kultury województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*. Jego celem jest określenie głównych zadań administracji samorządowej województwa oraz podległych mu jednostek w tej dziedzinie. Program określa podstawowe elementy planistyczne regionalnej polityki kulturalnej. Należy do nich konieczność ochrony dziedzictwa kulturowego i rozwijanie regionalnej tożsamości w oparciu o dorobek pokoleń mieszkańców Warmii i Mazur. Program ma także zwrócić uwagę na potrzebę inspirującego i wspierającego podejścia administracji regionu do aktywności kulturalnej jego mieszkańców, traktowanej także jako jedno z kół zamachowych rozwoju regionu. Priorytetami programu są:

- Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego jako podstawy rozwoju i upowszechniania kultury oraz dostosowanie infrastruktury kulturalnej (oraz zarządzania nią) do współczesnych standardów i trendów światowych.
- Rozwój edukacji w zakresie kształtowania kompetencji kulturowych i wspieranie społecznej aktywności kulturalnej rozumianej zarówno jako tworzenie kultury, jak i uczestnictwo w kulturze.
- Promocja województwa poprzez kulturę oraz promocja kultury regionu służąca wzrostowi jego atrakcyjności i konkurencyjności.

W ramach działań promocyjnych dokument został przekazany wojewódzkim samorządowym instytucjom kultury, które począwszy od 2019 r. zostały zobowiązane do uwzględnienia założeń przyjętych w Programie w rocznych, szczegółowych planach działalności.

Dokumentem, w którym wskazano zadania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego w regionie, jest *Program opieki nad zabytkami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2020-2023*, przyjęty przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego 30 grudnia 2019 r. Głównym zamierzeniem Programu jest wskazanie potencjału dziedzictwa kulturowego regionu jako czynnika wpływającego na realizację planów rozwojowych województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie wzrostu konkurencyjności gospodarki oraz jakości życia mieszkańców, pod warunkiem zapewnienia i wspomagania ochrony materialnych i niematerialnych elementów dziedzictwa kulturowego, łącznie z ochroną krajobrazu kulturowego.

Realizacja Programu przyczyni się do stworzenia warunków dla kreowania i realizowania działań z zakresu opieki i ochrony zabytków w województwie. Przyjmuje się, że dziedzictwo kulturowe regionu stanowi element promocji regionu i przyczyni się do jego rozwoju gospodarczego. Istotne jest,

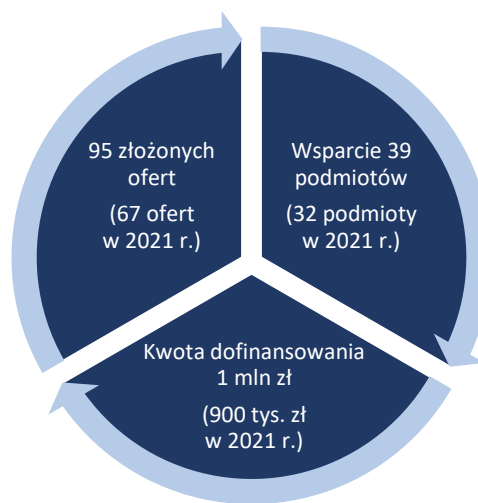
aby ochrona dziedzictwa kulturowego i przestrzeni kulturowej skorelowane były z polityką rozwoju regionalnego. Przyjęte cele są zgodne ze strategią rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego czy też ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego. Z wykonania tego programu zostało sporządzone *Sprawozdanie z realizacji w latach 2020-2021 Programu opieki nad zabytkami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2020-2023*, które po akceptacji przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego zostało przekazane Generalnemu Konserwatorowi Zabytków oraz właściwemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków.

Na zadania z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 r. przeznaczył 1 mln zł (o 100 tys. więcej niż w 2021 r.). Efekty ogłoszonego konkursu przedstawione zostały na diagramie nr 50.

Rok 2022 obfitował w liczne wydarzenia i przedsięwzięcia kulturalne organizowane w regionie. Spośród nich warto wymienić takie jak:

- *Wojewódzka Inauguracja Europejskich Dni Dziedzictwa na Warmii i Mazurach 2022* pod hasłem *Połączeni dziedzictwem* zorganizowana została 9 września 2022 r. w Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku. Podczas inauguracji kierownik działu archeologii i historii Muzeum, Jarosław Malecki przedstawił prezentację pt. *Jak muzeum w Grunwaldzie budowano 1960 - 2022*. Odbył się także wykład dr hab. Michała Wróbla pt. *Zamki jako fundament potęgi Zakonu Krzyżackiego*. Ponadto odbyły się pokazy walk rycerskich.
- *Wernisaże w Galerii Marszałkowskiej*, która funkcjonuje w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego przy ul. Emilii Plater 1. Galeria jest wyjątkowym miejscem łączącym artystów z odbiorcami sztuki, a równocześnie miejscem promocji współczesnej sztuki we wszystkich jej przejawach i formach. Tworzy własną przestrzeń artystyczną służącą artystom i odbiorcom, do których jest skierowana, a jednocześnie wpływa pozytywnie na wizerunek Urzędu Marszałkowskiego. W 2022 r. odbyło się 12 wernisaży (w 2021 r. odbyło się tylko 5 wernisaży ze względu na ograniczenia spowodowane pandemią COVID-19), które zgromadziły wiele osób nie tylko ze świata artystycznego. Prace artystów naszego regionu, dzięki specyfice Galerii mogły także obejrzeć osoby przychodzące do urzędu w celu załatwiania swoich spraw.

Diagram 50. Wsparcie Samorządu Województwa na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

- Grunwald ART* – organizowany corocznie w lipcu plener malarski, który ma na celu nawiązanie twórczego dialogu artystów nie tylko z regionu Warmii i Mazur, ale również z terenu całej Polski i innych krajów europejskich. Artystyczne spotkania pozwalają na wymianę myśli twórczej, idei i doświadczeń poprzez obcowanie młodych artystów z uznanymi twórcami. Uczestnikami mogą być zarówno profesjonalni, uznani artyści, rekomendowani przez środowiska artystyczne regionu, jak i młodzi artyści rozpoczynający edukację artystyczną, ze szczególnym uwzględnieniem stypendystów *Stypendiów Artystycznych Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego*. Obrazy, które powstają w trakcie pleneru dotyczą tematyki związanej z Bitwą pod Grunwaldem lub inspirowane są tym historycznym wydarzeniem. Efekty pleneru są prezentowane na wystawie w Galerii Marszałkowskiej.

- Dni Grunwaldu*, które odbyły się 13-17 lipca 2022 r. Po dwóch latach przerwy spowodowanej pandemią odbyły się pełnowymiarowe obchody *Dni Grunwaldu* wraz z tradycyjną inscenizacją bitwy. Organizatorami wydarzenia są Marszałek Województwa, Muzeum Bitwy pod Grunwaldem i Fundacja Grunwald.

- 9. Edycja WAMA Film Festival*, która odbyła się 4-8 października 2022 r. Głównymi organizatorami wydarzenia są Instytut Kosmopolis oraz Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie. Głównym założeniem Festiwalu jest promowanie wartości związanych ze wspólnym funkcjonowaniem różnych grup etnicznych, społecznych czy religijnych. W jego programie znajdują się filmy związane z najważniejszymi problemami współczesnego świata. Organizatorzy *WAMA Film Festival* zachęcają do dyskusji na temat emigracji, małych ojczyzn, wyrównania szans, problemów mniejszości etnicznych, turystyki kulturalnej i aktywizacji społecznej. W ramach Festiwalu odbył się pokaz filmu *Jazz Outsider*, minikoncert *Depressed Lady* oraz występ Anny Marii Jopek.

- VI edycja Arena Festival film&music 2022*, odbyła się w lipcu 2022 r. w Amfiteatrze w Ostródzie. Jest to największy festiwal muzyki filmowej w północno-wschodniej Polsce, organizowany przez dwie instytucje kultury województwa warmińsko-mazurskiego: Warmińsko-Mazurską Filharmonię im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie oraz Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie. Pierwszym koncertem festiwalu był *Tribute to Dudaś Matuszkiewicz*, w wykonaniu Igora Herbuta i Olgi Szomańskiej, drugim – *James Bond Symfonicznie*, w wykonaniu Sławka Uniatowskiego. Tradycyjnie, solistom towarzyszyła Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej.

- Warmińsko-Mazurski Fundusz Filmowy (WMFF)* to z jednej strony odpowiedź na oczekiwania środowiska twórców, bardzo często goszczących w naszym regionie i realizujących tu filmy fabularne, seriale telewizyjne, filmy dokumentalne i animacje. Z drugiej strony, promocja pięknej krainy, poprawa jej atrakcyjności wśród turystów i inwestorów polskich i zagranicznych, a przede wszystkim wśród filmowców. Celem corocznego konkursu jest wspieranie produkcji filmowych

związanych przez tematykę, twórców i miejsce realizacji z województwem warmińsko-mazurskim. Wsparcie otrzymują najlepsze projekty wyłonione przez komisję konkursową. W siódmym konkursie ogłoszonym przez WMFF dofinansowanie na łączną kwotę 915 tys. zł otrzymały następujące filmy: *Sto tysięcy godzin*, *Tyle co nic*, *Pieniężni*, *Zapomniany geniusz*, *Wiesław Wachowski*, *Kresy i bezkresy*, *Mój wujek Leszek*. W 2021 r. dofinansowanie otrzymały 2 filmy fabularne na łączną kwotę 700 tys. zł. WMFF, wspierając finansowo poszczególne filmy, jest również ich koproducentem. Ważnym wydarzeniem minionego roku był duży sukces dofinansowanego przez Fundusz dzieła *IO* Jerzego Skolimowskiego. Film był nominowany do Oscara w kategorii Najlepszy film międzynarodowy. Otrzymał również Nagrodę Specjalną Jury 75. Międzynarodowego Festiwalu Filmowego w Cannes oraz 6 „Orłów” – Nagród Polskiej Akademii Filmowej.

- **XXVII Dni Bretanii na Warmii i Mazurach**, które odbyły się 19-30 listopada 2022 r. Jest to

coroczne wydarzenie, mające na celu przybliżenie kultury Bretanii, a w szczególności Departamentu Côtes d'Armor, z którym Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego utrzymuje bliskie relacje od ponad 20 lat. Podczas obchodów *Dni Bretanii* zorganizowano koncert utworów francuskiego barda Georges'a Brassensa w wykonaniu trio „Leïla & The Koalas” z Rennes. Partnerami wydarzenia byli Dom Bretanii w Poznaniu oraz

Miejski Ośrodek Kultury w Olsztynie. Drugim artystycznym wydarzeniem *Dni Bretanii* był spektakl teatru tańca zorganizowany w Miejskim Domu Kultury w Szczytnie, Lidzbarskim Domu Kultury oraz Centrum Spotkań Europejskich *Światowid* w Elblągu. Był to spektakl auto-fikcyjny przedstawiający nową wersję historii o Królowie Śnieżce. Miały również miejsce wydarzenia cykliczne, tj. *Ciné-club*, *Café français* czy *Am Stram GrAnimacja*, w oparciu o bretońskie inspiracje. Odbyły się również spotkania autorskie – z Martą Tobiasz-Jouhier, autorką książki *Niezwykła Bretania* oraz Eweliną Tarkowską, autorką książki *Wielka Emigracja we Francji. Polacy w bretońskim departamencie Côtes-du-Nord*. W Dniach Bretanii wzięły udział 254 osoby.

- **Ogólnopolski Konkurs CERAMIONY**, zorganizowany w styczniu i lutym 2022 r. przez Centrum Spotkań Europejskich *Światowid* w Elblągu. Konkurs jest prezentacją dorobku dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w dziedzinie ceramiki. Biorą w nim udział uczestnicy pracowni ceramicznych z całej Polski. Wśród nich są również osoby niepełnosprawne. Prace oceniało profesjonalne jury złożone z artystów plastyków. Konkursowi towarzyszą warsztaty lepienia w glinie oraz pokaz technik ceramicznych dla szkół i placówek edukacyjnych.

- 22. edycja Międzynarodowego Festiwalu Tańca *BALTIC CUP* w Elblągu, zorganizowana 7-9 października 2022 r. przez Centrum Spotkań Europejskich *Światowid*. W Mistrzostwach Świata Par Standardowych rywalizowało blisko 60 par tanecznych. Tytuł Mistrzów Świata zdobyła para z Rumunii. Polska para z Elbląskiego Klubu Tańca Jantar zajęła 13. miejsce. Jednocześnie odbywały się także Mistrzostwa Świata Par Młodzieżowych do 21 r.ż. w tańcach standardowych, w których wzięło udział 112 zawodników - 56 par z 32 krajów.

- III edycja Plenerowego Festiwalu *TEATR JARACZA NA ZAMKACH GOTYCKICH* trwała od 4 sierpnia do 16 września 2022 r. Podczas festiwalu zaprezentowano 6 tytułów (*Jak Wam się podoba, Lekarz na telefon, Czuwanie, Wróg publiczny, Łatwe rzeczy, Plecak z Jednorożcem, Gorzko, gorzko*). 12 spektakli teatralnych zaprezentowano w 9 miejscach w regionie (na zamkach w Olsztynie, Reszlu, Ostródzie, Lidzbarku Warmińskim, Nidzicy, Olsztynku, Kętrzynie oraz na dziedzińcu Teatru im. S. Jaracza w Olsztynie i Skarbcu Kultury Europejskiej w Barczewie).

- II edycja Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego *VIA CARPATIA*, miała miejsce 8-22 października 2022 r. Festiwal jest prezentacją spektakli Teatrów z Europy Środkowo-Wschodniej. Na olsztyńskiej scenie gościły teatry z Budapesztu, Nitry i Wilna oraz wydarzenia towarzyszące, w tym panele dyskusyjne i czytanie performatywne. Zaprezentowano 7 spektakli, które obejrzało 1 350 widzów.

- *Europejskie Dni Dziedzictwa*, odbyły się w dniach 10-11 i 17-18 września 2022 r. pod hasłem przewodnim *Połączeni dziedzictwem*. Wydarzenia organizowane podczas *Dni* wpisywały się w hasło przewodnie. Dziedzictwo kulturowe, czyli odziedziczone po

poprzednich pokoleniach przedmioty, tradycje, wierzenia, wartości i wiedza, które kolejne generacje uznają za cenne i – prowadząc twórczy dialog z przeszłością – nadają im znaczenia spajające społeczność. Dziedzictwo kulturowe daje poczucie tożsamości i więzi, których kluczowym elementem jest komunikacja – możliwość przekazania idei i wartości na odległość, zarówno w przestrzeni, jak i w czasie. Uczestnicy *EDD* mieli okazję wyruszyć w sentymentalną podróż, pełną wydarzeń promujących wiedzę o dziedzictwie kulturowym.

- *VI Forum Kultury Warmii i Mazur „...po słonecznej stronie ulicy”* odbyło się 22 września 2022 r. *Forum* to spotkanie ludzi kultury, artystów związanych od lat z Warmią i Mazurami, ale również tych, którzy przyjechali tu, aby realizować swoje artystyczne pasje. Do udziału w *Forum* zapraszani są artyści i ludzie związani z szeroko pojętą kulturą, sztuką i edukacją, którzy dzięki swojej działalności, rozstawiają Warmię i Mazury.

W 2022 r. *Forum* w całości poświęcone było Wybitnemu Mistrzowi Polskiego Kina – Jerzemu Hoffmanowi, obchodzącemu w 2022 r. 90. urodziny. Do stolicy regionu przyjechała plejada polskich gwiazd wielkiego i małego ekranu, m.in.: Ewa Wiśniewska, Irena Karel, Wojciech Malajkat, Jerzy Bończak, Zbigniew Zamachowski, Artur Żmijewski, Joanna Trzepiecińska i Marcin Kot Bastkowski, ulubiony montażysta Mistrza i szef *WAMA Film Festival*.

- *Warmińsko-Mazurskie Dożynki Wojewódzkie*, odbyły się 18 września 2022 r. Od 2011 r. wydarzenie organizowane jest w Muzeum Budownictwa Ludowego – Parku Etnograficznym w Olsztynku. Ideą tej inicjatywy jest popularyzacja dziedzictwa kulturowego i tradycji regionalnych oraz najciekawszych dziedzin plastyki ludowej, a także prezentacja bogactwa plonów i promocja

Na wydarzenie złożyły się: przemarsz korowodu dożynkowego, msza święta w amfiteatrze oraz wręczenie odznaczeń. Rozstrzygnięto konkursy na najpiękniejszy wieniec dożynkowy oraz stoisko dożynkowe kół gospodyń wiejskich. Wydarzeniu towarzyszyły kiermasz tradycyjnej żywności i rękodzieła oraz degustacje potraw regionalnych.

- *45. Międzynarodowy Jarmark Folkloru*, odbył się 6-7 sierpnia 2022 r. Jest to największa impreza folklorystyczna w Polsce północno-wschodniej, prezentująca różnorodność kulturową Europy Środkowo-Wschodniej. Organizatorem wydarzenia było Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie. Od lat Jarmark gromadzi wielbicieli autentycznej kultury ludowej z Polski i zagranicy – twórców, rzemieślników i rękodzielników, śpiewaków i muzykantów. Swój kunszt śpiewaczy, taneczny, muzyczny prezentują wykonawcy z Polski oraz państw ościennych. Głównym celem *Jarmarku* jest ochrona materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Podczas wydarzenia typowane są zespoły i soliści z województwa

warmińsko-mazurskiego na *Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą*. W kiermaszu wzięło udział 192 twórców, w tym 15 wystawców z Litwy, Ukrainy i Czech. Dla porównania w 2021 r. w kiermaszu wzięło udział 112 twórców i przeprowadzono 20 pokazów tradycyjnego rzemiosła. W przeglądzie konkursowym wzięło udział 11 zespołów śpiewaczych, 13 solistów śpiewaków, 6 solistów instrumentalistów, 5 kapel oraz 6 wykonawców w kategorii Mistrz-Uczeń. Przeprowadzono 28 pokazów tradycyjnego rzemiosła 44 podmioty wykonawcze; przeprowadzono 7,5 godzinnych 28 pokazów tradycyjnego rzemiosła. Na stoisku edukacyjnym dzieci pod okiem plastyków-edukatorów mogły pomalować drewnianą zabawkę, torbę bawełnianą, poszerzyć wiedzę z zakresu kultury

tradycyjnej poprzez kolorowanie ilustracji i układanie drewnianych puzzli ze scenami z życia wsi, zapoznanie się ze zwierzętami gospodarskimi (w postaci drewnianych zabawek), odpowiadanie na zagadki dotyczące kultury Mazurów. Podczas dwóch dni trwania Jarmarku, przez 7 godzin każdego dnia z tej formy edukacji skorzystało 490 osób.

- *Warmińska opowieść wigilijna - Pora jeziora* to inspirowane folklorem barwne widowisko, które w pełnych rozmachu scenach łączy świat baśni z rzeczywistością codziennego życia i zwyczajów na dawnej Warmii. Spektakl bazujący na dwóch najstynniejszych warmińskich legendach: o Łynie i Sajnie oraz o Królu Sielaw przybliża także inne legendarne postaci: Kłobuka, Morenę oraz symboliczną parę - Matkę Warmię i Ojca Mazura. Jest to pełnowymiarowy spektakl musicalowy stworzony od początku do końca przez Warmińsko-Mazurską Filharmonię, co czyni go także ewenementem na skalę kraju. Według ogłoszonego w 2022 r. rankingu Wirtualnej Polski najlepszych spektakli musicalowych 2021 r., wyprodukowany przez Filharmonię musical pn. *Pora Jeziora* znalazł się na 6 miejscu spośród 10 najlepszych musicali w Polsce tzw. *złota dziesiątka*. W grudniu 2022 r. wydano książkę *Pora jeziora* oraz nagrano płytę CD z piosenkami tego musicalu. Spektakl został zaprezentowany również w Operze Krakowskiej w ramach współpracy pomiędzy regionami zyskując bardzo pozytywne opinie.

Oprócz wydarzeń kulturalnych Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje również szereg działań mających na celu rozwój/modernizację infrastruktury kulturalnej.

- W 2022 r. zakończona została inwestycja pn. *Remont i modernizacja budynku CEiIK przy ul. Kościńskiego w Olsztynie (Bryła C)*. Wykonano termomodernizację budynku przy ul. Kościńskiego w Olsztynie wraz z niezbędnymi robotami budowlanymi wewnątrz budynku oraz zakupem sprzętu i wyposażenia. W wyniku inwestycji, w budynku utworzona została Aula widowiskowo-konferencyjna im. Anny Wasilewskiej, która służy m.in. do organizacji spektakli teatralnych, koncertów, prelekcji, projekcji filmowych oraz innych wydarzeń o charakterze kulturalnym. Sala jest przestronna i wyposażona w profesjonalne urządzenia nagłośnieniowe i oświetleniowe. Pojemność auli to 414 miejsc siedzących, z możliwością wstawienia dostawek (około 20 sztuk). Przy złożonych siedzeniach sala jest ogromnym parkietem tanecznym. Oficjalne oddanie budynku do użytkowania nastąpiło 5 maja 2022 r. Całkowita wartość inwestycji to ok. 22 mln zł, z tego środki z budżetu UE wyniosły 3,7 mln zł, a środki z budżetu województwa warmińsko-mazurskiego 18,3 mln zł.
- *Uroczyste otwarcie nowego budynku Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku* miało miejsce 21 września 2022 r. przy udziale polskich i zagranicznych gości. Inwestycję polegającą na rozbudowie, przebudowie i remoncie Muzeum realizowano od 2017 r. Powstała nowoczesna przestrzeń, w której znajduje się multimedialna sala wystawowa na miarę XXI wieku, sala

konferencyjna, całoroczna sala rycerska, a także część biurowa. Nowe Muzeum dysponuje około 1300 m² powierzchni wystawienniczej. W trakcie otwarcia budynku, zwiedzający zapoznali się z wystawą stałą pt. *Wielka Wojna z Zakonem Krzyżackim w latach 1409-1411*. Wystawa ta jest połączeniem nowoczesnych multimedialnych technologii z tradycyjnie wyeksponowanymi muzealiami. Podzielona jest na kilka paneli tematycznych, które zakresem chronologicznym obejmują czasy od rozbitcia dzielnicowego po współczesność. Zwiedzający zapoznaje się z problematyką stosunków międzynarodowych, które doprowadziły do wybuchu wojny, następnie uzyskuje informacje o przebiegu konfliktu i bitwy pod Grunwaldem oraz poznaje historię badań archeologicznych pola bitewnego. Trasa zwiedzania kończy się w holu ekspozycyjnym, który prezentuje wystawę poświęconą tradycji grunwaldzkiej na przestrzeni

dziejów. Całość prezentowana jest poprzez filmy, aplikacje i interaktywne mapy, a także eksponaty, którymi są średniowieczne artefakty pozyskane w trakcie wykopalisk oraz współcześnie wykonane kopie strojów, uzbrojenia i wyposażenia średniowiecznego rycerstwa. Całość inwestycji wyniosła blisko 49 mln zł, z czego z Unii Europejskiej w ramach programu POIiŚ pozyskano maksymalną możliwą kwotę w wysokości ponad 15 mln zł.

Wkład Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów to kwota ponad 6,2 mln zł, natomiast z budżetu samorządu województwa warmińsko-mazurskiego pochodzi ponad 27,5 mln zł.

- *Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu* realizuje od 2018 r. inwestycję pn. *Rozbudowa, przebudowa i remont Teatru im. Aleksandra Sewruka w Elblągu od ul. Teatralnej*. Projekt jest realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Głównym celem projektu jest dostosowanie Teatru im. Aleksandra Sewruka w Elblągu do nowoczesnej działalności kulturalnej poprzez przebudowanie i wyremontowanie istniejących powierzchni Teatru oraz dobudowanie nowych. Planowany termin zakończenia inwestycji to 30 czerwca 2023 r.
- *Uroczyste otwarcie wiatraka z Dobrocina* po kompleksowym remoncie, które odbyło się 15 września 2022 r. w Muzeum Budownictwa Ludowego – Parku Etnograficznego w Olsztynku. Inwestycja trwała od 2021 r. i została sfinansowana ze środków budżetu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wiatrak ze wsi Dobrocina (gm. Małdyty) jest ostatnim w całości drewnianym *holendrem* w województwie warmińsko-mazurskim z zachowanym mechanizmem, datowanym

na druga połowę XIX wieku. Wiatrak pracował do maja 1950 r. W latach 1964-1965 translokowano go do skansenu w Olsztynku, sytuując w północnej części Muzeum. W 2022 r. został przeprowadzony kompleksowy remont wiatraka. Poddano konserwacji wszystkie elementy konstrukcyjne, a niektóre zostały wymienione. Czapa i ściany zyskały nowe modrzewiowe poszycie. Odtworzono wał skrzydłowy, bąk, hamulec, koło paleczne, mechanizm obrotu czapy oraz skrzydła. Poddano konserwacji i naprawie największy wał znajdujący się w wiatraku, zwany wałem królewskim.

Na realizację zadań z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego realizowanych w 2022 r. przeznaczono 444 tys. zł. Na konkurs wpłynęły 163 oferty, z czego do dofinansowania wybrano 49 zadań na kwotę 444 tys. zł.

Na konkurs z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego dot. wsparcia publikacji popularyzujących i upowszechniających wiedzę o historii i kulturze regionu, w 2022 r. wpłynęło 11 ofert, z czego do dofinansowania wybrano 5 zadań na kwotę 56 tys. zł.

Na zadania z zakresu działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych przeznaczono 160 tys. zł. Łącznie wpłynęły 24 oferty, z czego do dofinansowania wybrano 17 zadań na kwotę 155,6 tys. zł.

W 2022 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ufundował również liczne stypendia artystyczne i naukowe, a także przyznał nagrody w dziedzinie kultury. Były to m.in.:

- *Warmińsko-Mazurska Nagroda Humanistyczna im. W. Kętrzyńskiego* przyznawana od 2006 r. osobom mającym wybitne osiągnięcia twórcze z zakresu nauk humanistycznych o trwałym znaczeniu dla regionu Warmii i Mazur. W 2022 r. to odznaczenie otrzymał dr hab. Ryszard Tomkiewicz.
- Nagroda *Partner* przyznawana na podstawie Zarządzenia Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Jej celem jest symboliczne wyróżnienie i uhonorowanie podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych, szczególnie hojnie wspierających działalność w obszarze kultury. Nagroda jest wyróżnieniem honorowym – mogą ją otrzymać firmy i osoby fizyczne zgłoszone przez wojewódzkie samorządowe instytucje kultury. W 2022 r. tym wyróżnieniem uhonorowano 4 firmy sponsorujące instytucje kultury (o 2 mniej niż w 2021 r.). Były to:
  - PKO Bank Polski SA;
  - Michelin Polska sp. z o.o.;
  - Dramiński Ultrasonografy S.A;
  - Agencja Reklamowa *Gabo* s.c – wydawca Elbląskiego Dziennika internetowego info.elblag.pl.

Diagram 51. Konkurs na realizację zadań z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego

49 zadań

444 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

- *Stypendia artystyczne Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego*, które przyznawane są w trybie konkursowym osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami. Stypendia mają na celu wspieranie rozwoju twórczego osób uzdolnionych artystycznie, które nie ukończyły 35. roku życia. Wsparcie finansowe, przyznawane jest na określone projekty artystyczne. W 2022 r. w ramach konkursu wpłynęło 47 wniosków, a stypendium przyznano 16 osobom na łączną kwotę 96 tys. zł. Dla porównania w 2021 r. przyznano 14 stypendiów na kwotę 84 tys. zł.

Diagram 52. Informacja o stypendiach artystycznych Marszałka Województwa

47 złożonych wniosków
Stypendium dla 16 osób

96 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

- *Stypendia naukowe Marszałka Województwa za bardzo dobre wyniki w nauce oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne* przyznawane studentom w następujących dziedzinach:
  - nauk społecznych: ekonomia i finanse,
  - nauk ścisłych i przyrodniczych,
  - nauk medycznych i nauk o zdrowiu,
  - nauk inżynieryjno-technicznych,
  - pozostałych dziedzinach nauki/sztuki, w tym pozostałe dyscypliny nauki w dziedzinie nauk społecznych.

Stypendium w dziedzinie ekonomii i finansów nosi imię Marka Baumana – Skarbnika Województwa Warmińsko-Mazurskiego w latach 2000-2019. Pozostałe stypendia określa się jako stypendia Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Na konkurs w 2022 r. wpłynęło 28 wniosków. Przyznano 2 stypendia im. Marka Baumana oraz 25 stypendiów Marszałka Województwa. Ich łączna wartość wyniosła 99,5 tys. zł.

Diagram 53. Informacja o stypendiach naukowych Marszałka Województwa

28 złożonych wniosków
Stypendium dla 27 osób

99,5 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

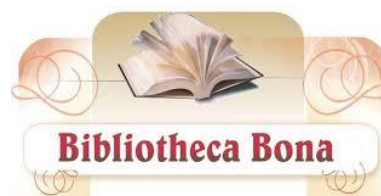
Dla porównania, w 2021 r. przyznano jedno stypendium im. Marka Baumana oraz siedem stypendiów Marszałka Województwa, ich łączna wartość wyniosła 28 tys. zł.

- *Nagrody Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury oraz szczególne zaangażowanie w pracę na rzecz kultury*. Nagroda ma na celu wyróżnienie i uhonorowanie osób i podmiotów w uznaniu ich dorobku, oryginalnego charakteru osiągnięć lub wspieranie i promocję istotnej działalności dla twórczości artystycznej w sposób szczególny przyczyniający

się do upowszechniania lub ochrony kultury. W 2022 r. przyznano 3 nagrody zbiorowe oraz 13 indywidualnych na łączną kwotę 90 tys. zł.

- *Nagrody Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego dla nauczycieli szkół oraz placówek prowadzonych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.* W 2022 r. wpłynęło 5 wniosków, a nagrodą uhonorowano 4 nauczycieli (w 2021 r. wpłynęło 7 wniosków i uhonorowano 4 nauczycieli). Nagrody zostały wręczone podczas uroczystych akademii zorganizowanych z okazji Dnia Edukacji Narodowej w Olsztynie i Elblągu.
- *Nagroda Naukowa Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego* jest przyznawana przy współpracy z Olsztyńskim Forum Naukowym, za szczególne osiągnięcia naukowe, mające istotne znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego województwa. Ma na celu promowanie prac łączących walory naukowe z ich użytecznością w praktyce, wyróżnianie przedstawicieli olsztyńskiego środowiska naukowego, których dorobek znajduje praktyczne zastosowanie oraz pobudzanie zainteresowania jednostek gospodarczych wynikami badań olsztyńskich ośrodków naukowych. W 2022 r. nie wpłynęły żadne wnioski.

- *Bibliotheca Bona* – nagroda pod patronatem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyznawana od 2008 r. najlepszym bibliotekom publicznym w województwie, w kategorii bibliotek miejskich, miejsko-gminnych i gminnych. Jest symbolem pomysłowości i kreatywności dyrektorów bibliotek, których działalność zasługuje na wyróżnienie. W 2022 r. nagrodę *Bibliotheca Bona* otrzymała Gminna Biblioteka Publiczna w Wilkasach.

- *Wawrzyn – Nagroda Literacka Warmii i Mazur 2021* – jedyna nagroda literacka w regionie, przyznawana od 2005 r. pod Patronatem Honorowym Marszałka Województwa. W 2022 r. nagrodę główną otrzymała Katarzyna Surmiak-Domańska za książkę *Czystka*, a Nagrodę czytelników Aleksandra Dobies za *Uroczysko*.

- *Laur Najlepszym z Najlepszych* to nagroda Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, przyznawana osobom, instytucjom lub firmom z regionu, które wyróżniły się na forum krajowym lub międzynarodowym, osiągnęły sukces i zostały docenione przez niezależne gremia lub przyczyniły się do promocji regionu w kraju oraz na świecie. W 2022 r. tą nagrodą wyróżniono Warmińsko-Mazurską Filharmonię im. Feliksa Nowowiejskiego. Filharmonia otrzymała nominację do nagrody Fryderyka 2022 w kategorii album roku muzyka oratoryjna i operowa dla Albumu *Powrót syna marnotrawnego* Feliksa Nowowiejskiego.

Oprócz przedsięwzięć kulturalnych, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje również szereg działań na rzecz rozwoju edukacji w regionie. Świadczy o tym m.in. wsparcie finansowe takich projektów edukacyjnych jak:

- *Międzywydziałowa Szkoła Przedsiębiorczości (MSP)* zorganizowana przez powołaną w tym celu *Akademię Biznesu UWM*. W 2022 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przeznaczył 200 tys. zł na realizację II semestru czwartej edycji i I semestru V edycji funkcjonowania szkoły. Projekt został pozytywnie odebrany zarówno przez doktorantów,

studentów UWM, jak i przedsiębiorców. Wpisuje się on w cele i priorytety Strategii *Warmińsko Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego* w zakresie konkurencyjnej gospodarki. Ta innowacyjna w skali kraju forma edukacji ukierunkowana jest na proaktywną, przedsiębiorczą postawę opartą na wiedzy na temat odpowiedzialnego budowania silnej marki firmy, zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju. Słuchacze poprzednich edycji ukończyli MSP z w pełni przygotowanym biznesplanem przedsięwzięć gospodarczych.

- *Przyszłość zawodowa z Medykiem* to projekt, którego celem było zwiększenie zdolności do zatrudnienia uczniów szkoły przez podniesienie ich kwalifikacji, podniesienie kompetencji nauczycieli zawodu poprzez specjalistyczne szkolenia oraz doposażenie pracowni w ramach modernizacji kierunków. W 2022 r. w projekcie uczestniczyło 12 słuchaczy kierunków technik masaży i technik usług kosmetycznych (tak samo jak w 2021 r.). Rekrutacja uczestników projektu była poprzedzona akcją promocyjną (ulotki, ogłoszenie na stronie internetowej oraz spotkania ze słuchaczami). Dofinansowanie z budżetu Samorządu Województwa wyniosło 374 tys. zł (tyle samo co w 2021 r.).

Diagram 54. Informacja o projekcie
Przyszłość zawodowa z medykiem

**12 uczestników
projektu**

**374 tys. zł
dofinansowania**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych
Departamentu Kultury i Edukacji.

Samorząd Województwa wspiera rozwój edukacji w regionie również poprzez doskonalenie zawodowe kadry nauczycielskiej, edukację ekologiczną oraz lekcje biblioteczne przeprowadzane dla nauczycieli przedmiotów i nauczycieli bibliotekarzy.

- Olsztyńskie i Elbląskie Centra Edukacji Ekologicznej, działające w ramach ośrodków doskonalenia nauczycieli, dzięki dotacjom z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie realizowały w szkołach i przedszkolach naszego województwa zadania z zakresu edukacji ekologicznej. Łączna kwota środków na edukację ekologiczną w 2022 r. wyniosła 80 tys. zł (tyle samo co w 2021 r.), w tym:
  - dla Olsztyńskiego Centrum Edukacji Ekologicznej – 40 tys. zł (wobec 40 tys. w 2021 r.),
  - dla Elbląskiego Centrum Edukacji Ekologicznej – 40 tys. zł. (wobec 40 tys. w 2021 r.).
- Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie realizowała różne formy wspomagania szkół i nauczycieli. Najważniejsze w roku szkolnym 2021/2022 były:
  - Organizacja konferencji, warsztatów, seminariów, zajęć edukacyjnych w formule online.
  - Organizacja wydarzeń związanych z patronami roku 2021/2022, m.in. konferencja *Niech szkoła Twoja promieniuje dobrocią. Współczesna realizacja ideałów pedagogicznych Marii Grzegorzewskiej*, realizacja autorskiego filmu *Warszawa Baczyńskiego* poświęconego poecie.
  - Prowadzenie zajęć nauki języka polskiego dla uchodźców z Ukrainy.

- Nawiązanie współpracy z Olsztyńskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego i Wydziałem Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego przy organizacji konferencji dla nauczycieli, pedagogów i wychowawców, m.in. webinarium *Mądrze pomagać – psychopedagogiczne aspekty wsparcia dzieci i dorosłych z doświadczeniem migracji*.
- Przygotowanie pakietów edukacyjnych dla nauczycieli do pracy z dziećmi w formule hybrydowej.
- Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Karola Wojtyły w Elblągu jest miejscem edukacji równoległej dla uczniów szkół i przedszkoli z Elbląga i okolic. Biblioteka w 2022 r. prowadziła działania statutowe w oparciu o priorytety polityki oświatowej państwa:
  - Podjęto działania przeciwdziałające spadkowi liczby czytelników poprzez zwiększenie zakupów zbiorów w ostatnim kwartale 2021 r. oraz intensywną obecność i promowanie zasobów w mediach społecznościowych. Biblioteka przeznaczyła w roku szkolnym 2021/2022 na zbiory niemal o 100 % więcej środków niż w poprzednim roku szkolnym i dzięki temu zakupiono 724 woluminy oraz 55 jednostek multimedialnych. Działania te spowodowały 20-procentowy wzrost liczby czytelników, mimo wszystko nadal jest to mniej niż przed pandemią. Zmniejszyła się częstotliwość odwiedzin i ilość wypożyczeń w roku szkolnym.
  - W ostatnim kwartale 2021 r. Biblioteka rozpoczęła szkolenia stacjonarne dla nauczycieli, a w II semestrze roku szkolnego 2021/2022 zajęcia edukacyjne dla uczniów.
  - Placówka kontynuowała zdalne spotkania szkoleniowe dla nauczycieli poprzez Google Meet oraz spotkania sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli bibliotekarzy szkół oraz nauczycieli religii.
  - Dzięki współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z grupami nieformalnymi Biblioteka włączyła się w takie działania jak: *Latarkowa Noc Bibliotek 2021*, *XXV Salon Muzyczny Bazantarnia 2022* oraz realizację w miesiącach letnich projektów: *Podaruj uśmiech* i *Mikołaj Kopernik-ambasadorem współpracy*.

Wśród działań podejmowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego na rzecz kultury i edukacji są również dotacje.

- W 2022 r. Samorząd Województwa przekazał 417 tys. zł (tj. o 154 tys. zł więcej niż w 2021 r.) 15 jednostkom samorządowym w formie dotacji celowych na realizację zadań z zakresu kultury. Większość udzielonych przez Samorząd Województwa dotacji wspiera cyklicznie powtarzające się imprezy kulturalne oraz działania związane z kulturą. Wspierane są działania bibliotek, centrów kultury, centrów sztuki, orkiestr kameralnych, muzeów oraz zespołów pieśni i tańca.

Diagram 55. Realizacja konkursu ofert dla jednostek samorządu terytorialnego

15 jednostek samorządu terytorialnego

417 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

- Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przekazał dotację 13 Powiatowym Bibliotekom Pedagogicznym oraz Miejskiej Bibliotece Pedagogicznej (w 2021 r. liczba bibliotek była taka sama). Pomoc finansowa udzielona na dofinansowanie funkcjonowania Bibliotek Pedagogicznych wyniosła 2,37 mln zł (kwota pomocy finansowej w porównaniu do 2021 r. wzrosła o ponad 300 tys. zł).

Diagram 56. Realizacja konkursu ofert dla bibliotek

**14 Bibliotek
Pedagogicznych**

2,4 mln zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

- Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu od listopada 2019 r. realizują doradztwo metodyczne dla nauczycieli języka polskiego, geografii, języka obcego, historii, wiedzy o społeczeństwie, wychowania przedszkolnego, edukacji wczesnoszkolnej, plastyki, etyki, religii, muzyki, matematyki, chemii, wychowania fizycznego oraz informatyki poprzez zatrudnionych, na podstawie powierzenia Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty w Olsztynie, doradców metodycznych. Dotacja celowa przekazana na ww. cel wynosiła w 2022 r. 920 tys. zł, a wykorzystana została w wysokości 808 tys. zł. Dla porównania w 2021 r. dotacja wyniosła 912 tys. zł, a wykorzystano 855 tys. zł.
- W ramach finansowania kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli do szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Samorząd województwa przekazano w 2022 r. 4 szkołom i 4 placówkom oświatowym środki w kwocie 111 tys. zł. Środki te zostały wydatkowane w kwocie 109 tys. zł.

Diagram 57. Instytucje kultury nadzorowane przez Samorząd Województwa

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego nieziemiennie nadzoruje 12 instytucji kultury, których wykaz przedstawiono na diagramie nr 57.

Centrum Edukacji i Inicjatyw w Olsztynie	Centrum Polsko-Francuskie Cotes d'Armor w Olsztynie	Centrum Spotkań Europejskich Świątowid w Elblągu	Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku
Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnograficzny w Olsztynku	Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie	Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku	Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu	Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie	Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. F. Nowowiejskiego	Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

Diagram 58. Jednostki oświaty nadzorowane przez Samorząd Województwa

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego niezmiennie nadzoruje 8 jednostek oświaty, których wykaz przedstawiono na diagramie nr 58.

Źródło: opracowanie na podstawie danych Departamentu Kultury i Edukacji.

5.4. Zdrowie

Polityka Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego nakierowana jest na działania sprzyjające rozwojowi nowoczesnej i dostępnej dla każdego opieki zdrowotnej, uwzględniającej strukturę demograficzną społeczeństwa, w tym problem starzejącego się społeczeństwa. W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 zaplanowane zostały również działania z zakresu ochrony zdrowia obejmujące przedsięwzięcia mające na celu zachowanie dobrego stanu zdrowia i wydłużenie wieku aktywności zawodowej wśród mieszkańców województwa (Oś priorytetowa X *Regionalny rynek pracy*) oraz ułatwienie dzieciom z rodzin zagrożonych ubóstwem dostępu do opieki zdrowotnej (Oś priorytetowa XI *Włączenie społeczne*).

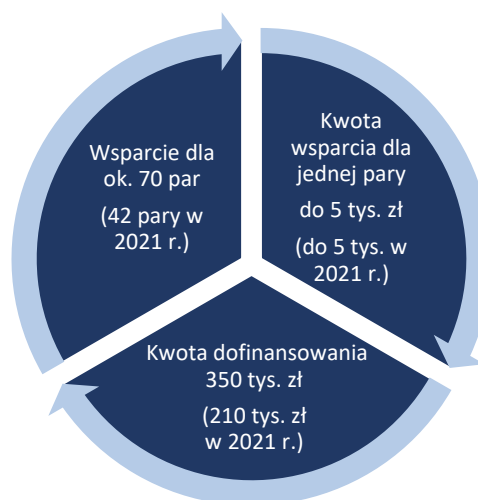
Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

W 2022 r. w trakcie realizacji były następujące Programy Polityki Zdrowotnej:

- Program Polityki Zdrowotnej dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego w wieku aktywności zawodowej na lata 2017-2021 w zakresie rehabilitacji medycznej schorzeń kręgosłupa oraz narządów ruchu.
- Program Polityki Zdrowotnej dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego w wieku aktywności zawodowej na lata 2017-2021 w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania zakaźnych chorób odkleszczowych.
- Program Polityki Zdrowotnej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2018-2022 w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) – w szczególności działania edukacyjne oraz szczepienia dziewcząt w wieku 11-13 lat (uzupełnienie interwencji krajowej).

Ponadto w 2020 r. został opracowany, a następnie przyjęty do realizacji przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Program Polityki Zdrowotnej w zakresie leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego na 2021 rok. Samorząd Województwa przekazał na ten cel dotację w kwocie 210 tys. zł. Program zakładał wsparcie finansowe do jednej zindywidualizowanej procedury w wysokości do 5 tys. zł dla 42 par. Do procedury zapłodnienia pozaustrojowego zostało zakwalifikowanych 45 par. Dzięki wsparciu urodziło się 16 dzieci w tym jedna para bliźniąt. W 2022 r. podjęto decyzję o kontynuacji Programu pn.: *Program Polityki Zdrowotnej w zakresie leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego na 2021 rok - aktualizacja na 2022 rok*

Diagram 59. Informacja o Programie Polityki Zdrowotnej w zakresie leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Zdrowia.

i zabezpieczono środki finansowe w wysokości 350 tys. zł umożliwiające objęcie wsparciem w wysokości do 5 tys. zł około 70 par. Realizacja Programu zakończyła się 15 grudnia 2022 r. W chwili zakończenia Programu potwierdzonych klinicznie było ponad 20 ciąż, ale ze względu na specyfikę programu efekty realizacji znane będą w trzecim kwartale 2023 r.

W 2022 r. został opracowany *Program polityki zdrowotnej dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie wsparcia diagnostyki i leczenia niepłodności z wyłączeniem metod medycznie wspomaganej reprodukcji*. Na przyjęty w lipcu do realizacji program przeznaczono środki w wysokości 110 tys. zł, które umożliwiały wsparcie finansowe do 3 tys. zł 37 parom. Realizacja trwała od 23 września do 15 grudnia 2022 r. Krótki okres realizacji pozwolił na zakwalifikowanie i rozpoczęcie procesu diagnostycznego u 18 par. Zawarta z realizatorem umowa pozwala na dokończenie parom procesu diagnostycznego i leczniczego w 2023 r. Z uwagi na specyfikę programu ostateczne efekty jego realizacji znane będą pod koniec 2023 r.

W celu podniesienia świadomości zdrowotnej społeczeństwa w budżecie województwa w 2022 r. zaplanowano kwotę 215 tys. zł na realizację zadań z zakresu edukacji, promocji i profilaktyki zdrowotnej (tj. o 44,5 tys. zł więcej niż w 2021 r.). O przyznanie dotacji z budżetu województwa na działania obejmujące edukację, promocję i profilaktykę zdrowotną wśród mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego ubiegały się organizacje pozarządowe jak również podmioty lecznicze, dla których organem tworzącym jest samorząd województwa. Z 29 złożonych ofert dotacje zostały przyznane 20 podmiotom na realizację 27 programów zdrowotnych. W 2022 r. na ten cel wydatkowano łącznie 205,5 tys. zł. Dla porównania, w 2021 r. z 19 złożonych ofert, dotacje na kwotę 116,2 tys. zł przyznane zostały 11 podmiotom na realizację 16 programów zdrowotnych.

Diagram 60. Realizacja konkursu ofert dla organizacji pozarządowych

**27 programów
zdrowotnych
(20 podmiotów)**

205 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Zdrowia.

Ponadto w budżecie województwa w 2022 r. zaplanowano kwotę 12 tys. zł na realizację akcji profilaktycznych dotyczących bezpłatnych badań w zakresie zapobiegania nowotworom skóry pt. *Biała sobota*. Zrealizowano jedną profilaktyczno-edukacyjną inicjatywę *Biała sobota* na kwotę 6 tys. zł, która została sfinansowana przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, a jej realizatorem był Uniwersytet Warmińsko-Mazurski.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, realizując zadanie dotyczące kształcenia podyplomowego lekarzy i lekarzy dentystów oraz organizacji i nadzoru nad przebiegiem staży podyplomowych, zawarł w 2022 r. 44 umowy na realizację staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów z podmiotami do tego uprawnionymi (w 2021 r. zawarto 52 umowy). Zapewniono także, zgodnie z ramowym programem stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentysty, realizację szkoleń z zakresu transfuzjologii klinicznej, profilaktyki zakażeń HIV, diagnostyki i leczenia AIDS, ratownictwa medycznego oraz orzecznictwa lekarskiego, bioetyki i prawa medycznego.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w 2022 r. staż podyplomowy odbywało łącznie 210 stażystów, w tym: 182 lekarzy i 28 lekarzy dentystów (w 2021 r. staż odbyło 188 stażystów, w tym: 157 lekarzy i 31 lekarzy dentystów). Ponadto na podstawie uzyskanych danych z podmiotów leczniczych aktualizowano listę podmiotów uprawnionych do prowadzenia staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów. Na koniec 2022 r. na ww. liście wpisanych było 46 podmiotów uprawnionych do prowadzenia staży z 254 miejscami stażowymi.

Diagram 61. Realizacja staży w województwie warmińsko-mazurskim

**44 umowy
na realizację staży**

**182 lekarzy i 28
lekarzy dentystów**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Zdrowia.

Departament Zdrowia w 2022 r. zaktualizował i wydał siódme opracowanie *Przewodnika o dostępnych formach: opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, aktywizacji zawodowej i opieki w stanach kryzysu psychicznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin oraz ofiar sytuacji kryzysowych w województwie warmińsko-mazurskim*. Wersja elektroniczna Przewodnika została zamieszczona na stronie internetowej Urzędu.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego prowadzi 14 podmiotów leczniczych w formie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, wśród których są:

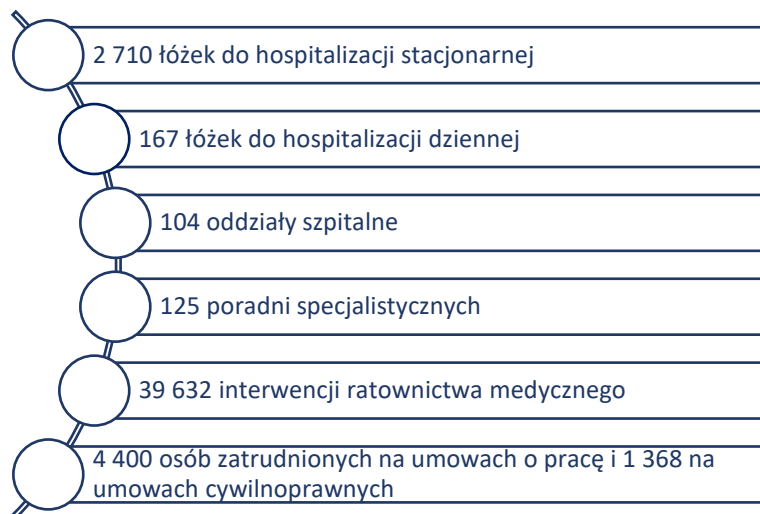
4 szpitale specjalistyczne	3 szpitale psychiatryczne	2 szpitale rehabilitacyjne	5 jednostek niebędących szpitalami
<ul style="list-style-type: none"> Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie Warmińsko-Mazurskie Centrum Chorób Płuc w Olsztynie 	<ul style="list-style-type: none"> Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie Szpital Psychiatryczny Samodzielny Publiczny ZOZ w Węgorzewie Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny ZOZ we Fromborku 	<ul style="list-style-type: none"> Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny w Górowie Iławeckim Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce 	<ul style="list-style-type: none"> Ośrodek Rehabilitacji Uzależnionych Doren w Różewcu Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Reszlu Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny dla Dzieci i Młodzieży w Elblągu Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Olsztynie

Diagram 62 przedstawia dane dotyczące działalności wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia.

W 2022 r. zrealizowano szereg inwestycji, dzięki którym w sposób znaczący poprawiły się warunki i możliwości leczenia pacjentów. Łączne nakłady inwestycyjne w 2022 r. w wojewódzkich jednostkach ochrony zdrowia przekroczyły wartość 63 mln zł, z czego kwota 21 mln zł pochodziła z dotacji z budżetu samorządu województwa. Zrealizowano następujące inwestycje:

- *Poprawa warunków leczenia dzieci z chorobami onkologicznymi poprzez modernizację Oddziału Klinicznego Onkologii i Hematologii Dziecięcej oraz Przebudowa pomieszczeń Szpitala w celu poprawy dostępności do świadczeń medycznych w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym w Olsztynie.* Inwestycja finansowana ze środków Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Skarbu Państwa – Ministerstwa Zdrowia oraz przy współfinansowaniu ze środków Samorządu Województwa.
- *Rozbudowa obiektów rehabilitacyjnych w Wojewódzkim Szpitalu Rehabilitacyjnym w Górowie Iławeckim.* W wyniku realizacji projektu poszerzy się wachlarz oferowanych usług. Inwestycja finansowana ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 przy współfinansowaniu ze środków Samorządu Województwa.
- *Rozbudowa bazy rehabilitacyjnej, która umożliwi pobyt dzieci wraz z opiekunami* – projekt realizowany jest od 2020 r. do chwili obecnej w Wojewódzkim Szpitalu Rehabilitacyjnym dla Dzieci w Ameryce. Inwestycja ta pozwoli na stworzenie lepszych warunków pobytu pacjentów, a w szczególności umożliwi im pobyt wraz z opiekunami, a dzięki rozbudowie pozwoli także na przygotowanie dodatkowego miejsca dla rehabilitacji ambulatoryjnej. Inwestycja finansowana ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 przy współfinansowaniu ze środków Samorządu Województwa.
- *Prace remontowo-modernizacyjne w szpitalach psychiatrycznych* mające na celu poprawę warunków pobytu i leczenia pacjentów. Ponadto poszerzono zakres usług dla dzieci poprzez rozbudowę pomieszczeń Oddziału Dziecięco-Młodzieżowego o część przeznaczoną na wielofunkcyjną salę terapeutyczną i świetlicową. Inwestycja finansowana ze środków Samorządu Województwa.
- Pozyskanie przez zarząd województwa budynku poszkolnego w Węgorzewie w celu zaadaptowania go na psychiatryczny zakład opiekuńczo-leczniczy. Inwestycja ta jest w całości finansowana ze środków własnych województwa. W Szpitalu Psychiatrycznym Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Węgorzewie wykonano prace polegające na kompleksowej modernizacji budynku Szpitala.

Diagram 62. Dane dotyczące wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Zdrowia.

5.5. Bezpieczeństwo publiczne

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego inwestuje w bezpieczeństwo publiczne w regionie. Poprawa infrastruktury, wyposażenie w sprzęt i środki transportu, a także działania służące wzrostowi efektywności i skuteczności służb wpływają pozytywnie na wysoki poziom zapewniania bezpieczeństwa mieszkańców Warmii i Mazur.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Województwo Warmińsko-Mazurskie przekazało 300 tys. zł. na Fundusz Wsparcia Policji z przeznaczeniem na pokrycie kosztów związanych z zakupem łodzi patrolowo-ratowniczych na potrzeby Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie (o 100 tys. zł więcej niż w 2021 r.).

Na Fundusz Wsparcia Straży Granicznej przekazano kwotę 200 tys. zł. z przeznaczeniem na pokrycie kosztów związanych z zakupem usługi likwidacji roślin barszczu Sosnowskiego na terenach przygranicznych, budowę infrastruktury przeznaczonej na utrzymanie w Sępopolu psów służbowych Straży Granicznej, zakup łodzi patrolowej wraz z wyposażeniem na potrzeby Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej. Analogiczną kwotę na wsparcie Straży Granicznej przekazano także w 2021 r.

Na Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej Województwo Warmińsko-Mazurskie przekazało 200 tys. zł z przeznaczeniem na pokrycie kosztów związanych z zakupem samochodów ratowniczo-gaśniczych dla Państwowej Straży Pożarnej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Analogiczną kwotę na wsparcie Państwowej Straży Pożarnej przekazano także w 2021 r.

W ramach podjętych działań udzielono wsparcia finansowego 30 gminom województwa warmińsko-mazurskiego w wysokości 1,1 mln zł w zakresie doposażenia w sprzęt przeciwpożarowy, remontu i budowy obiektów oraz funduszu nagród konkursowych Ochotniczych Straży Pożarnych. W porównaniu do 2021 r. kwota ta była wyższa o 405 tys. zł. W 2022 r. dotacje w łącznej wysokości 510 tys. zł z przeznaczeniem na budowę, rozbudowę i modernizację remiz otrzymało 13 gmin. 9 gmin otrzymało dotacje o łącznej wysokości 215 tys. zł na zakup sprzętu ratowniczego, a 8 gmin dzięki dotacjom o łącznej wysokości 375 tys. zł zakupiło samochody ratowniczo-gaśnicze.

Należy podkreślić, iż w ciągu ostatnich 20 lat dzięki dobrej współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego ze służbami i instytucjami działającymi na rzecz szeroko rozumianego bezpieczeństwa w regionie, wyposażanie Straży Pożarnej, Policji i Straży Granicznej uległo znacznej poprawie.

Diagram 63. Wsparcie Samorządu Województwa dla służb bezpieczeństwa publicznego

Źródło: opracowanie na podstawie danych Biuro ds. Obronnych i Bezpieczeństwa Publicznego.

W 2022 r. Zarząd Województwa udzielił 6 dotacji celowych organizacjom pozarządowym z zakresu ratownictwa wodnego (o 1 dotację mniej niż w 2021 r.). Ich celem było zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych Warmii i Mazur (na Wielkich Jeziorach Mazurskich, Zalewie Wiślanym, akwenach powiatu etckiego, iławskiego, ostródzkiego, mrągowskiego, braniewskiego i in.). Dotacje celowe w łącznej wysokości 450 tys. zł (tj. o 40 tys. zł mniej niż w 2021 r.) przeznaczono na wsparcie realizacji następujących zadań:

- zapewnienie stanu gotowości ratowniczej:
  - pełnienie stałych dyżurów ratowników wodnych,
  - prowadzenie patroli na obszarach wodnych,
  - utrzymanie i funkcjonowanie pracy biura koordynującego działania ratowników,
  - ubezpieczenie ratowników zatrudnionych w organizacjach ratowniczych oraz ratowników -wolontariuszy, sprzętu, mienia,
  - opłaty za media,
  - doposażenie grup ratowniczych w środki transportu lądowego i wodnego, sprzęt i ekwipunek niezbędny do prowadzenia działań ratowniczych,
  - prowadzenie dokumentacji technicznej,
  - aktualizacja i doskonalenie wiedzy i umiejętności ratowników w zakresie wykonywanych zadań związanych z ratownictwem wodnym – doskonalenie kadry ratowniczej,
- prowadzenie działań ratowniczych,
- utrzymanie gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego,
- prowadzenie dokumentacji wypadków.

Diagram 64. Wsparcie zadań z zakresu ratownictwa wodnego

**6 dotacji
na realizację 6 zadań**

450 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu.

WSPÓŁPRACA

6. Współpraca

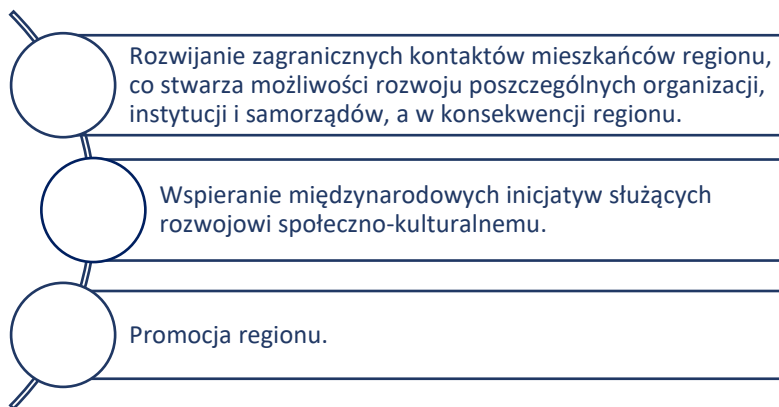
6.1. Współpraca międzynarodowa

Efektywna współpraca stanowi jeden z priorytetów działalności Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Poszukiwanie synergii w relacjach międzyludzkich, jak i międzyinstytucjonalnych jest naturalnym sposobem wzmacniania zasobów każdego człowieka oraz każdej organizacji. Dlatego też Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje szereg działań, mających na celu budowanie szeroko pojętej współpracy.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Za koordynację realizacji Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Uchwała Nr VIII/141/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 17 czerwca 2019 r.) odpowiada Departament Współpracy Międzynarodowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Uwarunkowania oraz cele współpracy międzynarodowej wymagają bezpośredniej realizacji wielu przedsięwzięć, a także współdziałania na licznych płaszczyznach z innymi komórkami Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostkami organizacyjnymi Województwa. Wybrane cele realizacji zadań wynikających z Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego przedstawione zostały na diagramie nr 65.

Diagram 65. Cele realizacji zadań wynikających z Priorytetów współpracy zagranicznej

Źródło: opracowanie na podstawie danych Departamentu Współpracy Międzynarodowej

Istotnym elementem prorozwojowym jest znaczenie obecności województwa w różnych wydarzeniach służących wymianie doświadczeń, stąd w 2022 r. zaangażowanie np. w XXXI Forum Ekonomiczne w Karpaczu oraz w VII Europejski Kongres Samorządów w Mikołajkach, którego hasło przewodnie brzmiało *Budowanie wspólnoty przyszłości*. Wśród gości specjalnych był Carlos Moreno – francusko-kolumbijski naukowiec o międzynarodowej renomie, znany ze swoich przemysłów, inicjatyw i zastosowań skoncentrowanych na inteligentnym, zrównoważonym

mieście. W Kongresie uczestniczyło 1 300 osób z 23 krajów, w tym goście z regionów partnerskich województwa warmińsko-mazurskiego oraz personel dyplomatyczny i konsularny.

**European Committee
of the Regions**

Bardzo ważne jest również reprezentowanie województwa na różnych szczeblach. Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest przedstawicielem regionu m.in. w Europejskim Komitecie Regionów – unijnej instytucji, która została powołana do życia w 1994 r. na mocy Traktatu z Maastricht. W skład Komitetu wchodzi 329 przedstawicieli europejskich regionów i miast, a jego rolą jest reprezentowanie na forum unijnym

przedstawicieli samorządów lokalnych i regionalnych. Marszałek Województwa uczestniczył w pracach dwóch komisji: Obywatelstwa, Sprawowania Rządów, Spraw Instytucjonalnych i Zewnętrznych (CIVEX) oraz Zasobów Naturalnych (NAT), a wśród podejmowanych przez niego w 2022 r. działań na forum Komitetu wyróżnić można m.in. zgłoszenie dwóch poprawek do opinii *Zmienione zarządzanie strefą Schengen* (obie poprawki zostały przyjęte) oraz promowanie prezydencji Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Euroregionie Bałtyk.

W 2022 r. Województwo Warmińsko-Mazurskie objęło roczną prezydencję w Euroregionie Bałtyk, a prezydentem Euroregionu został Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Euroregion Bałtyk jest trwałą politycznie i dobrze ugruntowaną instytucją współpracy w południowo-wschodniej części Regionu Morza Bałtyckiego. Od swoich początków Euroregion dążył do osiągnięcia celów takich jak: poprawa warunków życia jego mieszkańców, promocja związków i kontaktów wśród lokalnych społeczności oraz podejmowanie działań na rzecz bardziej

zrównoważonego rozwoju w regionie. Województwo Warmińsko-Mazurskie aktywnie działa w organizacji od 1999 r. Do 2022 r. w skład Euroregionu Bałtyk wchodziło 9 organizacji członkowskich z pięciu krajów położonych nad Morzem Bałtyckim: Danii, Litwy, Polski, Rosji i Szwecji. W 2022 r. zawieszono członkostwo Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Województwo Warmińsko-Mazurskie wyznaczyło następujące priorytety współpracy na 2022 r.:

- Program Interreg Południowy Bałtyk – aktywny udział Euroregionu w procesie programowania nowego Programu na lata 2021-2027 oraz przygotowywanie się do realizacji nowych projektów. Prace nad kształtem nowych programów współpracy terytorialnej dobiegały końca, ważnym zadaniem na czas Prezydencji stało się zatem zachęcanie interesariuszy z obszaru województwa do większego udziału w projektach nowej edycji programu.
- Zrównoważony rozwój poprzez współpracę – ukazanie korzyści ze współpracy międzynarodowej, z podkreśleniem roli mobilności i zrównoważonej turystyki, które są obszarem działania grupy roboczej Euroregionu Bałtyk ds. mobilności.
- Budowanie kompetencji i działania międzyludzkie – promocja wiedzy o programach i projektach transgranicznych realizowanych przez Euroregion Bałtyk, a równocześnie promocja współpracy międzynarodowej w wymiarze bałtyckim, by wspomagać tworzenie nowych partnerstw między samorządami, instytucjami i organizacjami pozarządowymi z obszaru Euroregionu.

- Młodzież – Komisja Europejska ogłosiła 2022 r. Europejskim Rokiem Młodzieży, stąd szczególna rola miała przypaść Radzie Młodzieżowej Euroregionu Bałtyk i jej aktywności w wymiarze międzynarodowym.

W 2022 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego brał udział w pracach Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej. Zorganizowano łącznie 3 wydarzenia (2 stacjonarnie i 1 w formie on-line). W ich ramach Samorząd Województwa był reprezentowany m.in. na 46. Posiedzeniu Komitetu ds. Współpracy Międzyregionalnej Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej (26 kwietnia), która odbywała się w miejscowości Greifswald (Niemcy). Tematem przewodnim posiedzenia była wojna w Ukrainie. Uczestnicy rozmawiali m.in. na temat wyzwań dla polityki migracyjnej, europejskiej solidarności oraz możliwości wsparcia uchodźców z Ukrainy z perspektywy władz lokalnych i regionalnych. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele sześciu polskich regionów i ośmiu niemieckich landów. Współprzewodniczącą obrad ze strony polskiej była Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Polak, ze strony niemieckiej – Minister ds. Federalnych, Europejskich i Międzynarodowych Nadrenii Północnej-Westfalii, dr Stephan Holthoff-Pförtner.

Po nawiązanej w 2021 r. współpracy z rumuńskim Okręgiem Dolj, w maju 2022 r. odbyła się pierwsza oficjalna wizyta Marszałka Województwa w Rumunii. Rozmawiano tam na temat obszarów współpracy między regionami oraz zaplanowano wspólne działania na kolejne miesiące. Takimi obszarami współpracy może być niewątpliwie kultura i współpraca muzeów, a także edukacja, co pozwoli na kooperację szkół, nauczycieli i uczniów.

Przedstawiciele władz z Rumunii zadeklarowali chęć włączenia do współpracy samorządów lokalnych z regionu Dolj. Partnerstwo w tym obszarze może zaowocować przyłączeniem rumuńskich miasteczek do Międzynarodowego Stowarzyszenia Miast Cittaslow. Spotkanie było okazją do zacieśniania współpracy międzynarodowej na poziomie regionalnym. Kolejną okazją do spotkania było uczestnictwo delegacji z Okręgu Dolj w inscenizacji Bitwy pod Grunwaldem. Podczas wizyty delegacja spotkała się m.in. z Marszałkiem Województwa oraz Przewodniczącą Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego. We wrześniu 2022 r. na zaproszenie Rady Departamentu Okręgu Dolj w Krajowej przebywała delegacja Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego i wzięła udział w uroczystym otwarciu Międzynarodowego Centrum Constantina Brâncuși.

Na Warmii i Mazurach wizytę złożyła trzykrotnie delegacja z Obwodu Rówieńskiego, na czele z Sergiejem Gembergiem – Zastępcą Przewodniczącego Rówieńskiej Obwodowej Administracji Państwowej (ROAP). Podczas pierwszego spotkania (18-19 maja 2022 r.) Zastępca Przewodniczącego ROAP podziękował za dotychczasową pomoc skierowaną do mieszkańców Obwodu Rówieńskiego. Wiodącym tematem polsko-ukraińskich rozmów było wsparcie gospodarki. Delegacja odwiedziła m.in. Spółdzielnię Mleczarską

Mlekpól w Mrągowie, gdzie zapoznała się z linią produkcyjną w zakładzie, stosowanymi technologiami i wprowadzanymi innowacjami. W lipcu, podczas wizyty roboczej przedstawicieli Obwodu Rówieńskiego w Urzędzie Marszałkowskim w Olsztynie omówiono plany dotyczące dwustronnej współpracy w kolejnych miesiącach. Strona ukraińska była szczególnie zainteresowana doświadczeniami Warmii i Mazur w obszarze promocji regionu, wsparcia i promocji lokalnych produktów żywności, promocji gospodarczej, organizacji wydarzeń promocyjnych. Członkowie delegacji mieli także możliwość podyskutować o promocji walorów turystycznych i marki regionu. Trzecia wizyta (21-22 września) była związana z posiedzeniem Rady Koordynacyjnej, której celem jest monitorowanie realizacji Planu Pracy Województwa Warmińsko-Mazurskiego Rzeczypospolitej Polskiej z Rówieńską Obwodową Administracją Państwową Ukrainy na lata 2021-2023. W czasie spotkania przedstawiciele Województwa Warmińsko-Mazurskiego podsumowali dotychczasowe działania oraz omówili możliwości współpracy w najbliższych miesiącach. W Planie Pracy było wiele założeń na 2022 r., ale niestety agresja Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. uniemożliwiła ich realizację. Rozmawiano także o pomocy dla społeczności Obwodu Rówieńskiego, jaką Samorząd Województwa niósł od miesięcy w związku z trwającą w Ukrainie wojną. Delegacja w czasie pobytu na Warmii i Mazurach odwiedziła Warmińsko-Mazurską Filharmonię im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie, a także wzięła udział w uroczystości otwarcia nowej siedziby Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku (21 września). Nowa siedziba pozwala nie tylko na odpowiednią ekspozycję, lecz stanie się też ważnym centrum współpracy naukowców badających historię średniowiecza. W tym ważnym wydarzeniu uczestniczyli goście z zagranicy oraz personel dyplomatyczny i konsularny, za obsługę których odpowiedzialny był Departament Współpracy Międzynarodowej

W marcu 2022 r. odbyło się doroczne posiedzenie Komitetu Sterującego Współpracy Zdecentralizowanej Departamentu Côtes d'Armor i Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Ze względu na ograniczenia związane z pandemią COVID-19 spotkanie odbyło się w formie zdalnej. W obradach wzięli udział m.in. przedstawiciele Departamentu Côtes d'Armor, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Konsul – Kierownik Wydziału Konsularnego Ambasady RP we Francji, Przewodnicząca Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Przewodniczący Stowarzyszenia Côtes d'Armor – Warmia i Mazury oraz Koordynator Stowarzyszenia Côtes d'Armor – Warmia i Mazury. Na spotkaniu podsumowano wydarzenia zrealizowane w 2021 r. oraz przedstawiono plany na 2022 r.

W 2022 r. Departament Współpracy Międzynarodowej odpowiadał, podobnie jak w latach ubiegłych, za organizację dwóch konkursów, w ramach których Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyznaje dotacje na realizację zadań i przedsięwzięć o międzynarodowym charakterze.

Zorganizowano piątą edycję konkursu pn. *WM dla WM. Wsparcie współpracy międzynarodowej JST w województwie warmińsko-mazurskim w 2022 r.* Celem konkursu jest wspieranie zaangażowania samorządów lokalnych z województwa w realizację przedsięwzięć o charakterze międzynarodowym, w szczególności budujących nowe i wzmacniających już istniejące międzynarodowe partnerstwa samorządowe. W ramach konkursu wybrano do

Diagram 66. Projekty zrealizowane w ramach Konkursu pn. *WM dla WM. Wsparcie współpracy międzynarodowej JST w województwie warmińsko-mazurskim w 2022 r.*

10 projektów

48,4 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Współpracy Międzynarodowej.

dofinansowania 11 projektów na łączną kwotę 60 tys. zł, z czego zrealizowano 10 projektów na kwotę 48,4 tys. zł.

Zorganizowano również otwarty konkurs ofert w obszarze integracji europejskiej i współpracy międzynarodowej na wykonanie zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Konkurs jest doskonałym narzędziem intensyfikacji aktywności lokalnych społeczności z Warmii i Mazur na arenie międzynarodowej. Dzięki wsparciu Samorządu Województwa realizowane są projekty m.in. z obszaru współpracy organizacji z zakresu kultury i edukacji oraz sportu. Projekty angażują różne grupy, w tym w szczególności kobiety, osoby starsze, młodzież, zarówno z obszarów miejskich, jak i wiejskich. Na realizację 13 projektów przeznaczono kwotę 100 tys. zł, z czego zrealizowano 12 projektów na łączną kwotę 93,1 tys. zł.

Diagram 67. Wsparcie integracji europejskiej i współpracy międzynarodowej w ramach konkursu dla organizacji pozarządowych

12 projektów

93,1 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Współpracy Międzynarodowej.

Nie sposób również nie wspomnieć, że Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego od pierwszych chwil inwazji Rosji na Ukrainę zaangażował się w pomoc partnerskiemu Obwodowi Rówieńskiemu. Strona ukraińska na bieżąco informowała o swoich potrzebach, na które Samorząd Województwa starał się odpowiadać jak najszybciej. Najważniejszą z form prowadzonych działań było przekazywanie pomocy materialnej. W pierwszej fazie przekazywane dary pochodziły ze zbiórki zorganizowanej przez Urząd Marszałkowski oraz z darów udostępnionych – w odpowiedzi na apel Samorządu Województwa dotyczący wsparcia Społeczności Obwodu Rówieńskiego – przez organizacje pozarządowe, osoby prywatne i firmy. Departament Współpracy Międzynarodowej koordynował kwestie logistyczne oraz ponosił koszty związane z wynajęciem transportu ciężarowego. W sumie przekazano dwie karetki oraz 23 tony artykułów pierwszej potrzeby i ponad 5 ton żywności. Następnie Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego na mocy stosownych uchwał w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej społeczności regionalnej Obwodu Rówieńskiego przekazał w 2022 r. środki o łącznej wysokości 520,5 tys. zł. Wydatkowano 515,1 tys. zł na zakup: 26 ton żywności, 28 agregatów prądotwórczych, 578 koców, 242 śpiworów, 120 termosów, 240 kompletów pościeli, 100 kompletów odzieży termicznej, 104 poduszek, 110 kołder, 16 grzejników olejowych, 134 powerbanków, 300 opakowań sprayu na komary, 3 palet pieluchomajtek dla dorosłych, 2 palet pampersów dla dzieci oraz 9 belek (430 metrów) materiału wodoodpornego (tzw. cordura).

Podjęto również działania formalne: w dniu 28 lutego 2022 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął Uchwałę Nr 11/132/22/VI w sprawie zawieszenia wykonywania Porozumienia o współpracy między Województwem Warmińsko-Mazurskim (Rzeczpospolita Polska) i Administracją Obwodu Kaliningradzkiego (Federacja Rosyjska), natomiast w dniu 3 marca 2022 r. Sejmik

Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął Uchwałę Nr XXXV/525/22 w sprawie wypowiedzenia ww. Porozumienia. Uzasadniono to agresją wojenną Federacji Rosyjskiej na Ukrainę.

Szczegółowe dane dotyczące współpracy międzynarodowej Województwa dostępne są w *Informacji o realizacji współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 r.* – corocznym materiale informacyjnym, podsumowującym działania Samorządu Województwa podjęte w danym roku na arenie międzynarodowej⁶.

Na skuteczną współpracę międzynarodową wpływa funkcjonowanie Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli. Podstawowymi celami działania Biura Regionalnego są: ochrona interesów regionu Warmii i Mazur w instytucjach Unii Europejskiej, promocja regionu oraz działanie na rzecz integracji regionu ze strukturami Unii Europejskiej. Wszystkie wydarzenia realizowane przez Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli organizowane są w imieniu Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Gustawa Marka Brzezina.

W swojej działalności Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli koncentruje się na zadaniach informacyjnych, kontaktach z instytucjami Unii Europejskiej, wspieraniu władz lokalnych i regionalnych, wspieraniu instytucji i podmiotów oraz organizowaniu wizyt studyjnych, konferencji, obsłudze delegacji oraz działaniach w ramach inicjatywy Dom Polski Wschodniej w Brukseli.

W ramach realizacji zadań informacyjnych, prowadzona jest – wspólnie przez wszystkie biura działające

w ramach inicjatywy Dom Polski Wschodniej – strona internetowa www.eastpoland.eu. Znajdują się tam informacje na temat bieżącej działalności instytucji unijnych, a także działań DPW podejmowanych na forum europejskim. W 2022 r. łączna liczba wizyt na stronie eastpoland.eu wyniosła 12,2 tys. Ponadto od 2017 r. Dom Polski Wschodniej publikuje średnio raz w miesiącu newsletter dotyczący

aktualnych wydarzeń w Brukseli oraz kwartalne monitoringi legislacyjne monitorujące następujące polityki: przemysłową, rozwoju obszarów wiejskich, zdrowotną, badań i innowacji oraz polityki spójności. Adresatami newslettera są instytucje z województw Polski Wschodniej. Newsletter przekazywany jest w formie elektronicznej (e-mail), a swoim zasięgiem obejmuje kilkuset odbiorców. W 2022 r. przygotowano i rozesłano 9 newsletterów. Dodatkowo, Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 r. na bieżąco monitorowało następujące zagadnienia: Wieloletnie Ramy Finansowe, Polityka Spójności, Wspólna Polityka Rolna, ochrona środowiska, przedsiębiorczość, nauka, badania i rozwój, zdrowie. W 2022 r. przygotowano 18 monitoringów dotyczących następujących polityk: badań i innowacji, spójności terytorialnej, zdrowotnej, przemysłowej oraz rolnej.

⁶ Dokument dostępny jest również na stronie internetowej: <https://warmia.mazury.pl/unia-i-wspolpraca-zagraniczna/priorytety-miedzynarodowej-wspolpracy>.

Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli w 2022 r. zorganizowało lub współorganizowało również szereg spotkań i wydarzeń:

- Konferencja w sprawie przyszłości Europy na temat sektora rolnego (20 kwietnia; w formule on-line) zorganizowana we współpracy z Biurem Regionalnym Województwa Mazowieckiego w Brukseli, którą otworzyli wspólnie Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Marszałek Województwa Mazowieckiego. Wydarzenie skierowane było do podmiotów publicznych oraz prywatnych, zajmujących się w swojej pracy poruszonymi zagadnieniami. W wydarzeniu wzięły udział 123 osoby.

- Z inicjatywy Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie wraz z Fundacją Kuźnica im. Hugona Kołłątaja ogłosił pierwszy nabór uczestników do Europejskiej Akademii Młodych Liderów Wsi z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Pierwsza edycja akademii

na Warmii i Mazurach odbyła się 12-15 maja w Folwarku Tumiany. Europejska Akademia Młodych Liderów Wsi to innowacyjny projekt liderów przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, skierowany do osób w wieku 18-35 lat. Uczestnicy w ciągu 4 dni przeszli bezpłatne intensywne szkolenia prowadzone przez trenerów umiejętności miękkich oraz specjalistów z zakresu prawa, finansów i spraw europejskich. W wydarzeniu wzięło udział ok. 50 osób.

- Wizyta studyjna z udziałem pracowników Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na temat *Zielony Ład, Gospodarka o Obiegu Zamkniętym* (28-30 czerwca). Głównymi tematami spotkań delegacji były:
  - innowacje w ochronie środowiska;
  - współpraca Ambasady z partnerami belgijskimi w zakresie ochrony środowiska z naciskiem na odnawialne źródła energii;
  - GOZ - koncepcja oraz nowe propozycje legislacyjne. Działania z zakresu zapobiegania powstawaniu odpadów realizowane na poziomie regionalnym i lokalnym. Planowane nowe cele i wymogi w zakresie gospodarki odpadami;
  - unijna polityka zrównoważonej mobilności miejskiej;
  - zadania Parlamentu Europejskiego oraz bieżąca agenda w zakresie ochrony środowiska oraz polityki energetyczno-klimatycznej do 2030 r.;
  - bieżąca agenda prac Rady w zakresie klimatu i środowiska;
  - innowacyjne działania naprawcze w krajach UE wpływające znacząco na poprawę jakości powietrza. Efekt ekologiczny i społeczny;

- polityka energetyczno-klimatyczna do 2030 r. ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa energetycznego oraz poruszenie zagadnień dotyczących biomasy, ekoprojektowania, budynków zeroemisyjnych.
- Wizyta studyjna Radnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego zorganizowana we współpracy z Kancelarią Sejniku (28-30 września). Głównymi tematami spotkań delegacji były: zasady funkcjonowania i zadania Parlamentu Europejskiego oraz prace posłów w Komisjach; zadania Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE, zadania Wydziału Polityki Regionalnej i Spójności, zadania Wydziału Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich SP RP przy UE; działania Biura PolSCA Polskiej Akademii Nauk w Brukseli; zadania Ambasady RP w Królestwie Belgii i współpraca z Polonią oraz biurami Regionalnymi; obecna sytuacja geopolityczna; program ERASMUS+ Młodzież oraz Europejski Korpus Solidarności – możliwości uczestnictwa; europejska polityka energetyczna; ogólne zasady funkcjonowania budżetu UE; funkcjonowanie Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli oraz Domu Polski Wschodniej w Brukseli.

- Otwarcie wystawy pt. *Rewitalizacja miast Cittaslow w województwie warmińsko-mazurskim – nowe szanse dla mieszkańców małych miasteczek* w siedzibie Biura Regionalnego (11 października). Wydarzenie było podsumowaniem projektu pt. *Ponadlokalny Program Rewitalizacji Miast Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego*. Program został wsparty kwotą ponad 51 mln euro ze środków unijnych i składał się z 99 projektów realizowanych przez 19 gmin. Wystawę otworzyli Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Prezes Stowarzyszenia *Polskie Miasta Cittaslow*. Wydarzenie skierowane było do Polonii oraz pracowników instytucji europejskich, a wzięło w nim udział ok. 70 osób.

- 20. edycja Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast 2022 (11-13 października). W tej edycji Biuro wzięło udział w partnerstwie, które przygotowało seminarium *Nowe wyzwania stojące przed regionami i gminami w zakresie spójności w Europie*, w ramach klastra tematycznego *spójność terytorialna*. Partnerzy wydarzenia to, oprócz Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli, biura następujących regionów: Region Umbria (Włochy), Kraj Loary (Francja) oraz Gmina Fili (Grecja). W imieniu Województwa Warmińsko-Mazurskiego prezentację wygłosił Prezes Stowarzyszenia *Polskie Miasta Cittaslow*, który przedstawił działania Stowarzyszenia oraz pokazał krótki film prezentujący dokonania sieci. Partnerami w realizacji projektu były regiony z Włoch, Grecji i Francji. Udział w wydarzeniu wzięło ok. 60 osób.

- Wizyta studyjna dla przedstawicieli Powiatu Działdowskiego poświęcona tematyce technologii wodorowych (24-26 października). Głównymi tematami spotkań delegacji były: wydarzenia zorganizowane w ramach trzeciej edycji Europejskiego Tygodnia Wodoru w Brukseli; współpraca Ambasady RP z partnerami belgijskimi w zakresie technologii wodorowych; 10-letnie doświadczenia w zakresie rozwoju i wdrażania projektów wodorowych, wizji

konsolidacyjnych oraz tworzenia wodorowych systemów transgranicznych; europejska polityka wodorowa; konkursy i inicjatywy wodorowe na szczeblu Komisji Europejskiej i w ramach Programu Horyzont Europa.

- Wizyta studyjna dla rektorów uczelni wyższych z województwa warmińsko-mazurskiego (21-23 listopada). Delegacji przewodził Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Głównymi tematami spotkań delegacji były: możliwości współpracy uczelni wyższych i jednostek badawczych z Biurem PolSCA PAN w Brukseli w kontekście Programu Horyzont Europa; działania Biura Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w Brukseli w zakresie badań i innowacji oraz możliwości współpracy z uczelniami wyższymi; sposoby na lepsze wykorzystanie możliwości, jakie daje Program Horyzont Europa; edukacja nauczycieli w kierunku nauczania w szkołach międzynarodowych.

- Pokaz filmu pt. *Wyzwanie* w brukselskim Cinema Galleries (30 listopada). Wydarzenie uroczyste otworzył Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Kryminalna produkcja, której pokaz zorganizowany został z inicjatywy Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli we współpracy z Instytutem Polskim w Brukseli, cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród Polonii oraz pracowników instytucji unijnych. Goście mieli okazję osobiście poznać odtwórców głównych ról, tj. Aleksandrę Popławską, aktorkę filmową,

teatralną i reżyser teatralną oraz Rafała Królikowskiego, aktora telewizyjnego i teatralnego, którzy wzięli udział w pokazie na specjalne zaproszenie Biura Regionalnego. Zrealizowany w 2020 r. film otrzymał wsparcie ze środków jednego z koproducentów – Warmińsko-Mazurskiego Funduszu Filmowego, utworzonego decyzją Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W wydarzeniu wzięło udział ok. 80 osób.

- Spotkanie w siedzibie Ambasady RP w Brukseli, poświęcone postaci Ericha Mendelsohna pt. *Erich Mendelsohn – mieszkaniec 3 kontynentów, emigrant, artysta* (3 listopada). Okazją do spotkania była obchodzona w 2022 roku 135. rocznica urodzin światowej sławy architekta, który przyszedł na świat w Olsztynie i w którego rodzinnym mieście zachował się jego pierwszy budynek – Bet Tahara, dziś nazywany Domem Mendelsohna. Organizatorami spotkania było Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli, Ambasada RP w Królestwie Belgii oraz Fundacja Borussia. Spotkanie kierowane było do pracowników instytucji europejskich i innych podmiotów, które mają swoją siedzibę w Brukseli. W wydarzeniu wzięło udział ponad 50 osób.

Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 r. podejmowało również szereg przedsięwzięć i inicjatyw w ramach działań wspólnych Domu Polski Wschodniej w Brukseli, tj.:

- Organizacja 5 spotkań eksperckich z cyklu *Kawa z ekspertem*, podczas których omawiano zagadnienia dotyczące realizacji wybranych polityk Unii Europejskiej. Spotkania adresowane są do instytucji z województw Polski Wschodniej, a w roli ekspertów występują pracownicy instytucji UE.
- Międzynarodowe targi spożywcze TAVOLA 2022 w Kortrijk (Belgia; 20-22 marca), które należą do najważniejszych w Europie targów branży spożywczej. Na wspólnym stoisku Domu Polski Wschodniej w Brukseli zaprezentowano ofertę polskich firm z województwa warmińsko-mazurskiego (Mazurskie Miody) oraz województwa świętokrzyskiego (Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego Oddział Świętokrzyski, Firma BDG Sp. z o.o.). W targach wzięło udział ok. 500 firm z 15 krajów, a odwiedziło je ok. 14,5 tysiąca osób.
- Forum Polskich Przedsiębiorców Spożywczych (22 marca). Firmy uczestniczące w targach spożywczych TAVOLA 2022 miały również okazję zaprezentowania swoich produktów podczas Forum Polskich Przedsiębiorców Spożywczych, które odbyło się w siedzibie Ambasady RP w Brukseli. W wydarzeniu, które obejmowało m.in. prezentację oferty handlowej przedsiębiorstw wzięli udział właściciele sklepów, dystrybutorzy i zaproszeni przedstawiciele branży spożywczej w Belgii. W tym celu Dom Polski Wschodniej w Brukseli zorganizował stoiska promocyjne dla firm z Polski Wschodniej. W Forum wzięło udział ponad 100 osób.
- Targi Bike Brussels (25-27 marca). Dom Polski Wschodniej w Brukseli wraz z Zagranicznym Ośrodkiem Polskiej Organizacji Turystycznej oraz Regionalną Organizacją Turystyczną Województwa Świętokrzyskiego zaprezentowali uczestnikom targów ofertę turystyki rowerowej, w szczególności promując Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo. Dom Polski Wschodniej w Brukseli zapewnił dodatkowo na to wydarzenie występy akrobatyczno-rowerowe w wykonaniu Krystiana Herby, polskiego sportowca specjalizującego się trialu rowerowym. Targi były skierowane do mieszkańców Belgii oraz innych zainteresowanych, a udział w nich wzięło ok. 15 tys. osób.
- I edycja Festiwalu Polskiego Wina (22 września). W wydarzeniu, podczas którego polscy winiarze prezentowali ofertę swoich produktów, wzięło udział 5 winnic z Polski Wschodniej z województw: świętokrzyskiego, podkarpackiego oraz lubelskiego. W trakcie Festiwalu goście zapoznali się z ofertą polskiego kawioru produkowanego w Rusi pod Olsztynem, który uważany jest za jeden z najlepszych w Europie. Wydarzenie było współorganizowane przez Ambasadę RP w Królestwie Belgii. Skierowane było m.in. do korpusu dyplomatycznego, przedstawiciele branży spożywczej, sommelierów, a udział w nim wzięło ponad 70 osób.
- Dzień otwarty Instytucji Europejskich (7 maja). Polskie stoisko zorganizowało Stałe Przedstawicielstwo RP przy UE we współpracy z partnerami, w tym Domem Polski Wschodniej w Brukseli oraz Zagranicznym Ośrodkiem Polskiej Organizacji Turystycznej w Brukseli. Na stoisku obecni byli również przedstawiciele Misji Ukrainy przy UE. Podczas wydarzenia

zorganizowanego w siedzibie Rady UE przedstawiciele Domu Polski Wschodniej promowali Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo, regiony Polski Wschodniej, bieg Polish Run organizowany przez Dom Polski Wschodniej w Brukseli, a także polską kulturę i historię. Wydarzenie było skierowane do urzędników instytucji UE, młodzieży ze szkół w Brukseli, studentów oraz wszystkich zainteresowanych kulturą Państw Unii Europejskiej. Według szacunków organizatorów w wydarzeniu wzięło udział 7 920 osób.

- Przedstawiciele Domu Polski Wschodniej w Brukseli uczestniczyli w obchodach Dnia Polskiego (8 maja), zorganizowanego przez Ambasadę RP w Królestwie Belgii we współpracy z Instytutem Polskim w Brukseli, Zagranicznym Ośrodkiem Polskiej Organizacji Turystycznej w Brukseli, Polską Macierzą Szkolną oraz Sztabem Pomocy Belgia. W trakcie wydarzenia promowana była oferta turystyczna województw Polski Wschodniej, Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo oraz 6. edycja zawodów biegowych Polish Run, których organizatorem jest Dom Polski Wschodniej w Brukseli. Wydarzenie skierowane było do Polonii oraz mieszkańców Brukseli, a udział w nim wzięło ok. 3 tys. osób.
- Z inicjatywy Biura Regionalnego Województwa Podlaskiego w ramach działań wspólnych Domu Polski Wschodniej w Brukseli odbył się pokaz filmu fabularnego pt. *Czarna Dama* (25 maja), zrealizowanego w całości przez podlaskich twórców. Film jest laureatem nagrody Podlaska Marka 2021 w kategorii kultura. Pokaz zorganizowano w brukselskim kinie Cinema Galeries. Wydarzenie skierowane było do przedstawicieli władz samorządowych szczebla regionalnego, pracowników Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, przedstawicielstw regionów, firm, placówek dyplomatycznych w Brukseli i innych podmiotów. Wzięło w nim udział 100 osób.
- Dom Polski Wschodniej w Brukseli włączył się po raz pierwszy we współorganizację Dnia Polskiego w jednostce NATO (SHAPE) w belgijskiej miejscowości Mons (27 maja). Celem wydarzenia było upamiętnienie Święta Konstytucji 3 Maja, a także promocja Polski w międzynarodowym środowisku. Podczas wydarzenia goście zwiedzali stoiska ośmiu polskich województw (kujawsko-pomorskie, lubelskie, łódzkie, mazowieckie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie wraz z Polską Organizacją Turystyczną). Przedstawiciele DPW promowali aktywnie walory turystyczne regionów Polski Wschodniej, a także bieg Polish Run, którego organizatorem jest Dom Polski Wschodniej w Brukseli. Dodatkową atrakcją zapewnioną przez Dom Polski Wschodniej była kapsuła 5D, dzięki której uczestnicy mieli okazję poznać walory Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo. Wydarzenie skierowane było m.in. do międzynarodowej społeczności pełniącej delegaturę w jednostce NATO, przedstawicieli służb Ministerstwa Obrony Narodowej, polskich regionów oraz Polonii. Udział w nim wzięło ponad 1 000 osób.
- 6. edycja zawodów biegowych Polish Run w Brukseli na dystansie 10 km zorganizowana przez Dom Polski Wschodniej w Brukseli we współpracy z Ambasadą RP w Królestwie Belgii i Zagranicznym Ośrodkiem Polskiej Organizacji Turystycznej w Brukseli (4 września). Celem imprezy biegowej była zagraniczna promocja Polski, ze szczególnym uwzględnieniem regionów Polski Wschodniej, a także propagowanie

działań na rzecz zdrowego i sportowego trybu życia. W 6. edycji zawodów wzięły także udział drużyny reprezentujące Urzędy Marszałkowskie z Olsztyna, Kielc i Białegostoku. W ramach tej edycji Polish Run udostępniono wszystkim zainteresowanym możliwość wsparcia osób potrzebujących w Ukrainie. Zbiórkę charytatywną na pomoc humanitarną obejmującą zakup materiałów tamujących krwawienie przeprowadził Sztab Pomocy Belgia. Wydarzenie skierowane było do mieszkańców Belgii i krajów sąsiadujących, przedstawicieli instytucji europejskich oraz dyplomatów. Na zawody biegowe Polish Run w 2022 r. zarejestrowało się 406 osób.

- Z inicjatywy Biura Regionalnego Województwa Podkarpackiego w ramach działań wspólnych Domu Polski Wschodniej w Brukseli, w siedzibie Parlamentu Europejskiego zorganizowano wystawę pt. *Ignacy Łukasiewicz – człowiek, który zmienił świat* (25-28 października). Wydarzenie kierowane było do Polonii, przedstawicieli Parlamentu Europejskiego, pracowników Komisji Europejskiej oraz innych instytucji i organizacji międzynarodowych. W wydarzeniu wzięło udział ok. 100 osób.
- Przekazanie koordynacji nad działaniami wspólnymi Domu Polski Wschodniej w Brukseli przez Województwo Podkarpackie Województwu Podlaskiemu, połączone ze Spotkaniem Wigilijnym w formule stacjonarnej w siedzibie Domu Polski Wschodniej w Brukseli (1 grudnia). Wydarzenie było skierowane m.in. do przedstawicieli Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej, Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE, Europejskiego Komitetu Regionów, Ambasady RP w Królestwie Belgii, Ambasady Ukrainy w Królestwie Belgii, przedstawicieli Obwodu Winnickiego z Ukrainy, przedstawicielstwa PKP w Brukseli, przedstawicieli NATO, Biura Promocji Nauki PolSCA PAN w Brukseli, delegacji urzędów marszałkowskich województw Polski Wschodniej, biur regionalnych w Brukseli. Udział w nim wzięło ok. 120 osób.
- Z inicjatywy Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy ze Stałym Przedstawicielstwem RP przy UE w Brukseli 17 marca zostało zorganizowane spotkanie z Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej, przedstawicielami poszczególnych Departamentów Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE w Brukseli. Uczestnikami spotkania byli przedstawiciele polskich regionów w Brukseli, którzy zostali zapoznani z postępami prac nad Krajowym Planem Odbudowy, stanem uzgodnień programów operacyjnych oraz Umowy Partnerstwa. Wydarzenie było również okazją do wymiany poglądów na temat przyszłości programów INTERREG oraz funkcjonowania Euroregionów na wschodniej granicy Polski. Spotkanie skierowane było do przedstawicieli polskich biur regionalnych w Brukseli, a udział w nim wzięło 18 osób.
- Z inicjatywy Biura Regionalnego Województwa Podlaskiego w ramach działań wspólnych Domu Polski Wschodniej w Brukseli 30 listopada została zorganizowana debata pt. *Inicjatywa Trójmorza – rok 2022 i perspektywy na przyszłość*. Celem debaty była dyskusja na temat stanu Inicjatywy Trójmorza na koniec 2022 r. oraz perspektyw jej rozwoju w przyszłości, również w ujęciu jej samorządowego wymiaru. Udział wzięło 45 osób, a wśród uczestników znaleźli się przedstawiciele władz samorządowych szczebla regionalnego, pracownicy Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i innych instytucji.

- Z inicjatywy Biura Regionalnego Województwa Lubelskiego w ramach działań wspólnych Domu Polski Wschodniej w Brukseli 1 grudnia w formie hybrydowej zorganizowane zostało seminarium pt. *Integracja Ukrainy z Unią Europejską – Kontekst Euroregionów*. Poświęcone zostało kwestiom dotyczącym roli, jakie mogą spełnić Euroregiony w procesie integracji Ukrainy z Unią Europejską,

kwestiom współpracy, a także wyzwań związanych z konsekwencjami trwającej w Ukrainie wojny. Wydarzenie skierowane było do przedstawicieli Euroregionów, Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, regionów partnerskich, instytucji ukraińskich oraz samorządów. Podczas seminarium obecni byli Szef Misji Ukrainy przy Unii Europejskiej oraz EURATOM, Zastępca Stałego Przedstawiciela RP przy Unii Europejskiej, Reprezentant RP w Komitecie Politycznym i Bezpieczeństwa, Przedstawiciel Delegatury Unii Europejskiej w Kijowie, Grupy Wsparcia dla Ukrainy, Przewodniczący Grupy Interregionalnej Komitetu Regionów ds. Współpracy Transgranicznej, zastępca Burmistrza Gminy Radlo w Republice Czeskiej, Przewodnicząca Lwowskiej Rejonowej Administracji Państwowej, przedstawiciele Euroregionów polskich i ukraińskich, regionów zagranicznych w tym regionu Grand Est, przedstawiciele Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej i przedstawiciele samorządów. W wydarzeniu udział wzięło 288 osób, w tym 60 stacjonarnie oraz 222 on-line.

- Z inicjatywy Biura Regionalnego Województwa Świętokrzyskiego w ramach działań wspólnych Domu Polski Wschodniej w Brukseli 28 kwietnia zorganizowano w siedzibie DPW wystawę fotografii krajobrazu Województwa Świętokrzyskiego autorstwa Pana Piotra Michalca pt. *Niezwykajne Świętokrzyskie*. Wydarzenie skierowane było do przedstawicieli polskich biur regionalnych w Brukseli, Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Ambasady RP w Królestwie Belgii, instytucji i organizacji międzynarodowych działających w Brukseli, Polonii oraz przedstawicieli sektora biznesu. Udział w nim wzięło 58 osób.
- W 2022 r. odbyły się dwa posiedzenia Grupy Roboczej Domu Polski Wschodniej w Brukseli. Uczestniczyli w nich przedstawiciele Domu Polski Wschodniej w Brukseli, biur regionalnych oraz pracownicy urzędów marszałkowskich województw lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego. Pierwsze spotkanie zrealizowano w formule on-line 30 marca i wzięło w nim udział 20 osób. Jego celem było m.in. omówienie sprawozdania z działalności Domu Polski Wschodniej w Brukseli za 2021 r. oraz Planu Działań DPW na 2022 r. Drugie posiedzenie odbyło się stacjonarnie w dniach 25-26 marca i uczestniczyły w nim 23 osoby. Jego celem było m.in. omówienie sprawozdania z realizacji i aktualizacja Planu Działań Domu Polski Wschodniej w Brukseli w 2022 r., przedstawienie propozycji i dyskusja na temat Planu Działań na 2023 r. oraz planu działań strategicznych Domu Polski Wschodniej w okresie 2023-2027.

Szczegółowe informacje dotyczące działalności Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli prezentowane są w corocznym sprawozdaniu zatwierdzanym przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Sprawozdanie z działalności Biura za okres grudzień 2021 - listopad 2022 zostało przedstawione podczas XLV Sesji Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego 29 grudnia 2022 r.

6.2. Dialog społeczny i współpraca z organizacjami pozarządowymi

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego od początku swojego funkcjonowania współpracuje z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przy realizacji zadań publicznych (podmioty zwane w dalszej treści łącznie: organizacjami pozarządowymi).

Według danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie, na dzień 31 grudnia 2022 r. w województwie warmińsko-mazurskim zarejestrowane były ogółem 5 323 stowarzyszenia i organizacje społeczne oraz 874 fundacje – łącznie 6 197 podmiotów (o 160 więcej niż w 2021 r.). Włączając do powyższej liczby kościoły katolicki (646), inne kościoły i związki wyznaniowe (112), to podmiotów społecznych w regionie jest ok. 7 tysięcy.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywała się na podstawie uchwalonych przez Sejmik Województwa programów współpracy. W 2022 r. obowiązywały:

- 1) *Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 r.* przyjęty Uchwałą Nr XXXII/479/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 listopada 2021 r.
- 2) *Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2022-2027* przyjęty Uchwałą Nr XXXII/480/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 listopada 2021 r.

W 2022 r. współpraca Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi odbywała się w 17 obszarach tematycznych (priorytetach):

- 1) Edukacja, profilaktyka i promocja zdrowia publicznego;
- 2) Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy;
- 3) Rozwój kultury fizycznej;
- 4) Integracja europejska i współpraca międzynarodowa;
- 5) Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta;
- 6) Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego;
- 7) Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego;
- 8) Rozwój turystyki;
- 9) Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych;
- 10) Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich;
- 11) Polityka społeczna;

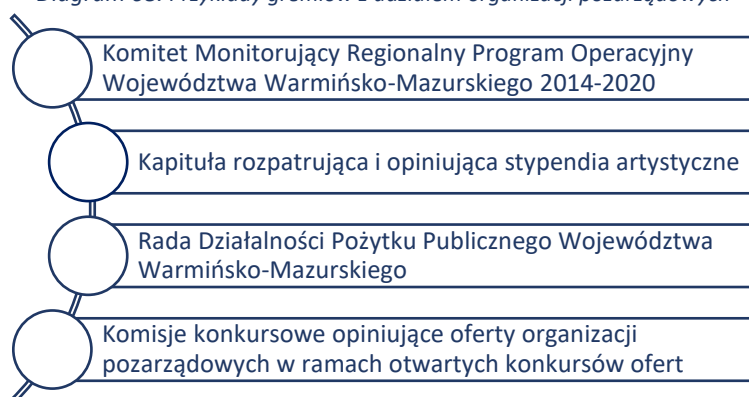
- 12) Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży;
- 13) Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego;
- 14) Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 15) Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego;
- 16) Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz pielęgnowanie polskości;
- 17) Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych (priorytet wyodrębniony od 2022 r.)

oraz następujących trzech płaszczyznach:

1) *Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych*

Organizacje pozarządowe, najczęściej poprzez swoich przedstawicieli, aktywnie biorą udział w tworzeniu i monitorowaniu realizacji dokumentów wojewódzkich, uczestnicząc w pracach różnego rodzaju grup/zespołów roboczych, opiniujących, doradczych, a także konsultacyjnych. Przykłady przedstawione zostały na diagramie nr 68.

Diagram 68. Przykłady gremiów z udziałem organizacji pozarządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego powołuje również grupy robocze do opracowania i monitoringu programów współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi w poszczególnych obszarach tematycznych (np. sport, współpraca międzynarodowa, turystyka, obszary wiejskie itp.). W ich skład wchodzi przedstawiciele administracji samorządowej oraz organizacji pozarządowych. W 2022 r., tak jak rok wcześniej, funkcjonowało 14 grup roboczych powołanych Uchwałą Nr 31/346/21/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 15 czerwca 2021 r. Na 99 ich członków, 58 to przedstawiciele organizacji pozarządowych – prawie 59%. Dodatkowo w 2022 r. działała również *Wojewódzka Rada Sportu* powołana Uchwałą Nr 58/809/19/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 grudnia 2019 r. ze zm. – na 16 członków, 9 to przedstawiciele NGO.

Szczególną platformą współpracy międzysektorowej jest Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powołana w 2011 r. przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w celu praktycznej realizacji dialogu obywatelskiego. Rada składa się z 20 członków (10 przedstawicieli organizacji pozarządowych i 10 przedstawicieli administracji, w tym przedstawiciela Wojewody oraz 2 przedstawicieli Sejmiku Województwa). Od stycznia 2022 r. rozpoczęła funkcjonowanie Rada V kadencji, powołana po zorganizowanych wyborach (Zarządzenie nr 35/2022 Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14.02.2022 r. w sprawie powołania Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego). W 2022 r. odbyła ona łącznie 5 posiedzeń. Wyjątkowym zadaniem Rady, rozpoczętym w IV kwartale 2022 r. a zakończonym

na początku 2023 r., było przeprowadzenie procedury wyborczej przedstawicieli organizacji pozarządowych do Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027. Ponadto Rada brała udział w opracowaniu, konsultacji i opiniowaniu programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi na 2023 r.

Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego uczestniczyła również w projekcie *Dobre rady dla Rady* realizowanym przez Stowarzyszenie EKOSKOP w partnerstwie z Opolskim Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych oraz Stowarzyszeniem Ośrodek Kultury i Aktywności Lokalnej w Krzesku w ramach dofinansowania z Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030. Celem projektu jest zwiększenie wpływu na kształtowanie regionalnych polityk publicznych, poszerzenie i wzmocnienie dialogu obywatelskiego, umożliwienie podnoszenia swoich kompetencji, poczucia wpływu w podejmowanych działaniach oraz poprawa skuteczności funkcjonowania 16 Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego.

Przedstawiciele Rady aktywnie brali udział w posiedzeniach ogólnopolskiego Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego, które oprócz tradycyjnej wymiany informacji nt. aktualnie prowadzonych spraw, skoncentrowane były na pomocy uchodźcom wojennym z Ukrainy, procedurze wyboru organizacji pozarządowych do komitetów monitorujących wydatkowanie funduszy europejskich na lata 2021-2027, a także na sposobie zaprogramowania środków przeznaczonych na budowanie zdolności partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego wskazanych w Artykule 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013. Na wniosek strony pozarządowej Konwentu odbyło się w Olsztynie ogólnopolskie spotkanie w sprawie sposobu zaprogramowania środków na budowanie zdolności organizacji pozarządowych, zorganizowane przez Ministerstwo Funduszy i Rozwoju Regionalnego z przedstawicielami 16 Instytucji Zarządzających oraz organizacji pozarządowych z kraju.

Samorząd Województwa współpracował także z Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, będącą wojewódzką, ponadbranżową reprezentacją sektora pozarządowego w regionie. W 2022 r. jednym z najważniejszych obszarów tej współpracy stała się pomoc Ukrainie oraz uchodźcom do Polski przed wojną obywatelom tego kraju.

Organizacje pozarządowe uczestniczą również przy wyborze ofert konkursowych do dofinansowania z budżetu Województwa, składanych przez organizacje w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez Zarząd Województwa na realizację zadań Samorządu Województwa. W 2022 r. zarząd województwa powołał 19 komisji konkursowych, liczących 162 członków, spośród których 41 osób zostało wskazanych przez organizacje pozarządowe (25,3%). W 2021 r. powołano 23 komisje konkursowe, liczące 153 członków, spośród których 40 osób zostało wskazanych przez organizacje pozarządowe (26%).

Inną formą włączania organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych są konsultacje społeczne, które są ważnym elementem podejmowania decyzji odpowiadających potrzebom mieszkańców. Najczęściej organizacje pozarządowe uczestniczą w pracach (w tym w konsultacjach) nad opracowaniem programów współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi.

W 2022 r. Samorząd Województwa ogłosił 12 konsultacji (umieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce *Konsultacje społeczne*), które dotyczyły projektów uchwał oraz programów i dokumentów o charakterze wojewódzkim. Dodatkowo zakończył się proces konsultacji społecznych ogłoszony w grudniu 2021 r.

W procesie konsultacji społecznych w 2022 r. uwagi zgłosiło 6 organizacji pozarządowych i podmiotów, w skład których wchodzi przedstawiciele III sektora, tj. Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Kombatantki *Polskich Dzieci Wojny* oddział terenowy w Iławie, Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych, Warmińsko-Mazurska Federacja Sportu, Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz 2 grupy robocze powołane przez Zarząd Województwa, w składzie których ponad połowę stanowią przedstawiciele organizacji pozarządowych. Łącznie mieszkańcy i organizacje pozarządowe w konsultacjach społecznych organizowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przekazali 12 uwag (w porównaniu z 49 uwagami w 2021 r.).

2) Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych

Współpraca w tym obszarze odbywa się przede wszystkim poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym zadań publicznych Samorządu Województwa wymienionych w rocznym programie współpracy, głównie po przeprowadzeniu otwartych konkursów ofert.

W 2022 r. Zarząd Województwa ogłosił 19 otwartych konkursów ofert na zadania realizowane w 2022 r. Udział organizacji pozarządowych w realizacji zleconych zadań publicznych Samorządu Województwa przedstawia diagram nr 70.

Organizacje pozarządowe realizując zadania publiczne samorządu województwa wnoszą swój udział własny w postaci wolontariatu,

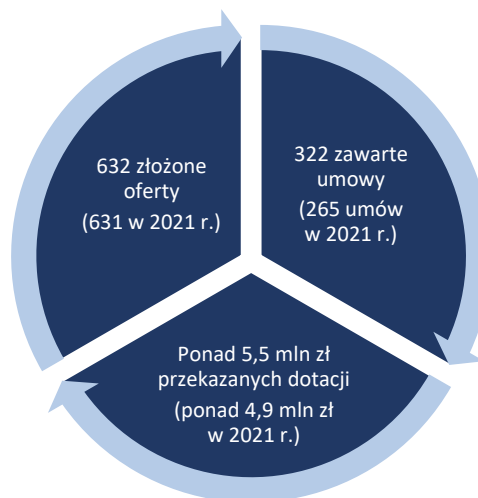
Diagram 69. Aktywność organizacji pozarządowych w konsultacjach społecznych

12 konsultacji społecznych Samorządu Województwa (wobec 9 w 2021 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego.

Diagram 70. Realizacja konkursów dla organizacji pozarządowych w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

pracy społecznej członków organizacji (w 2022 r. wartość pracy społecznej/wolontariatu stanowiła niecałe 10% wartości zrealizowanych przez NGO zadań zleconych), a także środków finansowych pozyskanych z innych źródeł – publicznych lub prywatnych. Innym rodzajem wkładu jest włączenie do zadania zasobów materialnych organizacji, pomieszczeń, urządzeń itp. Jest to, oprócz najważniejszego aspektu społecznego zlecenia zadań publicznych JST organizacjom obywatelskim, ważny, ekonomiczny argument podejmowania współpracy z NGO przez samorządy.

Zlecenie zadań publicznych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest najpopularniejszą, jednak nie jedyną formą współpracy z partnerami społeczeństwa obywatelskiego w zakresie wykonywania zadań własnych JST. Realizując zadania publiczne z zakresu podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej oraz pielęgnowania polskości, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego współpracuje z organizacjami kombatanckimi i zrzeszającymi osoby represjonowane z regionu, a także organizacjami patriotyczno-historycznymi oraz młodzieżą szkolną, samorządami lokalnymi oraz służbami mundurowymi.

W 2022 r. po raz drugi zorganizowano uroczyste obchody *Dnia Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach* przypadające na 18 stycznia 2022 r. Dzień ten został ustanowiony Uchwałą Nr XVI/294/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie przyjęcia apelu dotyczącego corocznego czczenia pamięci Ofiar tragedii spowodowanych przez oba totalitaryzmy, do jakich doszło w regionie, w szczególności w latach 1939-1956, w tym w formie honorowania *Dnia Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach* w dniu 18 stycznia. Obchody odbyły się w Działdowie z dużym zaangażowaniem miejskiego i powiatowego samorządu oraz kościoła pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Działdowie.

W 2022 r. zrealizowano następujące zadania związane tematycznie z *Dniem Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach*:

- rozpoczęto cykl *Spotkań z historią* z inicjatywy Samorządu Województwa. Pierwsze spotkanie z tego cyklu odbyło się 20 września w auli widowiskowo-konferencyjnej im. Anny Wasilewskiej w Olsztynie pod hasłem *Sybiracy na Warmii i Mazurach*. Zorganizowano je w związku z rocznicami napaści Niemców i Rosjan na Polskę oraz przypadającym na 17 września Dniem Sybiraka;
- wydrukowano II wydanie publikacji popularno-naukowej o historii ofiar i więźniów niemieckiego i sowieckiego obozu w Działdowie pt. *Wielofunkcyjny niemiecki obóz Soldau 1939-1945*. Monografia autorstwa dr. Radosława Wiśniewskiego.

Samorząd Województwa realizuje również szereg zadań na rzecz seniorów, m.in. w zakresie wsparcia organizacji senioralnych i funkcjonowania reprezentacji seniorów w regionie. W roku 2022 wspólnie z Warmińsko-Mazurską Federacją Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz przede wszystkim najstarszym UTW w regionie – Warmińsko-Mazurskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Olsztynie, zorganizowano w Olsztynie dwudniowe obchody 25-lecia ruchu UTW na Warmii i Mazurach (26-27 maja). Obchody te były planowane na 2020 r., jednak w związku

z panującą epidemią Covid-19 dla bezpieczeństwa uczestników zostały one przesunięte w realizacji o dwa lata. Obchody rozpoczęły się konferencją jubileuszową poświęconą najstarszemu Uniwersytetowi Trzeciego Wieku w województwie oraz spotkaniem integracyjnym przedstawicieli UTW. Podczas drugiego dnia odbyła się konferencja, której tematem przewodnim była teraźniejszość i przyszłość UTW na Warmii i Mazurach. Przeprowadzone debaty, w których udział wzięli również zaproszeni goście z instytucji, uczelni, samorządów wskazały szereg wniosków i postulatów tego środowiska mających na celu poprawę funkcjonowania stowarzyszeń i zrzeszeń seniorów w naszym regionie.

Od 2016 r. Samorząd Województwa pomaga przy organizacji i funkcjonowaniu inicjatywy obywatelskiej jaką jest Ogólnopolski Parlament Seniorów – delegatura warmińsko-mazurska. W 2022 r. odbyła się w Warszawie inauguracja kolejnej kadencji Ogólnopolskiego Parlamentu Seniorów.

Od 24 lutego 2022 r. jednym z najważniejszych tematów stała się pomoc Ukrainie oraz uchodźcom do Polski przed wojną obywatelom tego kraju. W tym zakresie Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego współpracowało z Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, która starała się zająć koordynacją pomocy uchodźcom świadczonej przez organizacje pozarządowe w regionie Warmii i Mazur. Biuro organizowało w Urzędzie Marszałkowskim zbiórki darów dla uchodźców z ogarniętej wojną Ukrainy. Dary były przekazane do Obwodu Rówieńskiego oraz miejsc pobytu uchodźców w regionie Warmii i Mazur. W ramach prowadzonych akcji współpracowano z Bankiem Żywności w Olsztynie oraz Federacją Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa. Pracownicy Urzędu włączyli się również w akcje przedsięwzięte tych organizacji – zbiórki żywności Banku Żywności oraz *FOSa dzieciom i seniorom*.

3) *Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności.*

Oprócz najczęstszej formy współpracy, tj. zlecenia zadań publicznych i udzielania na ten cel dotacji, współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się poprzez wspólne wydarzenia, inicjatywy, konferencje, szkolenia itp., przyczyniające się do zwiększenia potencjału organizacji. Przedsięwzięcia organizacji pozarządowych są obejmowane honorowym patronatem Marszałka Województwa. Samorząd również, w miarę możliwości, bezpłatnie użycza swoich pomieszczeń na działalność organizacji, przekazuje materiały promocyjne, uczestniczy w organizowanych przez nie wydarzeniach, umieszcza informacje na swojej stronie internetowej www.warmia.mazury.pl oraz na profilu Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego na Facebook'u. Wzajemne wsparcie i współpraca odbywają się praktycznie na co dzień. Tworzą one również warunki do rozwoju społecznej aktywności. Jednym z takich wspólnych przedsięwzięć, mającym znaczenie dla promocji działalności obywatelskiej, pozarządowej są coroczne *Warmińsko-Mazurskie Fora Organizacji Pozarządowych* oraz *Konkurs Godni Naśladowania*.

W 2022 r. odbyła się 19 edycja Konkursu *Godni Naśladowania* organizowanego przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z samorządem województwa na podstawie umowy partnerskiej i pod honorowym patronatem marszałka województwa.

Diagram 71. Wyniki konkursu *Godni Naśladowania*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu

Konkurs odbył się w 4 kategoriach przedstawionych na diagramie nr 71. Przyjęto 30 zgłoszeń, z czego nagrodzono i wyróżniono 12 nominowanych. Przyznano 5 statuetek oraz 7 wyróżnień.

Forum Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego odbyło się 10 października 2022 r. w Olsztynie. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 80 osób. Jak co roku miało ono charakter merytoryczny (tym razem dotyczyło głównie działalności organizacji strażniczych) oraz uroczysty (*Gala Konkursu Godni Naśladowania*).

Kolejnym ważnym zagadnieniem mającym wpływ na rozwój sektora pozarządowego naszego regionu jest wsparcie rozwoju wolontariatu. Bez osób zaangażowanych społecznie, wrażliwych i gotowych do bezpłatnej pracy na rzecz innych oraz swojego środowiska lokalnego, nie byłoby organizacji pozarządowych. W 2021 r. z budżetu Województwa przekazano ok. 91,8 tys. zł (tj. o 11,8 tys. zł więcej niż w 2021 r.) bezpośrednio na rozwój wolontariatu, w wyniku czego wsparto 11 zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym (tj. o 2 więcej niż w 2021 r.). Ich tematyka dotyczyła rozwoju wolontariatu, jego promocji czy szkoleń dla wolontariuszy i koordynatorów wolontariatu.

Diagram 72. Wsparcie rozwoju wolontariatu

11 zleconych zadań

91,8 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego.

Jak co roku Samorząd Województwa wsparł i włączył się w organizację obchodów *Międzynarodowego Dnia Wolontariusza*. Podczas uroczystości Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu uhonorowało wolontariuszy z Warmii i Mazur, laureatów regionalnego etapu konkursu *Barwy Wolontariatu*. W 2022 r. odbyła się XXII edycja Konkursu. Zgłoszono do niego 50 wolontariuszy (osób indywidualnych lub grup wolontariuszy, np. kół wolontariatu), a kapituła wyłoniła 10 laureatów. Gala konkursu odbyła się 5 grudnia 2022 r. podczas *Gali Wolontariatu Województwa Warmińsko-Mazurskiego*, w której wzięło udział ok. 170 osób z różnych środowisk związanych z wolontariatem. Ważnym elementem spotkania były prezentacje różnych form wolontariatu szkolnego oraz na rzecz uchodźców z Ukrainy, a także debata nt. barier i wyzwań w rozwoju wolontariatu w regionie.

Kolejnym konkursem promowanym przez Samorząd Województwa, który nagradza młodzież za aktywność wolontariacką, jest Samorządowy Konkurs Nastolatków *Ośmiu Wspaniałych* Fundacji *Świat na Tak* z Warszawy. *Ośmiu Wspaniałych* to również metoda wychowawcza, której celem jest promowanie pozytywnych, prospołecznych postaw młodzieży, działalności na rzecz innych, upowszechnianie wzajemnej życzliwości i współpracy, jako antidotum na agresję i brutalizację życia.

Samorządy mają bardzo duży wpływ na rozwój sektora pozarządowego. Bardzo ważna jest jakość współpracy podejmowanej lokalnie z organizacjami pozarządowymi przez administrację publiczną. W celu wzmocnienia tej współpracy Samorząd Województwa organizuje *Forum Pełnomocników Warmii i Mazur* skupiając osoby odpowiedzialne w JST za współpracę z organizacjami pozarządowymi na spotkaniach o charakterze informacyjno-szkoleniowym. W 2022 r. *Forum Pełnomocników Województwa Warmińsko-Mazurskiego* odbyło się 14 października. Jego głównym elementem były warsztaty pn. *Kompetencje edukacji międzykulturowej w procesie integracji uchodźców ze społecznością lokalną*. Omówione zostały również działania w projekcie *Kuźnia ekspertów – wsparcie III sektora Warmii i Mazur*, którego partnerem jest Samorząd Województwa oraz otwarcie pracowni nowych technologii FabLab w Olsztynie. Przekazano też informacje nt. powołania Młodzieżowego Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, projektów na rzecz młodzieży, planowanego wsparcia organizacji pozarządowych z EFS+ w nowym okresie programowania 2021-2027, prac Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego i rozwoju wolontariatu w regionie, w tym jego potrzeb. W Forum wzięło udział ok 60 osób.

Mając na uwadze kluczowe znaczenie udziału młodzieży w rozwoju Warmii i Mazur, Samorząd Województwa podejmuje działania mające na celu włączenie tego środowiska w działalność lokalną i regionalną. Od 2015 r. przyznawane są organizacjom pozarządowym dotacje na realizację programu wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim. W 2022 r. przekazano na ten cel 100 tys. zł (o 29,5 tys. zł więcej niż w 2021 r.), wspierając 14 zadań. W 2022 r. odbyło się również III Forum Młodzieży Warmii i Mazur (10 czerwca) pod hasłem *O zdrowiu i kondycji psychicznej: Jak sobie radzić z trudnymi emocjami i sytuacjami*. W trakcie Forum poruszano tematy związane z emocjami, skutkami izolacji i sytuacjami stresowymi. Wzięło w nim udział 115 osób, głównie młodzieży szkół średnich. Była to pewnego rodzaju kontynuacja działań z 2021 r., gdzie rozmawiano o kondycji psychicznej, na którą negatywnie wpłynął okres pandemii.

Diagram 73. Wsparcie inicjatyw młodzieżowych

14 zleconych zadań

100 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego.

Ważnym wydarzeniem 2022 r. w obszarze działań podejmowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego na rzecz młodzieży jest powołanie składu utworzonego w grudniu 2021 r. Młodzieżowego Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego i tym samym rozpoczęcie działalności jego I kadencji. Młodzieżowy Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest organem kolegialnym o charakterze inicjatywnym,

konsultacyjno-doradczym i wnioskodawczym, głównie dla organów Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Cele i zadania Młodzieżowego Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego są wskazane w jego Statucie, ustanowionym Uchwałą Nr XXXIII/500/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie utworzenia Młodzieżowego Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz nadania mu statutu. W jego skład na podstawie Uchwały nr 25/313/22/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 maja 2022 r. wchodzi dwudziestu sześciu członków, w wieku 13-20 lat, reprezentujących prawie wszystkie powiaty naszego województwa. Kadencja Młodzieżowego Sejmiku trwa 2 lata. Uroczysta inauguracja jego działalności miała miejsce 13 czerwca 2022 r. Podczas I sesji zostało wybrane pięciosobowe Prezydium. Powołano również następujące komisje problemowe: Komisję ds. zdrowia i sportu, Komisję ds. aktywności społecznej i obywatelskiej młodzieży, Komisję ds. edukacji i kultury, Komisję ds. ekologii, a także Zespół ds. promocji Młodzieżowego Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Kolejnym działaniem samorządu województwa, mającym na celu wsparcie sektora pozarządowego, jest kampania społeczna *Wspieram Region – Kocham Wspieram – mój % dla organizacji pożytku publicznego z Warmii i Mazur*. Propaguje ona możliwość przekazania części (za 2021 r. – 1%, za 2022 r. – 1,5%) podatku dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego z Warmii i Mazur. W ramach działań podejmowanych w 2022 r. umieszczono treści zapraszające do wsparcia OPP na stronie invest.warmia.mazury.pl – jako podstronę z adresem wspieram.warmia.mazury.pl oraz zaktualizowano bazę OPP a także informacje nt. akcji w 2021 r. W 2022 r. po raz pierwszy Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, m.in. poprzez Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, zachęcał do podkreślania roli i znaczenia działalności organizacji pozarządowych podczas Światowego Dnia NGO przypadającego na 27 lutego.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi w różnych formach i zakresach. Szczegółowy jej opis jest przedstawiany w corocznych sprawozdaniach z realizacji programów współpracy, przekazywanych przez Zarząd Województwa Sejmikowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (WRDS WM) jest regionalną instytucją dialogu społecznego. Powołana została 7 grudnia 2015 r. zarządzeniem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. WRDS WM to trzydziestu sześciu przedstawicieli: ze strony pracowników i pracodawców (po 15 osób) oraz rządowej i samorządowej (po 3 osoby). WRDS WM powołała cztery zespoły robocze do spraw: ochrony zdrowia, dialogu i polityki społecznej, gospodarki i polityki regionalnej oraz

oświaty. WRDS spełnia funkcję doradczą-opiniotwórczą, promując regularny i merytoryczny dialog w sprawach społeczno-gospodarczych o zasięgu wojewódzkim. Do zadań WRDS WM należy:

- wyrażanie opinii i podejmowanie stanowisk w sprawach objętych zakresem zadań związków zawodowych lub organizacji pracodawców będących w kompetencji administracji rządowej i samorządowej z terenu województwa;
- rozpatrywanie spraw społecznych lub gospodarczych powodujących konflikty między pracodawcami i pracownikami;
- wyrażanie opinii i stanowisk w sprawach o zasięgu wojewódzkim, przekazanych do rozpatrzenia przez Radę Dialogu Społecznego;
- opiniowanie dokumentów wojewódzkich i sprawozdań z ich realizacji.

W 2022 r. odbyło się 5 posiedzeń Prezydium Rady, 4 posiedzenia plenarne, a także dwukrotnie obradował zespół roboczy do spraw gospodarki i polityki regionalnej WRDS WM. Zajmowano się m.in.: omówieniem sytuacji w województwie warmińsko-mazurskim w związku z napływem uchodźców z Ukrainy, możliwościami i szansami zatrudniania uchodźców oraz sytuacją w szkolnictwie w województwie warmińsko-mazurskim, propozycjami zmian do ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego zgłoszonych przez członków WRDS WM, robotyzacją i algorytmizacją w procesach pracy, planowanymi zmianami przepisów dotyczącymi pracy zdalnej, sytuacją na regionalnym rynku pracy, założeniami projektu budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2023 r.

Ponadto odbyło się szkolenie dla przedstawicieli WRDS WM (13-14 czerwca), podczas którego poruszono szereg tematów, w tym m.in.: działalność Rady Dialogu Społecznego i współpraca z wojewódzkimi radami dialogu społecznego oraz projektowane zmiany ustawy o *Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego*, wsparcie przedsiębiorców i pracowników w nowej perspektywie na podstawie planowanego programu regionalnego na lata 2021-2027 *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur (FEWiM)*, zmiany w polityce energetycznej UE w kontekście nowego okresu programowania na lata 2021-2027, cyberprzestępczość, wojna informacyjna – zjawisko dezinformacji. Omówiono również plan na rzecz zatrudnienia – udział przedsiębiorców w projektowaniu kwestii dotyczącej zatrudnienia i szkolenia oraz sytuację uchodźców w opinii Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie.

WRDS WM podjęła 5 uchwał oraz przygotowała stanowiska, które zostały przekazane na szczebel centralny. Szeroka debata przedstawicieli różnych środowisk na temat regulacji prawnych, programów czy strategii pozwala zwrócić uwagę na aktualne

potrzeby województwa, potencjalne zagrożenia oraz szanse rozwoju, a w konsekwencji uzyskać lepsze rozwiązania w obszarze polityki społeczno-gospodarczej. Dialog społeczny oraz obywatelski powinien być więc jak najszerszej wykorzystywany, jako jedno z ważniejszych narzędzi rozwoju silnego kapitału społecznego zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym oraz krajowym.

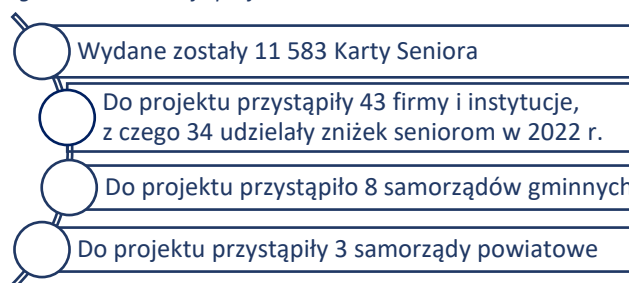

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego kontynuował realizację projektu *Warmińsko-Mazurska Karta Seniora* (przyjętego 17 kwietnia 2018 r. Uchwałą Nr 18/384/18/V). *Warmińsko-Mazurska Karta Seniora* jest przeznaczona dla osób powyżej 60. roku życia, mieszkańców naszego regionu oraz innych zainteresowanych województw. Projekt służy realizacji

następujących celów:

- zwiększeniu dostępu seniorom do usług kulturalnych, edukacyjnych, zdrowotnych, rehabilitacyjnych, sportowych, socjalnych, turystyczno-rekreacyjnych oraz innych dedykowanych im usług i produktów przez partnerów projektu;
- promowaniu przedsiębiorców i instytucji, jako przyjaznych seniorom (*srebrna gospodarka*);
- zwiększeniu dostępu seniorom do usług i produktów sprzedawanych przez instytucje i przedsiębiorstwa w całej Polsce – m.in. we współpracy z innymi samorządami województw;
- wsparciu seniorów poprzez wzmocnienie ich kondycji finansowej;
- promocji Województwa Warmińsko-Mazurskiego jako przyjaznego seniorom.

Diagram 74. Realizacja projektu *Warmińsko-Mazurska Karta Seniora*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego.

W ciągu 2022 r. liczba wydanych Kart Seniora zwiększyła się o ponad 26%. Realizacja projektu *Warmińsko-Mazurska Karta Seniora* na koniec 2022 r. przedstawiona została na diagramie nr 74.

6.3. Promocja

Promocja regionu jest istotnym elementem kształtującym wizerunek województwa warmińsko-mazurskiego. Buduje markę regionu, poczucie przynależności i dumy wśród jego mieszkańców, generuje ruch turystyczny, wpływa na decyzje zakupowe i inwestycyjne. Dzięki niej możliwe jest wsparcie aktywności regionalnych przedsiębiorców poprzez zaprezentowanie ich firm, usług i produktów. Promocja jest również ważnym elementem działań eksportowych, gdyż dzięki niej możliwa jest ekspansja na rynki międzynarodowe. Niezależnie od tego, czy realizowane działania kierowane są na zewnątrz czy do wewnątrz regionu, ma to wpływ na jego rozwój, wzrost zainteresowania nim jako miejscem do wypoczynku, ale także do pracy i życia.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Promocja województwa warmińsko-mazurskiego odbywa się w trzech aspektach. Przede wszystkim dotyczy realizacji Strategii Marki Województwa Warmińsko-Mazurskiego, promocji gospodarczej regionu oraz informacji i promocji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Kluczowym dokumentem wytyczającym kierunki działań promocyjnych dla Warmii i Mazur jest *Strategia Marki Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2021+*. Proponowane w Strategii mechanizmy, cele oraz działania mają za zadanie poprawę stanu świadomości odbiorców, jakości życia mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, a także jego promocję w kraju i za granicą. Powyższe cele realizowane były w 2022 r. między innymi poprzez:

- Realizację czterech spotkań *BIZNES WIR on-line – Wiedza. Inspiracje. Relacje*. Spotkania stanowiły cykl wideokonferencji on-line, a wiodącą formułą były nagrane wywiady z postaciami, które stanowią wizytówkę biznesową regionu Warmii i Mazur, są twórcami własnej

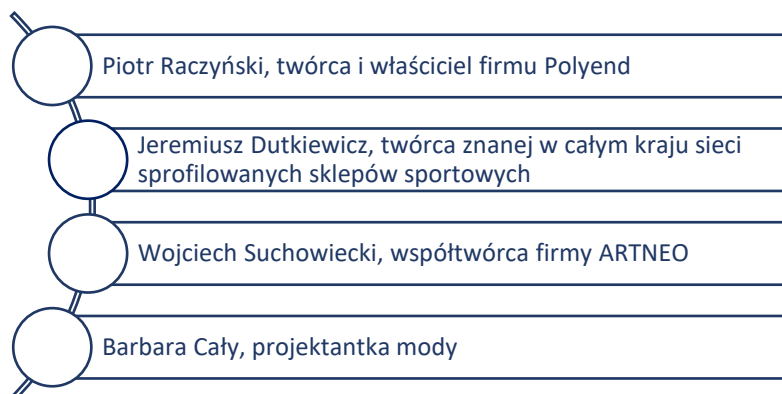
Diagram 75. Kierunki promocji województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Koordynacji Promocji.

Kluczowym dokumentem wytyczającym kierunki działań promocyjnych dla Warmii i Mazur jest *Strategia Marki Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2021+*. Proponowane w Strategii mechanizmy, cele oraz działania mają za zadanie poprawę stanu świadomości odbiorców, jakości życia mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, a także jego promocję w kraju i za granicą. Powyższe cele realizowane były w 2022 r. między innymi poprzez:

Diagram 76. Uczestnicy wywiadów przeprowadzonych w ramach spotkań *BIZNES WIR on-line – Wiedza. Inspiracje. Relacje*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Koordynacji Promocji.

marki, są liderami, są też autorytetami w swoich środowiskach, a przy bliższym poznaniu – wręcz postaciami z lifestylową etykietą. Wywiady zostały przeprowadzone w miejscach, które były znaczące z punktu widzenia stworzenia koncepcji danego biznesu, ukształtowały danego przedsiębiorcę i umożliwiły zbudowanie trwałej i rozpoznawalnej marki. Podczas wywiadów:

- oprócz rozmów o stylu rozwijania biznesu, szukania motywacji i inspiracji, poruszane były wątki związane z regionem, miejscem, miastem, które stało się tożsame dla stworzonego biznesu,
- przedstawiony został krótki felieton filmowy prezentujący postać bohatera odcinka (około 40 sekund),
- emitowane były filmy promujące region Warmii i Mazur jako atrakcyjne miejsce do rozwoju gospodarczego.

Każdy z wywiadów był promowany jako dwustronicowa publikacja w papierowym wydaniu magazynu *MADE IN Warmia & Mazury*. Pod każdym artykułem umieszczony został również kod QR, który automatycznie przekierowuje smartfonem na materiał wideo na YouTube. Wszystkie odcinki BIZNES WIR zrealizowane w 2022 r. odebrało za pośrednictwem portali społecznościowych niemal 157 tysięcy osób.

- Zakup usługi promocyjnej podczas XI edycji *Programu Explory*. Działania promocyjne realizowane były podczas Regionalnego Festiwalu Naukowego Explory w Olsztynie (Województwo uzyskało tytuł *Gospodarza Festiwalu Naukowego Explory w Olsztynie*) oraz finałowego wydarzenia Gdynia Explory Week (Województwo uzyskało tytuł *Partnera Wspierającego Explory*). Województwo promowane było również na stronie internetowej Festiwalu, gdzie zamieszczony został link do strony województwa, film promocyjny oraz nagranie wypowiedzi Marszałka Województwa. Przed rozpoczęciem uroczystej gali finałowej podczas Gdynia Explory Week oraz po rozdaniu nagród wyświetlony został film promocyjny województwa warmińsko-mazurskiego. Działanie to przyczyniło się do wzmocnienia marki regionu i promocji województwa jako miejsca przyjaznego kreatywnej młodzieży, studentom, naukowcom oraz firmom opartym na nowoczesnych technologiach, a także jako atrakcyjnej lokalizacji do organizacji ogólnopolskich wydarzeń naukowych, kulturalnych, szkoleniowych, biznesowych. Realizacja działań przedstawiona została na diagramie nr 77.

Diagram 77. Zakup usług promocyjnych podczas IX edycji Programu Explory oraz Gdynia Explory Week

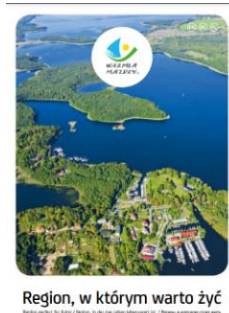
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Koordynacji Promocji.

- Produkcję 21 odcinków audycji o charakterze informacyjno-promocyjnym związanej z działalnością Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego i emisję na antenach regionalnych telewizji, tj. Telewizja Mazury, Telewizja Olsztyn, Truso TV, Telewizja KTK (marzec-grudzień). Celem działania była promocja województwa poprzez informowanie społeczeństwa regionu o realizowanych przez samorząd działaniach.
- Produkcję i emisję multimedialnego programu radiowo-telewizyjnego dotyczącego najistotniejszych spraw województwa warmińsko-mazurskiego w cyklu *Barwy Warmii i Mazur* (marzec-grudzień). Emisja odbyła się w takich mediach i social mediach jak: Telewizja Kopernik, youtube na kanale Telewizji Kopernik, facebook na profilu Telewizji Kopernik, Radio Plus, Radio UWM FM, Meloradio. Celem było promowanie województwa poprzez informowanie społeczeństwa regionu o działaniach realizowanych na jego rzecz przez samorząd.
- Kontynuację akcji społecznej *Wspieram region – Kocham, wspieram – mój % podatku dla organizacji pożytku publicznego z Warmii i Mazur* (styczeń-kwiecień). Na potrzeby akcji zaktualizowano wykaz Organizacji Pożytku Publicznego działających w województwie dostępny na nowej stronie invest.warmia.mazury.pl, na dedykowanej podstronie wspieram.warmia.mazury.pl. Akcja ma zwiększać świadomość mieszkańców oraz wpływać na wzrost środków przekazywanych przez podatników z województwa warmińsko-mazurskiego dla organizacji pożytku publicznego z regionu.

- Druk oraz kolportaż magazynu *Warmia i Mazury. Region, w którym warto żyć* (kwiecień-grudzień). Zawiera on informacje na temat działań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz informacje o tematyce społecznej, kulturalnej i gospodarczej związane z regionem (nakład wyniósł 8 tys. egzemplarzy, tj. o 2 tys. mniej niż w 2021 r.). Efektami przedsięwzięcia była promocja województwa i jego marki poprzez informowanie mieszkańców o wydarzeniach, inicjatywach oraz przedsięwzięciach odbywających się w regionie.

- Dwie kampanie promocyjne w magazynie lifestylowym *MADE IN Warmia & Mazury*:
  - Pierwsza, realizowana w okresie luty-wrzesień, miała na celu zwiększanie świadomości marki regionu i pracowanie na rzecz jej rozpoznawalności, a także utrwalenie wizerunku województwa warmińsko-mazurskiego, jako regionu o wysokiej jakości życia, z gospodarką działającą w harmonii ze środowiskiem naturalnym i społeczeństwem, zdrową żywnością oraz ekologicznym rolnictwem. Kampania miała stanowić element budowy tożsamości regionalnej. W jej ramach zrealizowano publikacje w trzech wydaniach magazynu, każde o nakładzie 4 tys. egzemplarzy. Magazyn był dystrybuowany w regionie i aglomeracjach ościennych.
  - Druga kampania, realizowana w czerwcu, polegała na publikacji 18 artykułów promujących województwo warmińsko-mazurskie w wydaniu specjalnym (stustronicowym) magazynu *MADE IN Warmia & Mazury* pod tytułem *LATO 2022 na Warmii i Mazurach*. Celem było wywołanie zainteresowania Warmią i Mazurami jako kierunkiem urlopowym, co było szczególnie istotne ze względu na trudną sytuację

branży turystycznej oraz branż powiązanych w regionie. Wydanie to, o nakładzie 5 tys. egzemplarzy, dystrybuowane było w regionie oraz m.in. w Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Gdyni, Białymstoku, Sopocie, Toruniu i Wrocławiu.

Zarówno magazyn, jak i jego dodatek specjalny dostępne były również w wersji cyfrowej.

- Kontynuację trwającej od grudnia 2020 kampanii promocyjnej regionu na rynku krajowym w oparciu o przewoźnika lotniczego (styczeń-październik). Kampania była realizowana przez Polskie Linie Lotnicze LOT na lotnisku (Chopina), w magazynie pokładowym, w systemie rozrywki pokładowej na trasach do Polski i z Polski oraz na terenie kraju. Logo Warmia Mazury umieszczone zostało także na kadłubie i stateczniku samolotu pasażerskiego wykonującego przez cały okres trwania kampanii regularne połączenia. Kampania ma spowodować wzrost świadomości podróżujących transportem lotniczym na temat możliwości atrakcyjnego spędzania czasu na Warmii i Mazurach.
-
- Zakup usługi promocyjnej podczas rejsu eco-mobilną jednostką naukowo-badawczą na szlakach polskiej żeglugi śródlądowej. Rejs zorganizowany był dla osób interesujących się ekologią i infrastrukturą wodną (AWF w Katowicach). Rejs odbył się na szlakach polskiej żeglugi śródlądowej na 2 trasach: Iława, Elbląg, Malbork, Gdańsk i Hel (maj-czerwiec) oraz Giżycko, Mikołajki, Pisz i Węgorzewo (lipiec-sierpień). Zakup usługi przyczynił się do utrwalenia, a także upowszechniania wizerunku regionu Warmii i Mazur jako przyjaznego mieszkańcom, turystom, inwestorom, a także jako nie tylko wyjątkowo pięknego miejsca do życia i wypoczynku, ale również ECO-odpowiedzialnego, stawiającego na rozwój w harmonii ze środowiskiem naturalnym.
  - Kampanię promocyjną outdoorową z wykorzystaniem 150 nośników reklamy wielkoformatowej (citylight – 70 sztuk, billboard minimum 12 m² – 80 sztuk) na obszarze 10 województw południowej Polski (czerwiec). Kampania promująca walory turystyczne województwa warmińsko-mazurskiego miała spowodować wzrost świadomości mieszkańców południowej Polski na temat możliwości atrakcyjnego spędzania czasu na Warmii i Mazurach. Liczba realnych kontaktów z odbiorcami reklamy zewnętrznej VAC (unikalne kontakty wzrokowe) wyniosła ponad 19 mln.
  - Promocja Województwa podczas VI Kongresu Przyszłości (listopad), w którym uczestniczyło ok. 500 osób. Przyczyniła się do promocji marki regionu i budowania jego wizerunku jako zaangażowanego w życie społeczne oraz wspierającego działania na rzecz kultury, wzrostu aktywności i integracji społecznej.
  - Przeprowadzenie kampanii promocyjnej regionu w mediach ogólnopolskich Gazety Wyborczej, lokalnym – olsztyńskim wydaniu, a także w serwisie Wyborcza.pl oraz newsletterze Gazety Wyborczej, poprzez zakup usługi promocyjnej w ramach plebiscytu *Supermiasta i Superregiony* (marzec-grudzień). Usługa promocyjna była okazją do budowania wizerunku województwa
-

warmińsko-mazurskiego jako regionu, który posiada duże możliwości rozwojowe oraz do dyskusji z liderami i ekspertami nad jego przyszłością.

- Udział w *Europejskim Kongresie Samorządowym* w Mikołajkach (kwiecień), wydarzeniu organizowanym przez Instytut Studiów Wschodnich (organizatora Forum Ekonomicznego i Forum Regionów). *Europejski Kongres Samorządów* to platforma wymiany poglądów oraz

miejsce spotkań liderów samorządowych, elit regionalnych z przedstawicielami administracji państwowej, organizacji pozarządowych, biznesu i partnerami zagranicznymi. Zróżnicowany program, na który złożyło się trzynaście ścieżek tematycznych, objął ponad 130 wydarzeń: raporty, panele, dyskusje, wykłady oraz uroczystą galę. W wydarzeniu wzięło udział ponad 1 300 osób, wśród których dystrybuowano materiały promocyjne dotyczące województwa. Na stoisku Województwa wyświetlane były materiały promocyjne dotyczące regionu, w tym regionalnego programu operacyjnego.

- Organizację 11. edycji *Festiwalu Promocji Gospodarczej Warmii i Mazur* (październik). Wydarzenie o charakterze konferencyjno-warsztatowym skierowane było do kadr odpowiedzialnych za promocję w JST (tj. do gmin i powiatów z województwa warmińsko-mazurskiego) i uczestniczyło w nim ponad 130 osób: przedstawiciele komórek ds. promocji, rozwoju, inwestycji gospodarczych, przedstawiciele instytucji podległych samorządowi, instytucji regionalnych oraz lokalnych, instytucji otoczenia biznesu, placówek naukowych oraz przedsiębiorcy. Po raz pierwszy na Festiwalu uczestnicy mogli skorzystać z rozmów w formule World Café, umożliwiających indywidualne (przy stoiskach firm) zapoznanie się z ofertą partnerów wydarzenia, konkretnymi rozwiązaniami technicznymi i technologicznymi oraz warunkami współpracy.
- Przeprowadzenie 10. edycji konkursu PRO WARMIA i MAZURY (nabór marzec-maj), którego celem jest wyłonienie najlepszych projektów z zakresu promocji, realizowanych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Główną ideą Konkursu jest podnoszenie standardów działań marketingowych z zakresu promocji, prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje z województwa warmińsko-mazurskiego. Ma on także inspirować, upowszechniać dobre praktyki, promować działania zwiększające atrakcyjność turystyczną i gospodarczą regionu oraz poprawiające jakość życia i integrujące jego mieszkańców. Do konkursu zgłoszonych zostało 19 projektów. Zgodnie z regulaminem w każdej kategorii przyznawana jest jedna nagroda główna i wyróżnienie. W kategorii promocja ogólna nagrodę główną otrzymał projekt *Czysta Giżycka* zgłoszony przez Miasto Giżycko, natomiast wyróżnienie zostało przyznane projektowi *Active Festival Olecko* zgłoszonemu przez Gminę Olecko. W kategorii promocja gospodarcza nagrodę główną otrzymał projekt *Startup Heores (ełk 4.0) – Kampania informacyjna na temat działań podejmowanych przez PNT w Ełku w zakresie stworzenia ełckiego systemu startupowego oraz projektów realizowanych w PNT, mających na celu inkubowanie innowacyjnych pomysłów* zgłoszony przez Park Naukowo-

Technologiczny w Ełku, a wyróżnienie zostało przyznane projektowi *Akademia Biznesu UWM* zgłoszonemu przez Akademię Biznesu UWM w Olsztynie.

- W celu upowszechnienia informacji o nagrodzonych projektach, w okresie październik-listopad przeprowadzono kampanię informacyjno-promocyjną ww. 10. edycji Konkursu PRO WARMIA i MAZURY oraz 11. Festiwalu Promocji Gospodarczej Warmii i Mazur, podczas którego ogłoszone zostały wyniki tego Konkursu.
- Przeprowadzenie trzeciej edycji otwartego konkursu ofert o nazwie *OKO Promocji* na realizację zadań publicznych z zakresu promocji województwa warmińsko-mazurskiego przez organizacje pozarządowe (nabór luty-marzec). Celem Konkursu jest wsparcie oraz zachęcanie organizacji pozarządowych z województwa warmińsko-mazurskiego do podejmowania inicjatyw oraz realizacji przedsięwzięć na rzecz promocji regionu. Z 56 zgłoszonych projektów, 48 przeszło ocenę formalną, do dofinansowania zakwalifikowało się 20, z których ostatecznie zrealizowanych i rozliczonych zostało 18.

Diagram 78. Informacja o konkursie OKO Promocji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Koordynacji Promocji.

- Współorganizację konkursu *Sternik*. Jego głównym organizatorem jest Bank Gospodarstwa Krajowego Region Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, a Województwo Warmińsko-Mazurskie ponownie zostało jednym z partnerów konkursu. Głównym celem przedsięwzięcia jest nagrodzenie firm, szpitali, jednostek administracji (w tym JST) lub NGO z województwa warmińsko-mazurskiego, które obrały kurs na rozwój: kurs na innowacje, nowe inwestycje, ekspansję zagraniczną, zrównoważony rozwój – wykorzystując dostępne możliwości. Ideą konkursu jest budowanie platformy wymiany wiedzy, inspiracji, dobrych praktyk biznesowych i społecznych, z których będą mogli korzystać inni przedsiębiorcy i organizacje. Uczestnicy konkursu, dzieląc się swoimi doświadczeniami, mogli umocnić relacje z klientami, partnerami biznesowymi i kooperantami oraz promować swoją markę, dzięki możliwości posługiwania się znakiem konkursu *Sternik*. Nagrody przyznano w następujących kategoriach: *Sternik Eksportu*, *Sternik Inwestycji*, *Sternik Zielonej Transformacji*, *Sternik Przyjazna Administracja*, *Sternik Odpowiedzialności Społecznej*, *Sternik Ochrony Zdrowia*. W każdej z kategorii Kapituła wybrała Laureata Nagrody Głównej oraz przyznała 3 wyróżnienia. Wybrano również 4 Laureatów Nagrody Specjalnej BGK.
- Współorganizację konferencji *Obierz kurs na Elbląg* (13-14 września) poświęconej rozwojowi miasta i regionu w kontekście funkcjonowania portu morskiego oraz uruchomienia kanału żeglugowego przez Mierzeję Wiślaną. Podczas wydarzenia podpisana została umowa o współpracy elbląskiego samorządu i portu z duńskim portem Vordingborg. Pierwszego dnia konferencji uczestnicy rozmawiali o genezie przekopu Mierzei Wiślanej oraz jego potencjalnym wpływie na środowisko, morskości Elbląga oraz ekonomiczno-logistycznych aspektach funkcjonowania portów morskich, w tym portu w Elblągu. Drugiego dnia poruszano tematy dotyczące rozwoju gospodarczego regionu, potencjału Elbląga w zakresie przyciągania inwestycji, rozwoju ruchu turystycznego w regionie, współpracy regionów obszaru Morza

Bałtyckiego, zwiększenia konkurencyjności oraz dostępności i atrakcyjności regionów z wykorzystaniem dostępnych źródeł finansowania UE, wspólnego rozwoju produktów turystycznych czy zrównoważonego rozwoju miast z wykorzystaniem potencjału portów. W konferencji wzięło udział 130 uczestników.

- Zakup usługi promocyjnej podczas 14. Kongresu Kobiet we Wrocławiu (październik) pod hasłem *Moc jest w NAS! Kobiety na rzecz pokoju, demokracji, równości i klimatu*. Krajowy zasięg wydarzenia zapewnił dotarcie nie tylko do uczestników kongresu, ale także do szerokiego grona sympatyków z uwagi na udział w wydarzeniu ogólnopolskich stacji radiowych, telewizyjnych oraz prasy. Region Warmii i Mazur za pośrednictwem panelistów i panelistek odpowiedzialny był za przygotowanie i prezentację tematu *Matki siłaczki zapomniane przez państwo*.

- Zakup usługi promocyjnej podczas wydarzenia *Olsztyn Green Festival 2022* (sierpień) wraz ze świadczeniami promocyjnymi w prasie regionalnej, ogólnopolskiej i na portalach internetowych ogólnopolskiego wydawcy (Agora, Wydawca Gazety Wyborczej)⁷. Wydarzenie umożliwiło zaprezentowanie walorów inwestycyjnych i turystycznych naszego województwa oraz dało możliwość budowania jego wizerunku jako regionu, który posiada duże możliwości rozwojowe dla potencjalnych inwestorów, a jednocześnie jest atrakcyjny pod względem turystycznym i stwarza wyjątkowe możliwości jako miejsce do życia. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 30 tys. osób.

**Olsztyn
Green
Festival**

- Zakup usługi promocyjnej podczas 61. Edycji Juwenaliów Olsztyńskich *Kortowiada 2022*, która odbyła się w Olsztynie (czerwiec). Przyczynił się do promocji naszego regionu i budowania wizerunku województwa jako zaangażowanego w życie społeczne oraz wspierającego działania na rzecz kultury, wzrostu aktywności społecznej oraz integracji społecznej. Liczba osób biorących udział w wydarzeniu to około ok. 50 tys. osób.

- Współorganizację wydarzenia pn. *Festiwal Weselnych Przebojów – Mrągowo 2022* (sierpień). Przyczyniło się ono do promocji Warmii i Mazur i budowania wizerunku województwa jako zaangażowanego w życie społeczne oraz wspierającego działania na rzecz kultury, wzrostu aktywności oraz integracji społecznej. Koncerty transmitowane były na żywo przez Telewizję Polsat, przy oglądalności ponad 5,2 mln widzów.

- Zakup usługi promocji podczas Ogólnopolskiego Konkursu Młodych Zespołów FEST MUZA, który odbył się w olsztyńskim Amfiteatrze (lipiec). Celem była promocja Warmii i Mazur zarówno wśród mieszkańców województwa, jaki i osób spoza regionu. W Konkursie wzięło udział ok. 620 osób, a relacjonowały go media, takie jak: Radio Olsztyn, Radio UWM, Radio Eska Olsztyn, Radio Plus, Gazeta Olsztyńska, Olsztyn.eu.
- Współorganizacja wystawy fotograficznej autorstwa Andrzeja Ziółkowskiego (sierpień-listopad) poświęconej duchowości człowieka w siedmiu religiach świata pod nazwą *Wieczysta mądrość*.

⁷ Zasięg dotarcia przekazu w ramach kampanii wydarzenia: w regionie 577 442 odbiorców, w kraju 12 463 763 odbiorców.

Człowiek wobec sacrum. Włączenie się Województwa w organizację wydarzenia, w odbiorze jego uczestników, przyczyniło się do promocji naszego regionu i budowania jego wizerunku jako miejsca otwartego, bezpiecznej przystani, sprzyjającego budowaniu wspólnoty ponad podziałami oraz integracji społecznej.

- Zakup usługi promocyjnej podczas *Fashion Week Dubai* na Expo w Dubaju (marzec). Nasz region reprezentowała m.in. lokalna artystka Barbara Cały, laureatka projektu *Produkt Warmia Mazury*. Specjalnie na to wydarzenie stworzyła kolekcję *WARMIA I MAZURY*, gdzie każda kreacja dedykowana była innemu miastu naszego województwa. Projektantka od lat odnosi sukcesy na międzynarodowym forum.
- W 2022 r. dokonano aktualizacji *Księgi Identyfikacji Wizualnej Województwa Warmińsko-Mazurskiego*, podstawowego dokumentu określającego zasady stosowania symboli Województwa, a także jego kolorów i relacji w odniesieniu do druków i projektów promujących region, a także druków wewnętrznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz jednostek organizacyjnych Województwa. Księga zapewnia zachowanie spójności wizualnej tworzonych materiałów i dokumentów, a dzięki temu lepszą rozpoznawalność i klarowny wizerunek Województwa. Aktualizacja podyktowana była m.in. koniecznością zmian uwzględniających osoby ze szczególnymi potrzebami, np. zwiększenie kontrastów kolorów na stronach Urzędu.

Województwo warmińsko-mazurskie promowane było również przez zakup usługi promocyjnej podczas następujących wydarzeń sportowych:

- Beach Volley Tour 2022 w Starych Jabłonkach (lipiec). Mecze finałowe były transmitowane na kanałach Telewizji Polsat Sport;
- FEN 41: TAURON Fight Night Mrągowo (sierpień). Transmisja Gali z Mrągowo odbywała się na żywo w Telewizji Polsat;
- Jesienne Święto Biegów w Węgorzewie (listopad), w którym wzięło udział ok. 400 osób.

Promocja na ww. wydarzeniach przyczyniła się do budowania wizerunku województwa jako zaangażowanego w życie społeczne oraz wspierającego aktywny tryb życia, w tym sport, a także jako regionu, w którym odbywa się wiele wydarzeń atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów.

Diagram 79. Realizacja projektu *Wsparcie dla sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów*

**463 usługi
pro-biz**

**965 usług
pro-export**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Koordynacji Promocji.

Szczególnym rodzajem promocji jest prowadzenie działań z zakresu polityki inwestycyjnej oraz promocji gospodarczej, podejmowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego na rzecz ekonomicznego rozwoju regionu. W obszar ten wpisuje się działalność Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE) w zakresie obsługi inwestora pro-biz, która obejmuje obsługę krajowych i zagranicznych inwestorów zainteresowanych prowadzeniem

działalności gospodarczej na Warmii i Mazurach, a także usługi pro-eksport, obejmującej pomoc w nawiązywaniu kontaktów z firmami zagranicznymi. W 2022 r. COIE obsłużyło 18 zapytań inwestycyjnych i 10 zapytań exportowych (wobec odpowiednio 16 i 7 zapytań w 2021 r.).

Warmińsko-Mazurskie Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów prowadzi Regionalną bazę ofert inwestycyjnych, która dostępna jest pod adresem www.invest.warmia.mazury.pl/teren. Baza zawiera oferty terenów inwestycyjnych (greenfield) oraz hal przemysłowych (brownfield) – łącznie 166 ofert inwestycyjnych z całego regionu i jest na bieżąco aktualizowana. Baza ofert jest wykorzystywana przez pracowników COIE do obsługi wpływających zapytań inwestycyjnych, umożliwia jednostkom samorządu terytorialnego z regionu promocję ich terenów, a przedsiębiorcom zapoznanie się z ofertą inwestycyjną województwa warmińsko-mazurskiego.

W 2022 r. w ramach promocji gospodarczej przeprowadzono drugą edycję projektu *Nagrody Gospodarcze – Żagle Warmii i Mazur* (marzec-październik). Ma on na celu wyróżnienie i uhonorowanie podmiotów gospodarczych prowadzących swoją działalność na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, istotnie przyczyniających się do rozwoju gospodarki regionalnej oraz przestrzegających zasad odpowiedzialnego biznesu, a tym samym promujących pozytywny wizerunek regionu oraz mających kluczowy wpływ na rozwój gospodarki województwa. Zwieńczeniem drugiej edycji projektu była uroczysta Gala, która odbyła się w październiku w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie, na której przedstawieni zostali wyróżnieni Laureaci. W 2022 r. przyznano 14 certyfikatów: 7 w kategorii *Żagle Warmii i Mazur* oraz 7 w kategorii *Produkt z Warmii i Mazur*.

W województwie warmińsko-mazurskim w latach 2020-2023 realizowany jest projekt *Promocja gospodarcza Warmii i Mazur 2020+*. Jego celem jest wzrost konkurencyjności i atrakcyjności gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego poprzez realizowany sieciowy projekt promocji gospodarczej województwa w wymiarze krajowym i międzynarodowym, jak i wzrost napływu bezpośrednich inwestycji zewnętrznych (w tym zagranicznych) do regionu. W ramach projektu w 2022 r. zrealizowano następujące zadania:

- Aktualizacja serwisu współpracy gospodarczej invest.warmia.mazury.pl
Opracowano nową szatę graficzną serwisu invest.warmia.mazury.pl oraz wprowadzono nowe funkcjonalności. Została stworzona baza terenów inwestycyjnych w regionie oraz interaktywny przewodnik inwestora, krok po kroku wyjaśniający proces inwestycyjny. W serwisie na bieżąco zamieszczane są kompleksowe informacje dla inwestora na temat sytuacji gospodarczej w regionie, możliwości inwestycyjnych na Warmii i Mazurach, internacjonalizacji, a także możliwości pozyskania dofinansowania czy promocji swojej firmy. Serwis jest źródłem informacji dla potencjalnych inwestorów zainteresowanych ulokowaniem kapitału w województwie warmińsko-mazurskim, jak i dla przedsiębiorstw już funkcjonujących w regionie.
- Konferencja meblarska
5 lipca zorganizowano konferencję meblarską on-line, której celem było wsparcie firm meblowych wiedzą, która pomoże im się rozwijać w czasie nowych wyzwań rynkowych. Region Warmii i Mazur został przedstawiony jako atrakcyjne miejsce do prowadzenia biznesu w branży meblarskiej oraz jako miejsce posiadające najwyższy wskaźnik koncentracji producentów mebli, budujących potencjał krajowej gospodarki. Podczas wydarzenia zostały także omówione tematy dotyczące działalności eksportowej, takie jak stawki celne, przepisy w handlu międzynarodowym oraz rola

targów w rozwoju przedsiębiorstwa. Przedsiębiorcy zapoznali się również ze specyfiką obrotu handlowego z krajami spoza UE – Wielką Brytanią i Norwegią.

- Otwarcie na Skandynawię

13 października w Elblągu odbyła się 9. edycja konferencji *Otwarcie na Skandynawię* (w formule hybrydowej). Konferencja adresowana była do przedsiębiorców z Warmii i Mazur, a także ze Szwecji, Finlandii i Danii, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego oraz instytucji otoczenia biznesu wspierających współpracę gospodarczą pomiędzy Polską a Skandynawią. Główne cele wydarzenia to:

przedstawienie potencjału inwestycyjnego Warmii i Mazur, prezentacja oferty eksportowej województwa warmińsko-mazurskiego oraz przybliżenie uczestnikom możliwości współpracy z krajami skandynawskimi. Program wydarzenia obejmował panele dyskusyjne oraz warsztaty dla 2 grup językowych, w trakcie których uczestnicy uzyskali praktyczne wskazówki dotyczące prowadzenia biznesu w Polsce i Skandynawii z uwzględnieniem różnic kulturowych. Łącznie w konferencji uczestniczyło 106 osób, w tym 8 przedstawicieli przedsiębiorstw i instytucji otoczenia biznesu ze Skandynawii. Honorowy patronat nad wydarzeniem objęły Ambasada Królestwa Danii, Ambasada Finlandii i Ambasada Szwecji.

- Kampania OOH (Out Of Home – reklama zewnętrzna)

Celem kampanii było zbudowanie wizerunku regionu, jako miejsca atrakcyjnego do prowadzenia biznesu. Komunikat przekazywany był za pomocą kreatywnych billboardów 3D na największych nośnikach w 5 miastach w Polsce, tj. w Warszawie, Łodzi, Gdyni, Szczecinie oraz Poznaniu. Zarówno kreacja, jak i samo wykonanie billboardów, zostały dostrzeżone przez dziennikarzy, co przełożyło się na 74 bezpłatne publikacje w mediach regionalnych, krajowych oraz międzynarodowych, a tym samym zwiększono zasięgi informacji o regionie, jako miejscu atrakcyjnym gospodarczo o kolejne 1,5 mln odbiorców. Pierwsza edycja kampanii trwała od 1 maja do 31 lipca i dotarła do ponad 14 mln odbiorców. Druga została przeprowadzona w 2023 r.

- Kampania w mediach

Celem kampanii w mediach (luty 2022 – kwiecień 2023) jest poprawa wizerunku województwa jako miejsca atrakcyjnego do inwestycji oraz przyciągnięcie nowych inwestorów na Warmię i Mazury, poprzez prezentowanie potencjału gospodarczego regionu, w tym także infrastruktury drogowej, kolejowej czy lotniczej. Skierowana jest ona do 1 mln odbiorców w kraju i za granicą (Szwecja, Finlandia, Dania, Niemcy, Hiszpania, Francja), poprzez 5 kanałów komunikacji: prasa, radio, telewizja, internet, social media, w tym: produkcja 2 spotów video, 60 emisji spotów w TV (Polska), 80 emisji spotów w radiu (Polska), 30 artykułów w prasie gospodarczej i lifestylowej (Polska), 12 artykułów w prasie gospodarczej i lifestylowej (zagranica), promocja w internecie w kraju i za granicą (linki sponsorowane, reklamy Display, promocja spotów na YouTube), promocja w social media.

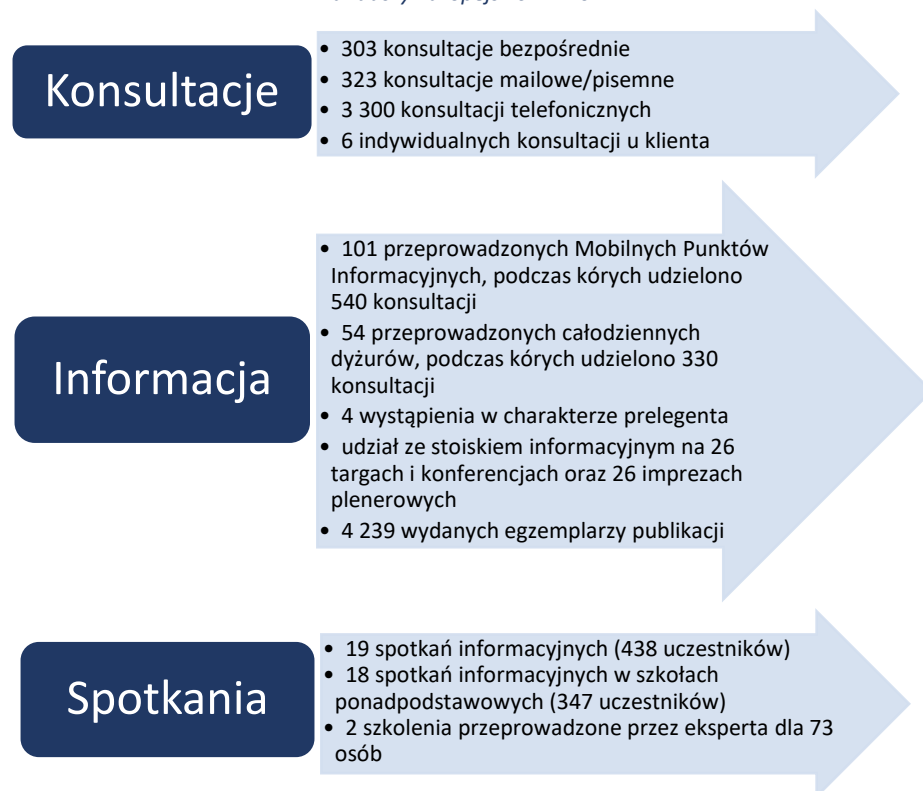

- Broszury / ulotki promocyjne
Broszury miały na celu upowszechnienie wiedzy o inteligentnych specjalizacjach i atutach inwestycyjnych Warmii i Mazur – 16 stron stanowi pigułkę wiedzy o potencjale gospodarczym regionu. Powstały trzy wersje językowe: polski, angielski, niemiecki w łącznym nakładzie 2,5 tys. egzemplarzy. Grupą docelową byli zarówno potencjalni inwestorzy, jak i uczestnicy spotkań międzynarodowych.
- Folder promocyjny *Region, w którym warto żyć*
W 2022 r. zrealizowana została aktualizacja oraz dodruk folderu promocyjnego *Region w którym warto żyć*. Publikacja została gruntownie zaktualizowana, a także wzbogacona o tłumaczenie treści w języku ukraińskim. Nakład w 2022 r. wyniósł 4 tys. egzemplarzy. Efektem przedsięwzięcia była wielokierunkowa promocja województwa i jego marki poprzez informowanie mieszkańców o wydarzeniach, inicjatywach oraz przedsięwzięciach odbywających się w regionie.

Innym zadaniem, wpisującym się w szeroko rozumiane działania promocyjne i wpływającym na rozwój Warmii i Mazur, jest upowszechnianie wśród mieszkańców regionu, a szczególnie przedsiębiorców, informacji o możliwościach aplikowania o środki z funduszy europejskich, w tym także środki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WiM 2014-2020. Działanie to jest możliwe dzięki funkcjonowaniu Sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich.

W ramach realizacji zadań Województwa Warmińsko-Mazurskiego określonych w umowie dotyczącej realizacji projektu Pomocy Technicznej w 2022 roku zrealizowano szereg działań na rzecz beneficjentów i potencjalnych beneficjentów funduszy europejskich. Działania informacyjne realizowane w 2022 roku przedstawione zostały na diagramie nr 80.

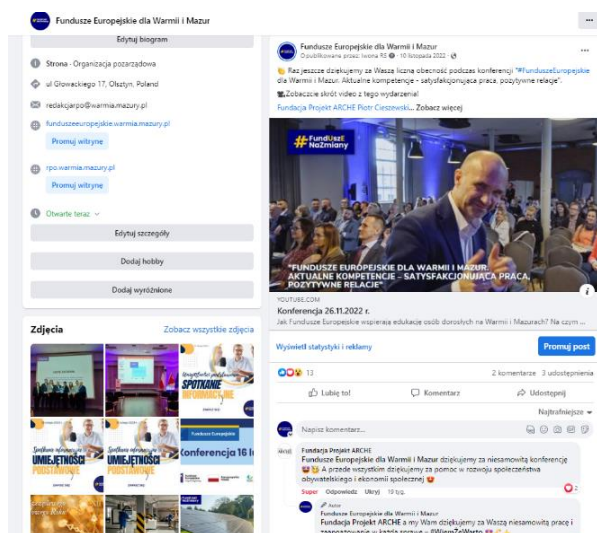
Diagram 80. Działania informacyjne Sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Koordynacji Promocji.

Podstawowym źródłem wiedzy o Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014-2020 WiM był dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego serwis rpo.warmia.mazury.pl, administrowany przez Zespół Promocji RPO. Serwis ten w 2022 r. odnotował 1 114 178 odwiedzin (od początku funkcjonowania zanotowano ponad 14 mln odwiedzin). Na stronach internetowych serwisu umieszczane były m.in. informacje o konkursach ogłaszanych w ramach RPO WiM, dobrych praktykach, konferencjach, spotkaniach informacyjnych i szkoleniach dla beneficjentów.

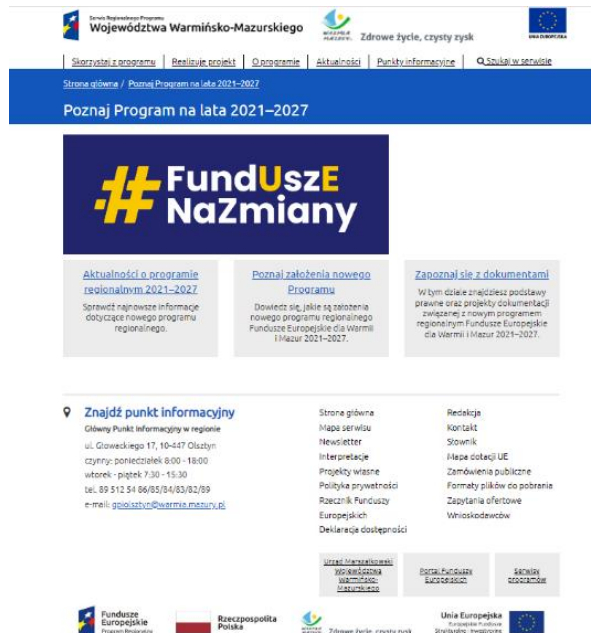
Uzupelniającym kanałem informacji o regionalnych Funduszach Europejskich był fanpage na Facebooku pn. *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur* (drugi w Polsce

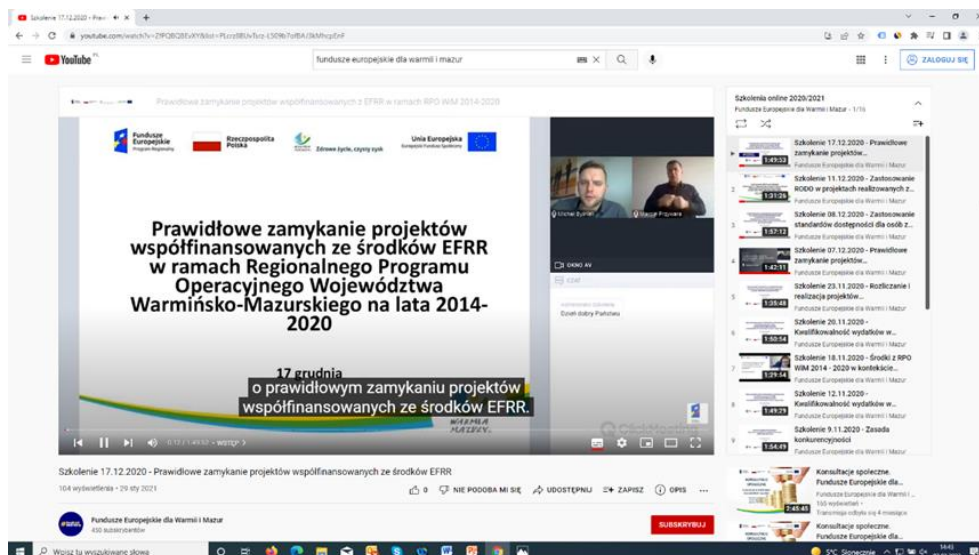
którzy wyrazili zgodę na powiadomienia, otrzymywali dostosowaną do swoich potrzeb informację o nowych wydarzeniach związanych z *Funduszami Europejskimi dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027*, a w przyszłości będą informowani o konkursach, szkoleniach, bądź spotkaniach informacyjnych.

Dostarczaniu kompleksowej wiedzy beneficjentom realizującym projekty w ramach RPO WiM 2014-2020 służyły organizowane w 2022 r. szkolenia on-line z następujących tematów:

1. Nowa ustawa Prawo Zamówień Publicznych przy realizacji projektów współfinansowanych z RPO WiM 2014-2020 (11 kwietnia) – 56 uczestników.
2. Stosowanie zasady konkurencyjności przy realizacji projektów współfinansowanych z RPO WiM 2014-2020 (20 kwietnia) – 67 uczestników.
3. Prawidłowe zamykanie projektów współfinansowanych z EFRR w ramach RPO WiM 2014-2020 – końcowe rozliczenie projektów, reguła proporcjonalności, kontrola, monitorowanie trwałości projektu (26 kwietnia) – 53 uczestników.

pod względem liczby polubień profil o tematyce funduszowej prowadzony przez Instytucję Zarządzającą) oraz konto *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur* w serwisie YouTube. W 2022 r. został utworzony i był równolegle prowadzony nowy serwis internetowy funduszeuropejskie.warmia.mazury.pl poświęcony programowi regionalnemu *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027*, na którym wdrożono usługę powiadomień (marketing automation). Powiadomienia pozwalają skutecznie i szybko docierać z informacjami do osób zainteresowanych programem *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027*. Użytkownicy strony,

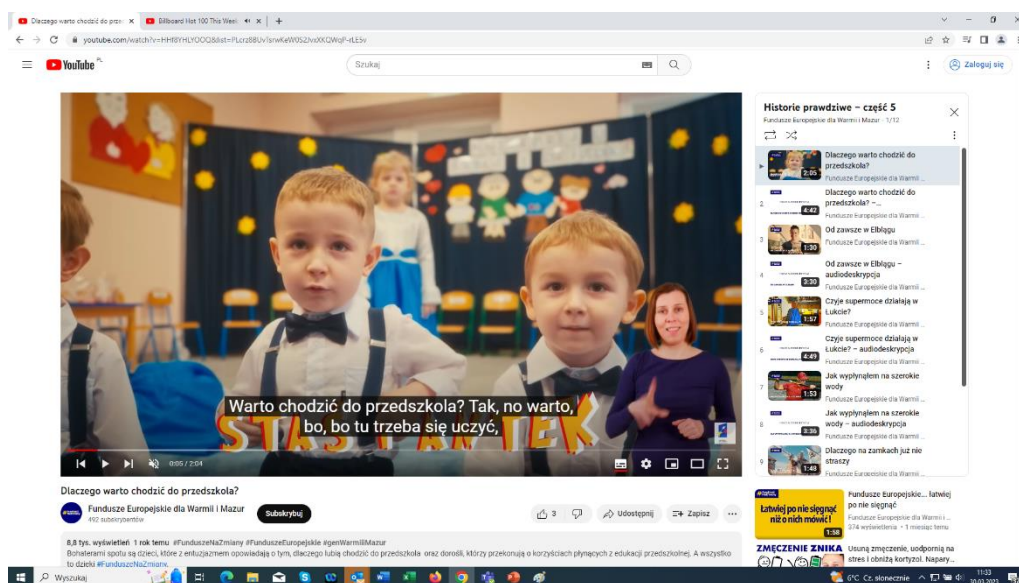
4. Ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przy realizacji projektów współfinansowanych z RPO WiM 2014-2020 (27 kwietnia) – 42 uczestników.
5. Zamówienia publiczne przy realizacji projektów współfinansowanych z EFS w ramach RPO WiM 2014-2020 (13 maja) – 42 uczestników.
6. Prawidłowe zamykanie projektów współfinansowanych z EFS w ramach RPO WiM 2014-2020 – końcowe rozliczenie projektów, reguła proporcjonalności, kontrola, monitorowanie trwałości projektu (19 maja) – 59 uczestników.
7. Realizowanie projektów z RPO WiM 2014-2020 w dobie pandemii COVID-19 (26 maja) – 38 uczestników.
8. Zamówienia publiczne przy realizacji projektów współfinansowanych z EFRR w ramach RPO WiM 2014-2020 (9 czerwca) – 28 uczestników.
9. Pomoc publiczna i pomoc de minimis w ramach RPO WiM 2014-2020 (13 czerwca) – 44 uczestników.
10. Zastosowanie RODO w projektach realizowanych z RPO WiM 2014-2020 (23 czerwca) – 45 uczestników.
11. Kwalifikowalność wydatków w projektach współfinansowanych z EFS w ramach RPO WiM 2014-2020 (6 czerwca) – 45 uczestników.
12. Przeciwdziałanie nadużyciom finansowym – konflikt interesów, etyka w projektach z RPO WiM 2014-2020 (15 czerwca) – 23 uczestników.

Szkolenia zostały zarejestrowane i umieszczone na kanale *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur* w serwisie YouTube, a łącznie wzięły w nich udział 542 osoby.

W celu ukazania mieszkańcom regionu, jak dzięki FE zmieniły się Warmia i Mazury przeprowadzono dwumiesięczną (październik-listopad) kampanię outdoor, która objęła całe województwo. Wykorzystano w niej rysunki inwestycji najbardziej rozpoznawalnych przez mieszkańców poszczególnych części regionu, stąd pomysł na pokazanie wielu miejsc w jednej wizualizacji. Grafika pokazywała także rozmach i różnorodność projektów. Elementy kampanii pojawiały się na następujących nośnikach zewnętrznych: paczkomatach (60 sztuk), billboardach (110 sztuk), telebimach w Olsztynie, Elblągu, Ełku (10 sztuk), reklama na ekranach powitalnych w bankomatach

(100 sztuk) oraz na tyłach autobusów miejskich fullback⁸ (30 sztuk). Stałym elementem kampanii była informacja o nowej stronie internetowej: funduszeuropejskie.warmia.mazury.pl.

Utrwalanie w formie video tzw. dobrych praktyk pokazujących korzyści, jakie Fundusze Europejskie przynoszą mieszkańcom regionu to kolejne zadanie stojące przed Samorządem

Województwa. W 2022 r. wyprodukowano 5 minireportaży prezentujących interesujące projekty finansowane z Funduszy Europejskich oraz spot poświęcony Programowi Regionalnemu. Emisja powyższych materiałów odbyła się w telewizji regionalnej (TVP3 Olsztyn), u 4 nadawców lokalnych (TV Olsztyn, TV Mazury, Truso TV, KTK Kętrzyn) w najatrakcyjniejszym dla widzów czasie (prime time) w terminach: od 1 stycznia do 27 marca, od 7 do 20 października i od 31 października do 13 listopada oraz na kanale You Tube *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur* (492 subskrybentów), które to dodatkowo zostały objęte także płatnymi działaniami reklamowymi w Internecie (Facebook ADS i Google ADS).

W 2022 r. powstało 400 zdjęć dokumentujących wykorzystanie Funduszy Europejskich w województwie warmińsko-mazurskim oraz 6 minireportaży: *Dlaczego warto chodzić do przedszkola?*; *Od zawsze w Elblągu*; *Czyje supermoce działają w Łukcie?*; *Jak wypłynęłam na szerokie wody?*; *Na pomoc przedsiębiorcom, na ratunek kierowcom*; *Dlaczego na zamkach już nie straszy?*.

Kontynuowano publikację wkładek prasowych pt. *Fundusze na zmiany* w piątkowych wydaniach Gazety Olsztyńskiej i Dziennika Elbląskiego, których średni łączny nakład wyniósł 13,6 tys. egzemplarzy, a średni współczynnik dotarcia każdego wydania wyniósł 7,3 tys. egzemplarzy. W 4-stronicowej wkładce znalazły się informacje o interesujących projektach zrealizowanych z RPO WiM 2014-2020. W 2022 r. wyemitowano 4 wkładki. W 2022 r. każdy artykuł z wkładki został zamieszczony na stronie www.gazetaolsztyńska.pl oraz na facebookowym kanale Gazety.

⁸ Reklama typu fullback polega na oklejeniu całej tylnej części autobusu.

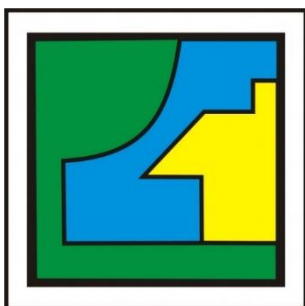
INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

7. Infrastruktura i środowisko

7.1. Planowanie przestrzenne

Organy samorządu województwa sporządzają plan zagospodarowania przestrzennego województwa oraz audyt krajobrazowy, a także prowadzą analizy i studia oraz opracowują koncepcje i programy odnoszące się do obszarów i problemów zagospodarowania przestrzennego.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

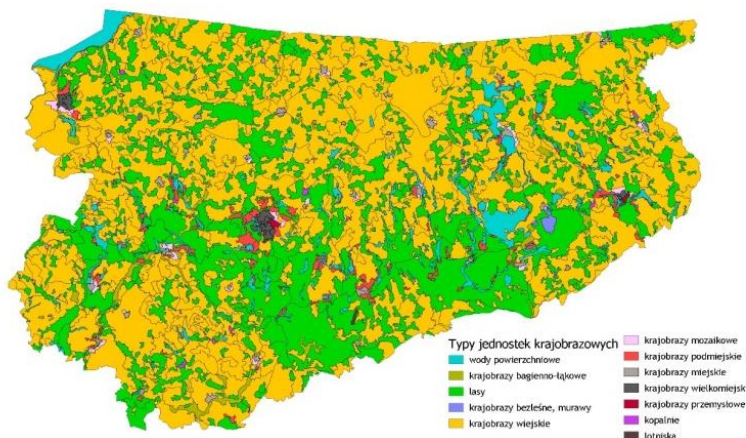

Audyt krajobrazowy województwa warmińsko-mazurskiego sporządzany jest dla obszaru województwa przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, na podstawie art. 38 a i 38 b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 503) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz. U. 2019 poz. 394).

Wynikiem audytu krajobrazowego będzie delimitacja krajobrazów, ich charakterystyka, ocena, wyznaczenie krajobrazów priorytetowych oraz rekomendacje i wnioski w zakresie planowania przestrzennego, ochrony środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego i krajobrazu. Termin uchwalenia *Audytu krajobrazowego województwa warmińsko-mazurskiego* został wyznaczony przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego na 30 czerwca 2024 r. W 2022 r. prace nad *Audytem* były kontynuowane. Na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego zostało wyznaczonych 1670 jednostek krajobrazowych (Rys. 2). Jednostki te zostały szczegółowo przeanalizowane, scharakteryzowane i formułowane są dla nich rekomendacje oraz wnioski w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazów, ich wartości przyrodniczych, kulturowych, zabytkowych oraz widokowo-estetycznych. Uzupełnieniem ww. prac są wyjazdy terenowe w celu

Rys. 2. Typy jednostek krajobrazowych

Źródło: opracowanie własne Warmińsko-Mazurskiego Biura Planowania Przestrzennego w Olsztynie, 2023.

przeprowadzenia inwentaryzacji krajobrazowej, opracowania dokumentacji fotograficznej i kartograficznej.

W 2022 r. przeprowadzono następujące działania:

- *Okresowa ocena Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego wraz z oceną realizacji inwestycji celu publicznego*

Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503), plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlega okresowej ocenie przez zarząd województwa co najmniej raz w czasie kadencji sejmiku.

W ramach zadania zostały sporządzone dwa dokumenty:

1) Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego.

Raport przedstawia wyniki przeglądu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym regionu odnosząc się do kluczowych zagadnień problemowych, w tym w szczególności:

- sieci osadniczej i jej uwarunkowań,
- powiązań komunikacyjnych i infrastrukturalnych,
- przyrodniczych obszarów prawnie chronionych, ochrony środowiska, krajobrazu,
- uzdrowisk, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- obszarów szczególnie zagrożonych powodzią,
- terenów zamkniętych i ich stref ochronnych, obszarów występowania i udokumentowania złóż kopalin.

Przeglądu zmian w odniesieniu do ww. zagadnień problemowych dokonano poprzez ocenę uwarunkowań zewnętrznych oraz ocenę stanu i zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w oparciu o diagnozę i ocenę zjawisk w ujęciu jakościowym i ilościowym. Przeprowadzone analizy pozwoliły na sformułowanie wniosków i podsumowania odnoszących się do oceny aktualności *Planu województwa* oraz zakresu ewentualnych zmian i ich znaczenia dla aktualności dokumentu.

2) Ocena realizacji inwestycji celu publicznego określonych w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego*.

Przedmiotem oceny były inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym określone w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, o których mowa w art. 39 ust. 5 ww. ustawy.

Zgodnie z procedurą formalno-prawną określoną w ww. ustawie projekty dokumentów zostały przedstawione do zaopiniowania

**RAPORT O STANIE
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
2016-2020**

Olsztyn, 2022 rok

Instytut Urbanistyki ul. Wolności 206 10-102 Olsztyn tel. 011 231 21 00, 011 231 21 12 fax 011 231 21 04 e-mail: biuro@bip.warmiwoj.gov.pl	P.O. Box 100 ul. Wolności 206 10-102 Olsztyn tel. 011 231 21 00 fax 011 231 21 04 e-mail: sekretariat@bip.warmiwoj.gov.pl	www.warmiwoj.gov.pl
---	--	---------------------

**Ocena realizacji inwestycji celu publicznego
o znaczeniu ponadlokalnym
określonych w Planie zagospodarowania
przestrzennego województwa
warmińsko-mazurskiego**

Olsztyn
2022 r.

Instytut Urbanistyki ul. Wolności 206 10-102 Olsztyn tel. 011 231 21 00, 011 231 21 12 fax 011 231 21 04 e-mail: biuro@bip.warmiwoj.gov.pl	P.O. Box 100 ul. Wolności 206 10-102 Olsztyn tel. 011 231 21 00 fax 011 231 21 04 e-mail: sekretariat@bip.warmiwoj.gov.pl	www.warmiwoj.gov.pl
---	--	---------------------

Komisji Architektoniczno-Urbanistycznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego, która pozytywnie zaopiniowała przedstawiony materiał. Zarząd Województwa przyjął dokumenty, a następnie skierował na Komisję Strategii Rozwoju. W dniu 30 sierpnia 2022 r. Sejmik Województwa przyjął *Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego* oraz *Ocenę realizacji inwestycji celu publicznego* określonych w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego*.

- *Plan transportowy województwa warmińsko-mazurskiego do 2030 roku (z perspektywą do 2050)*

Regionalny plan transportowy jest elementem wymaganym do spełnienia warunkowości ex ante dla 3 Celu Polityki *Lepiej połączona Europa* w ramach Funduszy Unijnych na lata 2021-2027. Spełnia dwa równoległe zadania istotne zarówno z punktu widzenia regionu, jak również mniejszych jednostek samorządowych, kraju oraz Unii Europejskiej:

- stworzenie długookresowej, zintegrowanej wizji rozwoju systemu transportowego w województwie obejmującej wszystkie gałęzie transportu oraz infrastrukturę i organizację przewozów na różnych poziomach,
- spełnienie warunków określonych w dokumentach europejskich i związanych z możliwie najbardziej efektywnym wykorzystaniem środków UE w perspektywie finansowej 2021-2027.

Plan transportowy województwa warmińsko-mazurskiego stanowi zintegrowaną propozycję zawierającą diagnozę sytuacji transportowej, ocenę wyzwań i scenariuszy w zakresie rozwoju sektora, analizę SWOT oraz jasno zdefiniowane cele uwzględniające różne warianty planistyczne. Zgodnie z przyjętymi założeniami wykonanie *Planu* zostało zlecone wykonawcy zewnętrznemu w trybie postępowania udzielenia zamówienia publicznego.

- *Ocena zgodności projektu programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur z zasadą „Do no significant harm” (DNSH), czyli „nie czyni poważnych szkód”*

Programy finansowane z funduszy unijnych w ramach polityki spójności, w tym programy regionalne na lata 2021-2027, muszą zostać poddane ocenie pod kątem spełnienia zasady „do no significant harm” (DNSH). Inwestycje realizowane z funduszy europejskich nie mogą być szkodliwe dla środowiska i klimatu. Wynika to z realizowanego przez Unię Europejską Europejskiego Zielonego Ładu, którego celem jest przekształcenie Unii w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto. Program regionalny na lata 2021-2027 *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur* został poddany analizie pod kątem spełnienia zasady DNSH. Analizę przeprowadzono dla wszystkich typów działań możliwych do wsparcia w ramach celów szczegółowych ujętych w 12 priorytetach.

Zgodnie z przyjętym przez Zarząd Województwa Rzeczym Programem prac Warmińsko-Mazurskiego Biura Planowania Przestrzennego na 2022 r., sporządzane są, obok *Audytu krajobrazowego województwa warmińsko-mazurskiego* oraz zadań realizacyjnych i numeracji dróg powiatowych i gminnych, także opracowania. Opracowania te mają charakter studialno-analityczny, odnoszą się do bieżącej problematyki regionu z zakresu gospodarki przestrzennej i powiązanych z nią

zagadnień związanych z infrastrukturą techniczną, gospodarką, ochroną środowiska. W 2022 r. w Biurze zostały wykonane opracowania takie jak:

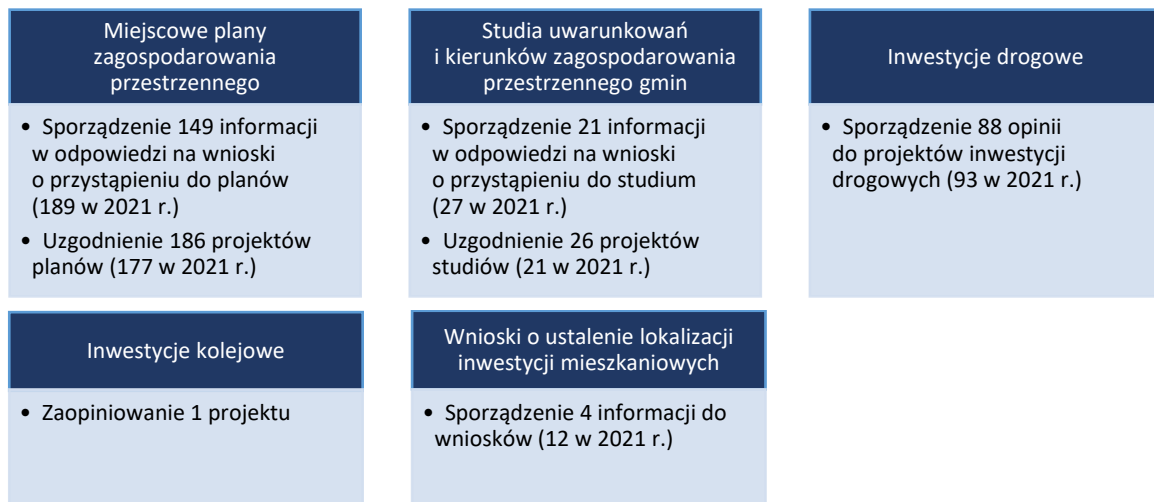
- *Monitoring gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego* – opracowanie cykliczne realizowane w oparciu o ankietyzację gmin, dające obraz zmian w zakresie inwestycji i planów dotyczących gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich województwa.
- *Infrastruktura komunikacyjna w województwie warmińsko-mazurskim. Raport 2016-2021/2022* – opracowanie cykliczne, przedstawiające informację w zakresie infrastruktury komunikacyjnej województwa tworzącej regionalny system transportowy. Przeprowadzone analizy w obszarze m.in. aktualnych przepisów prawa, dokumentów, polityk, stanu funkcjonowania infrastruktury, zrealizowanych i planowanych inwestycji, pozwalają zidentyfikować kluczowe potrzeby transportowe regionu oraz monitorować zmiany.

W 2022 r. Zarząd Województwa podjął 41 uchwał w sprawie nadawania numerów drogom gminnym lub powiatowym, na podstawie art. 10 ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tj. Dz.U. 2020 poz. 470, z późn. zm.) wobec 51 uchwał w 2021 r.

Wyrazem realizacji polityki przestrzennej w województwie warmińsko-mazurskim, określonej w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa* jest m.in. prowadzenie przez Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie w imieniu zarządu województwa spraw polegających na sporządzaniu informacji, uzgadnianiu i opiniowaniu projektów dokumentów planistycznych i decyzji lokalizacyjnych zgodnie z odpowiednimi przepisami.

Informacje o ilości sporządzonych w 2022 r. przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego informacji, uzgodnień lub opinii przedstawione zostały na diagramie nr 81.

Diagram 81. Uzgodnienia, opinie, informacje sporządzone przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko-Mazurskiego Biura Planowania Przestrzennego w Olsztynie.

7.2. Infrastruktura

Infrastruktura jest jednym z fundamentów rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego. Jej rozwój integruje zagadnienia społeczne i społeczno-gospodarcze z zagadnieniami środowiskowymi. Konieczność dalszego rozwoju szeroko rozumianej infrastruktury wynika z oceny aktualnego stanu spójności przestrzennej Warmii i Mazur z otoczeniem oraz spójności wewnętrznej. Nowoczesnej infrastruktury wymagają mieszkańcy chcący aktywnie uczestniczyć w globalnej wymianie wiedzy, chcący mieć otwarte możliwości przemieszczania się zarówno wewnątrz regionu, jak i w relacjach zewnętrznych.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Transport publiczny

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1944 z późn. zm.), organizatorem publicznego transportu zbiorowego, w zależności od zasięgu przewozów, jest gmina, związek międzygminny, powiat (miasto na prawach powiatu), związek powiatów, województwo lub minister właściwy do spraw transportu.

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego został uchwalony przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego (uchwała nr XXX/582/2013 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 września 2013 r.).

Aktualizacja *Planu* została uchwalona w dniu 26 sierpnia 2015 r. uchwałą nr IX/2015/15 Sejmiku

Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Wojewódzkie kolejowe przewozy pasażerskie w ramach publicznego transportu zbiorowego przedstawione zostały w tabeli 1.

Tabela 1. Wojewódzkie kolejowe przewozy pasażerskie w ramach publicznego transportu zbiorowego

L.p.	Plan Transportowy wg Aktualizacji. Planowane linie komunikacyjne w sieci połączeń kolejowych o charakterze użyteczności publicznej	Ilość poc.	Realizacja przewozów w 2022 r. zgodnie z Umową IG-I.1/2021-2026 z dnia 23 listopada 2020 r. w ramach środków finansowych przewidzianych w Wieloletniej Prognozie Finansowej	
			Ilość poc.	Ilość poc.
1.	Linia Nr 9 odcinek Iława – Działdowo, Iława – Malbork	18	Linia Nr 9 odcinek Działdowo – Iława – Działdowo, Iława – Malbork – Iława	20
2.	Linia Nr 38 odcinek Ełk – Białystok	2	Linia Nr 38 odcinek Ełk – Grajewo – Ełk	8
3.	Linia Nr 204/9 odcinek Elbląg – Malbork – Tczew – Gdańsk – Gdynia	2	Linia Nr 204 odcinek Elbląg – Malbork – Elbląg	2

L.p.	Plan Transportowy wg Aktualizacji. Planowane linie komunikacyjne w sieci połączeń kolejowych o charakterze użyteczności publicznej	Ilość poc.	Realizacja przewozów w 2022 r. zgodnie z Umową IG-I.1/2021-2026 z dnia 23 listopada 2020 r. w ramach środków finansowych przewidzianych w Wieloletniej Prognozie Finansowej	Ilość poc.
4.	Linia Nr 216 odcinek Olsztyn – Działdowo	10	Linia Nr 216 odcinek Olsztyn – Działdowo – Olsztyn	10
5.	Linia Nr 219 odcinek Olsztyn – Szczytno – Pisz – Ełk	16	Linia Nr 219 odcinek Olsztyn – Szczytno – Pisz – Ełk – Olsztyn	12
6.	Linia Nr 220/221 odcinek Olsztyn – Gutkowo – Braniewo	6	Linia Nr 221 odcinek Olsztyn – Braniewo – Olsztyn	0
7.	Linia Nr 220/204 odcinek Olsztyn – Bogaczewo – Elbląg	14	Linia Nr 220 odcinek Olsztyn – Elbląg – Olsztyn	14
8.	Linia Nr 353 odcinek Olsztyn – Iława – Toruń – Bydgoszcz	24	Linia Nr 353 odcinek Olsztyn – Iława – Jabłonowo Pom. – Olsztyn	25
9.	Linia Nr 353/38 odcinek Olsztyn – Korsze – Ełk	16	Linia Nr 353/38 odcinek Olsztyn – Korsze – Ełk – Olsztyn	8
10.	Linia Nr 353/9 odcinek Olsztyn – Iława – Gdańsk – Gdynia	2	Linia Nr 353/9 odcinek Olsztyn – Iława – Gdynia – Olsztyn	2
11.	Linia Nr 219/35 odcinek Olsztyn – Szczytno – Szymany Lotnisko – Wielbark	Wg umowy	Linia Nr 219/35 odcinek Olsztyn – Szczytno – Szymany Lotnisko – Wielbark	4
	Suma	110		105

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

23 listopada 2020 r. Województwo Warmińsko-Mazurskie, jako Organizator publicznego transportu zbiorowego w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym zawarł z Operatorem POLREGIO S.A. Umowę IG-I.1/2021-2026 o wykonywanie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich w ramach świadczenia usług publicznych na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego i województw sąsiednich w latach 2021-2026. Umowa zabezpiecza realizację przewozów kolejowych na terenie województwa przy rocznej pracy eksploatacyjnej nie mniejszej niż 3 000 000,00 i nie większej niż 3 000 500,00 pockm. Całkowita, planowana wartość umowy wynosi 424,1 mln zł.

W 2022 r. uruchomiono 9 wojewódzkich linii komunikacyjnych, na których wykonywane są przewozy autobusowe o charakterze użyteczności publicznej z wykorzystaniem środków Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych. Przewozy autobusowe odbywają się na następujących trasach:

- Braniewo – Orneta,
- Iława – Nowe Miasto Lubawskie
- Giżycko – Węgorzewo,
- Ełk – Gołdap Sanatorium,
- Nowe Miasto Lubawskie – Elbląg,

- Braniewo – Bartoszyce,
- Szymany Port Lotniczy – Mikołajki,
- Biskupiec – Kętrzyn,
- Ełk – Giżycko.

Celem tego działania jest przywracanie komunikacji autobusowej na liniach o niskiej rentowności oraz sukcesywne wypełnianie tzw. „komunikacyjnych białych plam”, czyli miejsc, do których dziś transport publiczny nie dociera lub w których istniejąca oferta przewozowa jest na tyle uboga, że nie zaspokaja potrzeb społecznych w oczekiwanym stopniu.

Infrastruktura drogowa

Podstawowym dokumentem strategicznym ZDW jest *Strategia rozwoju Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie na lata 2015-2022*, która wpisuje się w *Plan rozwoju sieci drogowej dróg wojewódzkich województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2012-2020 z perspektywą do roku 2030*. W 2022 r. zakończono realizację strategii na lata 2015-2022. Wyznaczono trzy główne cele strategiczne oraz programy i działania określające sposoby osiągnięcia tych celów.

- *Przywrócenie pełnej przejezdności sieci dróg wojewódzkich*

Realizowano działania mające w celu wyeliminowanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężarowych i wielkogabarytowych przez podnoszenie nośności dróg i obiektów inżynierskich oraz likwidację ograniczeń skrajni (szczególnie na mostach). W 2022 r. w tym obszarze ZDW realizował 2 zadania, uzyskując dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg:

1. *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 604 na odc. Robaczewo – Drogowy Odcinek Lotniskowy – Wielbark*. W 2022 r. zakończono roboty budowlane. Obecnie trwa rozliczenie inwestycji.
2. *Rozbudowa drogi wojewódzkiej 513 Lidzbark Warmiński – Wozławki*. W 2022 r. rozpoczęto realizację robót budowlanych. Zakończenie wszystkich robót budowlanych planowane jest na 30.09.2024 r.

Ponadto w 2022 r. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie realizował jedno zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład w ramach Programu Inwestycji Strategicznych:

1. *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 527 na odcinku granica województwa – Kwietniewo*. W 2022 r. rozpoczęto realizację robót budowlanych. Zakończenie robót planowane jest na czerwiec 2024 r.

oraz jedno zadanie dofinansowane z rezerwy subwencji ogólnej budżetu państwa:

1. *Rozbiórka starego i budowa nowego mostu nad rzeką Liwną w ciągu drogi wojewódzkiej nr 590 w km 0+269 koło msc. Barciany*. Zakończenie prac przewidywane jest w IV kwartale 2023 r.

Dodatkowo w 2022 r. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie realizował następujące projekty z RPO WiM 2014-2020:

- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 527 na odcinku Łukta – Olsztyn* – w 2022 r. rozpoczęto roboty budowlane,
- *Mazurska Pętla Rowerowa/Etap II* – wykonywane były roboty budowlane w pasach dróg wojewódzkich nr 592, 642, 643, 650,
- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 512 na odcinku Pieniężno – Bartoszyce* – roboty zakończono w czerwcu 2022 r.

Na dzień 31.12.2022 r. na ukończeniu było postępowania przetargowe na wykonawstwo robót zadania:

- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 527 na odcinku Morąg – Łukta z podziałem na etapy: etap I odcinek Morąg – Bramka, etap III odcinek Florczaki – Łukta oraz etap II odcinek Bramka – Florczaki*; dokonano wyboru wykonawców i przesłano dokumenty postępowania przetargowego do kontroli uprzedniej Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Trwało również przygotowanie dokumentacyjne dla zdań:

- *Rozbudowa DW 651 Gołdap – granica woj.*: w grudniu 2021 r. uzyskano decyzję ZRID,
- *Rozbudowa DW 592 Kętrzyn – Giżycko*: dokumentacja w trakcie realizacji, uzyskano decyzję środowiskową.

- **Poprawa bezpieczeństwa**

- *Kompleksowa budowa sieci tras rowerowych i urzędzeń UTO w województwie warmińsko-mazurskim*

W wyniku wzrostu natężenia ruchu na drogach publicznych, zmian klimatu, potrzeby ograniczania emisji CO₂

i kształtowania stylu życia mniej uciążliwego dla środowiska i ludzi, Zarząd Dróg Wojewódzkich od 2021 r. realizuje projekt *Kompleksowa budowa sieci tras rowerowych i urzędzeń UTO w województwie warmińsko-mazurskim*. Jest on zorientowany na poprawę bezpieczeństwa na drogach publicznych i na zmiany w Unii Europejskiej w kierunku bardziej zrównoważonego rozwoju i koegzystencji ze środowiskiem naturalnym.

Celem jest rozwój spójnej sieci tras komunikacji rowerowej (dojazdy do pracy, szkoły, miejsc użyteczności publicznej, węzłów przesiadkowych), zwiększenie wykorzystania przez mieszkańców województwa zeroemisyjnych środków transportu dla wypełnienia obowiązków dnia codziennego, jak i możliwości wykorzystania czasu przeznaczanego na czynny wypoczynek i rekreację. Budowa tras rowerowych wpłynie bezpośrednio na poprawę bezpieczeństwa dzięki możliwości wyprowadzenia rowerzystów z poboczy drogi na przeznaczone dla nich bezpieczne i komfortowe drogi rowerowe. Planuje się budowę 1 650 km dróg rowerowych za kwotę ok. 4 mld zł.

W 2022 r. rozpoczęto realizację inwestycji, polegającej na budowie 1,837 km ścieżki rowerowej przy drodze wojewódzkiej nr 503 (zakończenie inwestycji planowane jest w 2023 r.). Ponadto, trwają szeroko zakrojone prace planistyczne wraz z przygotowaniem dokumentacji na budowę kolejnych inwestycji.

- *Program budowy i utrzymania parkingów*

Program ten powstał z myślą o zapewnieniu bezpieczeństwa podróżnym. Parkingi stworzone przy drogach wojewódzkich pozwalają na swobodne korzystanie z uroków natury podczas odpoczynku w czasie podróży, co w bardzo dużym stopniu zwiększa poziom bezpieczeństwa

Diagram 82. Budowa sieci tras rowerowych

1 650 km

4 mld zł

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

na drogach wojewódzkich. W ramach Programu powstało 31 takich miejsc na terenie całego województwa. W 2022 r. działania w tym zakresie polegały na utrzymaniu dobrego stanu technicznego, ładu i estetyki na istniejących parkingach.

– *Program budowy chodników przy drogach wojewódzkich*

W 2022 r. Zarząd Dróg Wojewódzkich kontynuował realizację *Programu budowy chodników przy drogach wojewódzkich*, który zakłada budowę chodników przede wszystkim w małych miejscowościach, gdzie występuje pilna potrzeba zwiększenia bezpieczeństwa przez oddzielenie ruchu pieszego od samochodowego. W programie przyjęto 50-procentowy udział finansowy jednostek samorządu terytorialnego, na których terenie jest realizowane zadanie. W 2022 r. wykonano 13 takich zadań (obejmujących: 4,2 km chodników, 9 zatok autobusowych, 0,4 km dróg), a ostatnie z nich zostanie ukończone w 2023 r. Ich łączna wartość to ponad 10 mln zł, z czego 7,85 mln zł to środki własne, a 2,26 mln zł – dotacje jednostek samorządu terytorialnego. Program spotkał się z dużym zainteresowaniem oraz poparciem ze strony gmin i powiatów. Dla porównania w 2021 r. zrealizowano 7 takich inwestycji, których koszt wyniósł 6,6 mln zł.

Diagram 83. Program budowy chodników przy drogach wojewódzkich

13 inwestycji

10 mln zł

Źródło: opracowanie własne
Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

– *Program budowy stanowisk do ważenia pojazdów*

W 2022 r. rozpoczęto prace przy realizacji dużych projektów inwestycyjnych, w ramach których powstaną kolejne stanowiska do ważenia pojazdów, których oddanie planowane jest w następnych latach.

– *Program Zielona Droga*

To powrót Zarządu Dróg Wojewódzkich do tradycji drogowców odpowiedzialnych za kształtowanie zieleni przydrożnej i opieki nad nią. Dzięki programowi zieleni jest odtwarzana, pielęgnowana, ratowane są historyczne aleje przydrożne. Także w ramach bieżącego utrzymania dróg oraz realizacji inwestycji drogowych Zarząd Dróg Wojewódzkich dokonuje

Diagram 84. Program Zielona Droga

**Nasadzenia
i pielęgnacja
10 098 drzew (wobec
6 118 w 2021 r.)**

Źródło: opracowanie własne
Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

wielu nasadzeń drzew, które nie są formalnie objęte programem *Zielona Droga*. Nowych nasadzeń zawsze dokonuje się w bezpiecznej odległości od drogi. W 2022 r. dzięki *Zielonej Drodze* Zarząd Dróg Wojewódzkich wykonał nasadzeń 300 drzew. Poza programem *Zielona*

Droga, w ramach bieżącego utrzymania dróg oraz inwestycji drogowych Zarządu Dróg Wojewódzkich, w 2022 r. posadzono kolejne 9 798 drzew.

– *Program odnowy nawierzchni*

W ramach tego programu Zarząd Dróg Wojewódzkich zrealizował w 2022 r. odnowę nawierzchni na kolejnych najbardziej zniszczonych odcinkach dróg wojewódzkich o łącznej długości 63,8 km za kwotę 53,7 mln zł (wobec 17,9 km za kwotę 11,0 mln zł w 2021 r.). Kontynuacja programu w przyszłych latach jest w dalszym ciągu niezbędna, ale zależy będzie od możliwości finansowych Województwa i Zarządu Dróg Wojewódzkich.

Diagram 85. Program odnowy nawierzchni dróg

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

• *Nowoczesne zarządzanie posiadanymi zasobami*

– *Standaryzacja bieżącego utrzymania dróg*

W latach 2018-2019 Zarząd Dróg Wojewódzkich wprowadził system jednorodnej informacji dotyczącej oznakowania dróg i organizacji ruchu, który usprawnia zarządzanie ruchem i wspomaga wiele działań z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego. W 2020 r. przeprowadzono generalny pomiar ruchu na drogach wojewódzkich. W 2022 r. w obszarze zimowego i letniego utrzymania dróg wojewódzkich, zbierano i analizowano dane empiryczne. Zestawienie tych danych z wynikami generalnego pomiaru ruchu z 2020 r. pozwoli na opracowanie zmian w celu udoskonalenia standardów utrzymania dróg, które planuje się wprowadzić w latach 2023-2024.

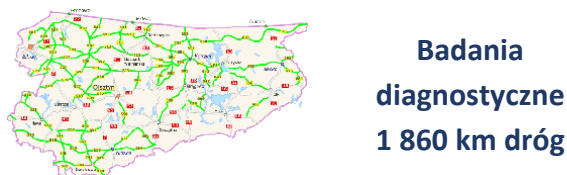
– *Program nowoczesnej ewidencji*

W ramach programu nowoczesnej ewidencji Zarząd Dróg Wojewódzkich korzysta z systemu obejmującego fotorejestrację i ewidencję całej sieci dróg wojewódzkich naszego regionu, który w bardzo skuteczny sposób usprawnia pracę w wielu aspektach działalności ZDW. Rok 2022 to sukcesywne aktualizacje danych poprzez wprowadzanie zmian na odcinkach, których zagospodarowanie uległo zmianie wskutek budowy, przebudowy lub remontu.

– *Program nowoczesnej diagnostyki*

W 2022 r. w ramach programu nowoczesnej diagnostyki opracowano aktualizację metody średnio i długoterminowego prognozowania stanu nawierzchni dróg wojewódzkich. Dzięki temu wiemy ile środków należy przeznaczyć na ewentualne remonty, aby stan nawierzchni sieci drogowej nie ulegał pogorszeniu. Natomiast w latach 2020-2021 przeprowadzono proces kompleksowych

Diagram 86. Program nowoczesnej diagnostyki

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

pomiarów parametrów nawierzchni jezdni dla całej administrowanej sieci drogowej – łącznie pomierzono 1 860 km.

– *Laboratorium drogowe*

Laboratorium drogowe będące w gestii Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie funkcjonuje od 2016 r. W 2019 r. dokonano jego znaczącej rozbudowy i doposażono w nowoczesny sprzęt. W 2022 r. prowadzono intensywne badania laboratoryjne i polowe dotyczące jakości wykorzystywanych materiałów i wykonywanych robót przy realizacji inwestycji na drogach wojewódzkich. Ponadto, prowadzono badania odpłatne, na zlecenie podmiotów zewnętrznych.

– *Zmiany w strukturze organizacyjnej*

W 2022 r. kontynuowano rozpoczęte w 2019 r. wprowadzanie zmian w strukturze organizacyjnej Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie oraz w Rejonach Dróg na terenie całego województwa. Zmiany miały na celu usprawnienie warunków pracy i zwiększenie jej efektywności. Ponadto, wszyscy pracownicy ZDW delegowani są na liczne kursy, szkolenia i warsztaty w celu podnoszenia kwalifikacje i poszerzania wiedzy.

– *Poprawa warunków pracy*

ZDW prowadzi sukcesywne działania w celu poprawy warunków pracy, stawiając na ekonomiczne oraz ekologiczne rozwiązania. W 2022 r. kontynuowano gruntowną modernizację budynku administracyjno-biurowego ZDW w Olsztynie oraz modernizację i termomodernizację budynków biurowych Rejonów i Obwodów Dróg w Olecku, Nidzicy, Gołdapi. Podjęto również budowę baz Obwodów Dróg Olecku i Morągu.

W 2022 r. opracowano i przyjęto nową *Strategię rozwoju Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie na lata 2023-2030*, wpisującą się w *Plan rozwoju sieci drogowej dróg wojewódzkich województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2012-2020 z perspektywą do roku 2030*.

Infrastruktura lotnicza

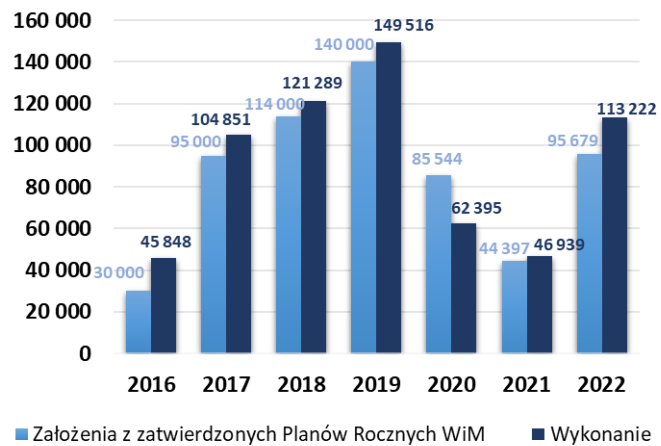
Port Lotniczy Olsztyn-Mazury w Szymanach, zarządzany przez Spółkę Warmia i Mazury Sp. z o.o., w 2022 r. kontynuował swoje działania mające na celu rozwój siatki połączeń, maksymalne wykorzystanie infrastruktury lotniskowej i okołolotniskowej oraz posiadanej potencjału kadrowego.

Spółka Warmia i Mazury Sp. z o.o. zarządzająca Portem Lotniczym Olsztyn-Mazury w Szymanach w 2022 r. realizowała projekty i zadania mające na celu:

- odbudowę ruchu pasażerskiego do poziomu z ostatniego, pełnego roku przed pandemią Covid-19,
- rozwój sektora usług Cargo,
- wprowadzenie innych usług okołolotniskowych, zmierzających do dywersyfikacji źródła przychodów,
- realizację inwestycji zwiększających bezpieczeństwo operacji lotniczych.

W 2022 r., pomimo ograniczeń związanych z dostępnością lotów oraz dynamicznie zmieniającymi się restrykcjami państwowymi w zakresie podróży lotniczych, pasażerowie Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury mogli skorzystać z całorocznych lotów do Londynu Luton, Londynu Stansted, Dortmundu i Krakowa (LOT) oraz z połączeń sezonowych do Krakowa (Ryanair), Wrocławia i Rzeszowa.

Diagram 87. Ruch lotniczy w latach 2016-2022

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji

Statystyka połączeń lotniczych w 2022 r. przedstawiona została na diagramie nr 88.

Diagram 88. Statystyki połączeń lotniczych Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury

Wizzair: 341 operacje 450 890 pasażerów obłożenie 72,0%:	Luton: 164 operacje / 21 861 pasażerów / obłożenie 69,6%;	Ryanair: 420 operacje 42 309 pasażerów obłożenie 64,2%:	Stansted: 192 operacje / 27 817 pasażerów / obłożenie 76,6%;
	Dortmund: 177 operacji / 24 029 pasażerów / obłożenie 74,5%;		Wrocław: 124 operacje / 14 492 pasażerów / obłożenie 61,8%;
			Kraków: 104 operacje, 11 037 pasażerów / obłożenie 54,2%;
LOT: 334 operacje 12 069 pasażerów obłożenie 49,0%:	Kraków: 288 operacje / 10 286 pasażerów / obłożenie 47,5%;	GA: 1 570 operacje 1 917 pasażerów	Loty komercyjne: 1 570 operacje / 1 917 pasażerów
	Rzeszów: 46 operacji / 1 783 pasażerów / obłożenie 50,6%		

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

W sumie w 2022 r. odprawiono 113 222 pasażerów (wobec 46 939 pasażerów w 2021 r.) a od początku działalności portu – 644 060 pasażerów. Jak pokazuje diagram 88. wpływ pandemii na funkcjonowanie portu lotniczego był jednak znaczący. W latach 2016-2019 systematycznie rosła średnioroczna liczba odprawionych pasażerów, zaś 2021 r. to zaledwie 31,4% wartości z 2019 r. i 75,2% wartości z 2020 r. Natomiast w 2022 r. liczba odprawionych pasażerów wzrosła o 141,2% w stosunku do 2021 r. i o 81,5% w stosunku do 2020 r.

W 2022 r. w Porcie Olsztyn-Mazury przeprowadzono również:

- 178 operacji obsługujących wojska NATO,
- rotacje ROMANIAN AIR FORCE w ilości 8 operacji (w miesiącu kwietniu i październiku), w ramach których odprawiono 300 żołnierzy i 60 ton ładunku,
- ćwiczenia ASTRAL KNIGHT w dniach 17-21 maja 2022 r.

Rozwój sektora usług Cargo to kluczowy kierunek rozwoju Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury, wpisujący się w realizację Strategii Rozwoju Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury na lata 2019-2024 wraz z perspektywą do 2040 r. Jest to oferta dla przedsiębiorców z Warmii i Mazur w zakresie eksportu towarów z wykorzystaniem transportu lotniczego. Utworzony przez Spółkę *Klaster Spożywczy* (ang. Food Cluster) funkcjonuje jako platforma zrzeszająca lokalnych producentów branży spożywczej, korzystających z kanału dystrybucji swoich produktów dostępnego w Szymanach.

W listopadzie 2022 r. Spółka rozpoczęła oficjalną współpracę z agentem holdingowym Wellcome Airport Services, co umożliwiło wprowadzenie Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury do sieci tranzytowej *Wellcome CARGO*.

Spółka zrealizowała w 2022 r.:

- 32 operacje Cargo (1 operację air cargo oraz 31 operacji RFS – Road Feeder Service, tj. transport kołowy do lotniska-hubu),
- odprawę ponad 70 ton ładunku cargo.

W 2022 r., zarządzająca Portem Lotniczym Olsztyn-Mazury Spółka podejmowała również kluczowe inwestycje okołolotniskowe dopełniające ruch pasażerski:

- wynajem powierzchni hangarowej: Bartolini Air (szkoła lotnicza), LS Technics (serwis techniczny samolotów),
- długoterminowy postój samolotów (usługa parkingowa): Tropos
- obsługę szkół lotniczych/linii lotniczych w zakresie lotów treningowych: Bartolini Air, Enter Air, PLL LOT,
- usługi parkingowe,
- usługi wynajmu powierzchni terminalowych.

Ponadto, Spółka realizowała działania marketingowe i reklamowe skupione na promocji Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury. Dotyczyły one:

- realizacji Umowy Marketingowej z LOT S.A. Wizz Air Hungary Ltd oraz Ryanair w zakresie promocji Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury na rynku krajowym i zagranicznym w oparciu o narzędzia reklamowe przewoźników lotniczych,
- realizacji internetowej kampanii reklamowej *Samolotem na Warmię i Mazury* oraz *Lotnisko blisko Ciebie. Lataj z Mazur* w sieci Google Ads (bannery reklamowe) oraz w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram), skierowanej do odbiorców w województwach warmińsko-mazurskim oraz podlaskim, a także w małopolskim, śląskim, dolnośląskim i podkarpackim,

- prowadzenia rozmów z przewoźnikami lotniczymi oraz touroperatorami w zakresie uruchomienia nowych kierunków w 2023 r.,
- udziału w wydarzeniach sportowych, muzycznych i kulturowych, a także targach i konferencjach branżowych w ramach działań związanych z promocją lotniska.

Spółka Warmia i Mazury w 2022 r. realizowała projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020:

- Dostosowanie Infrastruktury lotniska Olsztyn-Mazury do II kategorii ILS (2021-2023). Bezpośrednim zadaniem podniesienia kategorii ILS (system precyzyjnego podejścia do lądowania) lotniska z kategorii I do II jest zwiększenie bezpieczeństwa operacji lotniczych poprzez obniżenie minimów do ich wykonywania (start / lądowanie). Kategoria II pozwoli na podejmowanie decyzji dotyczącej lądowania / startu przy wysokości względnej nie mniejszej niż 100 fit oraz widzialności wzdłuż drogi startowej nie mniejszej niż 350 m.
- Zakup pojazdu ratowniczo-gaśniczego wraz z wyposażeniem medycznym (2022-2023). Zakup specjalistycznego lotniskowego pojazdu strażackiego wraz z wyposażeniem medycznym, zapewni odpowiedni poziom ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia w środki medyczne niezbędne do zwalczania skutków wypadków lotniczych. Realizacja projektu pozwoli na spełnienie 8 kategorii przeciwpożarowej i obsługę samolotów o całkowitej długości od 49 do 61 metrów i maksymalnej szerokości kadłuba 7 m.

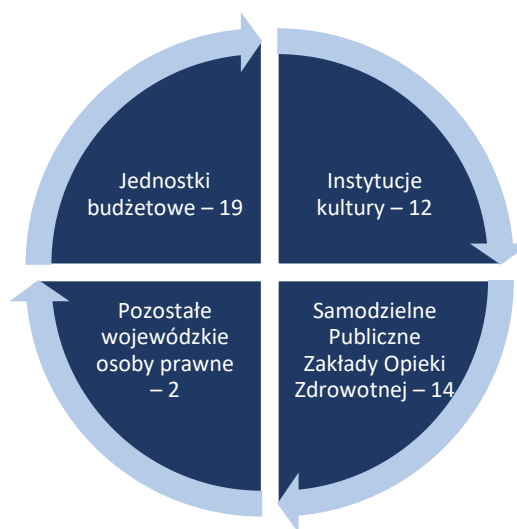
Na nieruchomościach, które posiada Województwo Warmińsko-Mazurskie planowane jest stworzenie zaplecza turystycznego oraz usługowo-przemysłowego wspierającego Port. Zarówno uzbrojenie terenów inwestycyjnych jak ich dalszy rozwój wymaga ścisłej współpracy pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim a Gminą Szczytno.

Wszystkie te działania stanowią dopełnienie ruchu pasażerskiego na lotnisku i mają na celu dywersyfikację przychodów portu, co docelowo ma doprowadzić do przekroczenia progu rentowności.

Mienie województwa

Stosownie do ustawy o samorządzie województwa (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 z późn. zm.) mieniem województwa jest własność i inne prawa majątkowe nabyte przez województwo lub inne wojewódzkie osoby prawne, czyli samorządowe jednostki organizacyjne, którym ustawy wprost nadają taki status oraz te osoby prawne, które mogą być tworzone na podstawie odrębnych ustaw wyłącznie przez Województwo. Nabycie mienia województwa następuje na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym i innych ustawach, a także w drodze przekazania mienia Skarbu Państwa oraz mienia Skarbu Państwa będącego we władaniu państwowych osób prawnych. Przekazanie województwu

Diagram 89. Liczba wojewódzkich jednostek organizacyjnych

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

mienia Skarbu Państwa oraz mienia Skarbu Państwa będącego we władaniu państwowych osób prawnych, służącego realizacji zadań województwa następowało na podstawie decyzji administracyjnej wojewody. Liczba wojewódzkich jednostek organizacyjnych przedstawiona została na diagramie nr 89.

Ogółem powierzchnia nieruchomości gruntowych będących w zasobie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na koniec 31.12.2022 r. wynosi 5 077,9543 ha (tj. o 0,42% więcej niż w 2021 r.). Nieruchomości Województwa Warmińsko-Mazurskiego obejmują:

Diagram 90. Powierzchnia nieruchomości Województwa

5 077,9543 ha
powierzchni w zasobie
Województwa

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji.

- nieruchomości stanowiące drogi wojewódzkie: 4 432,7744 ha,
- pozostałe nieruchomości: 645,1799 ha, w tym w szczególności:
  - *Zdrowie* (nieruchomości samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej) – 71,6304 ha,
  - *Inne Jednostki* (Wojewódzki Urząd Pracy, Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego) – 0,1476 ha,
  - *Edukacja* (Szkoły Policealne w Olsztynie, Elblągu i Ełku, Zespół Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim, W-M Biblioteka Pedagogiczna w Olsztynie, W-M Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie) – 5,8793 ha,
  - *Parki Krajobrazowe* (nieruchomości w zarządzie: Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej w Elblągu, Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej w Żytkiejmach, Mazurskiego Parku Krajobrazowego w Krutyni i Welskiego Parku Krajobrazowego w Jeleniu) – 0,8175 ha,
  - *Drogi* (nieruchomości w zarządzie Zarządu Dróg Wojewódzkich) – 6,9066 ha,
  - *Zarząd* (nieruchomości niezagospodarowane przez jednostki organizacyjne samorządu województwa, będące w bezpośrednim zarządzaniu przez Departament Infrastruktury i Geodezji) – 546,7659 ha (w tym grunty dzierżawione i będące w trwałym zarządzie Warmia i Mazury Sp. z o. o. – 544,9026 ha),
  - *Zarząd po ZMiUW* (nieruchomości przejęte do bezpośredniego zarządzania przez Departament Infrastruktury i Geodezji po zlikwidowanych zarządach melioracji w Olsztynie i Elblągu) – 3,0107 ha.

Nieruchomości te zostały przekazane w trwały zarząd (Edukacja, Drogi, Parki Krajobrazowe, inne jednostki), ustanowiono na nich ograniczone prawo rzeczowe i przekazano je w nieodpłatne użytkowanie SP ZOZ (Zdrowie,) bądź są w bezpośrednim zarządzaniu przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (Zarząd, Zarząd po ZMiUW).

Ponadto, w skład mienia Województwa Warmińsko-Mazurskiego wchodzi nieruchomości będące w użytkowaniu wieczystym, o łącznej powierzchni 136,5395 ha (stan na dzień 31.12.2022 r.).

Województwo jest udziałowcem i akcjonariuszem w pięciu spółkach kapitałowych działających na podstawie ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych. Zestawienie spółek zaprezentowano w tabeli nr 2.

Tabela 2. Spółki kapitałowe, w których Województwo Warmińsko-Mazurskie jest udziałowcem i akcjonariuszem (stan na 31.12.2019 r.)

Lp.	Nazwa jednostki	Wartość udziałów/akcji	w %
1.	Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Olsztynie, Pl. Bema 3	5 749 000 zł Wartość akcji 1 000 zł	100%
2	Porty Lotnicze <i>Mazury</i> sp. z o.o. Szczytno ul. Wielbarska 5	175 200 zł Wartość udziału 300 zł	5,49%
3	Spółka Warmia i Mazury Sp. z o.o. w Szymanach	186 427 000 zł Wartość udziału 1 000 zł	100%
4	Warmińsko-Mazurski Fundusz <i>Poręczenia Kredytowe</i> Sp. z o.o. w Działdowie	500 000 zł Wartość udziału 10 000 zł	7,27%
5	Spółka POLREGIO sp. z o.o. ul. Kolejowa 1 w Warszawie	16 330 400 zł Wartość udziału 200 zł	2,65%
RAZEM		209 006 400 zł bez Spółki – Porty Lotnicze <i>Mazury</i> sp. z o.o. – spółka nieaktywna	

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Wydatki poniesione w 2022 r. przez Województwo Warmińsko-Mazurskie w związku z gospodarowaniem mieniem wyniosły 1 603,1 tys. zł (wobec 893,4 tys. zł w 2021 r.).

Województwo Warmińsko-Mazurskie w 2022 r. uzyskało łączny dochód z tytułu wykonywania praw własności i innych praw majątkowych w wysokości: 3,0 mln zł (2,6 mln zł w 2021 r.). Na dochód ten składają się m.in.:

- wpływy z tytułu opłat za nieruchomości oddane w trwałą zarząd,
- wpływy z tytułu opłat za użytkowanie i służebności,
- dochody z najmu i dzierżawy,
- dochody z tytułu odpłatnego użytkowania wieczystego nieruchomości,
- dochody z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności.

Szczegółowe informacje dotyczące gospodarowania mieniem Województwa Warmińsko-Mazurskiego zawarte są w *Informacji o stanie mienia Województwa Warmińsko-Mazurskiego za rok 2022*, według stanu na dzień 31.12.2022 r. Dokument ten sporządzono oraz przedłożono Sejmikowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094) w zw. z art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

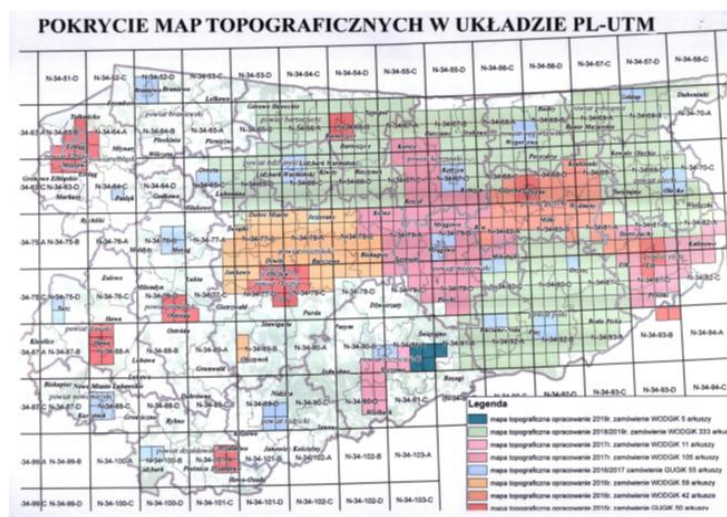
Informacja o stanie mienia, według stanu na dzień 31.12.2022 r., po przedłożeniu Sejmikowi Województwa, została zamieszczona na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa-Warmińsko w Olsztynie.

Geodezja i kartografia

Marszałek Województwa wykonuje zadania z zakresu geodezji i kartografii na podstawie art. 7c ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U.2021.1990 tj. ze zm.). Prowadzi i udostępnia wojewódzki zasób geodezyjny i kartograficzny w postaci map topograficznych i tematycznych oraz Bazę Danych Obiektów Topograficznych BDOT10k. Baza ta jest bazą referencyjną dla systemów informacji przestrzennej oraz źródłem danych do standardowych opracowań topograficznych. BDOT10k zawiera 9 podstawowych warstw tematycznych:

- sieć wodna,
- sieć komunikacyjna,
- sieć uzbrojenia terenu,
- pokrycie terenu,
- budynki, budowle i urządzenia,
- kompleksy użytkowania terenu,
- tereny chronione,
- jednostki podziału terytorialnego,
- obiekty inne.

Rys. 3. Pokrycie map topograficznych w układzie PL-UTM

Źródło: opracowanie własne Departamentu Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Od lipca 2020 r. Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT10k jest dostępna nieodpłatnie dla wszystkich zainteresowanych i jest do pobrania na portalu wojewódzkim pod adresem: <https://atlas.warmia.mazury.pl/index.php/wodgik/dane-bez-oplat>.

Marszałek Województwa wykonuje i udostępnia analizy struktury agrarnej. Opracowania dostępne są na portalu Atlas Warmii i Mazur pod adresem: <https://atlas.warmia.mazury.pl/index.php/opracowania>. W 2022 r. wykonano:

- numeryczną mapę glebowo-rolniczą w skali 1:5000 na podstawie skalibrowanych rastrów map analogowych dla powiatu piskiego i giżyckiego.
- aktualizację i weryfikację Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k) dla powiatu m. Elbląg, m. Olsztyn, działdowskiego, etckiego, gołdapskiego, kętrzyńskiego, nowomiejskiego i piskiego.

Aktualne i historyczne dane geodezyjne i kartograficzne udostępniane są przez Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej. Elementy tych danych dostępne są na portalu Atlas Warmii i Mazur lub za pomocą usług danych przestrzennych (<https://atlas.warmia.mazury.pl/index.php/wodgik/us%C5%82ugi-prze%C4%85dania-wms>).

7.3. Ochrona Środowiska

Warmia i Mazury zaliczają się do regionów o cennej przyrodzie i atrakcyjnym krajobrazie. W województwie warmińsko-mazurskim znajduje się 11,1% wszystkich krajowych obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych, co daje regionowi pierwsze miejsce w kraju. Jednocześnie obszary te stanowią 46,7% powierzchni województwa.

Działania podejmowane przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

W 2022 r. w zakresie planowania strategicznego w części dotyczącej ochrony środowiska podjęto następujące działania:

- *Aktualizację Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022*

Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwałą Nr XLI/605/22 z dnia 30 sierpnia 2022 r. uchwalił zmianę *Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022*, polegającą na dodaniu do Planu Inwestycyjnego rozbudowy składowiska odpadów komunalnych w Rudnie, gm. Ostróda.

- *Przygotowanie projektów uchwał Sejmiku Województwa w sprawach dotyczących parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.*

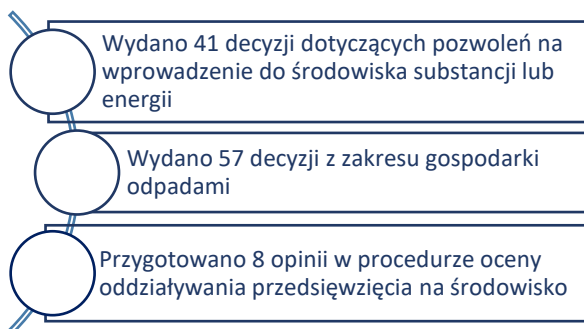

Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 r. podjął 8 uchwał w sprawie obszarów chronionego krajobrazu oraz 3 uchwały w sprawie parku krajobrazowego. Uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu określają ich położenie, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego

krajobrazu lub jego części. Przyjęte uchwały w sprawie parków krajobrazowych określają nazwę parku, obszar, przebieg granicy i otulinę, szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla parków krajobrazowych lub ich części, wynikające z potrzeb ich ochrony.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie do środowiska substancji lub energii wymaga w określonych przypadkach uzyskania pozwolenia. Marszałek województwa jest organem ochrony środowiska właściwym do wydawania pozwoleń na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, w tym m.in. pozwoleń zintegrowanych, pozwoleń na wytwarzanie odpadów i pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do

Diagram 91. Działania w zakresie pozwoleń środowiskowych

Źródło: opracowanie własne Departamentu Ochrony Środowiska.

powietrza, dla instalacji kwalifikowanych jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z *Ustawą o odpadach* z dnia 14 grudnia 2012 r. Marszałek Województwa jest właściwy do wydawania decyzji z zakresu gospodarki odpadami, w tym m.in. zezwoleń na zbieranie odpadów, zezwoleń na przetwarzanie odpadów, decyzji dotyczących zamknięcia składowiska odpadów, decyzji zatwierdzających instrukcję prowadzenia składowiska oraz decyzji o uznaniu produktu lub substancji za produkt uboczny.

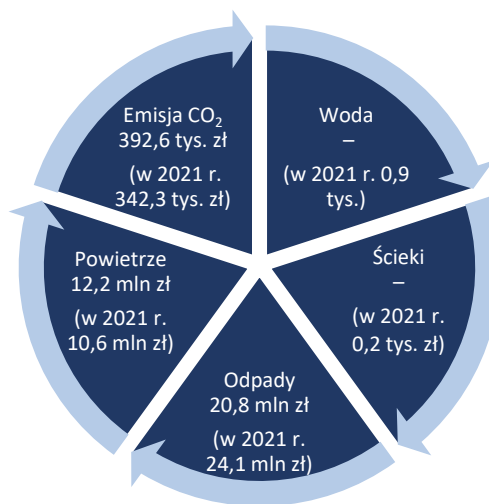
Działania podejmowane w 2022 r. w zakresie pozwoleń środowiskowych przedstawione zostały na diagramie 91.

Marszałek Województwa Warmińsko Mazurskiego prowadzi Bazę danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami. Na koniec 2022 r. w Bazie zarejestrowanych było 18,5 tys. podmiotów prowadzących działalność na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

W ramach realizowania zadań w zakresie spraw związanych z opłatami za korzystanie ze środowiska w 2022 r. zanotowano wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, poboru wód, wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi i składowania odpadów. Wartość opłat za korzystanie ze środowiska przedstawiono na diagramie nr 92.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego kontynuował w 2022 r. działalność w ramach międzynarodowej sieci ENCORE, poświęconej politycznej współpracy pomiędzy regionalnymi ministrami środowiska i innymi liderami politycznymi regionów Europy w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Diagram 92. Opłaty za korzystanie ze środowiska

Źródło: opracowanie własne Departamentu Ochrony Środowiska.

Województwo Warmińsko-Mazurskie jest także członkiem Federacji EUROPARC, sieci działającej dla zachowania i ochrony przyrodniczego i kulturowego dziedzictwa Europy. Przedstawiciele Województwa Warmińsko-Mazurskiego byli informowani o lokalnych działaniach podejmowanych przez partnerów w Europie, jak również we własnym zakresie mogli uczestniczyć w organizowanych konferencjach, spotkaniach i webinarach, dzięki czemu możliwe było wciąż pozyskiwanie nowych wiadomości i pogłębianie wiedzy z zakresu zarządzania obszarami ochrony przyrody.

Od 3 do 7 października 2022 r. w Welskim Parku Krajobrazowym miała miejsce wizyta studyjna delegacji z Rezerwatu biosfery Drömling. W ciągu kilku dni odwiedzono Nadleśnictwo Lidzbark, Brodnicki Park Krajobrazowy, Katedrę Pszczelnictwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Zespół Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich w Jerzwałdzie. Wizyta gości z Niemiec była przepleciona prezentacją nowych inwestycji w naszym

województwie. Pierwszego dnia odwiedzili wieżę widokową nad Jeziorem Lidzbarskim oraz siedzibę Welskiego Parku Krajobrazowego, gdzie od ostatniej wizyty zmienione zostało zagospodarowanie terenu i rozwinęła się baza edukacyjna.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zorganizował w 2022 r. *XXIII Samorządowe Forum Ekologiczne*. To cykliczne wydarzenie z udziałem przedstawicieli samorządów lokalnych, instytucji związanych z ochroną środowiska, środowisk naukowych oraz wszystkich, którym bliska jest tematyka ochrony środowiska. Wydarzenie odbyło się w dniach 12-13 maja Hotelu Zamek Ryn w Rynie. Forum poświęcone było zagadnieniom dotyczącym jakości powietrza w Polsce oraz w województwie warmińsko-mazurskim, przyczynom zanieczyszczenia powietrza, zagrożeniom i wpływowi na zdrowie człowieka, a także finansowaniu przedsięwzięć poprawiających stan czystości powietrza i efektywność energetyczną. Podczas *Forum* prelegenci z różnych stron Polski wygłosili wykłady dotyczące m.in.: trendów wyznaczających kierunki na przyszłość w zakresie ochrony powietrza, roli biomasy drzewnej w transformacji energetycznej, nowej technologii wytwarzania wodoru w biometanowniach, a także analizy jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim. Ponadto, w ramach Forum odbył się wyjazd studyjny do Biogazowni w Głębowie, w gminie Ryn, gdzie rozmawiano o produkcji paliwa przyszłości – wodoru wytwarzanego w biometanowni.

8 września 2022 r. w Welskim Parku Krajobrazowym odbyła się konferencja pt. *Ochrona i kształtowanie krajobrazu – wyzwania i praktyka*. Podczas konferencji poruszane były zagadnienia dotyczące krajobrazu i jego znaczenia w ochronie bioróżnorodności oraz kształtowania lokalnych wzorców architektonicznych.

W ramach tegorocznych obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa została zorganizowana przez Welski Park Krajobrazowy wystawa *Kiedy sztygi stały – żniwa na ziemi lubawskiej*. Na wystawie zaprezentowano archiwalne fotografie z prywatnych zasobów mieszkańców ziemi lubawskiej. Uzupełnieniem zdjęć są teksty źródłowe opisujące jedno z najważniejszych wydarzeń w cyklu rocznym na wsi.

7-9 września 2022 r. w Mazurskim Parku Krajobrazowym odbyła się szósta edycja *Ogólnopolskiego Szkolenia Edukatorów Ed-Ek*. Jest to coroczne przedsięwzięcie realizowane z inicjatywy Porozumienia Parków Krajobrazowych Polski, któremu Mazurski Park Krajobrazowy współprzewodniczy. Szkolenie ma na celu zarówno podniesienie kompetencji i umiejętności pracowników parków krajobrazowych,

jak też ich integrację jako Służb Ochrony Przyrody. W trakcie zajęć uczestnicy szkolenia mieli okazję m.in. poznać historię japońskiego teatru Kamishibai oraz dowiedzieć się jak skutecznie korzystać z niego podczas zajęć, zgłębić tajniki metody Montessori oraz poznać ciekawe metody i formy opowiadania o roślinach.

W 2022 r. dla gmin z województwa warmińsko-mazurskiego zorganizowano po raz pierwszy konkurs grantowy pn. *Niebiesko-zielone granty dla Warmii i Mazur*. Jego ideą jest podniesienie jakości życia mieszkańców regionu poprzez poprawę stanu środowiska. Na konkurs wpłynęło 25 wniosków, z czego dofinansowanych z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego zostało 13 zadań na łączną kwotę dotacji 300 tys. zł.

Diagram 93. Niebiesko-zielone granty dla Warmii i Mazur

13 dofinansowanych
zadań

300 tys. zł

Źródło: opracowanie własne Departamentu Ochrony Środowiska.

Realizowano następujące inwestycje w poszczególnych gminach województwa:

- Gmina Pisz – *Wykonanie nasadzeń drzew, krzewów i bylin w ramach zagospodarowania wspólnych przestrzeni zielonych,*
- Gmina Miasto Elbląg – *Zielone przystanki w Elblągu,*
- Gmina Stawiguda – *Utworzenie wspólnej przestrzeni rekreacji - skwer z nasadzeniami przy ulicy Kwiatowej w Bartągu w Gminie Stawiguda,*
- Gmina Miejska Olsztyn – *Zagospodarowanie pasa drogowego przy ulicy Dąbrowszczaków wzdłuż budynków nr 3-6 w Olsztynie,*
- Gmina Kurzętnik – *Zielona gmina – nasadzenia drzew i krzewów na terenie Gminy Kurzętnik,*
- Gmina Dźwierzuty – *Gminne Obserwatorium Przyrody,*
- Gmina Działdowo – *Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy naturalnym zbiorniku wodnym w miejscowości Klęczkowo,*
- Gmina Banie Mazurskie – *Park kieszonkowy „przy okrągłaku” w Baniach Mazurskich,*
- Gmina Zalewo – *Kolorowo i miodowo – kwietny ogród dla Zalewa,*
- Gmina Ostróda – *Mikroretencja wód w miejscowości Reszki,*
- Gmina Piecki – *Ekorewelacja w Cierpiętach,*
- Gmina Kiwity – *Instalacja paneli fotowoltaicznych na budynku remizy OSP Żegoty,*
- Gmina Biskupiec – *Poprawa jakości środowiska miejskiego poprzez zwiększenie nasadzeń zieleni w Biskupcu.*

W 2022 r. Województwo Warmińsko-Mazurskie realizowało 5 projektów:

1. *Mazury bez barier* realizowany przez Mazurski Park Krajobrazowy w ramach projektu *Obszar chroniony, obszar dostępny* finansowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Celem projektu było wypracowanie ramowego modelu dostępnego parku narodowego i krajobrazowego jako elementu dostępności oferty turystycznej dla osób z niepełnosprawnościami i wdrożenie wybranych elementów modelu w Polsce. W ramach projektu nastąpiło dostosowanie biura Parku oraz Ośrodka Edukacji

Przyrodniczo-Kulturowej Mazurskiego PK oraz podniesienie kompetencji pracowników MPK do pracy z osobami o szczególnych potrzebach.

2. *Opieka nad sędziwymi drzewami w Parku Krajobrazowym Wysoczyzny Elbląskiej.* Projekt z zakresu czynnej ochrony przyrody dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. W ramach projektu wykonano ekspertyzę dendrologiczną 4 pomników przyrody.

3. *Za pan brat z Krainą Buki – organizacja wydarzeń edukacyjnych w Parku Krajobrazowym Wysoczyzny Elbląskiej.* Projekt z zakresu edukacji ekologicznej dotyczył organizacji wydarzeń edukacyjnych w Parku. Obejmował wycieczki, konkursy dla dzieci i młodzieży oraz warsztaty zielarskie dla dorosłych.
4. *Czynna ochrona zagrożonych gatunków płazów i gadów na obszarach Natura 2000 w Europie – realizowany w latach 2018-2023.* Projekt realizowany w Polsce i w Danii w ramach Programu LIFE. Województwo Warmińsko-Mazurskie jest partnerem wiodącym, a współbeneficjentami są Stowarzyszenie Człowiek i Przyroda z Krzywego k. Suwałk oraz firma Amphi International z Danii. Podstawowe działania w województwie warmińsko-mazurskim dotyczyły ochrony siedlisk żółwia błotnego i kumaka nizinnego na Mazurach oraz budowy przejść pod drogą krajową nr 16 dedykowanych żółwiowi błotnemu. Większość działań wykonanych zostało w latach 2019-2020. W 2022 r. działania koncentrowały się na monitoringu i edukacji przyrodniczej.
5. *Czynna ochrona zagrożonych siedlisk i gatunków na cennych przyrodniczo obszarach Mazur Wschodnich* realizowany w latach 2021-2024 w ramach Mechanizmu Finansowego EOG. Beneficjentem projektu jest Fundacja Puszczy Rominckiej, a partnerami Norweski Instytut Badań Przyrodniczych i Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej. Celem projektu jest skuteczna ochrona cennych i zagrożonych grup zwierząt oraz siedlisk na obszarze Mazur Wschodnich oraz zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa. Podstawowe działania koncentrują się na odtwarzaniu zbiorników wodnych dla płazów, ochrony nietoperzy oraz edukacji ekologicznej.

RPO WiM
NA LATA 2014-2020

8. Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

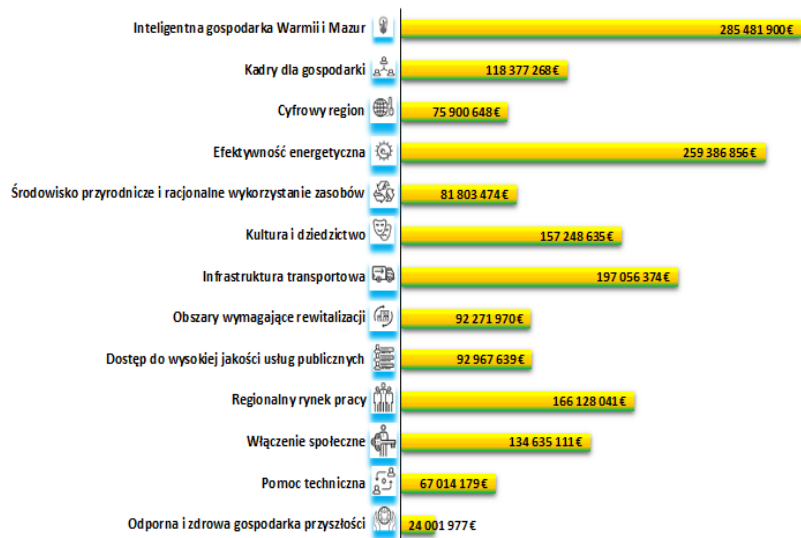
Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (RPO WiM 2014-2020) koncentruje się na wsparciu warmińsko-mazurskiej gospodarki i kształceniu dla niej kadr, poprawie sytuacji na rynku pracy, zwiększeniu dostępności usług publicznych, przełamaniu wykluczenia energetycznego regionu, poprawie jakości

środowiska przyrodniczego, wypełnianiu luk w systemie transportowym, rewitalizacji miast oraz ograniczaniu ubóstwa w regionie.

RPO WiM 2014-2020 jest dwufunduszowym programem operacyjnym, finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Łączny nakład środków unijnych wynosi ok. 1,75 mld euro, z czego 72% (tj. około 1,27 mld euro) to Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, a 28% (tj. ponad 486 mln euro) – Europejski Fundusz Społeczny.

Diagram 94. Szacunkowy podział środków na osie RPO WiM 2014-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej.

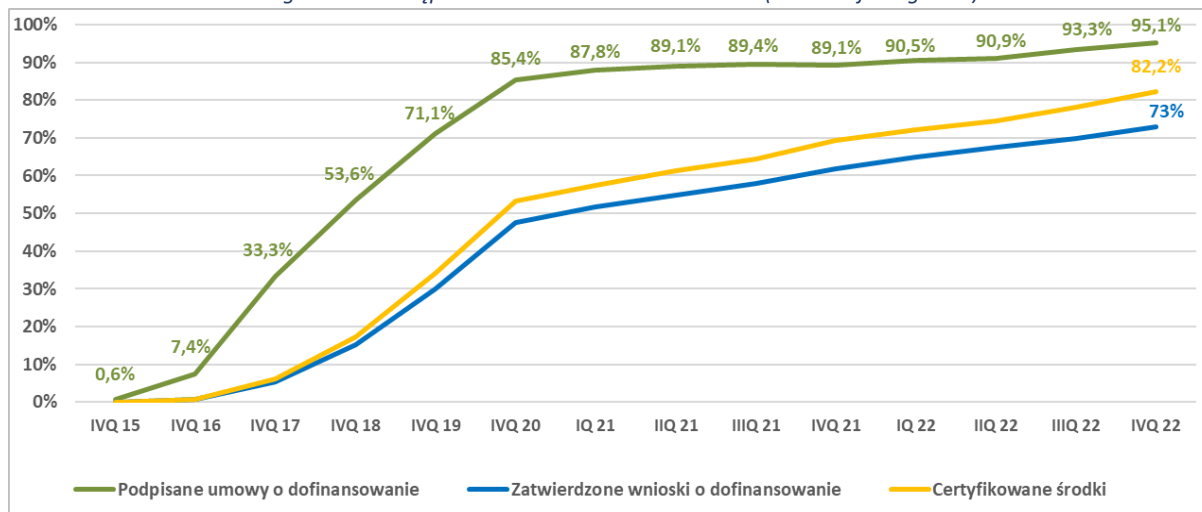
Instytucją Zarządzającą RPO WiM 2014-2020 jest Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Szacunkowy podział środków na poszczególne osie priorytetowe Programu, przedstawiono na diagramie 94.

W 2022 r. Instytucja Zarządzająca podejmowała działania, aby w jak największym stopniu zakontraktować środki RPO WiM 2014-2020. O ich skuteczności świadczy stan realizacji Programu na koniec 2022 r. Wartość podpisanych umów osiągnęła poziom 95,1% alokacji Programu, z czego 3 punkty procentowe zrealizowano w 2022 r.

Następował również stały, regularny wzrost wydatkowania (wartości zatwierdzanych wniosków o płatność) i ich certyfikacji. Wartość zatwierdzonych wniosków o płatność na koniec 2022 r. wyniosła 73% alokacji Programu, natomiast wartość certyfikowanych środków wyniosła 82,2% alokacji Programu.

Diagram 95. Postęp wdrażania RPO WiM 2014-2020 (% alokacji Programu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej.

Od początku wdrażania RPO WiM 2014-2020:

Ogłoszono **578** naborów o wartości ponad **2,9 mld euro**

W 2022 r. uruchomiono 24 nabory wniosków, w ramach których złożono 913 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 151 mln euro. Kwota ta stanowiła około 4% wartości wszystkich złożonych wniosków od uruchomienia Programu.

Podpisano **5 202** umowy, na kwotę dofinansowania UE ponad **1,66 mld euro**, co stanowi **95,1%** budżetu Programu

Rok 2022 przyniósł wzrost o 434 umowy o dofinansowanie o łącznej wartości środków UE w wysokości około 104 mln euro, co stanowi około 6% alokacji Programu.

Beneficjentom wypłacono ponad **1,28 mld euro** środków UE, co stanowi **73%** budżetu Programu

Rok 2022 przyniósł przyrost wydanych przez beneficjentów środków UE w kwocie około 196 mln euro, co stanowi 11,2% alokacji Programu.

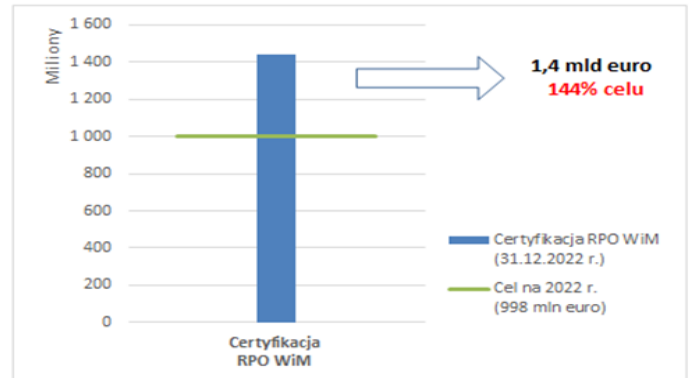
Komisja Europejska zatwierdziła ponad **1,44 mld euro** środków UE, co stanowi **82,2%** budżetu Programu

Rok 2022 przyniósł przyrost środków UE certyfikowanych do Komisji Europejskiej w kwocie ponad 227 mln euro, co stanowi 13% alokacji Programu.

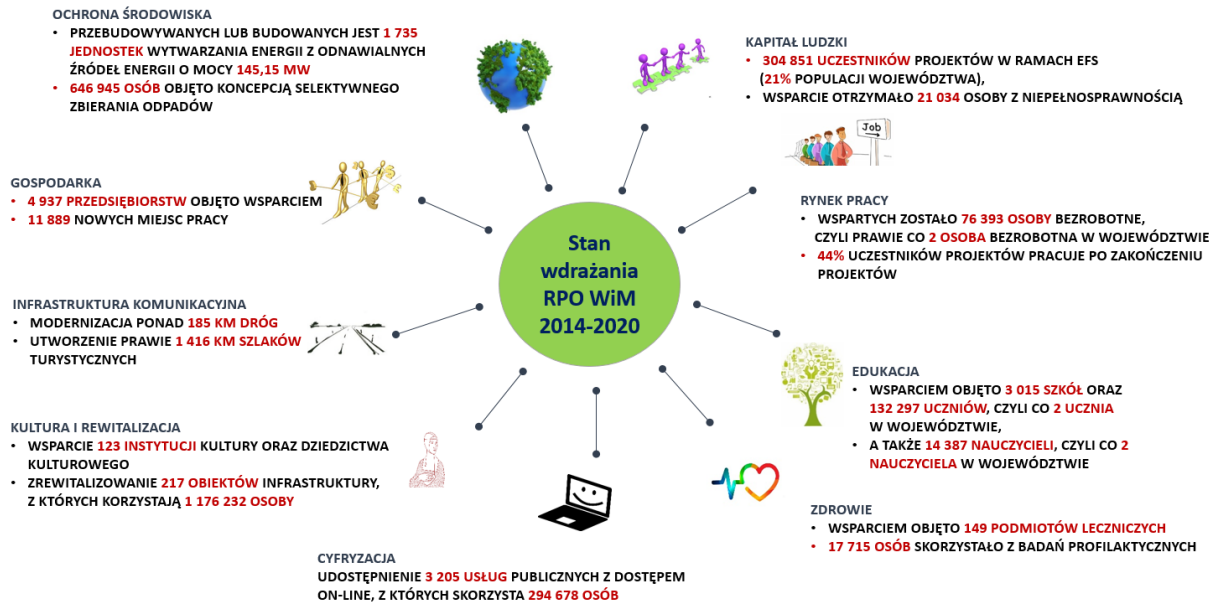
Dla każdego programu operacyjnego Komisja Europejska określa poziomy środków UE, które powinny zostać przekazane Komisji do rozliczenia (certyfikowane) do końca danego roku (tzw. „zasada n+3”). W przypadku RPO WiM 2014-2020, do końca 2022 r. konieczna była certyfikacja około 998 mln euro wkładu unijnego, a wykonano ponad 1,4 mld euro, co stanowi ok. 144% zobowiązania wynikającego z „zasady n+3”.

Diagram 96. Postęp wdrażania RPO WiM 2014-2020 (% alokacji Programu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej.

Do końca 2022 r. osiągnięto już znaczące efekty realizacji RPO WiM 2014-2020, które przedstawiono na poniższym schemacie:

Dane na podstawie umów o dofinansowanie oraz wniosków o płatność od uruchomienia programu do 31 grudnia 2022 roku.

Źródło: dane SL 2014 na podstawie dotychczas podpisanych umów o dofinansowanie oraz wniosków o płatność od uruchomienia Programu do 31 grudnia 2022 r.

PODSUMOWANIE

Podsumowanie

Kluczowym zadaniem Zarządu Województwa jest zarządzanie rozwojem Warmii i Mazur, w tym wskazywanie zakresu, trybu oraz warunków wsparcia wzrostu społeczno-gospodarczego ze środków krajowych oraz europejskich. Aktywność Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 r. koncentrowała się na szeregu działań rozwojowych.

Jednym z najważniejszych osiągnięć w 2022 r. było przygotowanie i wynegocjowanie programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur (FEWiM 2021-2027). Zarząd Województwa dołożył wszelkich starań, aby w nowym Programie w możliwie największym stopniu uwzględnić specyfikę regionu oraz potrzeby jego mieszkańców w kontekście priorytetów Komisji Europejskiej. Zwieńczeniem tego procesu było zatwierdzenie 5 grudnia 2022 r. FEWiM 2021-2027 przez Komisję Europejską. Dzięki temu z budżetu UE do regionu napłynie blisko 1,8 mld euro. Jest to kwota wyższa niż w poprzednich perspektywach finansowych, a jej zwiększenie możliwe było m.in. dzięki negocjacom Zarządu Województwa z Rządem RP. Pieniądze te zostaną przeznaczone na rozwój przedsiębiorczości i cyfryzację, transformację energetyczną, środowisko i przeciwdziałanie zmianom klimatu, transport, edukację, rynek pracy, włączenie społeczne, zdrowie, kulturę i turystykę oraz obszary miejskie. Realizacja FEWiM przyczyni się zatem do zielonej, cyfrowej i gospodarczej transformacji regionu.

Realne efekty wpływające na jakość życia społeczno-gospodarczego w regionie przynosi implementacja RPO WiM 2014-2020. Od początku realizacji Programu do końca 2022 r. wsparciem objęto ponad 4,9 tys. przedsiębiorstw, co umożliwiło utworzenie blisko 11,9 tys. miejsc pracy. W ramach RPO WiM 2014-2020 zmodernizowano również ponad 185 km dróg oraz utworzono 1,4 tys. szlaków turystycznych, a także udostępniono on-line 3,2 tys. usług publicznych, z których skorzysta blisko 295 tys. mieszkańców Warmii i Mazur. Realizacja RPO WiM 2014-2020 umożliwiła także przeprowadzenie szeregu projektów z zakresu ochrony zdrowia. Wsparciem w tym zakresie objęto prawie 150 podmiotów leczniczych, a 17,7 tys. osób skorzystało z badań profilaktycznych. Przeprowadzono także szereg inwestycji w zakresie ochrony środowiska i odnawialnych źródeł energii. Dzięki realizacji Programu do tej pory przebudowano lub wybudowano ponad 1,7 tys. jednostek wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii o mocy ok. 145 mega wat, a blisko 647 tys. ludności Warmii i Mazur objęto koncepcją selektywnego zbierania odpadów. Środki unijne trafiły również do 123 instytucji kultury oraz dziedzictwa kulturowego. Ponadto zrewitalizowano 217 obiektów infrastruktury, z których korzysta ponad 1,1 mln osób.

RPO WiM 2014-2020 to nie tylko projekty infrastrukturalne, ale też projekty „miękkie” współfinansowane z EFS, których celem jest rozwój kapitału ludzkiego. W ramach Programu w projektach EFS uczestniczyło ponad 304 tys. osób, tj. 21% populacji województwa, przy czym wsparcie otrzymało blisko 21 tys. osób z niepełnosprawnością. Pomoc rozwojowa finansowana ze środków unijnych przyczynia się także do zwiększania zatrudnienia, gdyż w ramach Programu aktywizacją objęto ponad 76 tys. bezrobotnych, czyli wsparto prawie co drugą osobę bezrobotną w regionie. Dzięki temu 44% bezrobotnych pracuje po zakończeniu projektów. Realizacja RPO WiM 2014-2020 umożliwiła przeprowadzenie projektów na rzecz rozwoju edukacji w regionie. Wsparciem objęto ponad 3 tys. szkół oraz ponad 132 tys. uczniów. Zatem co 2 uczeń w województwie skorzystał

z pomocy oferowanej w Programie. Ze środków unijnych skorzystało także ponad 14 tys. nauczycieli, czyli co 2 nauczyciel z Warmii i Mazur.

Równie konsekwentnie realizowano założenia budżetu na 2022 r., przeznaczając zabezpieczone w nim środki na finansowanie inwestycji w najważniejszych dziedzinach gospodarki regionu. I tak np. ponad 198,5 mln zł przeznaczono na sfinansowanie inwestycji drogowych, przede wszystkim przedsięwzięć wieloletnich, prawie 24,9 mln zł przekazano jednostkom ochrony zdrowia, a blisko 87,4 mln zł powierzono także instytucjom kultury.

W minionym roku w województwie warmińsko-mazurskim ukończono dwie ważne inwestycje kulturalne. Pierwszą z nich był remont i modernizacja budynku CEiIK przy ul. Kościńskiego w Olsztynie, dzięki któremu powstała *Aula widowiskowo-konferencyjna im. Anny Wasilewskiej*. Jest ona w stanie pomieścić ponad 400 osób i umożliwia organizację spektakli teatralnych, koncertów, prelekcji, projekcji filmowych oraz innych wydarzeń o charakterze kulturalnym. Drugim ważnym zakończonym w 2022 r. projektem inwestycyjnym było ukończenie budowy nowego budynku Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku. W jego wnętrzu znalazły się multimedialna sala wystawowa, sala konferencyjna, całoroczna sala rycerska, a także przestrzeń biurowa.

Rok 2022 to także czas przygotowań do Roku Mikołaja Kopernika, który obchodzony jest w 2023 roku. Dlatego też z inicjatywy Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego m.in. promowano atrakcje turystyczne Szlaku Kopernikowskiego oraz miejsc związanych z życiem i pobytem Mikołaja Kopernika w naszym regionie; zrealizowano konkurs dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych w zakresie przygotowania wydarzeń w ramach obchodów 550. rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika; zrealizowano film *Mikołaj Kopernik na rolnkach*; opracowano promocyjny token okolicznościowy CoperniCoin, a także przygotowano i wydrukowano publikacje o Szlaku Kopernikowskim.

Rok 2022 na kartach współczesnej historii zapisał się jako czas niczym nieuzasadnionej agresji wojennej Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Dlatego też Zarząd Województwa zawiesił porozumienie o współpracy między Województwem Warmińsko-Mazurskim i administracją Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Porozumienie zostało wypowiedziane również przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W ten sposób z uwagi na atak Federacji Rosyjskiej na Ukrainę zawieszono zostały wszelkie formy współpracy władz Województwa Warmińsko-Mazurskiego z władzami Obwodu Królewieckiego. Władze Województwa Warmińsko-Mazurskie nie tylko zerwały współpracę z Federacją Rosyjską, ale też aktywnie włączyły się w niesienie pomocy zarówno uchodźcom z Ukrainy przybywającym do naszego województwa, jak i Ukraińcom pozostającym w swoim kraju. Działania te obejmowały m.in. przekazywanie pomocy materialnej, organizację zbiórek charytatywnych, pomoc w funkcjonowaniu na regionalnym rynku pracy uchodźcom wojennym, prowadzenie zajęć nauki języka polskiego, a także zacieśnienia współpracy z partnerskim Obwodem Rówieńskim.

Kolejnym szczególnym przedsięwzięciem zrealizowanym w minionym roku przez Zarząd Województwa było wybranie czwartej regionalnej inteligentnej specjalizacji *Zdrowe życie*. Podstawą jej przyjęcia jest wyjątkowy potencjał środowiska naturalnego Warmii i Mazur oraz działające w regionie podmioty gospodarcze rozwijające się w sektorze związanym z usługami medycznymi i okołomedycznymi. Dziedziny wpisujące się w obszar *Zdrowe życie* obejmują usługi: medyczne, uzdrowiskowe, opiekuńcze, rehabilitacyjne i fizjoterapeutyczne, dla seniorów; profilaktykę zdrowia, produkcję sprzętu medycznego, produkcję farmaceutyków, biotechnologię, inżynierię medyczną i materiałową na potrzeby medyczne i okołomedyczne, technologie ICT na potrzeby medyczne, produkty i usługi związane z profilaktyką zdrowotną, produkty i usługi związane z obniżaniem emisyjności na rzecz poprawy jakości środowiska. Nowa regionalna inteligentna specjalizacja ułatwi rozwój wielu firmom

z Warmii i Mazur, a także umożliwi pozyskanie środków na inwestycje, co w konsekwencji wzmocni potencjał województwa warmińsko-mazurskiego.

W ciągu minionego roku Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizował również szereg innych działań rozwojowych. Ich celem było przede wszystkim ożywienie gospodarcze Warmii i Mazur oraz zapewnianie mieszkańcom regionu lepszych warunków życia. Przedsięwzięcia te były mocno zróżnicowane i obejmowały tak odmienne dziedziny życia jak: wzrost zatrudnienia, kreowanie innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki, promocja i ochrona zdrowia, modernizacja terenów wiejskich, rozwój turystyki, zagospodarowanie przestrzenne, pomocy społeczna i wspieranie rodziny, kultura oraz ochrona zabytków, zarządzanie drogami publicznymi i regionalną infrastrukturą, promocja regionu i jego gospodarki, edukacja, społeczeństwo informacyjne, itp.

Efektywność działań podejmowanych na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego Warmii i Mazur została dostrzeżona w rankingu inwestycyjnym ogólnopolskiego Pisma Samorządu Terytorialnego *Wspólnota*. Województwo warmińsko-mazurskie w 2022 r. zajęło bowiem 2. miejsce wśród wszystkich polskich województw pod względem wartości wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Stanowi to wzrost o siedem pozycji w stosunku do poprzedniej edycji rankingu. Taki stan rzeczy dowodzi o stwarzaniu przez Zarząd Województwa dobrych warunkach do rozwoju, jak i poprawiającej się kondycji ekonomicznej w regionie.

Chociaż przedsięwzięcia podejmowane z inicjatywy Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 r. były bardzo różnorodne, to przyświecał im jeden cel – realizacja wizji strategii *Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*, którą jest *Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć niezależnie od wieku, wykształcenia, stanu posiadania, pochodzenia, miejsca zamieszkania, płci oraz kondycji zdrowotnej*. Każde działanie Zarządu Województwa, czy to związana z poprawą dostępności komunikacyjnej, rozwojem gospodarki, zabezpieczeniem przed skutkami zmian klimatycznych, ochroną środowiska, kulturą, turystyką czy modernizacją obszarów miejskich związane jest z potrzebami ludności województwa, ponieważ w centrum strategii rozwoju Warmii i Mazur stoi człowiek.

Zdjęcia przedstawione w *Raporcie o stanie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2021 r.*, pochodzą ze zbiorów wewnętrznych Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz stron internetowych www.warmia.mazury.pl

ZAŁĄCZNIK
WYKAZ UCHWAŁ SEJMIKU

Załącznik

do Raportu o stanie Województwa Warmińsko- Mazurskiego w 2022 r.

**Wykaz uchwał przyjętych przez
Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego
w 2022 r.**

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
1.	22-2-2022	XXXIV/505/22	Uchwała w sprawie zmiany statutu Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego w Elblągu.	Obowiązujący	Uchwała została przyjęta przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
2.	22-2-2022	XXXIV/506/22	Uchwała w sprawie przystąpienia do prac nad opracowaniem Warmińsko-Mazurskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026 oraz przyjęcia zasad, trybu i harmonogramu prac.	Zmieniony	Opracowano Warmińsko-Mazurski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026.
3.	22-2-2022	XXXIV/507/22	Uchwała w sprawie wskazania przedstawicieli Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego do składu Kapituły dokonującej oceny wniosków o stypendia artystyczne.	Obowiązujący	W związku ze zmianą uchwały o stypendiach zostanie powołany nowy skład Kapituły.
4.	22-2-2022	XXXIV/508/22	Uchwała w sprawie powołania Komisji Konkursowej oceniającej oferty w otwartym konkursie ofert na wykonywanie w 2022 r. zadań z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.	Obowiązujący	Komisja została powołana do 31 grudnia 2022 r. Obradowała 1 kwietnia 2022 r.
5.	22-2-2022	XXXIV/509/22	Uchwała zmieniająca uchwałę Nr XIX/389/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Województwo Warmińsko - Mazurskie.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana – określono obowiązujący wykaz przystanków.

⁹ W wykazie ujęto wyłącznie uchwały Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2022 r., których inicjatorem był Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
6.	22-2-2022	XXXIV/510/22	Uchwała w sprawie powierzenia Gminie Miejskiej Lubawa niektórych zadań zarządcy dróg wojewódzkich w granicach administracyjnych miasta.	Uchylony	Uchwała została uchylona 29 listopada 2022 roku uchwałą XLIV/631/22 Sejmiku Województwa.
7.	22-2-2022	XXXIV/511/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne przekazanie na rzecz Gminy Węgorzewo środka trwałego o numerze UM-00001/808/2015/TR tj. Miejsca Obsługi Rowerzystów zlokalizowanego na działce nr 135/4 obr. Przystań Stawki, gm. Węgorzewo, stanowiącej własność Gminy Węgorzewo.	Obowiązujący	Uchwała została realizowana zgodnie z treścią.
8.	22-2-2022	XXXIV/512/22	Uchwała w sprawie przekazania przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego danych statystycznych w formie sprawozdania o ochronie przyrody i krajobrazu za rok 2021 (formularz OS-7).	Obowiązujący	Uchwała została realizowana zgodnie z treścią.
9.	22-2-2022	XXXIV/513/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na wprowadzanie należności pieniężnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego do Rejestru Należności Publicznoprawnych.	Zmieniony	Uchwała została zmieniona 28 lutego 2023 roku uchwałą Sejmiku Województwa nr XLVII/680/23.
10.	22-2-2022	XXXIV/515/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Jonkowo.	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.6.2022 z 28 marca 2022 r. przekazano dotację celową w wysokości 6 tys. zł Gminie Jonkowo.
11.	22-2-2022	XXXIV/516/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Górowo Iławeckie.	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.5.2022 z 18 marca 2022 r. przekazano dotację celową w wysokości 6 tys. zł Gminie Górowo Iławeckie.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
12.	22-2-2022	XXXIV/517/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Małydy.	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.4.2022 z 25 marca 2022 r. przekazano dotację celową w wysokości 6 tys. zł Gminie Małydy.
13.	22-2-2022	XXXIV/518/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Bartoszyce.	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.9.2022 z 15 marca 2022 r. przekazano dotację celową w wysokości 12.000 zł Gminie Bartoszyce. W dniu 10 lutego 2023 r. Gmina Bartoszyce zwróciła niewykorzystaną dotację wraz z odsetkami, w kwocie 12 247,92 zł.
14.	22-2-2022	XXXIV/519/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Łąwa.	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.7.2022 z 21 marca 2022 r. przekazano dotację celową w wysokości 3 tys. zł Gminie Łąwa.
15.	22-2-2022	XXXIV/520/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2022-2039.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana.
16.	22-2-2022	XXXIV/521/22	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany uwzględniono w planie dochodów i wydatków. Zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
17.	3-3-2022	XXXV/525/22	Uchwała w sprawie wypowiedzenia Porozumienia o współpracy pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim (Rzeczpospolita Polska) i Administracją Obwodu Kaliningradzkiego (Federacja Rosyjska).	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.
18.	3-3-2022	XXXV/527/22	Uchwała w sprawie wyrażenia woli niesienia pomocy materialnej społeczności Obwodu Rówieńskiego (Ukraina).	Obowiązujący	Uchwała została wykonana - pomoc została zrealizowana.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
19.	3-3-2022	XXXV/528/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2022-2039.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana.
20.	3-3-2022	XXXV/529/22	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany uwzględniono w planie dochodów i wydatków. Zmiany zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
21.	29-3-2022	XXXVI/530/22	Uchwała w sprawie przyjęcia dokumentu <i>Ocena sytuacji na rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w Województwie Warmińsko-Mazurskim w 2021 roku. Realizacja Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2021 rok.</i>	Obowiązujący	Analiza została przyjęta przez Sejmik.
22.	29-3-2022	XXXVI/531/22	Uchwała w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2022.	Zmieniony	Podjęcie przedmiotowej uchwały umożliwiło Zarządowi Województwa podjęcie uchwał w sprawie dofinansowania: - robót budowlanych, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów, - kosztów działania zakładów aktywności zawodowej, - zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
23.	29-3-2022	XXXVI/532/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej społeczności regionalnej Obwodu Rówieńskiego (Ukraina).	Obowiązujący	Uchwała została wykonana - pomoc została zrealizowana.
24.	29-3-2022	XXXVI/533/22	Uchwała w sprawie zasad gospodarowania mieniem Województwa Warmińsko-Mazurskiego, zasad nabywania, zbywania, zamiany i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na okres dłuższy niż 3 lata i zasad gospodarowania aktywami trwałymi samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.	Obowiązujący	Uchwała jest w trakcie realizacji.
25.	29-3-2022	XXXVI/534/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie w trybie bezprzetargowym na czas określony kolejnej umowy dzierżawy nieruchomości z dotychczasowym dzierżawcą.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana - zawarto umowę dzierżawy od 1 maja 2022 do 30 kwietnia 2025 r.
26.	29-3-2022	XXXVI/535/22	Uchwała w sprawie powołania członków Rady Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie.	Obowiązujący	Powołano Radę Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie w składzie sześciuosobowym. Kadencja Rady trwa cztery lata tj. do 3 czerwca 2026 r.
27.	29-3-2022	XXXVI/536/22	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie-Miastu Ełk pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Ełckie Centrum Kultury.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.
28.	29-3-2022	XXXVI/537/22	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Miejskiej Lidzbark Warmiński pomocy finansowej w formie dotacji celowej	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Lidzbarski Dom Kultury.		
29.	29-3-2022	XXXVI/538/22	Uchwała w sprawie udzielenia Powiatowi Piskiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Muzeum Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Praniu wraz z oddziałem – Muzeum Michała Kajki w Ogródku.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.
30.	29-3-2022	XXXVI/539/22	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie-Miastu Elbląg pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez miejskie instytucje kultury.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.
31.	29-3-2022	XXXVI/540/22	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Miastu Braniewo pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Braniewskie Centrum Kultury im. Tadeusza Kopacza w Braniewie.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.
32.	29-3-2022	XXXVI/541/22	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Miastu Mrągowo pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Mrągowskie Centrum Kultury.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
33.	29-3-2022	XXXVI/542/22	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Iława pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Lasecznie.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.
34.	29-3-2022	XXXVI/543/22	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie – Miastu i Gminie Pasłęk pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Pasłęcki Ośrodek Kultury.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.
35.	29-3-2022	XXXVI/544/22	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Sorkwity pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Sorkwytach.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.
36.	29-3-2022	XXXVI/545/22	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Ryn pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Gminę Ryn.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.
37.	29-3-2022	XXXVI/546/22	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Miejskiej Iława pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Iławskie Centrum Kultury.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
38.	29-3-2022	XXXVI/547/22	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Olsztyn pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Miejski Ośrodek Kultury w Olsztynie oraz Olsztyński Teatr Lalek.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.
39.	29-3-2022	XXXVI/548/22	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Orzysz pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Muzeum Wojska, Wojskowości i Ziemi Orzyckiej w Orzyszu.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.
40.	29-3-2022	XXXVI/549/22	Uchwała w sprawie udzielenia Związkowi Gmin Warmińsko-Mazurskich pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.
41.	29-3-2022	XXXVI/550/22	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Miejskiej Ostróda pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2022 r. działań w zakresie kultury realizowanych przez Gminę Miejską Ostróda.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały została zawarta umowa na dofinansowanie działań w zakresie kultury.
42.	29-3-2022	XXXVI/551/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2022-2039	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
43.	29-3-2022	XXXVI/552/22	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany uwzględniono w planie dochodów i wydatków. Zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
44.	26-4-2022	XXXVII/556/22	Uchwała w sprawie: określenia zakresu pomocy świadczonej przez Województwo Warmińsko-Mazurskie na rzecz obywateli Ukrainy, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa.	Zmieniony	Pomoc realizowana uchodźcom wojennym z Ukrainy przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w tym jego jednostki.
45.	26-4-2022	XXXVII/557/22	Uchwała w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru.	Obowiązujący	Na podstawie uchwały zostały zawarte umowy (37 umów) na prowadzenie w 2022 roku prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru.
46.	26-4-2022	XXXVII/558/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w formie dotacji celowej na dofinansowanie przedsięwzięć międzynarodowych w ramach Konkursu <i>WM DLA WM. Wsparcie współpracy międzynarodowej JST w województwie warmińsko-mazurskim w 2022 roku.</i>	Obowiązujący	Uchwała została wykonana - pomoc została zrealizowana.
47.	26-4-2022	XXXVII/559/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na realizację zadań własnych gmin w ramach konkursu <i>Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla w 2022 roku.</i>	Obowiązujący	Dofinansowano 15 przedsięwzięć na kwotę 225 tys. zł.
48.	26-4-2022	XXXVII/560/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na realizację zadań własnych gmin	Obowiązujący	Dofinansowano 29 przedsięwzięć na kwotę 472,2 tys. zł.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			w ramach konkursu <i>Małe Granty Sołeckie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego</i> w 2022 roku.		
49.	26-4-2022	XXXVII/561/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2022-2039.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana.
50.	26-4-2022	XXXVII/562/22	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany uwzględniono w planie dochodów i wydatków. Zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
51.	26-4-2022	XXXVII/563/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Dywity.	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.16.2022 z 1 czerwca 2022 r. o przekazano dotację celową w wysokości 21 tys. zł Gminie Dywity.
52.	26-4-2022	XXXVII/564/22	Uchwała w sprawie zaciągnięcia długoterminowego kredytu na finansowanie deficytu budżetu i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana – przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, podpisano Umowę o kredyt długoterminowy.
53.	31-5-2022	XXXVIII/566/22	Uchwała w sprawie przystąpienia do prac nad opracowaniem <i>Warmińsko-Mazurskiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2023-2027</i> oraz przyjęcia zasad, trybu i harmonogramu prac.	Obowiązujący	Prace nad opracowaniem programu są w toku. Przebiegają zgodnie z przyjętym harmonogramem.
54.	31-5-2022	XXXVIII/567/22	Uchwała zmieniająca Uchwałę Nr XXXIV/506/22 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie przystąpienia do prac nad opracowaniem Warmińsko-Mazurskiego	Obowiązujący	Opracowano Warmińsko-Mazurski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026 oraz przyjęcia zasad, trybu i harmonogramu prac.		
55.	31-5-2022	XXXVIII/568/22	Uchwała w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Warmińsko-Mazurskiemu Biuru Planowania Przestrzennego w Olsztynie.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana zgodnie z treścią.
56.	31-5-2022	XXXVIII/569/22	Uchwała zmieniająca Uchwałę Nr XXXIII/496/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego w transporcie drogowym.	Obowiązujący	Zawarto umowy o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego w transporcie drogowym.
57.	31-5-2022	XXXVIII/570/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2022-2039.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana.
58.	31-5-2022	XXXVIII/571/22	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany uwzględniono w planie dochodów i wydatków. Zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
59.	31-5-2022	XXXVIII/572/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Jonkowo	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.17.2022 z 1 lipca 2022 r. o przekazano dotację celową w wysokości 3 tys. zł Gminie Jonkowo.
60.	31-5-2022	XXXVIII/573/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na realizację zadań własnych gmin	Obowiązujący	Dofinansowano 11 zadań na łączną kwotę 109,6 tys. zł.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			w ramach konkursu <i>Kalendarz imprez regionalnych promujących żywność naturalną, tradycyjną, lokalną i regionalną województwa warmińsko-mazurskiego w 2022 r.</i>		
61.	31-5-2022	XXXVIII/574/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na realizację zadań własnych gmin w ramach konkursu <i>Granty Marszałka dla Kół Gospodyń Wiejskich w 2022 roku.</i>	Obowiązujący	Dofinansowano 22 zadania na kwotę 100 tys. zł.
62.	31-5-2022	XXXVIII/575/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na realizację zadań własnych gmin w ramach konkursu <i>Łączy nas turystyka w 2022 roku.</i>	Obowiązujący	Uchwała została wykonana. Środki rozdysponowano w 78,34%.
63.	31-5-2022	XXXVIII/576/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych gmin w zakresie poprawy i rozwoju infrastruktury turystycznej.	Obowiązujący	Uchwała została wykonana. Środki rozdysponowano w 67,80%.
64.	31-5-2022	XXXVIII/577/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Lubomino.	Obowiązujący	Uchwała dotyczy umowy nr ROPS I.3037.20.2022 z 6 lipca 2022 r., na podstawie której przekazano dotację celową w wysokości 3 tys. zł Gminie Lubomino.
65.	31-5-2022	XXXVIII/578/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXVII/556/22 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 kwietnia 2022 r. w sprawie określenia zakresu pomocy świadczonej przez Województwo	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana – pomoc realizowana uchodźcom wojennym z Ukrainy przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w tym jego jednostki.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			Warmińsko-Mazurskie na rzecz obywateli Ukrainy, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa.		
66.	7-6-2022	XXXIX/583/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2022-2037.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana.
67.	7-6-2022	XXXIX/584/22	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany uwzględniono w planie dochodów i wydatków. Zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
68.	28-6-2022	XL/588/22	Uchwała w sprawie wyposażenia samorządowej instytucji kultury tj. Muzeum Mikołaja Kopernika w Fromborku w nieruchomość gruntową niezabudowaną, oznaczoną w ewidencji gruntów i budynków obrębem Krzyżewo, działka gruntu nr 148/22 o pow. 11,9663 ha.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana zgodnie z treścią.
69.	28-6-2022	XL/590/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2022-2037.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana.
70.	28-6-2022	XL/591/22	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany uwzględniono w planie dochodów i wydatków. Zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
71.	28-6-2022	XL/592/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na realizację zadań własnych gmin w ramach konkursu <i>Granty Marszałka</i>	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana - w ramach grantów dofinansowano 8 wniosków na łączną kwotę pomocy 119,4 tys. zł.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			<i>Województwa dla Rodzinnych Ogrodów Działkowych w 2022 roku.</i>		
72.	28-6-2022	XL/593/22	Uchwała w sprawie udzielenia gminom z Województwa Warmińsko–Mazurskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowych na dofinansowanie zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej.	Obowiązujący	Udzielono 27 gminom z Województwa Warmińsko–Mazurskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowych na dofinansowanie zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej z działu: budowa, rozbudowa, modernizacja remiz OSP. Uchwałę wykonano.
73.	28-6-2022	XL/594/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Susz.	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.21.2022 z 27 lipca 2022 r. przekazano dotację celową w wysokości 6 tys. zł Gminie Susz.
74.	28-6-2022	XL/595/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej społeczności regionalnej Obwodu Rówieńskiego (Ukraina).	Obowiązujący	Uchwała została wykonana - pomoc została zrealizowana.
75.	28-6-2022	XL/596/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na realizację zadań własnych gmin w ramach konkursu <i>Małe Granty Sołectkie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 roku.</i>	Obowiązujący	Dofinansowano 10 przedsięwzięć na kwotę 178,5 tys. zł.
76.	28-6-2022	XL/597/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom i powiatom w formie dotacji celowej na realizację zadań własnych gmin i powiatów w ramach konkursu <i>Małe granty na infrastrukturę sportową w województwie warmińsko-mazurskim w 2022 r.</i>	Obowiązujący	Uchwała uwzględniła dofinansowanie 28 zadań sportowych. 3 podmioty zrezygnowały z dofinansowania przed podpisaniem umowy. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podpisał 25 umów o dofinansowanie 25 inwestycji polegających na budowie nowych inwestycji, modernizacji, remoncie oraz

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
					wyposażeniu obiektów sportowych. W ciągu roku dwie gminy zrealizowały z dotacji (zawarto porozumienia o rozwiązaniu umowy). Ostatecznie zrealizowano 23 zadania.
77.	28-6-2022	XL/598/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych gmin w zakresie poprawy i rozwoju infrastruktury sportowej.	Obowiązujący	Uchwała uwzględniała dofinansowanie 9 zadań sportowych. Jedna gmina zrezygnowała z dofinansowania przed podpisaniem umowy. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podpisał 8 umów o dofinansowanie 8 inwestycji polegających na budowie nowych inwestycji, modernizacji, remoncie oraz wyposażeniu obiektów sportowych. Ostatecznie zrealizowano 8 zadań.
78.	30-8-2022	XLI/604/22	Uchwała w sprawie uchwalenia <i>Warmińsko-Mazurskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026.</i>	Obowiązujący	Przyjęto do realizacji <i>Warmińsko-Mazurski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026.</i>
79.	30-8-2022	XLI/605/22	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022 uchwalonego uchwałą nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 r	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
80.	30-8-2022	XLI/606/22	Uchwała w sprawie wyrażenie zgody na sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz Gminy Miasto Elbląg, po obniżonej cenie za kwotę 1,00 zł, nieruchomości gruntowej zabudowanej położonej przy ul. Junaków 3, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 1031/6 w obrębie 22 m. Elbląg, o powierzchni 0,5535 ha.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana – nieruchomość została sprzedana 27 października 2022 r.
81.	30-8-2022	XLI/607/22	Uchwała zmieniająca Uchwałę Nr XXXIII/496/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego w transporcie drogowym.	Obowiązujący	Uchwała jest w trakcie realizacji.
82.	30-8-2022	XLI/608/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2022-2037.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana.
83.	30-8-2022	XLI/609/22	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany uwzględniono w planie dochodów i wydatków. Zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
84.	30-8-2022	XLI/610/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej gminom w formie dotacji celowej na realizację zadań własnych gmin w ramach konkursu <i>Niebiesko-zielone granty dla Warmii i Mazur</i> w 2022 r.	Obowiązujący	Uchwała realizowana zgodnie z treścią.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
85.	27-9-2022	XLII/620/22	Uchwała w sprawie przyjęcia dokumentu <i>Ocena sytuacji na rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w I półroczu 2022 roku.</i>	Obowiązujący	Analiza została przyjęta przez Sejmik.
86.	27-9-2022	XLII/621/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2022-2037.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana.
87.	27-9-2022	XLII/622/22	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany uwzględniono w planie dochodów i wydatków. Zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
88.	27-9-2022	XLII/623/22	Uchwała w sprawie pozbawienia kategorii dróg wojewódzkich drogi wojewódzkiej nr 521 Bronowo – Susz na terenie gminy i miasta Susz.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana - pozbawiono kategorii drogę wojewódzką.
89.	25-10-2022	XLIII/625/22	Uchwała w sprawie: uchwalenia Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023.	Obowiązujący	Uchwała będzie realizowana w 2023 r.
90.	25-10-2022	XLIII/626/22	Uchwała zmieniająca Uchwałę Nr XL/819/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 września 2014 r. w sprawie ustalenia trybu i zasad przyznawania nagród pieniężnych oraz wyróżnień dla osób fizycznych za osiągnięte	Obowiązujący	W grudniu trwał nabór wniosków o przyznanie nagród oraz wyróżnień. Do Departamentu Turystyki i Sportu wpłynęły 92 wnioski.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			wyniki sportowe, trenerów oraz innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej.		
91.	25-10-2022	XLIII/627/22	Uchwała zmieniająca Uchwałę Nr XXXII/701/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe w międzynarodowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym.	Obowiązujący	Nabór wniosków odbywał się od 15-31 stycznia 2023 r.
92.	25-10-2022	XLIII/628/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XIII/237/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2019 roku w sprawie określenia rodzaju i maksymalnej wysokości stypendium oraz określenia szczegółowych kryteriów i sposobu przyznawania, warunków wypłacania i zwrotu stypendiów dla studentów będących mieszkańcami województwa warmińsko-mazurskiego.	Obowiązujący	Posiedzenie Komisji przyznającej stypendia zaplanowano na 2 marca 2023 r.
93.	25-10-2022	XLIII/629/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2022-2037.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana.
94.	25-10-2022	XLIII/630/22	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany uwzględniono w planie dochodów i wydatków. Zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
95.	29-11-2022	XLIV/631/22	Uchwała w sprawie uchylenia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2023 r., uchwały nr XXXIV/510/22 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie powierzenia Gminie Miejskiej Lubawa niektórych zadań zarządcy dróg wojewódzkich w granicach administracyjnych miasta.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana - uchylono wcześniejszą uchwałę Sejmiku.
96.	29-11-2022	XLIV/632/22	Uchwała w sprawie Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego.	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 16 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Uchwała realizowana zgodnie z treścią.
97.	29-11-2022	XLIV/633/22	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego - część A i B.	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Uchwała realizowana zgodnie z treścią.
98.	29-11-2022	XLIV/634/22	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego - Wschód	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Uchwała realizowana zgodnie z treścią.
99.	29-11-2022	XLIV/635/22	Uchwała w sprawie Mazurskiego Parku Krajobrazowego.	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 16 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Uchwała realizowana zgodnie z treścią.
100.	29-11-2022	XLIV/636/22	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Zachód.	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Uchwała realizowana zgodnie z treścią.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
101.	29-11-2022	XLIV/637/22	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Wschód.	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Uchwała realizowana zgodnie z treścią.
102.	29-11-2022	XLIV/638/22	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Szeroki Bór.	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Uchwała realizowana zgodnie z treścią.
103.	29-11-2022	XLIV/639/22	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Ruciane-Nida.	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Uchwała realizowana zgodnie z treścią.
104.	29-11-2022	XLIV/640/22	Uchwała w sprawie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Kierwik.	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Uchwała realizowana zgodnie z treścią.
105.	29-11-2022	XLIV/641/22	Uchwała w sprawie pozbawienia kategorii dróg wojewódzkich drogi wojewódzkiej bez numeru (odcinek byłej drogi krajowej nr 51) na terenie gminy Dobre Miasto.	Obowiązujący	Uchwała zrealizowana – pozbawiono kategorii drogę wojewódzką.
106.	29-11-2022	XLIV/642/22	Uchwała w sprawie nadania Szkole Policealnej w Ełku imienia Mikołaja Kopernika.	Obowiązujący	Zgodnie z zapisami Uchwały z dniem 17 maja 2023 r Szkole Policealnej w Ełku z siedzibą przy ul. Karola Augusta Bahrkiego 2B, 19-300 Ełk nadaje się imię Mikołaja Kopernika.
107.	29-11-2022	XLIV/646/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXVI/531/22 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 marca 2022 roku w sprawie określenia zadań	Obowiązujący	Podjęcie przedmiotowej uchwały umożliwiło Zarządowi Województwa podjęcie uchwały w sprawie

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2022.		dofinansowania kosztów działania zakładów aktywności zawodowej.
108.	29-11-2022	XLIV/647/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej społeczności regionalnej Obwodu Rówieńskiego (Ukraina).	Obowiązujący	Uchwała została wykonana - pomoc została zrealizowana.
109.	29-11-2022	XLIV/648/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2022-2037.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana.
110.	29-11-2022	XLIV/649/22	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany uwzględniono w planie dochodów i wydatków. Zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
111.	29-11-2022	XLIV/650/22	Uchwała w sprawie udzielenia gminom z Województwa Warmińsko-Mazurskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowych na dofinansowanie zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej.	Obowiązujący	Udzielono 2 gminom z Województwa Warmińsko-Mazurskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowych na dofinansowanie zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej z działu: budowa, rozbudowa, modernizacja remiz OSP. Uchwałę wykonano.
112.	29-11-2022	XLIV/651/22	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Lidzbark Warmiński.	Obowiązujący	Umową nr ROPS I.3037.42.2022 z 14 grudnia 2022 r. przekazano dotację celową w wysokości 3 tys. zł Gminie Lidzbark Warmiński.
113.	29-12-2022	XLV/654/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2022-2037	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany zostały uwzględnione w prognozie w roku bieżącym i latach kolejnych. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
114.	29-12-2022	XLV/655/22	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2022 rok.	Obowiązujący	Zgłoszone zmiany uwzględniono w planie dochodów i wydatków. Zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
115.	29-12-2022	XLV/656/22	Uchwała w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2023-2037.	Obowiązujący	Wieloletnia Prognoza Finansowa została zatwierdzona i przyjęta do realizacji. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych została zachowana.
116.	29-12-2022	XLV/657/22	Uchwała w sprawie budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na 2023 rok.	Obowiązujący	Budżet na 2023 r. został zatwierdzony i przyjęty do realizacji.
117.	29-12-2022	XLV/658/22	Uchwała w sprawie wydatków budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, które w 2022 roku nie wygasają z upływem roku budżetowego.	Obowiązujący	Wydatki zgłoszone jako niewygasające z upływem roku budżetowego zostały zatwierdzone i przyjęte do realizacji.
118.	29-12-2022	XLV/659/22	Uchwała w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej.	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 16 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Uchwała realizowana zgodnie z treścią.
119.	29-12-2022	XLV/660/22	Uchwała w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej.	Obowiązujący	Uchwałę podjęto na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Uchwała realizowana zgodnie z treścią.
120.	29-12-2022	XLV/661/22	Uchwała w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Rady Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Centrum Chorób Płuc w Olsztynie.	Obowiązujący	Uchwała została przyjęta przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
121.	29-12-2022	XLV/662/22	Uchwała zmieniająca Uchwałę Nr XXXIII/496/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana – zawarto umowy o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego w transporcie drogowym.

RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2022 ROKU

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			na zawarcie umowy o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego w transporcie drogowym.		
122.	29-12-2022	XLV/663/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie w trybie bezprzetargowym na czas określony kolejnych umów najmu z dotychczasowymi najemcami.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana – zawarto dwie umowy najmu z dotychczasowymi najemcami na okres od 1 stycznia 2023 do 31 grudnia 2025.
123.	29-12-2022	XLV/664/22	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr III/58/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych prowadzonych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	Obowiązujący	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia i została przekazana do stosowania wszystkim jednostkom Oświaty i Kultury prowadzonych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
124.	29-12-2022	XLV/665/22	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr XI/179/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 października 2019 r. w sprawie Regulaminu określającego wysokość stawek oraz szczegółowe warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania nagród dla nauczycieli szkół i placówek oświatowych, dla których	Obowiązujący	Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko – Mazurskiego. Za wyjątkiem § 4 ust. 3, wszedł w życie z dniem 1 września 2022 r.

Lp.	Data podjęcia	Numer Uchwały ⁹	Tytuł	Status	Informacja o stanie realizacji
			organem prowadzącym jest Województwo Warmińsko-Mazurskie.		
125.	29-12-2022	XLV/666/22	Uchwała w sprawie udzielenia Powiatowi Olsztyńskiemu, Bartoszyckiemu, Etckiemu, Oleckiemu, Nowomiejskiemu, Działdowskiemu, Piskiemu, Iławskiemu, Gołdapskiemu, Giżyckiemu, Mrągowskiemu, Ostródzkiemu oraz Gminie Miejskiej Lidzbark Warmiński pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie w 2023 roku prowadzenia Powiatowych Bibliotek Pedagogicznych oraz Miejskiej Biblioteki Pedagogicznej w Lidzbarku Warmińskim.	Obowiązujący	Uchwała została zrealizowana zgodnie z treścią.
126.	29-12-2022	XLV/667/22	Uchwała w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu ustalania i trybu przyznawania stypendiów artystycznych Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami.	Uchylony	Uchwała uchylona, wprowadzono zmiany w związku z uwagami nadzoru. Nowa uchwała Nr XLVII/67/23 została zatwierdzona przez Sejmik 28 lutego 2023 r.